

המבקשות:

1. שיח שריד בע"מ, ח.פ. 514049329

2. פארמוקן בע"מ, ח.פ. 514125749

המבקשות 1 ו-2, ע"י ב"כ עוה"ד רועי בלכר
ו/או מוהנד נאסר ו/או עדי עמיתי
קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'
מגדל ב.ס.ר. 4, רח' מצדה 7, בני ברק, 5126112
טל': 073-3202021; פקס': 073-3202031
דוא"ל: royb@krb.co.il

בעניין:

העותרת:

עמותת הקנאביס הרפואי, ע"ר 580634582

באמצעות משרד עורכי הדין יסמין מזרחי
ע"י ב"כ עוה"ד יסמין מזרחי
בית דן-אביב, המלאכה 8 כניסה ב' קומה 1
א.ת. פולג נתניה ת.ד. 8565
טל': 09-7730924; פקס': 09-7730925
באמצעות עוה"ד מרים בריינן
מרח' אבן גבירול 30, תל אביב
טל': 054-7570757; פקס': 03-6515575

- נגד -

המשיבים:

1. משרד הבריאות - שר הבריאות, סגנו והיק"ר

2. משרד החקלאות - שר החקלאות

שניהם באמצעות פרקליטות המדינה - מחלקת בג"צים
באמצעות עו"ד רן רוזנברג
רח' צלאח א-דין 31, ירושלים, מיקוד 9711054
טל': 02-6466590; פקס': 02-6467011
דוא"ל: HCJ-dep@justice.gov.il

3. תיקון עולם בע"מ, ח.פ. 514263771

ע"י ב"כ עוה"ד רועי בלכר
ו/או מוהנד נאסר ו/או עדי עמיתי
קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'
מגדל ב.ס.ר. 4, רח' מצדה 7, בני ברק, 5126112
טל': 073-3202021; פקס': 073-3202031
דוא"ל: royb@krb.co.il

4. בזלת נחושתן בע"מ, ח.פ. 514287697

ע"י ב"כ עוה"ד עופר שפירא ו/או טל פרג'ון
שבלת ושות'
רח' ברקוביץ' 4, מגדל המוזיאון, תל אביב 64238
טל': 03-7778333; פקס': 03-7778444

5. הסתדרות הרוקחים בישראל, ע"ר 580017341

ע"י עוה"ד איל פלום
מגדל ב.ס.ר. 3, רח' כנרת 5, בני ברק, 5126237
טל': 03-5627000 ; פקס': 03-5628000

6. ברף או לייף ישראל בע"מ, ח.פ. 515517456

ע"י עוה"ד רועי פדל ו/או יונתן ניסנהויז
גולדפרב זליגמן ושות'
רח' יגאל אלון 98, תל אביב, מיקוד 67891
טל': 03-6089941 ; פקס': 03-6089861

7. ארגון הרוקחות בישראל, ע"ר 580288553

ע"י עוה"ד זוהר יהלום
הרצוג פוקס נאמן עורכי דין
בית אסיה, רח' ויצמן 4, תל אביב, 6423904
טל': 03-6925992 ; פקס': 03-6966464

8. בטר בע"מ

9. קנדוק בע"מ

10. פוקוס צמחי מרפא בע"מ

משיבות 9 ו-10, ע"י ב"כ עוה"ד רועי בלכר
ו/או נגה רובינשטיין ו/או מוהנד נאסר ו/או עדי עמיתי
קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'
מגדל ב.ס.ר. 4, רח' מצדה 7, בני ברק, 5126112
טל': 073-3202021 ; פקס': 073-3202031
דוא"ל: royb@krb.co.il

11. ועדת המחירים במשרד האוצר

על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טל': 02-6466590 ; פקס': 02-6467011

בקשה להצטרף כמשיבות לעתירה

בהמשך להחלטתו של המשנה לנשיאה, כב' השופט ח' מלצר, מיום 16.12.2019, בית המשפט הנכבד מתבקש לצרף את שיח שריד בע"מ ("שיח") ופארמוקן בע"מ ("פארמוקן"; להלן ביחד "המבקשות"), כמשיבות לעתירה דנא, הכל מן הטעמים המפורטים להלן.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. המבקשות נמנות עם שמונת מגדלי הקנביס הרפואי, שהם חלוצי תעשיית הקנביס הרפואי בישראל והן פועלות בשוק הקנביס הרפואי זה למעלה מעשור. המבקשות צברו ניסיון רב, ייחודי ומגוון בגידול, ייצור, השבחה ועיבוד של קנביס רפואי. הכל בהתאם לרישיון שניתן להן על ידי משרד הבריאות מכוח

סמכותו לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 ("פקודת הסמים המסוכנים" או "הפקודה").

2. במהלך השנים ועד לקביעת האסדרה החדשה נשוא העתירה דנא, פעלו המבקשות במסגרת רישיון עיסוק אחד, שהתיר להן לפעול בכל שרשרת הערך של הקנביס הרפואי, החל מריבוי הצמח, גידולו, עיבודו, ייצור מוצרי הקנביס הרפואי וכלה באספקתו ללקוחותיהן, אשר חלוקתם בין ספקי הקנביס הרפואי השונים נקבעה גם היא לפי שיקול דעתו של משרד הבריאות ("האסדרה הישנה")¹. בכך, הצליחו המבקשות לספק, במשך שנות פעילותן, את מוצריהן לאלפי מטופליהן, תוך שמירה על הרצף הטיפולי הנדרש.

א. צירוף המבקשות לעתירה

3. כאמור, המבקשות נמנות עם שמונת המגדלים הוותיקים של תעשיית הקנביס הרפואי בישראל.
4. במרוצת השנים, המבקשות פעלו לטייב את מוצרי הקנביס הרפואי שלהן, עסקו במחקר ופיתוח, וזאת תוך השקעת משאבים רבים והכל מתוך ההסתמכות של המבקשות על כך כי שוק הקנביס הרפואי יהיה שוק חופשי, על כל המשתמע מכך. בנוסף, הן היו בין העותרות, ביחד עם מגדלי קנביס רפואי נוספים יחד עם מספר מטופלי קנביס רפואי, בבג"ץ 854/14 פוקס צמחי מרפא בע"מ ואח' נ' שרת הבריאות ואח' ("עתירת מגדלי הקנביס הרפואי").
5. בעקבות העתירה קיבלה הממשלה החלטה בעניין אסדרת הקנביס הרפואי בישראל - החלטה מספר 1587 מיום 26.6.2016, אשר קבעה את עקרונותיו הכלליים של מתווה אסדרה חדש לעיסוק בקנביס רפואי וצרכתו בידי מטופלים ("החלטת הממשלה").
העתק החלטת הממשלה מצורף ומסומן כנספח "1".
6. בהחלטת הממשלה נקבעה הוראת תחולה לפיה הוראות האסדרה החדשה יחולו באופן מידי על כל בקשה חדשה לעיסוק בקנביס רפואי, וכי על בעלי הרישיונות הקיימים, והמבקשות בכללם, להתאים את פעילותם לאסדרה החדשה בחלוף תקופה שתימשך בין חצי שנה לשנה וחצי.
7. השינוי המהותי שהאסדרה החדשה ביקשה להחיל היה פירוק שרשרת הערך של העיסוק בקנביס רפואי למספר מקטעים שונים: ריבוי מקורות גידול; גידול; עיבוד; הפצה לבתי מרקחת והפצה למטופלים באמצעות בתי מרקחת, לצד קביעת תקינה מחמירה לעיסוק בקנביס רפואי והבטחת איכות המוצרים המגיעים למטופלים, בין היתר על ידי יצירת מערכות לבקרת איכות המוצרים.
8. משכך, חברה שהיא מגדלת ותיקה של קנביס רפואי, דוגמת המבקשות, שעסקה בעבר בקנביס רפואי, אשר מבקשת להמשיך ולפעול באופן דומה, נדרשת להתאים את המבנה שלה לאסדרה החדשה.
9. מטבע הדברים, חברות כאמור יידרשו לעמוד בתקינה הרלוונטית לכל אחד מהמקטעים: תקינת האבטחה הנדרשת - GSP – Good Security Practices - הרלוונטית לכל המקטעים; תקינת הגידול הנדרשת - GAP – Good Agricultural Practices - הרלוונטית למקטע הריבוי והגידול; תקינת הייצור הנדרשת - GMP – Good Manufacturing Practices - הרלוונטית למקטע העיבוד ותקינת

¹ למען שלמות התמונה יצוין כי לאחר החלוקה הראשונית של המטופלים, רשאי כל מטופל להגיש בקשה למעבר ספק, בהתאם להנחיות משרד הבריאות שמתעדכנות מעת לעת.

האחסון, ההפצה והמסירה הנדרשת - GDP – Good Distribution Practices - הרלוונטית למקטע הניפוק וההפצה.

10. העתירה דנא הוגשה לאחר שהמבקשות השלימו את היערכותן לאסדרה החדשה **בשנת 2018** וקיבלו את אישורי ההתעדה הנדרשים, לאחר השקעה של מיליוני ₪. כך, הוצאותיהן של המבקשות הן כפולות ומכופלות, מכיוון שהן נדרשות לעמוד, בעת ובעונה אחת, בשתי מערכות אסדרתיות שונות, על כל המשתמע מכך.

11. בנסיבות שהתפתחו בחודשים האחרונים בהמשך לעתירה, מצאו עצמן המבקשות צד לא פורמאלי להליכים אסדרתיים רבים ושינויים תכופים באסדרה החלה עליהן.

12. מטבע הדברים, בשים לב לעובדה הידועה כי שוק הקנביס הרפואי מפותח באופן הדוק על ידי משרד הבריאות, ובשים לב לכך כי כך, מצאו עצמן המבקשות כפופות להחלטות רבות שניתנו תוך פרק זמן קצר ביותר על ידי המשיב 1 - משרד הבריאות, וייתכן אף לצו הביניים של בית המשפט הנכבד מיום 6.10.2019 ("**צו הביניים**"), מבלי שהן יודעות עליו ולכל הפחות מבלי שהן צד להליך (בפרט, בשים לב לכך שמשרד הבריאות לא פעל להוצאת הנחיות ליישום הצו). למותר לציין כי חלקן של ההחלטות האמורות ניתנו בהמשך לעתירה דנא ולצו הביניים.

13. בנוסף, ומעבר להליכים שהתנהלו בכותלי בית המשפט הנכבד או ההנחיות של משרד הבריאות שיצאו בעקבות הליך זה, החלה ועדת המחירים הבין-משרדית המשותפת למשרדי האוצר והבריאות ("**ועדת המחירים**") את פועלה לבחינת הצורך בפיקוח על מחירי קנביס רפואי, ומטבע הדברים, המבקשות ביקשו להשמיע בפניה את עמדתן ואף שכרו את שירותיו של מומחה כלכלי בעל שם בתחום.

14. ביום 15.12.2019, הונחה על שולחנו של בית המשפט הנכבד בקשה שהוגשה בשמה של המשיבה 4, בזלת נחושתן בע"מ, והמבקשת לצרף להליך את "כל הגורמים שפעלו בתחום מוצרי הקנאביס הרפואי ערב כניסת האסדרה החדשה לתוקף, אשר בשלב זה אינם משיבים בעתירה" וכן את "כל הגורמים שקיבלו רישיון עיסוק ו/או בתהליכי קבלת רישיון עיסוק ממשרד הבריאות".

15. ביום 16.12.2019, הגיש המשיב 1 את תגובתו לבקשה למתן הבהרות ולקיום דיון דחוף שהוגשה על ידי המשיבות 9 ו-10 ביום 12.12.2019. בתגובתו, מבקש גם משרד הבריאות כי צו הביניים ישונה כך באופן שגם המחירים שייגבו על ידי ספקי מוצרי הקנביס הרפואי, ובכללן המבקשות, ישונו למהלך תקופת צו הביניים. בנוסף, הודיע משרד הבריאות על הצטרפותו לבקשה לקיום דיון דחוף.

16. בנסיבות אלה, בשים לב לכך שהחלטות בית המשפט הנכבד והחלטות המשיב 1 הן בעלות השפעה ישירה על המבקשות, המבקשות סבורות כי הגיעה העת כי קולן יישמע במישרין בפני בית המשפט הנכבד, ולא רק בפני משרד הבריאות ובפני ועדת המחירים, זאת בפרט לאור ההשלכות של יישום צו הביניים והדרכים שמשרד הבריאות יבחר ליישומן על המבקשות ומודל התמחור המוצע אשר הוצע על ידי המשיב 1 ביום 16.12.2019.

ב. התייחסות לתשובת המשיב 1

17. בתגובה מיום 16.12.2019 של המשיב 1, ביקש משרד הבריאות מבית המשפט הנכבד "לשכלל את תוכנו של צו-הביניים, באמצעות קביעת מספר רמות מחירים".

18. משמעותה המעשית של בקשה זו היא לא שכלול תוכנו של צו הביניים, אלא שצו הביניים יהפוך לתקופת ביניים לצורך יישום האסדרה החדשה.
19. לצורך יישום צו הביניים, מציע המשיב 1 לקבוע רמות מחירים שונות בהתאם לכמות הנצרכת (ולא מחיר אחיד כפי שהיה נהוג באסדרה הישנה), כך שהמחיר המירבי לכל 10 גרם של מוצרים העומדים בכל כללי האיכות ("מוצרי GMP") יעמוד על 150 ₪ כולל מע"מ. למחיר זה יתווסף, ככל שהניפוק יעשה בבית מרקחת, מרווח רוקח קבוע לא תלוי במינון בסך 30 ₪. לצד זאת, ביקש משרד הבריאות שייקבע כי המחיר המירבי לילדים עד גיל 18 יהיה לכל היותר 470 ₪ ללא קשר לכמות הנרכשת, בין אם בבית מרקחת או באספקה ישירה. הוצע כי מחירים אלה ייקבעו עד למועד שנקבע בצו הביניים.
20. במתווה זה שהציע, עושה משרד הבריאות שימוש בבית משפט נכבד זה לצורך קביעת פיקוח דה פקטו על מחירי הקנביס הרפואי לפי האסדרה החדשה.
21. זה המקום לציין כי משרד הבריאות קבע, בעבר, בעצמו וללא מעורבותן של המבקשות או מי מהגורמים הפועלים בענף הקנביס הרפואי, סכום אחיד של 370 ₪ לאספקת קנביס רפואי (ובניגוד למה שנטען על ידי חלק מהמשיבות, שהמבקשות והעוסקים הוותיקים בשוק הקנביס הרפואי הן אלה שקבעו את המחיר), מבלי שהוא מנמק את החלטתו, מבלי שהוא מצמיד מחיר זה למדד ואף מבלי שהוא מעדכן את המחיר בעקבות שינוי שיעור במע"מ (למעט עדכון אחד בודד שהעלה את המחיר מ-360 ₪ ל-370 ₪). כל פניותיהן של המבקשות לעדכון המחיר האמות לא נענו. עתה, נוקט משרד הבריאות בפרקטיקה דומה, בחסות בית המשפט לכאורה, ומנסה לקבוע מחיר למוצרי הקנביס הרפואי, במסווה של מחיר לתקופת ביניים.
22. אל לבית המשפט הנכבד לתת יד לפרקטיקה זו.
23. כידוע, המקור הנורמטיבי לאסדרת העיסוק בקנביס הרפואי הוא פקודת הסמים המסוכנים וזאת לא קובעת מנגנון כלשהו לפיקוח על מחירים. לכן, המנגנון המשפטי שיאפשר פיקוח על מחירי קנביס רפואי הוא חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, בהתאם לעילות המפורטות בחוק.
24. בכל הכבוד, אין זה מתפקידו של בית המשפט הנכבד הזה לקבוע את מחירי הקנביס הרפואי, בוודאי שלא בתקופת הביניים. החלטה בעניין זה משמעותה היא מתן צו עשה והיא צפויה להביא, בפועל, לשינוי המצב המשפטי הקיים, באופן הנוגד את פסק הדין שמשרד הבריאות עצמו הפנה אליו בתגובתו (בג"ץ 345/61 אל כאזן נ' מנהל שירות השידור, ירושלים, פ"ד טו 2364, 2377 (1961)).
25. האמור חמור כפליים נוכח ההסתמכות של המבקשות על כך כי שוק הקנביס הרפואי יהיה שוק חופשי נטול פיקוח מחירים. גם בבסיס החלטת הממשלה עומדת ההנחה ששוק גידול הקנביס הרפואי, יהיה שוק חופשי:

"לא יוגבל מספר העוסקים בתחומי העיסוק השונים. עם זאת, ככל שיימצא שמספר בעלי הרישיונות מסכן את ביטחון הציבור וזאת על פי הערכת המשרד לביטחון פנים/ משטרת ישראל או ככל שיימצא שמספר העוסקים אינו מאפשר פעילות כלכלית בת קיימא בשל ריבוי פועלים בתחום, יוחלו הסדרים למתן מענה הולם כגון קביעת מכסות גידול, קביעת מכסות ייצור או הגבלות אחרות כגון הגבלות על מספר העוסקים בתחום וכו'."

26. זאת ועוד. כלכלת השוק החופשי היא אבן יסוד באסדרת שוק הקנביס הרפואי והיא עקרון שמשרד הבריאות פעל לפיו עד לעת הנוכחית ממש. כך למשל, בדיון בוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול של הכנסת מיום 22.11.2016, אמר מנהל היחידה לקנביס רפואי במשרד הבריאות:

"המערכת הזאת יעבדו עליה רופאים. הרופאים שלנו, של היק"ר. יוקצו לנו, יש לנו מספר רופאים, יעשו drill down לראות. על אותה מערכת, על קומפוננט אחר ועל זה אנחנו כבר עובדים עם איגוד הרוקחים, עם דוד, זה הקומפוננט של הניפוק. אנחנו צריכים לראות מה הותווה, איזה מרשם ומה בסופו של דבר המטופל קנה. למה? כי מדובר בכלכלת שוק חופשי. מגדלים יגדלו, מפעלים ייצרו ובבתי המרקחת אנחנו לא נגיז להם איזה סוג להחזיק מבחינת המוצרים. זו תהיה חכמת ההמונים. מה שיקנו סימן שזה עובד, נכון? ואז אנחנו נוכל לדעת מה אמת בעניין ומה יכול להיות פיקציה של מינונים או של זנים, כי אנחנו טוענים שבסך הכול מדובר בריכוזים. דרך אגב, חלק מהמגדלים, הנה, הוא פה, כבר מבינים את זה. מבינים מתוך ידע, מתוך היכרות עם המטופלים. מתוך זה שמטופל שנאמן לזן מסוים פתאום נאמן לא פחות לזן אחר. אנחנו מדברים ברפואה בריכוזים ומינונים".

27. דברים דומים נאמרו שוב על ידי מנהל היחידה לקנביס רפואי במשרד הבריאות ביום 18.12.2017, באותה ועדה:

"היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, בעצם כל הפער בין הקיים היום, המגדלים הקיימים היום, שלפי הרפורמה הזאת בעצם יעברו פיקוח יותר טוב, סטנדרטיזציה ויעברו במקום קשר ישיר למטופלים, מה שקיים היום, יעברו לשרשרת הזאת ולעבודה דרך בתי המרקחת, זה שינוי אחד שיהיה מבחינת הקיימים. כל שאר הפוטנציאל הוא בעצם בנוי על הייצוא.

יובל לנדשפט:

לא, הוא בנוי על כך שכל מי שרוצה להקים משהו ולהתחרות בשוק המקומי יכול ומוזמן. זה כתוב גם בהחלטת הממשלה, זו כלכלת שוק חופשי. כל מי שחושב שהוא יודע יותר טוב מוזמן להראות את כישוריו. זה לא סגור יותר לאותם שמונה מגדלים.

הרי בדיונים שהיו פה בוועדה, אמרו חקלאים אחרים: אני יודע לגדל יותר טוב, כי אני מגדל פה או שם או בארון וכולי".

העתק פרוטוקול מס' 53 של הדיון בוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול של הכנסת מיום 22.11.2016 ופרוטוקול מס' 108 של הדיון בוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול של הכנסת מיום 18.12.2017 מצורף ומסומן **כנסת 2**.

28. לגישת המבקשות, המנגנון המוצע על ידי המשיב 1 הוא מנגנון שגוי בלשון המעטה, והשלכותיו יכולות להיות הרסניות. המשיב 1, כידוע לבית המשפט, יצר אסדרה מסורבלת ומורכבת, שעלויותיה נובעות

הן מעצם פירוק שרשרת הערך של הקנביס הרפואי למקטעים והן מעצם התקינה המחמירה שמוצרי הקנביס הרפואי נדרשים לעמוד בהם.

29. עמדו על כך המבקשות, והמשיבות 3, 6, 8, 9, 10 בעתירה דנא, **ביום 30.6.2016**, במסגרת תגובה להודעת עדכון שהוגשה על ידי משרד הבריאות בעתירת מגדלי הקנביס הרפואי, ובה נאמר, בין היתר, כדלקמן:

13. **למן המבט הראשון היה ברור כי מדובר באסדרה מסורבלת, מסובכת, בלתי ישימה ובעלת השלכות דרמטיות לכלל ענף הקנביס הרפואי (ולא רק על העותרים). יתרה מכך, נראה כי משרד הבריאות עדיין לא גיבש תשתית ראייתית, עובדתית או כלכלית המבססת את השינוי הדרמטי שביקש לעשות, לא כל שכן בחן את השלכותיה.**

14. נקדים ונאמר כי גם האסדרה החדשה שהוצגה, שלמיטב ידיעת העותרים לחלקים מהותיים ממנה – כגון הפירוק למקטעים כה רבים – אין אח ורע בעולם, **גובשה ללא כל בחינה כלכלית משמעותית וללא הצגתה של עבודה כאמור, ככל שהיא קיימת.**

15. ודוק. **ברגע שקטר האסדרה החדשה – על כל השינויים הרדיקאליים שהיא כוללת – יתחיל במסעו, לא יהיה ניתן להחזיר את הגלגל לאחור, ובאופן ברור כי כל עלויות המהלך של הקמה והפעלה של החוליות המלאכותיות החדשות שהרגולטור מבקש ליצור, יושגו על העותרים – מגדלים ומטופלים. בכך – מדעת או שלא מדעת – מדיניות המשיבים תהפוך את הטיפול בקנביס הרפואי לאופציה לעשירים בלבד, תוך פגיעה קשה, בלתי נחוצה ולבתי מידתית, כאמור לעיל.**

העתק התגובה להודעת העדכון שהוגשה בעתירת מגדלי הקנביס הרפואי מיום 30.6.2016 מצורף ומסומן **כנספח "3"**.

30. מכל האמור, ברי כי אין לתת יד לניסיון של משרד הבריאות ליצור מציאות אסדרתית חדשה תחת כנפו של בית המשפט הנכבד ובכסות של צו ביניים. בית המשפט הנכבד הורה כי נושא המחיר ייבחן על ידי הגורמים הרלוונטיים בממשלה, ובחינה כאמור מבוצעת בימים אלה, וכך כי בית המשפט יאיץ בגורמים השונים בכדי לסיים בחינה זו בהקדם.

31. עם זאת, בלית ברירה ומבלי לפגוע בעמדה האמורה, בנסיבות ששוק הקנביס הרפואי ומטופליו נקלעו אליהן, המבקשות מוכנות לקבל, לתקופה קצובה בלבד, את ההסדר שהוצע על ידי משרד הבריאות בתגובתו מיום 16.12.2019, וזאת על אף אי הוודאות הכלכלית והנזקים הצפויים למבקשות כתוצאה מיישום הסדר זה ומתוך הכרה באחריות הכוללת של כל הגורמים בשוק זה. נראה כי ההסדר המוצא הוא בבחינת הרע במיעוטו.

32. **שיח ופארמוקן מבקשות להדגיש כי עמדתן זו נובעת מההבנה העמוקה לעוול הקיים לכל הגורמים בענף, וחיות אותו. סבלם של המטופלים אינו זר להן, ולאורך שנות עיסוקן הן פעלו תמיד בכדי לנסות ולהקל על סבלם של המטופלים, ופיתחו מוצרים וזנים שנועדו, בראש ובראשונה, למתן מענה למטופליהן השונים. עמדתן זו ניתנת בשאיפה כי במהלך תקופה קצרה וקצובה ייקבע פתרון קבע והאסדרה החדשה תתחיל לפעול בצורה סדירה ותקינה, באופן שישא את רווחת המטופלים.**

33. לסיום, המבקשות מצטרפות לעמדה של המשיב 1 ולבקשה של המשיבה 10 לקיומו של דיון דחוף במעמד הצדדים.

ג. סוף דבר

34. לאור כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש להתיר למבקשות להצטרף כמשיבות לעתירה דנא.

35. העובדות המפורטות בבקשה זו נתמכות בתצהיר של מר יוגב שריד, מנכ"ל שיח ובתצהיר של מר גיל חובש, מנכ"ל פארמוקן.

א/א

מוהנד נאסר, עו"ד

א/א

רועי בלכר, עו"ד

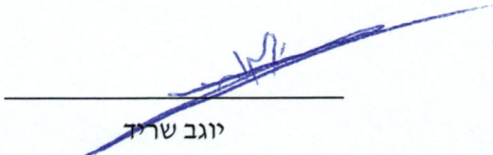
קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'
ב"כ המבקשות

היום, 22 בדצמבר 2019

תצהיר

אני הח"מ, יוגב שריד, ת"ז 034899641, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני משמש כמנכ"ל חברת שיח שריד בע"מ, ח.פ. 514049329 ("שיח").
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בבקשה מטעם שיח להצטרף כמשיבה לעתירה בג"ץ 2335/19 עמותת הקנאביס הרפואי נגד משרד הבריאות - שר הבריאות ("בקשה להצטרף כמשיבה לעתירה").
3. האמור בסעיפים 1-4, 6-10 לבקשה להצטרף כמשיבה לעתירה הוא נכון לפי ידיעתי ומתוקף תפקידי.
4. האמור בשאר הסעיפים לבקשה הוא נכון לפי ידיעתי ואמונתי.
5. הטענות המשפטיות הכלולות בבקשה הן נכונות על יסוד ייעוץ משפטי שניתן לשיח.
6. זהו שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.

יוגב שריד

אישור

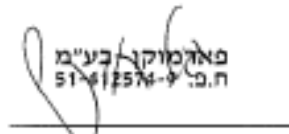
אני הח"מ, דן כומיר, עו"ד, מ.ר. 84769, מאשר בזה כי ביום 22.12.19 הופיע בפניי יוגב שריד, שזיהיתי אותו לפי ת"ז מס' 034899641, ולאחר שהוזהרתי כי עליו לומר את האמת, ושאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

דן כומיר, עו"ד
84769, מ.ר.
דן כומיר, עו"ד

תצהיר

אני הח"מ, גיל חובש, ת"ז 055531446, לאחר שהזהרתי כי עלי לומר את האמת, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני משמש כמנכ"ל חברת פארמוקן בע"מ, ח.פ. 514125749 ("פארמוקן").
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בבקשה מטעם פארמוקן להצטרף כמשיבה לעתירה בג"ץ 2335/19 עמותת הקנאביס הרפואי נגד משרד הבריאות - שר הבריאות ("בקשה להצטרף כמשיבה לעתירה").
3. האמור בסעיפים 1-4, 6-10 לבקשה להצטרף כמשיבה לעתירה הוא נכון לפי ידיעתי ומתוקף תפקידי.
4. האמור בשאר הסעיפים לבקשה הוא נכון לפי ידיעתי ואמונתי.
5. הטענות המשפטיות הכלולות בבקשה הן נכונות על יסוד ייעוץ משפטי שניתן לפארמוקן.
6. זהו שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.

פארמוקן בע"מ
ח.פ. 514125749
גיל חובש

אישור

אני הח"מ, מוהנד נאסר, ע"ד, מ.ר. 52356, מאשר בזה כי ביום 22.12.2019 הופיע בפני גיל חובש, שזיהיתי אותו לפי ת"ז מס' 055531446, ולאחר שהזהרתי כי עליו לומר את האמת, ושאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	העתק החלטת הממשלה	12
2	העתק פרוטוקול מס' 53 של הדיון בוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול של הכנסת מיום 22.11.2016 ופרוטוקול מס' 108 של הדיון בוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול של הכנסת מיום 18.12.2017 כנספח	17
3	העתק התגובה להודעת העדכון שהוגשה בעתירת מגדלי הקנביס הרפואי מיום 30.6.2016	171

נספח 1

העתק החלטת הממשלה

עמ' 12

משרד ראש הממשלה

החלטות ממשלה

שימוש בקנביס למטרות רפואיות ולמחקר

מספר החלטה: 1587

יחידה: מזכירות הממשלה

ממשלה: הממשלה ה-34, בנימין נתניהו

תאריך פרסום: 26.06.2016

תאריך עדכון: 18.09.2017

קבצים רלוונטיים להורדה

החלטה מספר 1587 של הממשלה מיום 26.06.2016

נושא ההחלטה:

שימוש בקנביס למטרות רפואיות ולמחקר

מחליטים:

1. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 3609 מיום 7.8.2011 (להלן - החלטה מס' 3609), להחלטת הממשלה מס' 1050 מיום 15.12.2013 (להלן - החלטה מס' 1050) ולהוראות האמנה היחידה לסמים נרקוטיים 1961 ("DRUGS" NARCOTIC ON CONVENTION SINGLE), משרד הבריאות - היחידה לקנביס רפואי - ימשיך לשמש "סוכנות ממשלתית" בכל הנוגע לפיקוח ולהסדרת הטיפול בקנביס למטרות רפואיות ולמחקר.

2. על מנת לממש מחויבות הממשלה על פי החלטות מס' 3609 ו-1050, לאפשר למטופלים מקור אספקה ראוי של קנביס לשימוש למטרות רפואיות, תוך שמירה על ביטחון הציבור ומניעת זליגתו של הסם שלא לצרכים רפואיים, מורה הממשלה למשרד הבריאות לקדם, בהתייעצות עם המשרד לביטחון הפנים ומשטרת ישראל ועם משרד החקלאות ופיתוח הכפר, את מתווה ההסדרה המעודכן, המצורף להחלטה זו בתוספת (להלן מתווה ההסדרה) בהקדם האפשרי וזאת במקום המתווה שאושר וצורף להחלטה 1050.

3. עיקרי מתווה ההסדרה המעודכן, כמפורט בהרחבה בתוספת להחלטה זו על נספחיה, הם כלהלן –

א. רישיונות - כל פעולה בצמח הקנביס ובכלל זה גידול, ייצור, הפצה, החזקה, שינוע, בדיקות מעבדה, ניפוק או מחקר של צמח הקנביס או מוצריו תמשיך להיות מחויבת בעמידה בהוראות כל דין ובכלל זה בקבלת רישיונות מתאימים לפי פקודת הסמים המסוכנים וכן בעמידה בתנאי הרישיון. תנאי הרישיונות לעוסקים בתחום יכללו דרישות איכות ואבטחה מחייבות ותנאים רלוונטיים נוספים בהתאם לסוג הרישיון ולפי העניין, כפי שגובשו וכפי שיעודכנו מעת לעת לרבות ובהתאם להמלצות המשרד לביטחון הפנים, ובכל הקשור לאבטחה ומיגון - המלצות משטרת ישראל.

רישיונות פרטניים לכל פעולה בצמח הקנביס ובכלל זה גידול, ייצור, הפצה, החזקה, שינוע, בדיקות מעבדה, ניפוק או מחקר של צמח הקנביס או מוצריו הנדרשים לפי פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש, התשל"ג-1973) ימשיכו להינתן על ידי היק"ר, הרישיונות יינתנו בהתאם להמלצות משטרת ישראל בכל הנוגע לדרישות זהות מבקשי הרישיונות אשר ייבדקו על ידי משטרת ישראל לשלילת קיומו של מידע הפוסל את אפשרות מתן הרישיון.

ב. העוסקים בתחום הקנביס – לא יוגבל מספר העוסקים בתחומי העיסוק השונים. עם זאת, ככל שיימצא שמספר בעלי הרישיונות מסכן את ביטחון הציבור וזאת על פי הערכת המשרד לביטחון פנים/ משטרת ישראל או ככל שיימצא שמספר העוסקים אינו מאפשר פעילות כלכלית בת קיימא בשל ריבוי פועלים בתחום, יוחלו הסדרים למתן מענה הולם כגון קביעת מכסות גידול, קביעת מכסות ייצור או הגבלות אחרות כגון הגבלות על מספר העוסקים בתחום וכו'.

ג. גידול הקנבים – לא יוגבל מספר מקומות הגידול. עם זאת, לא יינתנו רישיונות לגידול לצריכה עצמית. קנבים וחומרי ריבוי של קנבים יגודלו רק בבתי צמיחה מתאימים, שבין היתר יעמדו באמות מידה חקלאיות ראויות.

ד. מפעלים לייצור מוצרי קנבים - מוצרי קנבים ייוצרו רק במפעלים לייצור מוצרי קנבים בדומה למפעלי תרופות, שיתנהלו, בין היתר, בהתאם לאמות מידה מקצועיות מתאימות. המפעלים ייצרו מוצרי קנבים גנריים ו-וולידים - בתצורות ובריכוזים המאושרים או שיאושרו על ידי היק"ר מעת לעת.

ה. בתי מסחר למוצרי קנבים – מוצרי הקנבים יועברו מהמפעלים לבתי מסחר למוצרי קנבים בדומה לבתי מסחר לתרופות, אשר יתנהלו, בין היתר, בהתאם לאמות מידה מקצועיות הולמות ומשם יופצו המוצרים לבתי המרקחת.

ו. בתי מרקחת - מוצרי הקנבים יונפקו למטופלים בבתי מרקחת שיבקשו לעשות כן ויעמדו בתנאים הנדרשים. לא יוגבל מספר בתי המרקחת. הניפוק והניהול הרוקחי של מוצרי הקנבים יתבצע כמקובל בתרופות נרקוטיות, בשינויים המחויבים בלבד ועל פי הוראות משרד הבריאות. בבתי המרקחת גם תבוצע הדרכה רוקחית למטופלים לגבי דרך השימוש במוצרים, כפי שמקובל בתרופות ובתכשירים.

ז. הפרדה בין חוליות שרשרת הגידול, הייצור והניפוק – תתקיים הפרדה תאגידית בין חוליות הגידול, הייצור והניפוק (חוות, מפעלים, בתי מסחר, בתי מרקחת) כפי שקיימת הפרדה תאגידית בין חוליות ייצור וניפוק בשוק התרופות והתכשירים. עם זאת תתאפשר זהות אחת או משותפת של הבעלות בתאגידים השונים.

במקום שהדבר תואם את דרישות האיכות ודרישות הדין ובכלל זה דיני התכנון והבנייה – יתאפשר לקיים במתחם אחד משתלה לחומרי ריבוי, חוות גידול, מפעל ייצור ובית מסחר, כולם או חלקם, ובתנאי שתתקיים הפרדה פיסית ביניהם. בכל מקרה הניפוק לא יעשה באותו מתחם אלא כאמור בבתי מרקחת בלבד.

ח. תחולה – מתווה ההסדרה יחול מידיית בכל הנוגע לבקשות לרישיונות חדשים. בעלי רישיונות קיימים יידרשו להתאים את פעילותם לתנאי האיכות החדשים ולמתווה לכל היותר בתוך שישה חודשים. תקופה זו תהיה ניתנת להארכה לתקופות נוספות ועד לתקופה כוללת של שנה וחצי, אם הוכח לשביעות רצונה של היק"ר כי בעל הרישיון אכן פועל לצורך עמידה בדרישות אך מטעמים שאינם תלויים בו טרם הספיק להשלים התהליך. בעל רישיון קיים שלא ביצע ההתאמה כאמור, לא יחודש רישיונו מעבר לתקופת השנה האמורה. בתקופת הביניים עד להחלת מתווה ההסדרה על כל העוסקים בתחום, בעלי רישיונות קיימים או חדשים, יפעל משרד הבריאות בהתאם לשיקול דעתו לקביעת הסדרי ביניים הולמים המקדמים את טובת ציבור המטופלים וזכותם לקבלת מוצר מפקח ואיכותי לשימוש רפואי. חלוקת מוצרים שלא בבית מרקחת או דרך בית מרקחת תיפסק לחלוטין במועד המוקדם ביותר האפשרי.

ט. מוצרים - כל עוד לא יירשמו מוצרי קנבים כתכשירים רשומים ("תרופות"), יאושרו לייצור והפצה רק מוצרים העומדים באמות מידה מקצועיות שכבר גיבש משרד הבריאות, לעניין התצורה וריכוז החומרים הפעילים (וכמפורט בתוספת להחלטה זו ובנספחיה).

ניתן יהיה להפיץ גם מוצרים אחרים, בין בתצורות אחרות ובין בריכוז חומרים פעילים אחר, אם יאושרו על ידי משרד הבריאות לאחר שהמבקש שכנע בדבר בטיחות ויעילות המוצר, כמקובל בתכשירים רפואיים רשומים.

כל מוצר ייארז ויסומן כנדרש וכמתבקש מהוראות הדין הנוגע לאריזת וסימון מוצרים וסמים מסוכנים ומהנחיות היק"ר כפי שיינתנו מעת לעת.

יותר מיתוג המוצרים ובכלל זה ציון שם המגדל או חוות הגידול או כינוי המוצר ("זנים").

כל סימון, תוכנו וצורתו, יתאימו למוצר המיועד לשימוש רפואי, לא יטעו את הציבור על המוצר ותכונותיו ויהיו בהלימה למקובל בסימון תכשירים ("תרופות").

י. תפיסה על ידי הסוכנות בהתאם לאמנה - הקנבים (או מוצריהם או חלקי צמח המיועדים להשמדה שלא בתוך החווה עצמה) ייתפס בשער החווה/המתחם על ידי הסוכנות הממשלתית, לכל המאוחר 4 חודשים לאחר גמר הקציר (קיטום התפרחות) וישוחרר, בהעדר עילה למנוע זאת, ללא סייג או בתנאים, רק לגורם מורשה אחר (מפעל, מחסן או בית מרקחת, לפי העניין), או לאתר השמדה מאושר על ידי משרד הבריאות בהתאם להנחיות האבטחה ובתיאום עם משרת ישראל, לפי העניין. ככל שיחולו שינויים בהוראות האמנה – הסוכנות תפעל בהתאם.

יא. פיקוח – פיקוח על שרשרת הגידול, הייצור, ההפצה והניפוק של קנביס או מוצריו, ייעשה על ידי משרד הבריאות והמשרדים השותפים. יקוים מערך פיקוח הדוק על שרשרת הגידול, הייצור, ההפצה והניפוק של קנביס או מוצריו על מנת להבטיח את קיום תנאי הרישיונות, העמידה בתנאי האיכות הנדרשים, ולמנוע אפשרויות לזליגת סם.

משרד הבריאות ינחה ויקיים מערך פיקוח הדוק גם בכל הקשור להשמדת הקנביס או כל חלק ממנו, מוצריו או כל יתרות של אלה, וכן מוצרים פגומים או פגי תוקף, בכל שרשרת הגידול, הייצור, ההחזקה, השינוע, ההפצה והניפוק, לרבות באתרי ההשמדה עצמם. ההנחיות והפיקוח יעשו בתיאום עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר לרבות המשרד לביטחון הפנים ומשטרת ישראל.

יב. מחקר – משרד הבריאות מעוניין בקידום הידע המבוסס מחקרית ובהתאם בקשות למחקרים רפואיים, קליניים או מו"פ אמצעי מכשור רפואי (אמ"ר) שבהם יש שימוש בקנביס. ניתן יהיה להמשיך ולהגיש בהתאם להנחיות שפורסמו באתר משרד הבריאות ובהתאם לכללים הנוגעים למחקר רפואי וההנחיות להגשת בקשות למחקרים בהם יש שימוש בקנביס.

משרד הבריאות – היק"ר ומשרד החקלאות/מכון וולקני ימשיכו בשיתוף פעולה בתחום המו"פ החקלאי ולקידום המחקר החקלאי בתחום הקנביס. מחקר בסיסי ויישומי בתחומי החקלאות יבוצע בהתאם לכללים הנוגעים לקיום מחקר חקלאי ובהתאם לכללים הנוגעים למחקר חקלאי וההנחיות להגשת בקשות למחקרים שבהם יש שימוש בקנביס.

יג. אמות מידה רפואיות – משרד הבריאות ימשיך לפעול לטיוב התשתית המקצועית-עיונית והמעשית שתאפשר לרופא המטפל – לקבל החלטה רפואית מושכלת להמליץ על השימוש במוצרי הקנביס ולבצע מעקב רפואי נדרש בעת הטיפול, ולמטופל – להשתמש במוצרים השונים בצורה נכונה. כל עוד מוצרי הקנביס המשמשים מטופלים בארץ לא יירשמו כתכשירים, כחלופה לרישום התוויות המוצרים ודרכי השימוש, משרד הבריאות יפרסם מעת לעת אמות מידה מקצועיות שינחו את ציבור המטופלים והמטופלים ביחס להתוויות ולמוצרים המאושרים ובדרכי הטיפול המומלצות.

יד. הכשרת רופאים – מדיניות משרד הבריאות היא לאפשר למספר גדול יותר של רופאים לאשר שימוש בקנביס למטרות רפואיות וזאת לאחר שיוכשרו ויכירו את כללי הטיפול, המינוחים, תופעות הלוואי והסכנות הכרוכות בהתוויות למטופל. לצורך כך משרד הבריאות יקיים הדרכות לרופאים ויסמיכם בהתאם. יקוים מערך פיקוח מתאים על הרופאים האמורים לאחר הסמכתם לוודא נאותות הפרקטיקה הרפואית המתחייבת על ידם.

טו. מעבר ממשטר רישיונות למשטר מרשמים – לאחר הטמעה של מתווה ההסדרה וכאשר יהיו בארץ מוצרי קנביס וולידים העומדים בסטנדרט איכות ובטיחות מתאימים, תיבחן האפשרות למעבר ממשטר רישיונות הקיים היום למשטר מרשמים, מלא או חלקי, תוך ביצוע תיקוני החקיקה המתאימים. עד אז יפעל משרד הבריאות להרחבת מעגל הרופאים המוסמכים לתת רישיונות שימוש למטופלים כמתואר לעיל.

4. צוות בין משרדי בראשות מנכ"ל משרדי הבריאות והאוצר ובהשתתפות משרדי החקלאות ופיתוח הכפר, הביטחון הפנים, המשפטים והכלכלה והתעשייה ידון בשאלת היתכנות יצוא הקנביס הרפואי מישראל ויגיש מסקנותיו לשרי הבריאות והאוצר בתוך 90 יום. השרים יביאו את שאלת היתכנות יצוא הקנביס לדיון בממשלה.

5. הממשלה רואה במתווה האסדרה מסגרת פעילות בסיסית אך לא דווקא מסגרת כוללת וסופית ובהתאם מסמיכה את משרד הבריאות, בתיאום עם משרדי הממשלה הנוגעים, לקדם הסדרים נוספים למפורט לעיל שיש בהם כדי לקדם את זכויות, שלום וביטחון הציבור ובכלל זה קידום הליכי חקיקה (כגון בחוק רישוי עסקים או חוק הסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים ועוד), ככל שיידרשו.

6. תקציב ומשאבים – משרד הבריאות, המשרד לביטחון הפנים ומשרד האוצר יסכמו את המשאבים הנדרשים למשרד הבריאות ולמשטרת ישראל ליישום התכנית.

המשאבים ישמשו ליישום החלטת ממשלה זו בלבד.

7. מנכ"ל משרד הבריאות אחראי לביצוע החלטה זו. ועדת ההיגוי הבינמשרדית, שהוקמה בהתאם להחלטה 3609, ובה חברים נציגי משרד הבריאות, משרד האוצר, משרד המשפטים, המשרד לביטחון הפנים, משטרת ישראל, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול ורשות המסים (מכס) תמשיך לבצע מעקב

8. החלטה זו מחליפה, בחלקים הנוגעים בדבר ובכלל זה בכל נוגע למתווה ההסדרה המאושר, את החלטה 1050.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

נספחים להחלטת הממשלה בעניין שימוש בקנביס למטרות רפואיות ולמחקר (419.39 Kb)

נספח 2

**העתק פרוטוקול מס' 53 של
הדיון בוועדה למאבק בנגעי
הסמים והאלכוהול של הכנסת
מיום 22.11.2016 ופרוטוקול
מס' 108 של הדיון בוועדה
למאבק בנגעי הסמים
והאלכוהול של הכנסת מיום
18.12.2017 כנספח**

עמ' 17

**הכנסת העשרים
מושב שלישי**

**פרוטוקול מס' 53
מישיבת הוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול
יום שלישי, כ"א בחשוון התשע"ז (22 בנובמבר 2016), שעה 10:00**

סדר היום:

המתווה המתגבש להסדרת השימוש בקנביס רפואי בישראל - מעקב מיום 22.3.16 בהשתתפות פרופ' ארנון אפק, משנה למנכ"ל משרד הבריאות

נכחו:

חברי הוועדה:

תמר זנדברג – היו"ר
עבדאללה אבו מערוף

מוזמנים:

פרופ' ארנון אפק	– המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
יובל לנדשפט	– מנהל היחידה לקנביס רפואי, משרד הבריאות
ד"ר מיכאל דור	– היחידה לקנביס רפואי, משרד הבריאות
שרונה עבר הדני	– עו"ד, הלשכה המשפטית, משרד הבריאות
אורי ביינה	– יועץ למנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר
עלי בינג	– פרנט חקלאות, אגף תקציבים, משרד האוצר
אהוד אור-טל	– ראש מדור מבצעים, מטה הסמים של המכס, משרד האוצר
טל שטיין	– עו"ד, משרד המשפטים
רעיה שטנר-וישנסקי	– עו"ד, יעוץ משפטי, המשרד לביטחון פנים
רפ"ק אדי קובל	– משטרת ישראל
רפ"ק קרן לרנר	– משטרת ישראל
רפ"ק אברהם צימבר	– משטרת ישראל
שבתי גרברצ'יק	– דובר למגזר הדתי חרדי, משטרת ישראל
אתי כהנא	– עו"ד, ראש אגף אכיפה וחקיקה, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול
חגי ברוש	– ראש אגף טיפול ושיקום, הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול
יפה צוברי	– הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול
קרן רוט איטח	– מנהלת היחידה למניעת שימוש בסמים, אגף שפ"י, משרד החינוך
פרופ' יורם שפירא	– המועצה המדעית, ההסתדרות הרפואית בישראל
פרופ' שלמה וינקר	– ראש חטיבת הרפואה, קופ"ח לאומית שרותי בריאות
ד"ר ליאורה שכטר	– מנהלת תחום כאב, קופ"ח מכבי שירותי בריאות
מרים אוגיניץ	– מכון לרפואת כאב, מרכז רפואי הרמב"ם
דוד פפו	– יו"ר הסתדרות הרוקחים
מיכאל (מיקי) עופר	– "שאיפה לחיים", ארגון הרוקחות בישראל
רון תומר	– ארגון הרוקחות בישראל
מידד גיסין	– יו"ר צב"י, ציבור צרכני בריאות ישראל
שלומי סנדק	– המרכז הישראלי לקנביס רפואי
מאיר כהן	– המרכז הישראלי לקנביס רפואי
דנה בר און	– מנכ"ל עמותת הקנאביס הרפואי
אלכסנדר וולר	– מנהל רפואי, טיפול פליאטיבי ביתי, האגודה למלחמה בסרטן
יחזקאל בן זימרה	– ראש תחום התמכרויות, עיריית ראשון לציון
משה בר	– יושב ראש עמותת "תנו ליד לחרש – נכים למען נכים"

שחר קניג	–	יועץ למשה בר, עמותת "תנו ליד לחרש – נכים למען נכים"
תומר מרציאנו	–	עמותת HS ישראל
איתי ברן	–	עמותת HS ישראל
נטלי מיכאלי	–	עמותת HS ישראל
יעל שכטר סיטמן	–	ראש תחום בריאות, התאחדות התעשיינים
ד"ר דניאלה עצמוני	–	עו"ד, חברת מדיקל בע"מ
תומר טל	–	פעיל חברתי, יועץ למטופלי קנביס, מייצג מטופלים
ליעד מורדוב	–	מטופלת בקנביס רפואי
יניב פרץ	–	עו"ד, פעיל חברתי
פרופ' מרתה אלברט	–	אורחת

מנהלת הוועדה:

בת שבע פנחסוב

רישום פרלמנטרי:

ר.ל., חבר המתרגמים

המתווה המתגבש להסדרת השימוש בקנביס רפואי בישראל - מעקב מיום 22.3.16 בהשתתפות פרופ' ארנון אפק, משנה למנכ"ל משרד הבריאות

היו"ר תמר זנדברג:

בוקר טוב לכולן ולכולם, ברוכות וברוכים הבאים לישיבת ועדת סמים ואלכוהול של הכנסת.

אנחנו היום בדיון מעקב אחר נושא שאנחנו מלווים אותו זמן ארוך. למעשה, זה היה בחדר הזה כאשר ביולי שנה שעברה, אז סגן שר הבריאות והיום שר הבריאות יעקב ליצמן, הכריז על מה שנודע כרפורמת ליצמן. זו הרפורמה בקנביס הרפואי, שלאור הרבה מאד מכשולים ואתגרים, הצלחת, התנסות וידע שנצבר במהלך הדרך וכו', רצתה לעשות מה שאנחנו קוראים "הסדרה" בנושא קנביס רפואי, או הטיפול הרפואי בקנביס במדינת ישראל.

עיקרי הרפורמה כפי שהוכרו על ידי השר, כאן בוועדה וספציפית בחדר הזה, היו הכשרה של רופאים נוספים, מתן הרישיונות או העבודה עם הרישיונות בבתי המרקחת ולא בצורה שזה התבצע עד היום ושיפורים נוספים, כשמה שמניע אותנו הוא כמובן טובת המטופלים שיוכלו לקבל את התרופה שהם זקוקים לה.

אנחנו רוצים לבצע מעקב אחר ההתקדמות של הרפורמה, לכן ביקשנו וקבענו מראש עם המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' ארנון אפק, שמלווה את הרפורמה הזו ואמון עליה ואני חושבת שאנחנו נפתח בהצגה שלך על מנת לקבל איזשהו דוח מצב, סטטוס, איפה אנחנו נמצאים איפה הדברים עומדים, האם יש התקדמות וכו' ואז נתחיל עם שאלות שעולות מבעלי ענין למיניהם, על נקודות ספציפיות וגם שאלות שיש לנו אשר הצטברו לאורך הזמן. בבקשה.

ארנון אפק:

קודם כל, לכבוד הוא לי ותודה רבה על ההזמנה. זו הזדמנות בשבילנו להציג את הרפורמה שהוביל הרב ליצמן בנושא הזה ולעדכן אתכם איפה אנחנו נמצאים, מה הצלחנו לעשות וגם את הנקודות שאנחנו עדיין מתמודדים אתן.

אנחנו צריכים לזכור, שהבסיס לכל התהליך עצמו הוא מדיקליזציה. אנחנו רוצים לקחת את הטיפול בקנביס ולעשות אותו כמה שיותר קרוב לטיפול רפואי סטנדרטי, אולם אנחנו גם מודעים לבעייתיות שקיימת בנושא הזה מעצם היותו סם מסוכן ומעצם העובדה שיש לו גם שימושים שונים בעולם הרפואי, שבדבר הזה אנחנו לא נוגעים, כי הוא לא בתחום עיסוקו של משרד הבריאות אלא מתחום עיסוקו של המחוקק ואנחנו כאמור לא נמצאים בדבר הזה.

מה עשינו בינתיים בתוך התהליך? בראש וראשונה שזה דבר שאנחנו גאים בו ביותר, זו סוגיית קביעת ההתוויות הרפואיות למתן קנביס. זה נעשה באמצעות ועדות מומחים בכל נושא ונושא וסוכמו יחד למה שאנחנו קוראים "הספר הירוק", שנכתב ומצוי אגב באתר משרד הבריאות, הכול חופשי וגלוי בשקיפות ציבורית מלאה. זה ספר שאני מאד גאה להיות בין כותביו, כאשר מי שנתן לנו את הג המדעי המלא לו, הוא פרופ' משולם שהוא המומחה מספר 1 בעולם בנושא הזה ויש שם את כל ההתוויות והתורה הרפואית כיצד לטפל. זה ספר שגם מתעדכן כל הזמן, ככל שאנחנו ניגע בהתוויות נוספות ויש ויכוחים. אנחנו מקיימים דיונים עיתיים, מעלים נושאים וכל פעם בודקים איך עושים אותם. לדוגמה, אחד הנושאים שעלו לאחרונה זו סוגיית הטיפול בקנביס בגיל הקשיש, מה המשמעות בעולם הגריאטרי. קיבלנו דוח מקצועי על הנושא הזה, שבגינו אנו דנים בנושא הכנסת הקנביס גם לטיפול בגריאטריה.

בנוסף לזה, ביחד עם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

סליחה שאני עוצרת אותך כבר בשלב הזה. בנושא קביעת ההתוויות, המצב שתיארת עכשיו הוא המצב שקיים עד היום, או שזה מצב שעומד להשתנות בעקבות הרפורמה ואולי כבר השתנה?

ארנון אפק:

הוא כבר השתנה.

בראייה שלנו, כדי באמת לאפשר למי שהקנביס מסייע לו על פי חוות הדעת הרפואיות, יש להכניס את זה לעולם ההתוויות. הרעיון הוא לקחת את אותו צמח ובעולם המדיקליזציה שלו, להתוות אותו במקומות שהעולם הרפואי מאמין שהוא יכול לעזור.

היו"ר תמר זנדברג:

זה היה גם קודם. מיום שמדינת ישראל הכירה לראשונה בתועלת הרפואית של קנביס, היא הקימה ועדות התוויות ולאט לאט התוויות נוספו וכו'. כלומר, מהבחינה הזו של עבודה עם התוויות ואבחנה אילו התוויות או מצבים רפואיים מתאימים לטיפול רפואי בקנביס, אין שינוי מבחינת דרך העבודה של משרד הבריאות - - -

ארנון אפק:

למעט זה, שאנחנו מתקדמים.

היו"ר תמר זנדברג:

זה כל הזמן.

ארנון אפק:

מתקדמים ומוסיפים עוד ועוד ואספנו את כל התורה שהייתה – שלא אקרא לה בעל פה כי היא לא הייתה בעל פה אבל היא הייתה מפוזרת – לספר אחד והספר הזה, מהי החשיבות שלו? שגם המטפלים וגם המטופלים, שאולי יהיה להם מעט יותר קשה להבין אותו כי הוא כתוב בשפה מקצועית מדעית, אבל כמובן שהוא נגיש לכולם והוא נמצא באתר ולמעשה מסכם את התורה.

אני אומר שאנו עוד נמשיך לדון בהתוויות. כל הזמן עולים לנו מהשטח, הן ממטופלים והן מרופאים, צורך ושאלה האם למשל יש מקום לקנביס בטיפול ב-ADHD? זו שאלה גדולה מאד, האם אנחנו רוצים להוסיף אותו למקום הזה? אנחנו מקיימים דיוני מומחים בכל תחום ותחום ומנסים לייצר את התורה.

רק שתביני, חברת הכנסת, למה זה כל כך חשוב. מדינות מכל העולם באות ומתעניינות בזה ואנחנו נמצאים עכשיו בשלב התרגום שלו לאנגלית, כדי לאפשר לממשלת צ'כיה ולמדינות נוספות שבאות לשמוע, כי אין תורה סדורה כזו באף מקום בעולם ואין מקום שאיגד זאת. זה חלק מההתהליכים המקצועיים, כי בסוף אנחנו רופאים וכאנשי רפואה אנו רוצים שמי שיקבל קנביס בהתוויה הרפואית, יהיה הכי קרוב לרפואה כדי לנתק את זה מהשימושים האחרים, שבסופו של דבר גם פוגעים במטופלים. בא מטופל שצריך את זה רפואית ואומרים לו: "אה, אתה לוקח קנביס, בטח" אנחנו לא רוצים, אנחנו רוצים שמי שמגיע לו רפואית יקבל רפואי ויגיד: "הנה, ועדת מומחים אישרה לי את זה".

היו"ר תמר זנדברג:

מה מידת השקיפות של ועדות ההתוויות האלו לציבור? האם יש את שמות המשתתפים, ועדת איתור או קול קורא, האם אתם פונים ובאיזה הליך? האם יש לנו פרוטוקולים?

יובל לנדשפט:

יש נוהל מסודר. שוב אני אומר, מאז שהקמנו את היק"ר קבענו נוהל מסודר לכל דבר, בכלל זה הנוהל שבו מתכנסת ופועלת ועדת ההתוויות, נוהל 105, שקובעת את ההתוויה שמפורסמת בנוהל 106. הוא חלק מאותו הספר הירוק המתודי וכתוב בדיוק בנוהל מה אופן הבחירה, מי צריך להיות בה, מהם הסיכומים ואיך הוועדה עורכת סיכומים. לגבי רמת השקיפות של משתתפיה, לאחר שפרסמנו ולאחר שמשתתפיה קיבלו קיתונות של יריקות וצעקות באחד המפגשים שפרסמנו איפה הן, מטבע הדברים אנו לא מפרסמים מראש לצבור על הדיונים שאנחנו הולכים לערוך. משתתפיה ביקשו להיות, אבל אם תהיה פנייה אז משתתפיה אינם חסויים. אלה רוב המנהלים שקיימים וטובי הרופאים בכל דבר ועניין ובנוסף יש כמובן את פרופ' משולם, ביוכימאים וכאלה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כאשר לפי העניין, לפי אותה התוויה שדנים בה, אתם פונים לאותם מומחים - - -

יובל לנדשפט:

אם בדיון מסויים דנים בהתוויות מסויימות, מגיעים טובי המומחים מהארץ, כמובן שמי שמעלה את הנושא נוסף אליהם, טובי המומחים בארץ בהתוויה הספציפית הזאת.

קריאה:

זו המועצה הלאומית לאותו עניין?

ארנון אפק:

במשרד הבריאות קיימות 21 או 22 מועצות לאומיות שמורכבות ממתנדבים וכוללות את כלל אנשי המערך הרפואי, לא רק רופאים, בכל תחום. כשדנו בגריאטריה למשל, הבאנו את המומחים מן המועצה הלאומית לגריאטריה וכנ"ל בכל תחום שאנחנו דנים בו. אם זה פסיכיאטריה אז אנחנו לוקחים את הפסיכיאטרים המובילים ומתייעצים עם המועצה הלאומית. אין סוד, אפשר לפרסם את השמות של האנשים, אנחנו לא מבקשים להסתיר את זה, צריך רק יהיה להבין שאני רוצה לשמור על זה שהם יגידו את דעתם המלאה גם בשביל להתנגד ולא יהיו חשופים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ברור. שקיפות היא דבר שעוזר לציבור לקבל את המידע ששייך לו ובמקרה הזה נוגע ישירות לחייו. אתה יודע, אנחנו כבר התקדמנו מאז העידן שבו אם הדיון הוא פומבי אז אנשים לא אומרים את דעתם ולפעמים ההיפך הוא הנכון.

יובל לנדשפט:

היו לנו באחד הדיונים - - -

מיכאל דור:

היה לנו מקרה של לחצים ואיומים.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר.

מיכאל דור:

בזמן התכנסות.

היו"ר תמר זנדברג:

תשמע - - -

מיכאל דור:

אני מוכרח להסביר.

היו"ר תמר זנדברג:

לא ביקשנו לפרסם הזמנה לאירוע לצבור שיבוא להידפק על הדלת אבל בהחלט, השקיפות מבחינת השאלה מיהם האנשים שמקבלים אילו החלטות. אלו החלטות ציבוריות, זו רשות ציבורית, כל המידע הוא גלוי ושייך לצבור אלא אם יש מניעה. כלומר, נטל ההוכחה הוא הפוך.

ארנון אפק :

אני מקבל את הגישה שאת אומרת ואנחנו אומרים, אני יכול להגיד שאם יש מקומות שהחלטנו החלטה מסוימת זה לא לנפח, אפשר לדון בזה שוב, אפשר לקבל החלטות אחרות, שום דבר הוא לא קדוש בנושא הזה וגם הספר הזה, לכן ציינתי שהוא לא נחתם, הוא יתעדכן כל הזמן בהתאם לידוע בעולם הרפואה.

קריאה :

חד משמעית.

ארנון אפק :

ולפניות הצבור כמובן.

היו"ר תמר זנדברג :

או.קיי, בואו נתקדם. ועדות התוויות.

ארנון אפק :

הנושא הבא שהמשכנו בהסדרה יחד עם שותפינו במשרד החקלאות, במשרד לביטחון פנים ובמשרד ישראל, זה נושא נוהלי הגידול של הקנביס הרפואי. הנה כאן, שוב, גם מפורסם באתר משרד הבריאות, יש שידור אז נראה את זה, Good Agricultural Practice, שוב, פורסם כחוזר למשנה למנהל הכללי, חוזר שלי ושוב, כל הכללים. כאן באמת משרד החקלאות היה המוביל ואנחנו כמובן, כמי שאחראים מטעם הממשלה, נתנו והמשכנו.

היו"ר תמר זנדברג :

רגע, שאלת ביניים. החוזרים האלה למגדלים מתבססים כרגע בתפיסה שלכם על השוק המקומי, או שיש גם היערכות ונלקחת בחשבון אפשרות של יצוא? או אז מה זה יצריך?

ארנון אפק :

סוגיית היצוא היא סוגיה שנמצאת ועומדת בפני הממשלה. היו עליה גם התבטאויות שונות. אני כאיש מקצוע פועל על פי ההנחיות המקצועיות. בוא נאמר אחרת. זה בהחלט בסיס גם לייצוא. ברגע שאתה תגדל את זה תחת הסטנדרטים האלה אתה יכול לבוא ולהציג את זה גם לעולם הייצוא כי אתה כבר מיצר קנביס שיש לו רמת יצור גבוה ותחת רגולציה. זה בהחלט משהו שיכול לשמש את המגדלים באם תחליט ממשלת ישראל על אפשרות לייצוא. זה יעזור להם.

היו"ר תמר זנדברג :

בהחלטה שלכם, כרגע עומד המצב שהוא פתוח, תלויה ועומדת אותה קביעה באמצעות ה-GAP והמגדלים הם כרגע במצב שבו הם יכולים להגיש בקשות. הבקשות שלהם ייבחנו, זה תהליך שעדיין לא קרה - - -

ארנון אפק :

מיד יובל יעדכן.

היו"ר תמר זנדברג :

או.קיי, בעדכון שיוכל יעדכן, אם תוכל גם להתייחס לזה. מבחינתנו, כמדינה, אני מניחה שזו היערכות שונה מבחינת מספר המגדלים שיאושרו. מבחינתכם, כל מי שיעמוד בקריטריונים שאתם קבעתם יקבל גם אם יהיו מאה ואז אם זה יהיה לשוק המקומי אז כל אחד קצת ואם זה יפתח לייצוא - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו רוצים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מהו החזון שלכם לגבי השוק הזה?

ארנון אפק:

רק אני אגיד, לפני שאתה תעדכן, הדבר הזה חשוב למגדלים וכמובן למטופלים שלנו מאד, כי הוא מבטיח את איכות הגידול לפי סטנדרטים. באם ממשלת ישראל תחליט על יצוא קנביס אז מגדל יוכל להגיד: תראו, אני עומד בסטנדרטים ובפיקוח של משרד החקלאות ומשרד הבריאות ועוד מעט נדבר על הרגולטורים הנוספים כמו המשטרה, הכל מיוצר לפי הסטנדרטים האלה ונמצא תחת פיקוח, זה ייתן לו יתרון אדיר אבל זו החלטה פוליטית, החלטת מדיניות ואני לא עוסק בנושא הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

זה ברור, אני שואלת האם אתם ערוכים למצב שיקרה כך או כך? זו גם החלטה שלמיטב הבנתי אמורה להתקבל יחסית בקרוב, אז זה קורה בד בבד.

יובל לנדשפט:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

ערוכים לזה? או.קיי. מבחינתכם, מספר המגדלים - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו מתפזרים למקומות קטנים. שלום לכולם. למקומות קטנים במקום ללכת באופן מסודר. שאלתם איך מתקדמת ההסדרה.

ארנון אפק:

יובל, תענה לשאלה, זאת השאלה. בהנחה שאולי לא תתקבל החלטה או לא יהיה יצוא, האם אנחנו נגביל את מספר האנשים שיקבלו אישור ויעמדו בסטנדרטים, כן או לא, זו הייתה השאלה.

היו"ר תמר זנדברג:

בין היתר גם אם כן יהיה. בעבר המדינה, משרד הבריאות הגבילו לשמונה כי אמרו: זה מה שאנחנו מעריכים.

מיכאל דור:

זה צילום מצב קיים.

היו"ר תמר זנדברג:

אז אני שואלת. האם החזון הוא הגבלה למספר מסויים, שמונה, עשרים, מאה או שכל מי שיעמוד בקריטריונים יוכל לקבל רישיון?

יובל לנדשפט:

כל מי שיעמוד בקריטריונים ובסטנדרטים של האיכות, יוכל לקבל רישוי עיסוק בכל תחום שהוא יבחר. תחומי היצוא, גידול, יצור והפצה. כל, המילה כל, כוללת בהחלטת הממשלה, כל מי שיעמוד בכללים. אילו כללים צריך לגידול? כללי GAP – Good Agricultural Practices כללי אבטחה. מה צריך בתחום הייצור,

GAP ואבטחה. מה צריך ל-distribute, להפצה? כללי הפצה נכונים ואבטחה. כל מי שיעמוד בכללי האיכות יוכל לקבל רישיון עיסוק.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי., מבחינת שלב ההפצה. האם ההפצה היא דבר שכל אחד יכול כמו הגידול או היצור?

יובל לנדשפט:

לגבי המילה "כל אחד" אני רוצה להיות מדויק, להיות מדויק. כל יום, נקרא לו, יום שרוצה, צריך להסתכל. פרסמנו את מפת הדרכים. היא מדברת במקרה - - -

ארנון אפק:

רק דקה אחת, גם כאן, אמנם אתם רואים ספר הרבה יותר דק, חוברת יותר דקה, של Good Distribution אבל זה אותו הדבר, לפי אותם סטנדרטים שמפורסמים בנושא הספציפי הזה. זאת אומרת, יש כללים וזהו. רק שתראו שגם בנושא הזה הופץ חוזר.

יובל לנדשפט:

אלה הם הכללים. אני שוב חוזר. פרסמנו את מפת הדרכים. ארנון נכנס ישר ל-hard core, לעניין עצמו אבל, אם אתם רוצים, אני יכול ללכת צעד אחורה ואז זה יהפוך - - -

ארנון אפק:

דבר, דבר, אין שום בעיה.

יובל לנדשפט:

מסודר הרבה יותר. שיבינו ויראו כמה פתוחה וכמה נכונה היא, לדעתנו לפחות ולמה אנחנו עובדים עם החלטת הממשלה בנושא מדיקליזציה. לשאלתך, כל יום יוכל לעסוק בכל תחום ובלבד שעמד בכללי האיכות והאבטחה לתחום העיסוק. כל יום.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, אין איזה שהם - - -

יובל לנדשפט:

כללים מסורתיים?

היו"ר תמר זנדברג:

כן, הכוונה למי שיוכל לעמוד בתנאים האלה, האם זה יוכל להיות כמו היום, כי היום גם ההפצה וגם במידה רבה החלוקה לבתיים וההדרכה - - -

יובל לנדשפט:

כללי האיכות ברורים. הם דומים. בשביל זה צריך לעלות קומה אחורה. אמר ארנון מדיקליזציה. מדיקליזציה היא הקבלה לשוק התרופות. כמו שלא יובילו תרופה בעגלת משא פתוחה לשמש כך לטעמנו לא יכולים להעביר מוצר קנביס בעגלת משא. אותם כללים שראויים לתרופות ראויים גם למוצרי הקנביס. זו תכליתו של ה-GAP אבל אנחנו שוב עם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אזור ההפצה היום של תרופות, מכיוון שזה בעיקר לבתי המרקחת ובמקרים מסויימים, אגב, גם לרופאים ובמקרים מסויימים גם לבתיים, זה גם קורה עם תרופות אז - - -

מיקי עופר:

יש לזה מנגנון, יש לזה איזשהו נוהל שילוח של תרופה לבתים. גם לזה יש נוהל מסויים.

היו"ר תמר זנדברג:

בעולם התרופות מדובר בעולם שהוא מאד, מסיבות אחרות אולי, לא יודעת, בטח חלק מן הסיבות רפואיות, חלק מסחריות, כל מיני סיבות אבל מדובר בהפצה באמצעות תאגידים. אין - - -

יובל לנדשפט:

נמצא פה יושב ראש איגוד הרוקחים וגם רוקחים. הרי העולם הרפואי והתרופות במדינת ישראל ולא רק במדינת ישראל נראה נהדר והתרופות משווקות לבתי המרקחת ואנחנו רוצים שהמטופלים בקנביס יהיו כאחד האדם. לא יצטרכו להסתופף תחת כנפיו של מגדל זה או אחר בתחנת חלוקה כזו או אחרת. אנחנו רוצים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני שואלת על הבתים - - -

יובל לנדשפט:

ומה יותר ראוי מכך שמטופל ילך לרופא ולכן אני כל פעם עולה קומה במקום לרדת, כדי לעשות drill down. חולה ילך לרופא בדיוק כמו בתרופות. הרופא יבדוק אותו בדיוק כמו שהוא בודק אותו לכל התוויה אחרת, ובצאתו מן הרופא יקבל מרשמים, זה יעשה על ידי GCP – Good Clinical Practice.

היו"ר תמר זנדברג:

תיכף נגיע.

יובל לנדשפט:

המפגש יהיה על שולחנו של הרוקח. מן הצד השני, גידול בתנאים נאותים, יצור בתנאים נאותים, הפצה בתנאים נאותים אל בית המרקחת ושם המטופל עם המרשם יפגוש את מוצר הקנביס. אנחנו לא אומרים קנביס, אנחנו אומרים מוצר קנביס לשימוש רפואי, בדיוק כמו כל תרופה אחרת. זה עיקרה של המדיקליזציה. הדבר הזה קיים ומתקיים בכל תרופה אחרת וביעילות רבה. אין שום סיבה שזה לא יהיה - - -

ארנון אפק:

גם בסמים מסוכנים.

יובל לנדשפט:

גם בסמים מסוכנים. זה קיים. כך יהיה בדיוק בתחום הקנביס והנה, נמצאים פה גם מארגון הרוקחים, אנחנו כבר ישבנו אתם, אנחנו כבר בדיונים מתקדמים מאד. אם תרצו אחר כך שנעשה כן drill down לגבי מערכת המחשוב שתתמוך בזה והכל בהתאם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

גם בזה אנחנו נעסוק. עוסקים בזה הרבה בהקשרים אחרים אבל גם בהקשר של הקנביס, כבר שמענו את הבשורה הראשונה בנושא המערכת הממוחשבת ונרצה לשמוע על זה. רגע לפני שאני עוברת לנושאים הבאים של הכשרת הרופאים וכל הדברים האלה, בנושא הזה של ההפצה, אני כן מתעכבת על זה כי מדובר בדבר שהוא בעל משמעות, בטח למטופלים שקיימים היום. דווקא בניגוד לתרופות אחרות ותחת כל כוונת המדיקליזציה שהיא כמובן משותפת לכולנו, מדובר במוצר שקודם כל יש כמה דרכים לצרוך אותו. בעישון, בשמן, בשונה מרוב התרופות הרגילות שהן אך ורק דרך בליעה. בעיקר נושא העישון, שזה למיטב ידיעתי רוב המטופלים היום, נכון?

מיכאל דור:

80% עישון או אינהלציה.

היו"ר תמר זנדברג:

80%, מדובר כאן על שני דברים. אחד זה הדרכה שהיא דבר משמעותי למטופלים. אני יודעת את זה מצד המטופלים עצמם בטח ובטח אנשים מבוגרים ובטח ובטח אנשים מבוגרים שבפעם הראשונה בחייהם נתקלים בדבר הזה, בגיל מבוגר. נושא ההדרכה יש לו חשיבות גדולה וגם יש לו חשיבות לאותה מדיקליזציה, כלומר, כדי להבטיח שהצורך הרפואי ייענה - - -

ארנון אפק:

חד משמעית, חד משמעית צריך להדריך כל תרופה. שוב, אני מבין את הייחודיות אבל אני כל הזמן מנסה למשוך אותנו לעולם הרפואי כי גם אם ניקח תרופות שנראות בנליות כמו תרופות, אני יודע מה - - -

מיקי עופר:

משאפים.

ארנון אפק:

משאפים, אז יש סרטון מדהים בסדרת טלוויזיה, סליחה שאני מדבר עלזה, נקראת האוס, בטח חלק ראה, ושם באה אישה לד"ר האוס ואומרת לו: הוא לא עוזר לי לאסטמה המשאף. תגידי לי איך את לוקחת, אז היא עושה כך, כך. היא לא יודעת איך להשתמש במשאף וזה התפקיד של הרוקח, להסביר. זה ממש התפקיד שלהם. גם על התוויות הנגד. לומר: התרופה הזו צריך לקחת אותה על קיבה מלאה וזו על קיבה ריקה, לפני האוכל, אחרי האוכל. זו אחריותם של הרוקחים, זו מהות התפקיד של רוקח ואנחנו רוצים שכמו שהם עושים את זה על סטראוידים שיכולים להיות מסוכנים או סמים מסוכנים אחרים או לתרופות או לאקמול, עם כל סוגיית התוויות הנגד שאנחנו רואים אותם משתלטים, יעשו אותו הדבר לקנביס כי המדיקל קנביס יהיה תרופה, או הכי קרוב לזה.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי., אז כלומר, בחזון של המתווה כרגע, מי שאמון יהיה על ההדרכה הוא הרוקחים בבתי המרקחת.

מיכאל דור:

אני הייתי מאד שמח אם גם אחיות הסיעוד ייכנסו לתחום ההדרכה.

היו"ר תמר זנדברג:

יפה. דבר שני שרציתי לשאול לגבי זה הוא - - -

יובל לנדשפט:

אם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אז תתייחס לשניהם ביחד.

קריאה:

תעדכן, תעדכן.

יובל לנדשפט:

אני אעדכן.

היו"ר תמר זנדברג:

אחד הוא הנושא הזה של ההדרכות והדבר השני הוא הנושא של הבתים. חלק מהחולים ואגב, הרבה אונקולוגים והרבה חולים אחרים שהם חולים שנמצאים בבית עד היום היו מקבלים את התרופה במשלוח הביתה, איך זה בחזון של המתווה שעומד להתבצע?

ארנון אפק:

רק לפני שיוכל יגיד, כשרופא, אחות או כל אחד מהצוות הרפואי נותן תרופה, גם הוא מחויב להסביר למטופל איך לקבל. זה לא שזה מנותק. אני אומר שכלל המערכת מסבירה. לרוקחים יש תפקיד שבעינינו הוא מאד חשוב, כשומרי הסף, הרי, שוב, בגלל שכל אחד מושך ואני מרגיש שאני קצת מושך לעולם הרפואה כי זה העולם שאנחנו רוצים להגביל אותו אבל בעולם הרפואה אנחנו רוצים שיהיו כמה שלבים בהסבר כדי למנוע את הטעויות בנושא הזה. לכן לכל אחד יש תפקיד מלא בהסברה ובהדרכה, מהרופאים דרך האחיות שאנחנו נרצה שבעתיד אולי תהיינה חלק מהתהליך ובטח הרוקחים. יובל, דבר. תעמיד דברים על דיוקם כמו שאתה כל כך אוהב.

יובל לנדשפט:

כן, הסוד הוא בדרך כלל בסופו של דבר בפרטים הקטנים. כל התרופות בסופו של דבר מנופקות בבתי מרקחת על ידי רוקחים לפי החוק בארץ וכך יאה לטעמנו, לטעם השר שלנו, שיקרה גם לקנביס. אם תרצו בסוף דבריי אתיחס לפולקלור בעניין אבל זה הכול. הדרכות מקצועיות אפילו למכשירים מסובכים מאד, בין אם מדידת פרמטרים ואחרים, INR, מדדי קרישה ובטח מדידת לחץ דם וסוכרתיים, ההדרכה נעשית בבית המרקחת. זה המקום היחיד ותיכף ירחיבו דוד וגם מיקי, הם יוכלו להרחיב על יכולתם לתת הדרכות בבתי המרקחת ואנחנו, כמשרד הבריאות, בטוחים שיש להם יכולת להדריך לגבי כל מוצר רפואי בארץ ובעולם. זה אחד.

שניים, לא חייב להיות על ידי הרוקח. הרוקח הוא חוליה מאד עסוקה. אנחנו מניחים, לאור התפתחות השוק, שרוקחים מסויימים יוכלו להתאגד למערכי הדרכה. דרך אגב, חלק ממערכי ההדרכה קיימים בארץ ועושי ההדרכה כבר פנו והם עושים שיתוף עם בתי מרקחת, כדי ליצור פורום הדרכה כזה או אחר למטופלים כדי להביא את הידע הקיים, יחד עם הידע על מוצרי הקנביס העתידיים להיכנס ולעשות את ההדרכה הדרכה רוקחית כראוי על פי החוק, כמו שמונחה בהחלטת הממשלה.

לגבי השילוח הביתה, קיים. יש נוהל מאד מאד ברור של אגף הרוקחות לגבי סמים מסוכנים ולגבי כל תרופה, לגבי שיגור הביתה שלהם אז לקנביס לא יוכלו? כל שכן, יפעלו לפי הנוהל, בדיוק.

היו"ר תמר זנדברג:

לפי אותו נוהל קיים של סמים מסוכנים או נוהל נפרד?

יובל לנדשפט:

בחנו אותו גם משפטית. אנחנו לא צריכים לשנות בו מילה.

היו"ר תמר זנדברג:

זאת אומרת, אותו נוהל של אופיאטים, של סמים נרקוטיים לצורך העניין יחול על הקנביס.

יובל לנדשפט:

לא זוכר אם זה נוהל 130 או 132.

היו"ר תמר זנדברג:

מבחינת אופן הצריכה של הקנביס, האם יישאר המצב על כנו כמו היום, כ-80% עישון והשאר לפי המלצת רופא?

מיכאל דור:

לפי המלצת הרופא אבל אנחנו תולים הרבה תקוות בכמה פיתוחים של משאפים, דמויי המשאפים הקיימים בשוק, כי ברגע שזה יהיה במשאף מסודר, כל הקטע הזה של לעשן יוכל להשתנות. העישון עומד לנו מבחינה מקצועית כמו עצם בגרון. היינו רוצים לעבוד עם אינהלציה מסודרת, כמות מדודה וכך הלאה. אני צופה שזה יהיה הכיוון.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל זה יהיה הכיוון? ככל שעולם הרפואה יתפתח ויתקדם במחקרים שלו ויימצאו דרכים טובות יותר להעניק את הטיפול למטופלים, כמוכן שכולנו נברך על זה אבל השאלה היא עד שזה יקרה, או אם זה יקרה השאלה היא אם שיקול הדעת הזה של אופן נטילת התרופה הוא בראש ובראשונה יהיה רפואי, של הרופא המטפל והרופא המעניק - - -

מיכאל דור:

בוודאי. יש כבר בשלבי ניסוי מאד מתקדמים מכשירים שהם מעין אינהלטור, בפירוש כן.

יובל לנדשפט:

אני גם בזה ארחיב קצת.

ארנון אפק:

רק דבר אחד, אנחנו שוב חוזרים, ככל שאנחנו ניכנס, אנחנו חייבים להכניס את זה לעולם הרפואה ואז, את יודעת, כמו כל טיפול רפואי אחר הרופא שוקל גם את דרך המתן. ניקח כמקבילה את סוגית האסטמה. אתה יכול לתת משאפים, אתה יכול לתת כדורים, אינהלציה, יש כל מיני דרכים למתן. אותו הדבר אנחנו רוצים שיקרה בעולם הקנביס, לפי המחשבה הקלינית המקובלת. מה שדיבר עליו מיקי הוא באמת נכון, עולם הרפואה היום מתקדם לכל מיני דרכים ללקיחה, שיהיו גם יותר מדויקות מבחינת המינון והכמויות של המרכיבים הפעילים וגם בדרכי המתן אבל אנחנו עוד לא שם, בסדר?

היו"ר תמר זנדברג:

בינתיים המטופלים הקיימים נשארים, כל אחד לפי הרישיון ואופן המתן וכו' הקיים.

ארנון אפק:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי.

ארנון אפק:

נתקדם. אז די כיסינו כך את כל הנהלים לפי השרשרת, השוק החופשי קראנו לו, הערך של הנושא הזה, מהייצור, השיווק, ההפצה והתפקיד של בית המרקחת בנושא הזה. כאן התקדמנו רבות בעצם הפרסום ובעצם קבלת הפניות אלינו ומיד אני אבקש מיובל להרחיב לגבי כל סוגיית הפניות אלינו בנושא יצור ושרשרת העיסוק בתחום הקנביס.

יובל לנדשפט:

יברך כבודו.

ארנון אפק:

אין לי ספק שיש השפעה של המשרד עליך, יובל. זה הבורקס.

יובל לנדשפט:

דרך אגב, כל מה שאנחנו אומרים מפורסם באתר היק"ר ורק פה בדרך דיברתי עם איתי, הוא לא ידע מי אני ואני לא ידעתי מי הוא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

עכשיו אתם יודעים.

יובל לנדשפט:

אנחנו יודעים ומסתבר שגם יש לנו היכרות מוקדמת, לא אישית אבל באיזושהי דרך. איתי למשל נתן לנו רעיון על התוויה שעוד לא נדונה בוועדת ההתוויות. זה רעיון ודיברנו על זה ושאלנו ישר: יש מחקרים? - - - זיהה מי ומה אבל כך בדיוק זה עובד. שום דבר לא הולך להיפסק. אני הולך שוב אחורה. המדיקליזציה יוצאת לדרך, היא כבר יצאה. אני אגע במפת הדרכים. אנחנו נכשיר עוד מעט רופאים, אנחנו נגע בזה בדרך ובכול. אנחנו נכשיר יזמים. לעת עתה גם המגדלים הקיימים ממשיכים לגדל והמערך הקיים ממשיך להיות, כולל אותם מוצרים שקיימים, שהם גם תפרחות, גם עישון, גם מיצוי מהול בשמן וגם לאותם ילדים עוגיות. זה לא משתנה עד שלא יהיה תחליף ראוי שעומד בכללים רפואיים ורוקחיים, והוא טוב ממה שקיים. זאת אומרת, אנחנו לא נחליף בעברית צחה את תצורת העישון, את האדמיניסטרציה של עישון, כל עוד אין לנו משהו שיכול לעשות את זה טוב יותר ובצורה רפואית קלינית וטובה יותר. כשאנחנו מדברים על זה אנחנו מודדים את זה בפרמטרים רפואיים ולא בפרמטרים של "הרגשתי" או "טעמתי את הסוג" או "נראה לי", שמענו גם את הסיפורים על טועמי הזנים, אלא אנחנו בודקים ביו-אביליטיות. אנחנו בודקים ריכוזים בדם של קנבינואידים. זה נערך במחקרים קליניים, בדיוק כמו שעושים לכל תרופה אחרת כי זו דרכה היחידה של רפואה.

לגבי העיסוק בתחום - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני לא רופאה בכלל אבל זה גם, במיוחד בתחום כזה, בקנביס, שהוא לא, אנחנו שואפים שהוא יהיה אבל עדיין, למיטב ידיעתי, אפילו לא הרפואית, הייתי אומרת הכימית והפיזיולוגית, שהיא מאד מאוד מאוד נמוכה אבל השכיל אותנו הרבה פרופ' משולם בנושא הזה, המערכת הקנבינואידית, גם הגופנית הפיזיולוגית של כל אדם ואדם היא מאד מורכבת והיא עדיין לא לגמרי התגלתה על בוריה. לכן האפשרות לדעת בדיוק, הרי אין לנו צילום של כל אדם לדעת לאילו קנבינואידים, לאילו רצפטורים אותו חומר יתקבל, כלומר, מדובר הרבה מאד ובמיוחד בסימפטומים של כאב, בתחושה סובייקטיבית ובאיזושהו מעקב רפואי שבין החולה לרופא. אגב, זה גם נכון לכל תרופה אחרת, כי גם מה שיודעים על הרצפטורים וכו', לא תמיד, אבל שניה, אני באמצע משפט, אנחנו באמצע - - -

יורם שפירא:

רק בנקודה הזו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני ממש אשמח שתירשם לדיבור וניתן לך.

יורם שפירא:

פרופ' שפירא.

היו"ר תמר זנדברג:

ברוך הבא.

יורם שפירא:

שותף לכתיבת הספר הירוק.

ארנון אפק:

חוץ מזה הוא גם מרדים ויו"ר המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית.

היו"ר תמר זנדברג:

ברוך הבא לוועדה, אני רושמת אותך.

ארנון אפק:

הוא מרדים במקצוע אז הוא בטח יוכל להתייחס לסוגיית הכאב והרצפטורים הרבה יותר טוב ממני.

היו"ר תמר זנדברג:

חלק מהסיבה שהשאיפה המדיקלית של כולנו היא להעביר את כל הנושא הזה לתחום הרפואי ובעצם לבטל את שער הכניסה הזה של היקר בתור המאשר או הפוסל של רישיונות, הוא להעביר את כל העולם הזה לתחום שבין המטופל לרופא שלו, כי הוא מכיר אותו, הוא עוקב אחריו, הוא רואה אם היה שיפור, לא היה שיפור, במידה רבה זה לפי הדיווחים של המטופל אבל זה גם לפי ההתרשמות הרפואית. זה מה שהרופא עושה, זה המקצוע שלו. לכן אני שואלת, יכול להיות ריכוז קניינאידי כזה או אחר אבל המטופל, מה לעשות, הוא לא קרא את הספר מה שנקרא, הגוף לא קרא את המחקר והוא מגיב כמו שהוא מגיב. לכן השאלה היא האם כל המערכת הזאת בכל זאת תישאר בתחום היחסים שבין המטופל לרופא שלו?

ארנון אפק:

אני רק אגיד שזה נכון לגבי כל תרופה. זה לא ייחודי לקנביס. אנחנו יודעים שיש אנשים וסתם ניקח הכי בנאלי, שהאקמול עוזר להם ואחרים אופטלגין ואחרים צריכים לקחת איבופרופן ואחרים קומבינציה ויש כאלה שקנביס לא מתאים להם. זה בתחום עיסוק הרפואה והעיסוק של רופאי הכאב או כל מומחה בתחומו והוא דן בנושא הזה באופן רגיל. תראו, בכל זאת, צריך להגיד גם את האמת ואנחנו כולנו יודעים, כיוון שקנביס, יש לו גם, שוב, אנחנו לא דנים בזה ולא עוסקים בזה, גם שימושים אחרים, אנחנו כן רוצים להתרחק מהם ככל הניתן. וכאן יש איזה משהו מאד רגיש שצריך יהיה להבין. עולם הרפואה יש לו את היתרונות ויש לו גם את החסרונות שלו וברגע שאנחנו נרחיק את זה מהעולם, בוא נאמר, של השימושים האחרים, הוא יצטרך להיות יותר ויותר אובייקטיבי ככל הניתן וזה התחום המקצועי של פרופ' שפירא וחבריו המומחים האחרים והם יצטרכו לדון בנושא הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

אין בעיה. היה לנו בשבוע שעבר דיון שסוקר בהרחבה יתרה מאד ב"הארץ" הבוקר, מי שקרא, בעמוד אחרי הפותח, בנושא תרופות מרשם. כל מה שאמרת עכשיו לרבות השימושים האחרים, שם במקרה ההוא, הרבה יותר מסוכנים, הרבה יותר ממכרים והרבה הרבה יותר מזיקים. כל מה שתיארת עכשיו קיים, לא באותה מידה אלא במידה יתרה פי הרבה, בתרופות המרשם הנרקוטיות. עדיין, זה לא מהווה חסם לשימוש הרפואי בתרופות ולשיקול הדעת של הרופאים, באופן שאפילו עלה כאן בוועדה על ידי משרד הבריאות וכו', שאולי צריך באיזשהו מקום לפקח עליו, על שיקול הדעת הזה. לא על שיקול הדעת הרפואי של כל רופא מול מטפל אבל על הגדילה במרשמים, על השימוש לרעה נקרא לזה במרשמים וכו'. כלומר, גם בהקשר הזה משותף לכולנו הרעיון שצריכה להיות איזושהי היצמדות - - -

ארנון אפק:

אליי, את צודקת. בדיוק בגלל זה יש אליי את הספר הירוק, בי"ת, היק"ר מגוף מאשר צריך להפוך להיות גוף מפקח ולזה גם תוכנת המיחשוב נועדה. זה בהחלט בכוונתנו. אם רופא רושם מרשם, בוא נאמר שיש לו מטופל וכרגע הוא נותן לו מרשם שיוצא מהפרקטיקה הרפואית המקובלת. מותר לו לעשות את זה. יושב כאן, אני רואה, פרופ' וינקר, שהוא יו"ר איגוד רופאי המשפחה והוא גם יגיד שיש מצבים

שבהם רופא רושם משהו שהוא מחוץ למקובל בעולם וזה בסדר, זו זכותו אבל הוא צריך להיות מוכן להסביר ולפרט למה הוא עשה את הדבר הזה. התפקיד שלנו זה לשאול אותו: למה המינונים שלך יותר גבוהים. יכולים להיות פציינטים שהם יותר קשים וזה לגיטימי, זה התפקיד שלנו, לפקח ולבקר וגם לראות שאין את השימוש הרעה. משם אנחנו מכוונים את הרפורמה. נראה לי שייקח לנו קצת זמן - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו גם קפצנו לנושא של השאלה של מחקרים קליניים. בגלל זה עושים מחקרים. למה עושים מחקרים קליניים, כי מחקרים קליניים מה שנקרא Double Blind כפויי סמיות והכל כדי לבדוד את אותם פרמטרים של "המטופל מרגיש" ולהיות בעולם הרפואי. גם המתודה הרפואית ואני חוזר לשאלה כי לא נלמד פה את כל המתודה הקלינית של ניסויים במחקרים קליניים, זה כתוב בהחלטת הממשלה. במשרד הבריאות פועלים בעולם המחקרי כדי ליצור אלטרנטיבות לעישון. פועלים, כמו שמיקי אמר ויש פעולות אחרות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, מה שבתחום הפיתוחים העתידיים אנחנו - - -

יובל לנדשפט:

בעת הזאת, צורת המתן של עישון עדיין קיימת. אנחנו לא רוצים להגיד כך, לכן אנחנו אומרים "המתן השאיפתי". ברוקחות, יתקנו אותי חבריי הרוקחים זה נקרא "צורת המתן" והאדמיניסטרציה - - -

קריאה:

Un Delivery.

יובל לנדשפט:

דליברי, נכון - - -

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי, זה לא על הפרק.

יובל לנדשפט:

עכשיו לגבי היצוא כי זו השאלה. דרך אגב, כל מה שאנחנו אומרים כולו מפורסם באתר היק"ר כמו שאמרת, יש שקיפות, כל הנהלים מפורסמים, כל מה שאנחנו אומרים מפורסם. מה צריך לעשות? לקרוא. לקרוא עד הסוף בדיוק כמו שאמרתי לאיתי.

קריאה:

אפשר לשאול אותך משהו?

היו"ר תמר זנדברג:

רגע.

קריאה:

לוקח חצי שעה למצוא אותם. זה לא נכון - - - נורא קשה.

יובל לנדשפט:

לגבי תהליך העיסוק. פרסמנו באתר היק"ר קול קורא, שני קולות קוראים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מי שרוצה להירשם נא להעביר פתק בכתב למנהלת הוועדה ואנחנו עושים סדר דוברים, כל אחד ידבר ואנחנו אפק וד"ר לנדשפט יתייחסו בסוף.

יובל לנדשפט:

לימדו אותי להגיד פורטל, שער היק"ר באתר משרד הבריאות. זה באתר משרד הבריאות אבל אפשר להקיש בד"ר גוגל יחידה לקנביס רפואי ואז הופ, זה ראשון, להגיע ושם מגיעים לאתר שלנו, לפורטל של היק"ר. שם יש גם את הליך רישוי העיסוק בתחום הקנביס. הוא נקרא מפת הדרכים בשפת העם וכאן כתוב בדיוק מה צריך לעשות כל מי שרוצה להיות יזם. זאת אומרת, יזם שעוסק בתחום הקנביס, בין אם בתחום הגידול, אחד משני התחומים או בשניהם, שזה או חוות ריבוי, מה שנקראת משתלה בשפת העם, או חוות גידול או שהוא רוצה להיות יזם בתחום הייצור או בתחום ההפצה או בית מרקחת שבו יתבצע הניתוק.

דרך אגב, גם הספר הירוק וגם כלל הנהלים, נהלי האיכות, מפורסמים באתר היק"ר. לא מסובך. ניסינו לפשט אותו במידת האפשר ועדיין לשמור על כל העקרונות שבהחלטת הממשלה שאמרנו, היצמדות לדין הקיים, אנחנו חייבים להקפיד על הדין ועל החוק במדינת ישראל, אז מצד אחד פשטות ומצד שני עדיין לנקוט בזהירות, לעמוד בכללי האיכות ולא לטעת אשליות. לפיכך, גם משרד החקלאות יזם, נמצא פה העוזר של מנכ"ל משרד החקלאות, אורי, משרד החקלאות יזם עם שה"מ, שירותי הדרכה ומקצוע, זה הגוף שאחראי במשרד החקלאות על הדרכה והדרכה מקצועית, כנסים לחקלאים. לא סוד הוא שעד כה פנו אלינו למעלה ממאתיים יזמים, אני אומר יזמים כי חלקם אנשים וחלקם גופים, חלקם ישויות משפטיות. אני אומר ישויות משפטיות כי בין הגופים יש גם עמותות. הם פנו בבקשות לרשות אותם לעיסוק בתחום. התחום החקלאי הוא גדול, הגישו לנו למעלה ממאה בקשות לעיסוק בתחום.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, מתוך 200 הבקשות מעל מאה נוגעות לתחום הגידול והשאר שהן כמה עשרות זה הייצור וההפצה.

יובל לנדשפט:

נכון. שוב, הפצה בבתי המרקחת - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, בתי המרקחת נכללים בין מגישי הבקשות?

יובל לנדשפט:

בוודאי. גם בית מרקחת, על פי החלטת הממשלה, כל בית מרקחת צריך להגיש בקשה. אנחנו לא יכולים לכפות על בית מרקחת להחזיק קנביס. הוא צריך להגיש בקשה להחזיק - - -

היו"ר תמר זנדברג:

הבנתי. כלומר, מבחינתנו כמדינה, בתי המרקחת שיהיה בהם קנביס הם בתי מרקחת שיבקשו, יגישו בקשה, יעמדו - - -

יובל לנדשפט:

יגישו בקשה, יעמדו בכללים, בכללי איכות לבית מרקחת - - -

מיכאל דור:

זה מאד פשוט גם.

יובל לנדשפט :

ודרך אגב, הנה, ד"ר דור - - -

היו"ר תמר זנדברג :

רק לשבר את אוזנינו, שניה, מבחינת בתי מרקחת היום, שיש בהם נרקוטיקה, בכמה מכלל בתי המרקחת מדובר?

מיכאל (מיקי) עופר :

בית מרקחת מחוייב להחזיק נרקוטיקה.

היו"ר תמר זנדברג :

נרקוטיקה הוא מחוייב. כל בית מרקחת מחוייב.

מיכאל (מיקי) עופר :

כל בית מרקחת מחוייב להחזיק נרקוטיקה.

היו"ר תמר זנדברג :

זה לא כמו רישיון כמו בקיוסק, שיש רישיון "פריט טעון רישוי"?

מיכאל (מיקי) עופר :

כל בית מרקחת מחוייב להחזיק נרקוטיקה פעם אחת ואין צורך ברישיון מיוחד. ברגע שיש לך רישיון לבית מרקחת יש לך רישיון להחזיק סמים מסוכנים כי יש לך כספת.

היו"ר תמר זנדברג :

אז מה ההבדל?

יחזקאל בן זימרה :

למה הוא צריך להגדיל את - - -

היו"ר תמר זנדברג :

מה ההבדל למעשה?

יובל לנדשפט :

רק בגלל החוק קנביס אינו תרופה ובעוד משרד הבריאות - - -

היו"ר תמר זנדברג :

אבל זה סם מסוכן.

יובל לנדשפט :

הוא סם מסוכן, אבל הוא לא תרופה. נרקוטיקה היא תרופה ובתי מרקחת חייבים. קודם כל אני רוצה לומר משהו. חבר'ה, בית מרקחת שונה לגמרי מקיוסק. לגמרי. גם תפקידו של הרוקח שונה לגמרי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

הקיוסק בהקשר הזה, הוא יותר מבית מרקחת כי יש דבר כזה ברישוי עסקים - - -

קריאה:

אנחנו נוגעים בנקודה רגישה. יובל לא רוקח, יש כאן רוקחים.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, הכול בסדר. אני לא משווה, לא משווים את זה חס וחלילה אבל בהקשר הזה, נגיד סתם לדוגמה, קיוסק זה היה לשם הדוגמה, זו יכולה להיות חנות או מסעדה, כל מקום כזה, מבחינת רישוי עסקים, כשאתה מקבל רישיון עסק זה לא בהכרח למשל שיש לך רישיון למכור אלכוהול, כי הוא "פריט טעון רישוי" זה רישוי נוסף וצריך לעמוד בתנאים מסויימים על מנת למכור. כאן - - -

יובל לנדשפט:

היות ואני לא מצוי בדיני - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני הייתי חברת מועצה והייתי חברה בוועדה שנותנת את הרישיונות האלה. משם אני מכירה אבל כאן, בעצם אנחנו אומרים שאת הנרקוטיקה ששוב, על כל הסכנות, היא באה אוטומטית עם הרישוי אבל כאן יהיה רישוי נוסף לקנביס.

ארנון אפק:

שוב, תבינו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

וזה תלוי במוטיבציה של בית המרקחת.

ארנון אפק:

כמה דברים אני רוצה להגיד - - -

יובל לנדשפט:

עמידתו בכללי האיכות של בית מרקחת.

ארנון אפק:

ברור.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל הוא צריך לפנות על מנת - - -

ארנון אפק:

גם אנחנו יזמנו ויובל ישב גם עם הרשתות הגדולות וגם עם האיגוד, כדי לראות גם את בתי המרקחת העצמאיים נהיים חלק מהתהליך. אני חייב לבוא ולומר שזה רק מצביע על העובדה שבסופו של דבר את התהליך אנחנו צריכים לעשות כי נרקוטיקה, שאנחנו משווים אותה, היא שם כתרופה. קנביס הוא לא ולכן אנחנו מנסים שוב לייצר.

זו התשובה לשאלה למה זה לא, כי זה פשוט לא תרופה ולכן אנחנו מנסים להגביל אותה. זה חלק מהקשיים שאנחנו מתמודדים אתם אבל אני כן יכול להגיד ויגידו גם נציגי הרוקחים שדווקא בנושא הזה בהחלט, תקנו אותי אם אני טועה, יש נכונות במערכת, אין התנגדות.

יובל לנדשפט:

גם ברשתות, בעיקר בנושא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, רגע, שניה אנחנו תוך כדי שואלים שאלות. אנחנו נקציב לנו עוד עשר דקות לסיים את הקטע הזה ואז נפתח להתייחסויות.

יחזקאל בן זימרה:

נשאלת השאלה, והיה מצב היפותטי וכל בתי המרקחת לא ירצו - - -

קריאה:

זה לא המצב, זה לא המצב, זה לא המצב. זה לא יקרה.

היו"ר תמר זנדברג:

החשש שלנו הוא אולי לא שאף אחד, המצב אולי באמת יותר אבל - - -

יובל לנדשפט:

מעטים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

המצב שלנו הוא אפילו לא מעטים - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו כבר לא שם.

היו"ר תמר זנדברג:

ייווצר לנו מצב במיוחד לאור השינוע הביתה, המצב שעלול להיווצר הוא לא שאף אחד אחד או לא מספיק אלא תיווצר איזושהי גיאוגרפיטיזציה של מתן השרות, שתהיה לרעת אנשים מרוחקים, פריפריה, מקומות רחוקים.

יובל לנדשפט:

ברשותכם, אני באמת רואה את זה שאנחנו צריכים לעשות דבר דבור על אופניו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו מבינים, לא, לא, כן.

יובל לנדשפט:

גם הרופאים, גם אותם רופאים, לכן מהרופאים אנחנו ביקשנו שיגישו בקשות כדי שאנחנו נכשיר אותם. מתוכם אנחנו נבחר את הרופאים גם על פי תחומי העיסוק שלהם כמובן, על פי ההתוויות הרלבנטיות אבל גם על פי פיזורם הגיאוגרפי. אמר השר: אנחנו רוצים להנגיש את המדיקליזציה לכל אזרחי מדינת ישראל ובמחיר הטוב יותר. לכן, אחד, הרופאים גם ייבחרו בפיזור גיאוגרפי. הנחה אותנו השר להכשיר מאה רופאים. אנחנו עדיין בתהליך רישוי העיסוק. לכן מפת הדרכים היא לעוסקים. במקביל

כתבנו קול קורא לרופאים שיגישו אלינו בקשות וגם כתב משנה למנכ"ל משרד הבריאות ולאחריו גם המנכ"ל, מכתבים למנכ"ל קופות החולים וגם למנכ"ל בתי החולים, המרכזים הרפואיים במדינה, על מנת שאנחנו נכשיר בכל בית חולים עוד כך וכך רופאים, שיקבלו את ההכשרה ויהיו עוד כמאה רופאים בקהילה ואנחנו חושבים שאף יותר. כך וכך מטעם קופות החולים, אנחנו נכשיר אותם על פי הספר הירוק, אנחנו ניתן להם את הגישה לתוכנת המחשב שלנו, גם על מנת שנוכל אחר כך לבקר ובסופו של תהליך שאנחנו מעריכים שיקרה תוך חצי שנה, יהיו לנו למעלה, אני מניח קרוב למאתיים רופאים מוכשרים וחולה ילך לרופא ואם הרופא חושב שזה נכון, כמו כל תרופה אחרת, יצא עם רישיון לשה חודשים עם ששה מרשמים.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אני חייבת פה לעצור אותך בנקודה הזאת, כי כבר עכשיו אנחנו נתקלנו בהמון המון דברים. זה אחד הנושאים אולי שהכי הרבה מוצפים לנו מהשטח, גם מחולים, גם ממרפאות, מרופאים, ממרפאות כאב, יושבות כאן לפחות שתיים שנרשמו לרשות דיבור ואני תיכף אתן להן, על בעיה רצינית בנושא הזה. הבנו שפורסם קול קורא אחד, נפתח איזשהו קורס - - -

יובל לנדשפט:

יפתח.

היו"ר תמר זנדברג:

הכוונה היא שפורסם קול קורא כדי לפתוח קורס. הבנו שבינתיים אין אליו מספיק נרשמים והתשובות הן - - -

קריאה:

באופן רשמי להרשות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

נכון. ואחת הסיבות המרכזיות שהוצפו כולנו הן – וזו לא פעם ראשונה שהנושא הזה עולה כאן בוועדה – בעיה משמעותית עם ההבנה וההכרה והחלחול של כל הנושא הזה בקופות החולים. קופות החולים, מצד אחד אתם פרסמתם הנחיה שהרופאים יהיו רופאים ציבוריים שעוסקים במערכת הציבורית, מצד שני, קופות החולים שהן הגוף הציבורי הגדול שבעצם משייך את אותם רופאים חוץ מבתי החולים שזה סיפור טיפה אחר, לא מעודדות וזה בלשון המעטה שלא לומר מתנגדות שלא לומר חוסמות. הן חוסמות כמה פעמים. פעם אחת כאן בהרשמה של הרופאים, שאם רופא כבר עבר, למרות כל המסרים שהוא קיבל ולמרות שהוא לא למד את זה בלימודי הרפואה והוא לא נחשף והוא קיבל מסר מהנהלת הקופה שאסור לו לרשום ושאלנו אין, ועבר את השלטים שתלויים במרפאות הכאב ש"אצלנו לא יחלקו" והכל והכול והכול וכבר הגיע למצב שהוא, למרות כל זה רוצה ונרשם, אם קופת החולים לא תאשר את זה ואם הוא יחשוב שהיא לא תאשר אולי הוא גם לא ייגש, אז זה לא יקרה. זה פעם אחת ופעם שניה זה אחר כך, נגיד שכבר רופא רצה ורשם או שהיום הוא רושם ויש לו את הניסיון בזה, אז המחסומים האדירים וההתנגדות שלי אין איך להסביר אותה, של קופות החולים, הם חסם מרכזי כרגע.

ארנון אפק:

קודם כל לא חיכינו ופרט למכתבים שלי ושל המנכ"ל, התחלנו סדרת פגישות עם בכירים רפואיים בקופות החולים כדי לנסות לשכנע אותם ויש חששות. צריך להגיד את האמת. יש חששות בשטח בנושא הספציפי הזה. לשכנע אותם שזה לראייתנו זה חלק מהרפורמה וזה ראוי להיות במסגרת הכלים הרפואיים העומדים לידי הרופא המומחה באותו תחום. אם הוא צריך שירשום, אם הוא חושב שלא, אז לא. אנחנו לא מחייבים. יש פרקטיקה רפואית מקובלת, זה מקצוע חופשי והוא צריך לפעול על פי הפרקטיקה אבל צריכים להיות רופאים שיוכלו לתת את זה למטופלים, כי אנחנו מאמינים שזה עוזר. הרי לשם מה אנחנו עושים את כל העבודה הרפואית? כאן התחלנו בפגישות עם שירותי בריאות "כללית", שזו הקופה הגדולה במדינת ישראל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

והכי בעייתית בהקשר הזה.

ארנון אפק :

אנחנו - - -

מיכאל דור :

יש תחרות.

היו"ר תמר זנדברג :

יש תחרות?

מיכאל דור :

יש תחרות.

דנה בר און :

בתיק הזה אני ספציפית מאוד מעורבת - - -

היו"ר תמר זנדברג :

כן, בבעייתיות.

יובל לנדשפט :

אנחנו מנסים, אנחנו העברנו אליהם רשימת מקצועות שבהם אנחנו מבקשים את המומחים. שוב, אני לא רוצה לדבר בשמם אבל הם חוששים מן העומס על רופאי המשפחה בעיקר, אז אמרנו להם שאלה יכולים להיות גם רופאים מומחים והעברנו אליהם רשימת מקצועות רלבנטיים מבחינת רופאים מומחים ואנחנו מקווים לקבל. במקביל לא חיכינו רק לדבר הזה אלא גם פנינו לבתי החולים וביקשנו שיהיו מומחים בבתי החולים. הייתי שמח אם הייתה אותה התלהבות כמו שקורית בסוגיית הגידול ובהתקדמות הטובה שאנחנו עושים עם בתי המרקחת.

אני חייב להגיד שבעולם הרפואי באמת יש בעיה, צריך להגיד את האמת. אנחנו לא ממתנינים ואנחנו פועלים לנסות לאשר ואנחנו רוצים לצאת לקורס הראשון, כדי להגיע ליעד שלנו. ברור לנו שכאן יהיו בעיות. הרי אין רפורמה, לצערי, שאין בה בעייתיות וככל שנרחיב את המעגל ויהיו יותר רופאים שעוסקים בזה בפניזור ארצי כך יקל על המטופלים. להגיד לכם שזה קל? את צודקת שזה לא. אבל הקטע הציבורי הוא מאד חשוב לנו. מדוע? כי בסוף להשאיר את זה בידי הרפואה הפרטית, שם נגבים מחירים מאד גבוהים מהאנשים, זה פוגע, זה גם מוריד את הנגישות של זה, אז אם אנחנו רוצים שזה יהיה עדיין במחיר, זה לא זול בשום מצב אבל אם אנחנו רוצים שזה יהיה בתוך העולם הציבורי, אנחנו חייבים להיאבק על הדבר הזה ואנחנו עוסקים בזה.

היו"ר תמר זנדברג :

זה בסדר גמור אבל שוב, קופות החולים, מעבר לעידוד העתידי, זה קשור לאותה בעיה, יש לנו היום בעיה שקופות החולים הן בסוף בפיקוח משרד הבריאות והן בעצם נשאויות שירותי הבריאות הציבוריים. אתה יודע, אנחנו כל פעם שומעים, שמענו את זה גם בדיון הקודם, היה נציג של קופת החולים "כללית" בנושא של תרופות מרשם - - -

קריאה :

יש עם זה בעיה משפטית.

היו"ר תמר זנדברג :

התחיל לדבר אתנו ואנחנו שומעים את זה כל פעם בנושא הקנביס. התחיל לדבר אתנו על הסל, זה לא בסל, כסיבה - - -

קריאה:

כן - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל סל זה נושא כלכלי.

קריאה:

זה לא קשור.

היו"ר תמר זנדברג:

הוא התחיל לדבר אתנו על הסל כסיבה למה רופאים לא מסכימים לראות מטופלים ולשקול - - -

ארנון אפק:

מחובתם, הפרקטיקה הרפואית המקובלת, היא חוק זכויות החולה. שרון, היועצת המשפטית שלנו כאן, תתקן אותי אם אני טועה, מחייב את הרופא, שרונה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, אני עכשיו רואה אותה.

קריאה:

הנה, לא, לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ישבת רחוק.

ארנון אפק:

מיקי מסתיר אותה. היא יושבת ליד מיקי, מגנה על מיקי.

שרונה עבר הדני:

אני צריכה רופא לידי, בכל מקרה.

היו"ר תמר זנדברג:

הוא צריך יועצת משפטית לידו.

ארנון אפק:

חד משמעית, אז מה שקורה באמת, אין קשר בין הדברים. סל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו יודעים.

ארנון אפק:

רופא חייב להציע, עם כל הכאב, כי יש משמעות להציע משהו שהוא מחוץ לסל. מה שבסל ניתן במחיר סביר, עם השתתפות עצמית למטופל. כשאתה מציע לו משהו מחוץ לסל זו בעיה שלך כרופא, כי אתה יודע שיושבים מולך אנשים שממש לא יכולים להרשות לעצמם אז מה אתה עושה אבל, אתה חייב לפי הפרקטיקה הרפואית לפחות להציב בפניהם את האופציה הזאת. כנ"ל בנושא הקנביס. שוב, בהתאם לפרקטיקה הרפואית המקובלת ומה שאתה מאמין.

לגבי סוגיית הקופות, נשאל את הקופות כאן. אנחנו פועלים גם מול הקופות מיוזמתנו כמו שפועלים מול בתי המרקחת. אני מקווה שנצליח להתגבר. תראו, כל ההתחלות קשות. נצא לקורס הראשון, נעביר את הקבוצה ואני מקווה שבנושא הזה אנשים יראו שזה לא כצקתה והפחד הוא גדול מדי. בסופו של דבר צריך להתייחס לזה, בעולם המדיקליזציה, כמו לתרופות אחרות.

יובל לנדשפט:

אני רוצה רגע להוסיף.

היו"ר תמר זנדברג:

תוסיף לסיום ואז נפתח, כי אני רואה שיש הרבה שרוצים לתרום.

יובל לנדשפט:

בדרך כלל, כשעושים שינוי, קיים חשש בכל דבר וחשש מהשינוי וחשש מהלא נודע אבל המדיקליזציה הזאת ואולי בסוף הדיון אבקש חמש דקות כדי לתת משהו בראיית-על כדי שנבין לאן המדיקליזציה נוסעת אבל בתחום של הרופאים, זה נכון, קיים חשש אצל הרופאים - - - הממסד הרפואי ובואו נודה על האמת חבריה, ואני אומר את זה לכל הקהל פה, אם אנחנו פותרים ויש לנו תוכנות מחשב ואנחנו מסתכלים, מכל הרופאים המומחים במדינת ישראל אז אני יכול לנקוב באותם עשרים או ששים רופאים שמהם אנחנו מקבלים 80% מהפניות ואנחנו פתאום רואים שאותם רופאים, נקרא להם אמיצים או שהבינו את התועלת או שפחות - - -

קריאה:

או שמאמינים.

יובל לנדשפט:

או שמאמינים בזה. לכן אנחנו חושבים ויושב פה יורם, אני אבקש ממנו עוד שניה להרחיב - - -

יורם שפירא:

לא אתה יכול לבקש.

יובל לנדשפט:

הר"י התגייס. ישב ראש הר"י עם כל ראשי האיגודים הרפואיים וזו מערכת שלמה של פעילות שנעשית מאחורי הקלעים ואחרי דיונים אתנו ישב ואמר: חבריה, אנחנו תומכים ויורם היה אתנו בדיון. "אנחנו תומכים" והם עזרו לנו בכתיבת הספר הירוק ויעזרו לנו בהנחלת הידע לכל הרופאים, כי בלי accepted, קבלה על ידי המערך והממסד הרפואי אי אפשר. זו - - - מדיקליזציה. יורם, תרחיב קצת מהצד הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, רק שניה. יש לנו פה המון דוברים שנרשמו כבר מתחילת הדיון ואני רוצה שאתם תשמעו את כולם.

קריאה:

אנחנו נענה.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, הוא ידבר, אין בעיה.

יורם שפירא:

אנחנו נרשום ונענה.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר גמור. אני עכשיו מפעילה שעון.

קריאה:

יש יעדים וזמן?

היו"ר תמר זנדברג:

שאלה מצוינת. יעדים וזמן.

יובל לנדשפט:

כתוב בהחלטת הממשלה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, רגע, רגע.

יורם שפירא:

אנחנו רושמים. בסוף נענה.

היו"ר תמר זנדברג:

בדיוק. אנחנו עכשיו נעשה את זה במתכונת הבאה. כל דובר או דוברת יקבלו שתי דקות לדיבור, אני לוקחת זמן בשעון כל אחד יתייחס מתחום זווית הראיה שלו או שלה. אנחנו נרשום את השאלות ואתם בסוף הדברים תתייחסו לכל ביחד. אם לא נבוא על סיפוקנו אז כמובן נמשיך ללוות את הרפורמה הזאת.

קריאה:

אין לי ספק שניפגש.

היו"ר תמר זנדברג:

ראשונת הדוברות מרים אוגין, מכון לרפואת כאב ברמב"ם. בבקשה.

מרים אוגין:

בוקר טוב לכולם. קודם כל, כמו שכבר אמרתי בעבר, ההגדרה והמתווה החדש הם בהחלט צעד מאוד גדול ומאד חשוב למטופלים. לגבי הדרכות, משרד הבריאות החליט שקנביס רפואי רשום כסם מסוכן ולגבי כל תרופה, גם כשרופא נותן אקמול הוא צריך לתת לחולה הסבר לגבי אקמול ותופעות הלוואי שיכולות לקרות לו. כמובן שאנחנו יודעים שכאשר יש בתוך כל ההדרכה צוות של אחיות, כמו שלא יעלה על הדעת לתת למישהו עם חולים ולסמוך רק על זה שהמפגש האחרון עם הרוקח הוא זה שידריך אותו, אז אחיות צריכות להיות אלו שמדריכות ועושות את המעקב הארוך יותר. זה לא מופיע במתווה. צריך

להקצות לזה איזשהם משאבים. יש להדרכה ולקשר הישיר בין האחות למטופל הרבה מאד מקום במקום הזה. פגישה פעם בחצי שנה במקרה הטוב במרפאת כאב עם הרופא לא תאפשר מספיק הדרכה.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. זה דבר חשוב. שלומי סנדק, תתקרב לשולחן. תנו לו כיסא. תתקרב לשולחן ליד מיקרופון. שלומי, שתי דקות, דבר.

שלומי סנדק:

השאלה שלי היא בעצם לאנשי משרד הבריאות. אני מבין שעד לפני כמה שנים היו לכם חששות מהחומר הזה אבל היום יש 28,000 מטופלים. איפה הנזקים? האם באמת זה מצדיק את התואר סם מסוכן? ואם לא, הרי אתם בטח לא תוכלו לתת לנו נתונים על הנזקים כי אין, משמעותית, אז האם לא הגיע הזמן להעביר את הקנביס מהתרופה שהיא קו אחרון לקו הראשון? למה לאלץ מטופלים להמשיך לקחת סרקוסט, הכדור שהרג עשרים, פרמהדקס, שהורג יותר אנשים מהרואין בארצות הברית, טאראגין, ביריקה וכו', למה לאלץ לקחת אתה חולים לקחת את הכדורים האלה במשך שנה שלמה, לפני שהם יכולים לקבל משהו הרבה פחות מזיק, הרבה יותר בטוח ויותר יעיל?

היו"ר תמר זנדברג:

שאלה - - -

קריאה:

זה הכי הכי חשוב.

שלומי סנדק:

יש - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יש לך עוד, כן, יש לך עוד דקה. השתמשת רק בדקה.

שלומי סנדק:

אולי נאמר קודם ש-80% מהבקשות מגיעות מ-20% מהרופאים. יש הרבה רופאים שמתחילים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

עשרים רופאים.

יובל לנדשפט:

עשרים.

שלומי סנדק:

כן, יש הרבה רופאים שמתחילים להתיימש בגלל שהם נתקלים בסירובים ודחיות והם נאלצים להעסיק מזכירות רק כדי לטפל בזה. אחד הרופאים הבכירים, פרופסור שמיקי מכיר אותו, אמר לי שהוא שוקל להפסיק לתת המלצות כי אין לו כוח לטפל בכל הדחיות. לא מזמן חולה ששמו לו מטען חבלה והוא קטוע יד רגל ועין, הרופא שלו הגיש בקשה לשימוש בקנביס רפואי וכתב שהחולה סובל מכאב כרוני שלא יעבור לעולם. התשובה שהוא קיבל: אם הכאב לא יעבור לעולם אז בשביל מה קנביס? הבקשה נדחתה. פניתי למיקי ומיקי בן אדם עם לב גדול, פתר את הבעיה אבל למה זה צריך להיות ככה? אני מתחנן בפניכם, תנחו את הרופאים שלכם להיות פחות קשוחים.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר גמור. הדברים של שלומי העלו לי שאלת ביניים, אם תוכלו להתייחס אליה גם, במתווה החדש, יובל, נושא הטיפול לאורך זמן והמינונים. האם גם הם יישארו בשיקול דעת רפואי? האם תהיה איזושהי - - - בסדר גמור. חזי.

יחזקאל (חזי) בן זימרה:

לא, לא, אני - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מוותר. משה בר.

משה בר:

תודה רבה ליושבת הראש. שמי משה בר. אני יושב ראש עמותת "תנו ליד לחרש – נכים למען נכים". לפני שבועיים פניתי אלייך עם מכתב של שחר - - - שקיבל אישורים. פנינו לוועדת יק"ר, הם סילפו את הדברים, אומרים שלא מגיע לו, מי שם אותם לקבוע אם מגיע כששני רופאים בכירים רשמו שכן מגיע לו? הם החליטו שלא, הוא לא לקח שנה כדורים שיהרגו אותו ודברים כאלה. לבן אדם אין כסף לחיות אז הוא צריך לקחת כדורים, הוא צריך כל מיני טיפולים. במה הוא יעשה את כל זה? אני חושב, שניה, שתי דקות שלי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

הדיון הזה הוא על המתווה. משה, אני נותנת לך לדבר, אני נותנת לך כמעט כל דיון אבל בוא תעלה נושאים אם יש לך כאלה, שקשורים לשאלה איך המתווה הזה יעבוד.

משה בר:

אני הייתי גם בישיבה עם השר, שהבטיחו רופאים נוספים. עד היום זה לא התקיים. אני לא יודע אם זה יתקיים. הם לא נותנים מועדים. שיתנו לנו תאריכים מתי יהיו כל הדברים האלה. עשרות אנשים סובלים ואין להם לאן לפנות.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. דנה בר און, בבקשה.

דנה בר און:

תודה כבוד היושבת הראש. העמותה שאני בראשותה עובדת בצמוד - - - הקנביס הרפואי כבר מאז הקמתה ואני רוצה להצביע על שני נושאים שהם מרכזיים ושכרגע חשוב, אל"ף, שהזרקור יהיה מדויק לגביהם אבל ב"ית, שיתייחסו אליהם. הדבר הראשון הוא ענין קופות החולים. בעניין הזה יש לנו שני היבטים שונים. ההיבט הראשון הוא היבט של ענין ההכשרה. בוא נניח דברים על דיוקם. כרגע קופות החולים הצהירו באופן מפורש שהן לא מוכנות להעניק את האישור הנדרש לעובדיהם, על מנת שעובדיהם יותרו להשתתף באותו קורס הכשרה. הקול הקורא מחייב מלכתחילה את אישור המוסד הרפואי הציבורי שבו עובד הרופא, לא רק את עצם היותו עובד במוסד ציבורי. אם אף אחת מהקופות כרגע לא מאשרת, צר לי, מר לנדשפט אבל אתה לא יכול לבוא ולהגיד שאנחנו מצפים תוך חצי שנה שיהיה לנו קורס הכשרה אם נכון לכרגע אף אחת מהקופות לא אישרה לך שמי מהרופאים שלה ישתתף בקורס הזה. הצפי הזה הוא כרגע, אני לא יודעת על סמך מה, אבל לדברך שלך אין לך על מה לבסס אותו, כי הקופות לא משתפות פעולה. זה ההיבט האחד.

ההיבט השני הוא המלצות רופאים מומחים והיכולת של רופאים מומחים לתת המלצות במסגרת הקופות. נכון לרגע אני מלווה מאד מקרוב מתחילתו את התיק מול "הכללית" בנושא הזה, הייצוגית שהוגשה בנושא הזה. אני יכולה לומר בצורה מאד מפורשת, הידיעות הן ברורות, הן שחור על גבי לבן והן כתובות, לא רק ב"כללית" אלא גם ב"לאומית" אבל ב"כללית" זה כבר בהליכים משפטיים, נכון לכרגע, בפועל, במרפאות המומחים של קופות החולים "כללית" ו"לאומית" נחסמה הגישה לטופס המקוון. גם אם הרופא רוצה למלא אותו, גם אם הרופא רוצה להמשיך להעניק טיפול למטופלים שהם כבר מטופלים

בקנביס וצריך לחדש להם רישיון, הוא לא יכול לגשת לטופס המקוון כי הקופות מונעות את זה. זה הלכה למעשה.

הנושא השני והחשוב ואני מבקשת, כבוד היושבת ראש, הוא לגבי ענין התנהלות היק"ר. בשנה האחרונה עברו תחת ידי השדולה והעמותה ביחד קרוב ל-300 מקרים שונים. המצב הולך ומחמיר. לא משנה אם יהיה קורס הכשרה בתוך חצי שנה או לא, נכון לכרגע עברה שנה מאז שהוכרזה הרפורמה. לא רק שהמצב הולך ומחמיר, כי אם 300 תלונות הגיעו רק אלי בשנה הזאת זה אומר דרשני, אלא שאני אקח את הדברים ששלומי אמר צעד אחד קדימה ואני אהיה מפורשת ואני אומר, התחושה שאף אחד לא קורא את המסמכים שמגיעים אליהם מפסיקה להיות תחושה, כאשר חייל צה"ל שנשלח להגן עלינו ונפצע במהלך הגנתו עלינו, מקבל בתשובה סירוב כיוון שיש חשש שהפגיעה היא עצמית. יש איזשהו גבול.

היו"ר תמר זנדברג:

דנה, תודה. השאלה ואני חושבת שזו שאלה שיש לה מקום כי אנחנו עוסקים בזה הרבה לגבי ההתנהלות בינתיים, כי אנחנו רואים שזה לא זבנג וגמרנו. עלו לאורך השנים הרבה מאד, גם אנחנו ליווינו, הרבה תסכולים נקרא לזה ואתגרים. תודה דנה, תומר טל, אחרי פרופ' שפירא. התקרב למיקרופון כדי שהפרוטוקול ישמע אותך.

תומר טל:

אני אנסה להיות ברור?

קריאה:

לא, לא, בוא תשב.

היו"ר תמר זנדברג:

שב רגע, שמישהו יפנה לו כיסא, בינתיים פרופ' שפירא ונחזור אליך, בסדר? אתה הבא.

יורם שפירא:

אני שמח שכל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו שמחים שאתה משתתף.

יורם שפירא:

משום שהם באמת לטעמי עושים, בגלל שהנושא הוא מאד רגיש, הם עושים את זה באחריות, בצורה רצינית מאד. דיברנו על מחקר. כאשר אתה לוקח שתי קבוצות, אחת אתה נותן להן פלסצבו אינבו ולאחת אתה נותן תרופה, סדר גודל של 30% מהחולים שאתה נותן להם אינבו, מרגישים כאילו נתת להם את התרופה הרגילה. לכן יש פה בעיה לא פשוטה בנושא בכלל של מחקר בתרופות. אני אתן משהו פיקנטי. לפני כמה שנים פיתחו תרופה לטיפול ביתר לחץ דם ריאתי. הייתה לה תופעה לוואי מסוימת ותיכף תבינו מהי והיום המניות של החברה מאד עלו משום שלתרופה הזאת קוראים ויאגרה. זאת אומרת, אנחנו לא יודעים בכלל, יש המון תופעות להמון המון תרופות שאנחנו לא יודעים עליהן. אני רופא מרדים במקצועי, רוב תרופות ההרדמה אנחנו לא יודעים עליהן מספיק. רצפטורים וכל הדברים האלה, לא יודעים איך בדיוק הן עובדות אבל הן עובדות. רוב התרופות הפסיכיאטריות, כלומר, כשאנחנו מגיעים אל תרופות שעובדות מעל הכתפיים, אנחנו הרבה מאד דברים לא יודעים. אותו הדבר גם בקנביס ואני שמח שאנשים ממשיכים לבדוק את הנושא ולהגיע לתשובות. תודה רבה.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה רבה. תומר, בבקשה.

תומר טל:

תודה רבה גבירתי יושבת הראש. אני אנסה להיות מאד ברור. תסלחו לי על הרגישות ועל הרעידות בגלל הפוסט טראומה והכאב. הצמיד שיש לי פה הוא צמיד שחולק לנו באירוע של פוסט טראומטיים נפגעי, אני יודעת שמאד אכפת לך מחיילי צה"ל ומנפגעי טרור אז תקשיב טוב מאד.

מיכאל דור:

אני מקשיב כל הזמן.

תומר טל:

אז בוא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תומר, תומר.

תומר טל:

סליחה, סליחה.

היו"ר תמר זנדברג:

אמור את דבריך.

תומר טל:

אוקיי. הצמיד הוא של הפוסט טראומטיים מאירוע הקרואונים. אתם תראו על זה בערוץ 2. 99% מהם משתמשים בקנביס רפואי. 99% מהם בחוסר רפואי של 80% מהקנביס, קונים אצל סוחרים סמים שמנצלים אותם, ד"ר דור. המומחים של "תיקון עולם" שאני עבדתי שם שש שנים, עזרתי, אני אחד מבעלי הידע של ישראל, חזרו מקנדה ואמרו: אין חייל, אין בכל העולם מדינה אחת מערבית שיש בה חולה בחוסר רפואי, רק בישראל. בקנדה פוסט טראומטיים מקבלים מינימום 80 גרם, אתה יודע למה? כי הם מפחדים מהנזק שייגרם לו לכל החיים מזה שמשאירים אותו בחוסר רפואי. אגב, אני קניתי החודש ב-6,000 שקל, ניסו לנצל אותי שני אנשים מינית ונסעתי ברחבי הארץ מאילת עד לצפון. אני מתחנן שתעזרו לי ולחברים שלי כי אנחנו בסכנת חיים. אז כתוב פה "לא מפקירים פצועים בשטח".

בתור מומחה לקנביס שהדריך יותר מאלפיים איש, כדי להיגמל מהתרופות הנוראות שאתם כן מאשרים צריך בתי מרקחת אורגניים ולא כימו סינתטיים. אורגניים זה קשור לתרבות היהודית, לרמב"ם וכימו סינתטיים קשור לתרבות אחרת, גרמנית. אני רוצה לשנות את העולם כדי שנציל את העם הזה ממה שעשיתם לו. טיפלתי בזקנים וטיפלתי בתינוקות. אני זה שטיפל בילדים חולי אפילפסיה וחולי סרטן. המינון שאתם נותנים כל המומחים בעולם יודעים שהוא אינו רפואי ואתם יוצרים תרבות של רנסנס ואומרים לכל הרופאים בישראל: העולם הוא שטוח. אבל העולם אינו שטוח כבר מזמן, אדוני מיכאל דור, אתה היית בכל הכנסים בעולם ואם תציג את הידע שלך בכנסים בעולם אנשים יברחו מהחדר.

קריאה:

לא בורחים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקיי, תומר.

תומר טל:

רק חוסר במינון רפואי זה רשלנות רפואית מלאה, אפילו אם זה קורה לבן אדם אחד בישראל ואני מבקש מחר בבוקר לקבל את מה שהרופאה ביקשה עבורי, שסירבתם. המומחית הכי גדולה בישראל, אדוני.

היו"ר תמר זנדברג:

נושא המינונים, כבר ביקשנו להתייחס אליו. אם תוכלו להתייחס ספציפית לנושא של פוסט טראומה כי זה נושא במיוחד - - -

קריאה:

זו - - - הכי נוראית שקיימת, סליחה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, ספציפית לנושא הפוסט טראומה, שהוא נושא שחוזר ועלה כאן הרבה, מבחינה רפואית, איפה זה עומד? האם יש ועדת התוויות לנושא? היא בוחנת? וכו'. פרופ' וינקר, יו"ר איגוד רופאי המשפחה ורופא ראשי של קופת חולים "לאומית". אם תוכל להצטרף אלינו לשולחן.

שלמה וינקר:

אני לא נרשמתי בסדר הדוברים.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל רשמנו אותך. משהו רוצה שתדבר אז רשמנו אותך. האמת שגם מתוקף תפקידך דברך מעניינים אותנו, אני אגיד לך למה. גם אפרופו מה שעלה כאן לגבי השאלה איך אתה רואה את זה. בעצם אתה מייצג את הרופאים, האדם שחושב על רופא הוא מגיע לרופא שאתה מייצג אותו, שהוא מאוגד באיגוד שלך. אתם הקו הראשון בקהילה ואני מרשה לעצמי להניח ואני גם שמעתי בעבר, שחלק גדול מהחששות, הלחצים למיניהם וכל מיני דברים מן הסוג הזה, מגיעים מרופאי המשפחה, אז אם תוכל לומר לנו בשני הכובעים, גם כמי שמייצג את רופאי המשפחה וגם כרופא שמייצג קופת חולים, לאור מה שנאמר כאן על הקושי והאתגרים, גם אל מול הרופאים וגם אל מול קופות החולים כממסד רפואי, איך אתה רואה את הדברים ואיפה תופסת אותך כל הרפורמה הזו?

שלמה וינקר:

אני אענה בקצרה. קודם בכובע שלי כראש חטיבת רפואה ב"לאומית". ראשית, אני לא יודע, יש פה הרבה דיסאינפורמציה מסביב לשולחן. אצלנו ב"לאומית", רופאים שיבקשו לצאת לקורס ופנו אלינו, קיבלו את האישור של המוסד הרפואי.

היו"ר תמר זנדברג:

כמה רופאים כאלה יש לכם?

שלמה וינקר:

בין שניים לשלושה. אני לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בין שניים לשלושה שביקשו? שקט, רגע, רגע. מאיזה - - -

שלמה וינקר:

לא התפקיד שלי לעודד רופאים לצאת להשתלמויות.

היו"ר תמר זנדברג:

מאילו מקצועות? איזה תחומים?

שלמה וינקר:

אחד מהם הוא פנימאי, אחד מהם הוא פסיכיאטר ואני לא רוצה לומר על הרופא השלישי, שכרגע נרשם אבל בגלל מצבו הרפואי כנראה לא יוכל להשתתף בקורס. לכן אני אומר בין שניים לשלושה ואני מאד שמח שהצחקתי אתכם.

היו"ר תמר זנדברג:

קודם כל אנחנו מאחלים רק בריאות לכולם - - -

דנה בר און:

רק כדי לשבר את האוזן - - -

שלמה וינקר:

אני מאד שמח שהצחקתי אתכם. לא, לא, זה יופי, זה בסדר.

דנה בר און:

רק כדי לשבר את האוזן אנחנו מחזיקים כרגע במסמכים מפורשים שהם רשומים של קופת חולים לאומית - - -

שלמה וינקר:

אני לא מכיר את המסמכים האלה.

דנה בר און:

שמצויין בהם במפורש "אין גישה לטופס המקוון".

שלמה וינקר:

אבל מה הקשר? זו לא השאלה שנשאלתי.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, רגע.

שלמה וינקר:

אמרתי שיש פה דיסאינפורמציה.

דנה בר און:

ברגע שאתם מונעים את הגישה ולא ניתן - - -

שלמה וינקר:

שאלת האם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

דנה, תודה.

שלמה וינקר:

שאלת האם מונעים מרופאים – התשובה היא לא. רופאים יכולים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

- אני שאלתי אותך כמה שאלות. שאלתי כמה שאלות. שאלה ראשונה, כמה רופאים נרשמו, ענית - -

שלמה וינקר:

שלושה נרשמו, כנראה שניים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ענית. מתוך כמה רופאים רלבנטיים אתה מעריך שיש אצלכם?

שלמה וינקר:

זה לא ענין של רופאים רלבנטיים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

פסיכיאטרים, רופאי כאב, נוירולוגים?

שלמה וינקר:

סליחה, סליחה, שניה, כבוד היושבת ראש, אין ענין של רופאים רלבנטיים. משרד הבריאות יצא בקול קורא לרופאים. מי שרצה קרא את הקול הקורא ונרשם. לצורך העניין כל הרופאים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתם הפצתם את הקול הקורא בין הרופאים שלכם?

שלמה וינקר:

לא. לצורך העניין משרד הבריאות פנה לרופאים אז קהל היעד הוא, פרופ' אפק, כמה יש בעלי רישיונות לעסוק ברפואה בארץ?

קריאה:

23,000.

היו"ר תמר זנדברג:

איך משרד הבריאות פנה לרופאים?

שלמה וינקר:

תשאלו את משרד הבריאות. 23,000 זה הפוטנציאל.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מה זאת אומרת? אתם לא נוהגים ליידע את הרופאים שלכם בקורסים רלבנטיים?

שלמה וינקר:

אנחנו מיידעים כשאנחנו יודעים על משהו. הקול הקורא הזה יצא לצבור הרחב של הרופאים, הוא לא יצא למוסדות הרפואיים, למיטב ידיעתי.

היו"ר תמר זנדברג:

העבודה שלכם מול קופות החולים במקרה הזה, זאת אומרת - - -

ארנון אפק:

אנחנו עוד לא הגענו, אמרתי שהתחלנו עם שירותי בריאות "כללית", זו הקופה הראשונה, ביקשנו מהם ונפגשנו אתם במטרה שגם הם יצאו לשטח ויגייסו את הרופאים אבל תבינו, יש כאן בעיה. אנחנו יכולים להגיד אבל צריך להבין שכאן, מה שאמר פרופ' וינקר מצביע על הבעיה בתוך הממסד הרפואי והיא קיימת. אי אפשר להתעלם ממנה. הרופאים גם חוששים מהדבר הזה, הם חוששים מהלחצים, אני אדבר על זה בהמשך עם מה ששמענו כאן וצריך להבין. צריך לשכנע ולעבוד וזה לא פשוט, זה לא פשוט הדבר הזה. יש אוכלוסייה קטנה של רופאים שכן אבל אנחנו גם ביקשנו ממנהלי בתי החולים וממנהלי המוסדות הרפואיים כולל הקופות, לבוא ולהפיץ, לנסות לשכנע את הרופאים להשתלב בתהליך הזה. ככל שאנחנו נתקדם, תהיה יותר מדיקליזציה ונתרחק מהעולמות האחרים, אני מאמין שבסופו של דבר הם יתגייסו, כי הרופאים, תראו, בשביל מה אדם הולך להיות רופא אם לא כדי לעזור לאנשים? לכן, באותם מקומות שזה עוזר לאנשים לחולים, זה התפקיד שלנו.

יובל לנדשפט:

להבהיר את האדמיניסטרציה על דיוקה, יצאנו גם בקול קורא שפורסם בעתון, גם באתר משרד הבריאות לכלל הרופאים ובנוסף, יצאנו במכתב אישי מן המשנה למנכ"ל משרד הבריאות למנכ"לי קופות החולים ולמנהלי המוסדות הרפואיים, בתי חולים ובנוסף, מכתב מהמנכ"ל של משרד הבריאות אל מנכ"לי קופות החולים, שלושה מכתבים בסך הכול. אני רק אוסיף - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, התבצעה פנייה מן המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, בכל זאת, איש די בכיר אל מנכ"ל הקופה שהוא כנראה המנהל שלך וזה לא - - -

שלמה וינקר:

אני לא אומר שהוא צודק או לא, אני אמרתי, אני מעולם לא קיבלתי מכתב כזה כפנייה אלי, הפנייה הייתה ישירות לרופאים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא - - -

שלמה וינקר:

דרך אגב, מעל, סליחה, סליחה, מעל הקופות. זאת אומרת, לא הייתה פניה אלינו ואמרו: בואו תדאגו שבמקצועות האלה והאלה, באוזרים האלה והאלה, אלא אמרו: הנה, זה הקול הקורא, תפיצו אותו.

היו"ר תמר זנדברג:

ולא הפצתם אותו.

שלמה וינקר:

עוד פעם, אני לא קיבלתי את הפנייה ממשרד הבריאות. גם שני הדוברים ממשרד הבריאות לא אמרו שקיבלתי אני אישית - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל הם אמרו שהמנכ"ל שלך קיבל, הוא הבוס שלך אז או שהם לא העבירו אליו, או שהוא לא העביר אליך, בשורה התחתונה, בקופת החולים שאתה אמון עליה - - -

שלמה וינקר:

אנחנו לא הפצנו לרופאים אך לעומת זאת, הרופאים שקיבלו את הידיעה מכל מיני מקורות אחרים, אגב, אני לא יודע מה נעשה בקופות אחרות, אם יש כאן נציגים מקופות אחרות אני אשמח לדעת.

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו תיכף נפנה אליהם. יש כאן לפחות אחת. קופת חולים "כללית", האם יש פה נציג או נציגה שנרשמו לדיון?

דנה בר און:

יש מנהג כזה, נכון? כבוד היושבת ראש, יש מנהג כזה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה שומע בעצמך - - -

קריאה:

אל תתפלאי, הם אף פעם לא באים.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה שומע בעצמך שזה לא רק היום. זו לא ההתרשמות שלי.

שלמה וינקר:

בסדר, לא משנה.

היו"ר תמר זנדברג:

מה שאתם שומעים פה זה חלק מהכול. יש בסך הכול ארבע קופות בארץ.

קריאה:

למה את מתפלאת? אתם אף פעם לא באים.

שלמה וינקר:

צריך להבין - - -

דנה בר און:

זה מנהג שנציג קופת חולים כללית לא מגיע.

קריאה:

אף פעם.

היו"ר תמר זנדברג:

אני לא מתפלאת. תיכף נעבור ל"מכבי". הדבר השני - - -

שלמה וינקר:

מה הייתה השאלה השנייה?

היו"ר תמר זנדברג:

לגבי תפקידך כיו"ר איגוד רופאי המשפחה, איך אתה רואה את - - -

שלמה וינקר:

כרגע, חברים, כרגע, המצב מבחינת רופאי המשפחה הוא מאד פשוט - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שקט בוועדה.

שלמה וינקר:

לפי נהלי משרד הבריאות לפי כל התוויה, יש את המומחה בתחום שצריך לתת את האישור, את ההמלצה לקנביס, להעביר אל היק"ר, להמשיך ולעקוב אחרי המטופל שלו ולתת אחרי חצי שנה את חוות הדעת, האם הטיפול עוזר, לא עוזר ולהמליץ על המשך. רופאי המשפחה כרגע הם מחוץ למשחק - - -

מיכאל דור:

הרצחת וגם ירשת?

שלמה וינקר:

רגע, תן לי להשלים את המשפט, ד"ר דור. הייתי שותף לזה שרופאי המשפחה צריכים להיות מחוץ למשחק ואני חושב שבתנאים הנוכחיים, אמנם כאן אנחנו מדברים על מדיקליזציה וזה מאד יפה באולם חמים פה תחת הניאונים, צריך לזכור שלקנביס יש גם פנים אחרות. אנחנו לא דנו בהן כרגע אבל בהחלט, בכל מקום שבו דנים בזה, גם בבתי החולים, גם במרפאות, קופות וכו', אנחנו נדרשים עדיין לזכור שיש גם פנים אחרות לקנביס, יש גם דרישות אחרות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

למה הכוונה, אילו פנים?

שלמה וינקר:

הכוונה היא שהוא מעבר לזה שהוא שאנחנו כאן מדברים על המתן שלו כאיזשהו תכשיר וטיפול רפואי, הוא גם נמכר ברחובות במחיר אחר ויש אנשים שיש להם אינטרסים, אני לא אומר שמישהו מהם נמצא כאן אבל יש אנשים כאלה - - -

קריאה:

ריטלין - - -

שלמה וינקר:

נכון - - -

היו"ר תמר זנדברג:

פרופ' וינקר, סליחה רגע, לא, לא, מי שרוצה לדבר נרשם, בבקשה.

שלמה וינקר:

לכן אני, כיושב ראש איגוד רופאי המשפחה, באתי להגן על הרופאים שלי מפני האנשים האלה. זה הכול. פשוט מאד.

היו"ר תמר זנדברג:

האם אתה מגן על הרופאים שלך מפני האנשים ששמענו עליהם בשבוע שעבר, שקונים תרופות מרשם נרקוטיות ומוכרים אותן? מדבקות, תרופות מרשם שמכילות סמים מסוכנים לא פחות ואפילו מסוכנים יותר - - -

שלמה וינקר:

אותה הגנה יש עליהם, אותה הגנה.

היו"ר תמר זנדברג:

שמהי?

שלמה וינקר:

של משרד הבריאות.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה מגן עליהם - - -

שלמה וינקר:

משרד הבריאות. המינונים, ההתוויות, מרשמים מיוחדים, בהחלט יש הגנה. יש פיקוח.

היו"ר תמר זנדברג:

לא הבנתי. איזו הגנה אתה מעניק לרופאים שלך, רופאי המשפחה, מפני אנשים שמגיעים אליהם ומבקשים מרשמים לתרופות נרקוטיות?

שלמה וינקר:

שלא מגיע להם? לפי התוויות? לא הבנתי.

היו"ר תמר זנדברג:

מה זה "לפי התוויות"? בן אדם בא ואומר שכואב לו הגב.

שלמה וינקר:

מה את חושבת, שאפשר לקבל נרקוטיקה, ככה אפשר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני לא אמרתי שאפשר לקבל, אני שואלת אותך - - -

קריאה:

כן, בתור מטופלת - - -

היו"ר תמר זנדברג:

סליחה, תנו לי לשאול את השאלה ולקבל את התשובה. אני שואלת אותך איך אתה מגן - - -

שלמה וינקר:

רופאים מטפלים יש להם תרופות לכל תרופה יש התוויה, לכל תרופה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אז במה זה שונה? למה אתה מרגיש צורך - - -

שלמה וינקר:

זה לא תרופה, זה רישיון וזה לא אותו דבר.

קריאה:

לתפיסת עולמך זה רישיון.

שלמה וינקר:

כשזה יהיה תרופה אין שום בעיה. זה לא בתפיסת עולמי אלא בהגדרות לפי החוק.

קריאה:

זה עוזר לכל כך הרבה אנשים אז אתה לא יכול לבוא ולהגיד - - -

שלמה וינקר:

זה לא קשור. יש הגדרה מהי תרופה. עוזר, גם לשתות קולה עוזר לאנשים וזה לא תרופה. נו, מה לעשות. ברגע שזה יהיה, עוד פעם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שקט.

שלמה וינקר:

ברגע שזה יחשב במדינת ישראל לתרופה, יהיה בבתי מרקחת ויינתן במרשם, כל ההתנגדויות שלי יוסרו.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל רגע, לא, סליחה שניה אדוני - - -

קריאה:

אבל לכן אנחנו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אני אגיד לך למה לא. זה גם לא המתווה. המתווה הוא לא להפוך את הקנביס לתרופה והוא לא לחלק מרשמים. המתווה הוא להקל על חלוקת הרישיון של התכשיר הרפואי, לא, אל תעשה לי ככה - - -

שלמה וינקר:

אני לא עושה כלום, אני - - -

היו"ר תמר זנדברג:

סליחה, לא, עכשיו אני שואלת שאלה ואתה ברשותך עונה.

שלמה וינקר:

אני עונה.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה אבל עוד לא שאלתי.

שלמה וינקר:

בסדר גבירתי, אשלב ידיים.

היו"ר תמר זנדברג:

הגישה שלך מדאיגה אותנו, כאן בוועדה. אני אגיד לך למה. אתה מייצג ציבור גדול של רופאי משפחה, שהם הקו הראשון למטופלים והם לא יודעים, מטופל לא יודע מהי התוויה. הוא חולה. כואב לו משהו. כואב לו, יש לו פוסט טראומה, יש לו כאב, הוא חס וחלילה חולה סרטן, כל מיני דברים והוא מגיע לכל מיני סוגים של רופאים, הרבה מהם רופאי משפחה. רופאי משפחה בשלב הזה, בהקשר הזה, צריכים לדעת מה לעשות הלאה, לאן להפנות אותו.

בשבוע שעבר למשל, נתקלנו במצב מאוד מדאיג לכיוון ההפוך והוא שרופאי משפחה, למשל, מתקשים מאוד לזהות ולהיות שומרי הסף מפני התמכרות לתרופות מרשם, או של מכורים לשעבר ונגמלים או של אנשים שמתמכרים במהלך ההתמכרות שלהם. רופאי המשפחה מתקשים לזהות את זה ומשרד הבריאות מתקשה לעקוב ולפקח אחרי המרשמים. עכשיו אתה מציג לנו גישה שאומרת: כן, גם שם, כן, בגלל שזה תרופה וזה, אבל כאן, שני דברים, עד שזה לא תרופה אני מסיר ידיי כרופא משפחה, אין לי שום אחריות ובנוסף אני אגן על הרופאים שלי מפני השטף הנורא של אותם אנשים שיבואו ויידפקו ויעשו דברים פליליים ואסורים וכו', בלהיטות שאני לא שמעתי אותה לגבי התרופות הנרקוטיות.

עכשיו, עם כל הכבוד מה שנקרא, זה לא לבחירתך ולא לבחירתי ולא לבחירת אף רופא כאן איך מדינת ישראל תגדיר, אם היא כן תגדיר תרופה או לא, זה תלוי בהגדרות אחרות ואנחנו גם בקשר עם העולם בהקשר הזה וכו'. מדינת ישראל הכירה בתועלת הרפואית של הקנביס, היא רשמה אותו כתכשיר, כרגע זה הכי דומה, מהי ההגדרה, זו לא תרופה - - -

ארנון אפק:

זה מוצר.

היו"ר תמר זנדברג:

מוצר רפואי, היא מסמיכה, היא בדרך להסמך רופאים, להעניק את האופן שבו היא מעניקה את זה שזה ברישיון - - -

שלמה וינקר:

עד כאן אין לי שום - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה לא, אפילו כמעט לא יכול מבחינה מוסרית לשים את עצמך כשומר סף מפני התהליך הזה ולהגיד: אני אגן על הרופאים שלי שידם לא תהיה במעל. זה לא הגיוני, זה לא סביר. אני שואלת, איך אתה רואה את רופאי המשפחה שמגיע אליהם חולה שכואב לו, לאן הם מפנים אותו, מה הם עושים עכשיו לאור ההתקדמות - - -

שלמה וינקר:

אענה לך בפשטות. חבל על אריכות הדברים, אני אענה לך מאוד בפשטות. רופא המשפחה הוא הרופא הראשון, הוא קו המגע הראשון לא רק בכאב, הוא קו המגע הראשון בהרבה מאוד תחומים.

היו"ר תמר זנדברג:

נכון.

שלמה וינקר:

כמו שרופא משפחה היום לא רושם תרופות אונקולוגיות ולא רושם תרופות ביולוגיות ולא רושם תרופות למחלות טראומטיות ולא רושם עוד דברים - - -

דנה בר און:

הוא כן רושם נרקוטיקה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אבל מה הוא כן עושה במקרים האלה?

שלמה וינקר:

הוא מפנה.

היו"ר תמר זנדברג:

מפנה לרופא הבא.

שלמה וינקר:

הוא מפנה. אין שום בעיה שרופא משפחה יפנה בכל תחום, לפי ההנחיות של משרד הבריאות, אם זה בתחום הכאב למרפאות כאב, אם זה בתחום הפסיכיאטריה והפוסט טראומה, למרפאות פסיכיאטריות רגילות או מרפאות פוסט טראומה, לפי ההגדרה, אין שום בעיה. להיפך, אני מאד בעד.

מיכאל דור:

אפילו אותם רופאי משפחה שהיו מוכנים לרשום, הלחץ שלך מנע מהם לרשום.

שלמה וינקר:

אני לא יודע על מה אתה מדבר, אני לא יודע, אני מבקש שתירשם הסתייגות שלי ממה שד"ר דור אמר כי אני לא יודע עלמה הוא מדבר.

מיכאל דור:

על התוויות - - -

שלמה וינקר:

אני לא לחצתי על אף רופא אישי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

חס וחלילה. לא, סליחה, אף אחד לא האשים אותך בזה. לא, לא.

שלמה וינקר:

כל רופא, סליחה, סליחה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לחץ - - -

שלמה וינקר:

להיפך - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני שואלת - - -

שלמה וינקר:

נהפוך הוא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני שואלת - - -

שלמה וינקר:

חברת הכנסת, נהפוך הוא. הלחץ שלי גרם לזה ואת זה פרופ' אפק גם יאשר, שהקורס נפתח לכל המקצועות. בהתחלה הכוונה הייתה שהקורס יהיה רק לרופאי משפחה, טוב, לא נכון, הכול לא נכון.

ארנון אפק:

לא, לא, הכוונה היא - - -

שלמה וינקר:

הכוונה הייתה לפתוח ודווקא הלחץ שלי היה לפתוח לכל המקצועות ולא להגדיר רק רופאי משפחה בקורס. אגב, אין לי נתונים, אף רופא משפחה לא פנה אלי לקבל ממני חותמת כשירות אם כן לגשת לקורס או לא לגשת לקורס. אם יירשמו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זה שאף אחד מהם לא פנה זה בסדר, השאלה היא אם אתה - - -

שלמה וינקר:

שלא יגידו שיש לי איזה אינטרס אישי להפעיל לחצים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, סליחה, אתה פספסת, אתה לקחת את זה למקום - - -

שלמה וינקר:

כי מיקי אמר שאני מאיים על רופאים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, לא, אף אחד - - -

שלמה וינקר:

אז - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא. הוא לא אמר את זה ואף אחד לא האשים אותך בלחץ אישי או לחץ אחר. אנחנו מתייחסים לעמדה המקצועית שלך. כיושב ראש איגוד רופאי המשפחה, איך אתה רואה את התפקיד של רופאי המשפחה? האם נכון שישתתפו בקורס הזה? האם אתה מתכוון לעודד אותם לעשות את זה, כדי שילמדו, שיקבלו כלים?

שלמה וינקר:

אני אענה בקצרה. כמו שאמרתי לך, הטיפול בקנביס רפואי הוא לא טיפול קו ראשון ולא קו שני ולא קו שלישי בכאב. זאת העמדה שלי וככזה, צריך להינתן במרפאות המקצועיות שידועות לעשות את זה יותר טוב.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, העמדה המקצועית שלך וזה בדיוק מה שאמר ד"ר דור, שאתה - - -

שלמה וינקר:

זאת העמדה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שאתה לא חושב, לא ענין של לחץ אישי כזה או אחר אלא שאתה לא מתכוון, שאתה לא רואה את רופאי המשפחה - - -

שלמה וינקר:

לא, רגע, שניה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שידם בכלל - - - הזה.

שלמה וינקר:

לעומת זה, רגע, שניה, לעומת זה - - -

יורם שפירא:

שניה, וינקר, אפשר רגע?

שלמה וינקר:

שניה, רק רגע.

יורם שפירא:

אנחנו הולכים pre, אנחנו לא הולכים בכיוון הנכון. לא מעניין, לדעתי, הוועדה בכלל לא צריך לעניין אותה איזה רופא נותן את המרשם הזה. הוא לא רוצה לטפל אבל הוא חושב שכן צריך קנביס יפנה אותו לרופא. לא צריך להיות במרפאות כאב - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בזה אתה קצת - - -

יורם שפירא:

כי במרפאות כאב - - -

שלמה וינקר:

אנשים עוברים - - -

ארנון אפק:

ואין מספיק רופאים שיתמקצעו בזה - - -

קריאה:

יכולים להיות גם רופאי משפחה.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, אבל זה לא העניין.

יורם שפירא:

זה ימנע מסמך תשובה - - -

שלמה וינקר:

התמקצעות כמו בכל דבר אחר - - -

יורם שפירא:

זה ימנע בעיה - - -

שלמה וינקר:

אין שום בעיה שרופא משפחה שיתמקצע בזה ועבר את הקורס של משרד הבריאות ימשיך לטפל
אבל זה לא הרופא מן השורה.

יורם שפירא:

רוח הדברים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

האמירה שלך נרשמה כהתקדמות מבחינת משרד הבריאות.

קריאה:

זאת אמירה חשובה מאד.

שלמה וינקר:

וארנון יודע שזאת העמדה שלי.

ארנון אפק:

אמירה חשובה מאד.

היו"ר תמר זנדברג:

כן, אבל אנחנו - - -

שלמה וינקר:

אגב, אני רק רוצה לשבר את האוזן. בגלל המצוקה הגדולה במרפאות הכאב, אחד התחומים שרופאי משפחה מתמקצעים בו זה הטיפול בכאב, במסגרות כאלו ואחרות. גם יכול להיות שאחד מהם יופיע גם עם זה - - - היום, הרבה מאוד רופאי משפחה, אני יכול להגיד עשרות רבות, התמקצעו בתחום כאב ומטפלים בכאב. גם אם צריך, איך אומרים, זה לא מילה מגונה, גם נותנים קנביס, גם ממליצים על קנביס.

מיכאל דור:

קשה לך אפילו להגיד את זה.

שלמה וינקר:

קשה לי, קשה לי. אבל שוב, במסגרות של - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זו הייתה קריעת ים סוף, הוצאת האמירה הזאת ממך, אנחנו מודים לך.

קריאה:

זאת אמירה מאד חשובה ואנחנו מאד שמחים עליה.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, מאה אחוז. רשמנו לפנינו את - - -

מיכאל דור:

זה כבר הישג גדול.

היו"ר תמר זנדברג:

כבר הישגנו משהו כאן היום.

קריאה:

מצוין.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי. תודה רבה. יניב פרץ.

קריאה:

הוא ידאג להפצה?

שלמה וינקר:

אנחנו נפעל מול הקופות, כן.

היו"ר תמר זנדברג:

הצטרף אלינו חבר הכנסת עבדאללה אבו מערוף יחד עם המתלווה.

ארנון אפק:

זה חשוב, יש לו גם עמדה רפואית וזה מאוד חשוב.

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו יודעים.

עבדאללה אבו מערוף (הרשימה המשותפת):

הצטרפתי לצערי מאוחר, כי היו דיונים והצטרף אליי היום תלמיד י"א מבית ספר יפו, שמלווה אותי והוא גם קשור לעניין היום הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

ברוך הבא. מ"חינוך לפסגות"? ברוך הבא.

יורם שפירא:

באת ישר לדיון הנכון.

עבדאללה אבו מערוף (הרשימה המשותפת):

בחרנו, דיון נכון - - - אבל לא בקונטקסט הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

רק נגיד רגע גם לפרוטוקול שהיום זה יום זכויות הילד בכנסת ובשיתוף פעולה עם "חינוך לפסגות" יש תלמידים שמלווים היום חברי הכנסת ומשתתפים בפעילות שלהם, אז ברוך הבא. נמצאת אתי גם אבייה, ברוכה הבאה. אמרנו, נמשיך. יניב, בבקשה.

יניב פרץ:

שלום לכבוד יושבת הראש. השאלה הזאת מופנית למנכ"ל משרד הבריאות.

ארנון אפק:

משנה.

יניב פרץ:

משנה, זה כבר לא משנה משחק התפקידים הזה וליובל לנדשפט, יו"ר היק"ר, אני מקווה שאמרתי נכון את התפקיד. ב-26.6.2016 אושר המתווה, החלטה 1587. תשעה עשר ימים אחר כך, ביום 14.7. קיבלת ממני בכתב חוות דעת מקצועיות, שהקנבס שאתם מרשים לשמונה ספקים במספר לחלק לחולים הוא קנבס באיכות גרועה ביותר, מכיל חומרי הדברה לרוב, מכיל עובש שמסוכן מאוד לבריאות - - -

מיקי עופר:

אני מוחה על שאתה מכליל את כל שמונת המגדלים, אני מוחה על זה.

קריאה:

אני גם מוחה.

קריאה:

זה לא בית משפט.

יניב פרץ:

חביבי, תמחה עד מחר.

היו"ר תמר זנדברג:

סוב-יודיצה, ד"ר דור, זה קודם כל אות מתה - - -

יניב פרץ:

אני גיליתי, אני גיליתי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא רלבנטי.

יניב פרץ:

אני לא הפרעתי לך. אני גיליתי ששיטת הגידול בה מגדלים מחייבת אותם למעשה להשתמש בחומרי הדברה, בין אם אורגנים ובין אם לא ולמעשה, החלטות הממשלה אותן הזכרתם, נתחיל מ-3609, 1050 והמתווה, עובר דרכן דבר אחד כחוט השני מ-2011 וזה החובה שלכם לאחריות לתרופה איכותית. מה שיפה, To get to the point, אני רוצה לדעת איזה מנגנון לאבטחת איכות התרופה אתם מקיימים כרגע ומי אחראי לבצע את בדיקות האיכות האלו, כי למרות שהוגשה תביעה ייצוגית שאני אומר את זה בקול רם על השולחן, עדיין נראה שהספקים עושים בתרופה כברצונם ואם אתה תפנה פה למטופלים הם יגידו לך שאיכות התרופה משתנה משקית לשקית, מפעם לפעם, בטח לא נאלידי, בטח לא יציב ובטח לא בריא.

היו"ר תמר זנדברג:

טוב, תודה יניב. ד"ר ליאורה שכטר.

יניב פרץ:

רגע, מה, אין תשובה לגבי זה?

קריאה:

אחר כך הם ישיבו.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה - - -

קריאה:

הנה, הנושא הכי חשוב, שמענו פה מדיקליזציה - - -

ארנון אפק:

רשמתי את השאלות.

היו"ר תמר זנדברג:

ברוך הבא לוועדה עורך הדין יניב פרץ. אם שמת לב, בדרך כלל כל אחד יש לו נטייה לראות את עצמו אבל אם היית מקשיב לדוברים לפניך, היית רואה שכל אחד העלה את דבריו, יש כאן רשימה ארוכה ומתמשכת ויגילו בסוף. תודה.

יניב פרץ:

בסדר, אולי אינדיקציה קטנה, משהו.

היו"ר תמר זנדברג:

לגבי מה?

יניב פרץ:

אנשים מורעלים פה.

היו"ר תמר זנדברג:

דיבר ראשון שלומי סנדק, אמר: עקבתם אחרי 28,000 מטופלים – איפה הנזק? אתה עכשיו מסביר לנו שבעצם כולם הורעלו כל הזמן הזה, אז הנה הנזק.

יניב פרץ:

יכלו להגיע למקומות אחרים ודברים אחרים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, תקבל תשובה. בוא, תן גם לאחרים. ד"ר ליאורה שכטר, בבקשה.

יניב פרץ:

בשנים הקרובות והדיון הזה - - -

תומר טל:

בגלל זה בקנדה, החזירו למטופלים את האישור לגדל.

יניב פרץ:

בדיוק.

היו"ר תמר זנדברג:

טוב. ד"ר ליאורה שכטר, מנהלת תחום כאב, קופת חולים "מכבי". בבקשה.

ליאורה שכטר:

קודם כל שלום ואני מברכת גם על כל היוזמה - - -

קריאה:

אגב, היא מומחית ברפואה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי, יפה, יפה מאד.

ליאורה שכטר :

נכון. קודם כל אני מברכת על כל היוזמה הזאת של ההסדרה. אני כבר מחכה לזה וביחד את מחכים לזה כל רופאי הכאב בארץ, אני בטוחה. אני אתחיל מהנושא של הקורס כי דיברנו על זה רבות וגם התייחס לזה פרופ' וינקר לפניי. אני רוצה להגיד משהו. אם משרד הבריאות או מנהלת היק"ר רוצה לעשות משהו בשיתוף פעולה עם הקופות, טוב יעשו אם יפנו לקופות בצורה מסודרת, כי לא יכול להיות מצב שאנחנו קוראים בעתון על רעיון כזה ומה אנחנו אמורים לעשות עם זה? יש לי הרבה שאלות והיו לי הרבה שאלות אחרי שקראתי את זה בעתון. זה הופיע בעתון של יום ששי, חיכיתי ליום ראשון, שלחתי למכובדי ד"ר דור וגם ליובל שאלות שהיו לי.

למשל, בין השאלות, אחת, אתם מבקשים שעל יד כל רופא משפחה כזה או כל רופא שיאפשר בקורס, ככה, כדרך, אגב, יהיה גם מחשב של משרד הבריאות כי לשם הוא צריך להכניס את הנתונים, הוא לא יכול לעבוד על המחשב של הקופה במקרה שלנו, או כל מחשב של קופה אחרת אלא צריך מחשב מיוחד. שאלתי לתומי, מאיפה אתם חושבים שיגיעו המחשבים האלה, הם אמרו לי: אתם, יש לכם אינטרס, לא? אחר כך שאלתי למשל, או.קיי, אתם מבקשים מהרופאים האלה שיוכשרו, שבעצם, הרי למשל, אם רופא עיניים בוחר לעבור את הקורס ובוחר להתמקצע בקנביס אז נרשם לפניו תור לפני הדלת שלו של כל החולים שרוצים קנביס, מי אמור לממן את הקבלה של החולים האלה? אמרו לי: מה זאת אומרת, אתם, יש לכם אינטרס, לא? אז אני רוצה להגיד לכם.

היו"ר תמר זנדברג :

מה זאת אומרת "לממן"?

ליאורה שכטר :

אני שואלת, חולים מגיעים לדלת של הרופא, הוא רופא עיניים, הוא מקבל את - - - הוא מקבל את משכורתו מהקופה עבור עבודתו כרופא עיניים וכאן אנחנו מעבירים אותו להיות רופא מומחה בקנביס. מי משלם לו על שעות העבודה האלה כרופא קנביס?

היו"ר תמר זנדברג :

מי משלם לו על שעות העבודה שלו בכל דבר אחר?

ליאורה שכטר :

רגע, רגע, כשהוא רופא - - -

היו"ר תמר זנדברג :

את מדברת כרופא מומחה?

קריאה :

לעשות הסבה מקצועית ולהיות רופא קנביס.

הליאורה שכטר :

הוא הולך לעבוד כרופא קנביס, אנחנו, כ"מכבי", "מכבי" משלמת לרופאים על עבודתם כרופאים במקצועם. ברגע שהם הופכים - - -

היו"ר תמר זנדברג :

הפנייה מרופא משפחה?

עבדאללה אבו מערוף (הרשימה המשותפת) :

אחרי שהוא עושה הסבה, את מתכוונת לרופא קנביס?

קריאה:

למה הסבה? למה הסבה? הוא לא עושה הסבה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מה זאת אומרת הסבה? זה לא מקצוע ירוק.

ליאורה שכטר:

אני אחזור ואומר. משרד הבריאות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שקט.

ליאורה שכטר:

משרד הבריאות מתכוון להכשיר רופאים שזה מקצועי, נכון? להיות מומחים בקנביס, להבין בקנביס, כדי שיוכלו לתת את אותם מרשמים או את אותן המלצות, אלה לא מרשמים, אלה כבר רישיונות לקנביס. הרופאים האלה אינם הרופאים המטפלים הגנריים של אותו חולה, כי כמו שאמר פרופ' וינקר, לרופא משפחה בשלב זה ככלל אין אישור לתת קנביס, אז אותם רופאים, רופאי-על שמבקשים לעבור את הקורס הזה, צריכים אל"ף, מאיפה שהוא להביא מחשבים עם התוכנה של משרד הבריאות ובי"ת, מישהו צריך לממן את קבלת החולים הזאת. מי מממן אותה, שאלתי את משרד הבריאות, האם אתם מממנים אותה? משרד הבריאות אמר: מה פתאום, אין לנו תקציב לזה.

מה שאני רוצה לומר פה, העליתי רק שני פרטים טכניים מאוד מינוריים, שהם ירימו או יפילו את כל הדבר הזה אז אני אומרת, כאשר משרד הבריאות או מנהלת היק"ר, רוצים לעשות דבר כל כך גדול, שינוי כל כך דרמטי ולהתקדם, אז קודם כל בואו נשים לב לפרטים הקטנים שיכולים גם להפיל את כל הדבר הזה. אתם רוצים לעבוד אתנו – תעבדו מולנו. אל תתנו לי לקרוא בעתון ולהגיד למנכ"ל שלי, תשמע, אני לא יודעת, אני קראתי על זה בעתון בדיוק כמוך. זה דבר אחד. זה לא שהקופות מונעות או מפחדות, הקופות לא מונעות, הקופות לא מפחדות ואני רוצה להתחבר למשהו שאמר פרופ' אפק, כשהוא אמר "מי שהולך להיות רופא בא בשביל לעזור". זו נקודת המוצא היא נקודה נכונה. הרופאים כן רוצים לעזור אבל לא מאפשרים להם.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר.

ליאורה שכטר:

יש לי עוד נקודה.

היו"ר תמר זנדברג:

לסיכום, אחרונה.

ליאורה שכטר:

אני רוצה לנצל את הפורום הזה ודווקא, למרות שאני לא פה כנציגת החולים בכל זאת אני אעשה את זה. נכון להיום שמענו שרופאי משפחה לא נותנים קנביס ואני לא נכנסת לשאלה אם זה בסדר או לא בסדר בכלל ואיך אמר פרופ' וינקר, הם מופנים לרופאים אחרים. אורתופדים לא נותנים קנביס, נירולוגים כמעט ולא נותנים קנביס, על אחת כמה וכמה שאורתופדים לא נותנים קנביס. מי נשאר? רופאי כאב? כמה רופאי כאב יש בכל המדינה?

קריאה:

רק אחד נראה לי - - -

ליאורה שכטר:

אחד, שניה, גסטרו זה משהו אחר, אני מדברת על כמה רופאי כאב שיש בכל המדינה וגם רופאי שיקום שהם לא נותנים קנביס, שניה, כמה רופאי כאב יש בכל המדינה והאם לדעתכם זה מספיק? אם אנחנו אומרים ש-30% מהמדינה מהאוכלוסייה הבוגרת סובלת מכאב כרוני ובכל המדינה יש פלוס מינוס מאה ועשרים רופאי כאב, ב"מכבי" הגדולה שיש לה מעל שנים ומיליון וחצי מבוססים אין עשרה רופאים, היו עשרה, אין עשרה רופאים של כאב ואני אישית, כמה שעות קליניקה יש לי, את יודעת? אין לי עשר שעות קליניקה. איך, באופן טכני, מישו חושב שאפשר להתקדם עם נתונים כאלה?

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. שאלה מצוינת. מיקי עופר, אחריו רון תומר.

מיקי עופר:

שמי מיקי עופר, אני רוקח ראשי של חברת קנביס קיימת מבין השמונה שעורך הדין יניב הציג.

קריאה:

מה השם של החברה?

מיקי עופר:

"שאיפה לחיים". אני רוצה להגיד כך, התנהל פה בתחילת הדרך דיון בשאלה כיצד נשתמש בקנביס, כיצד יהיו המינונים של הקנביס. אני רוצה להגיד כך, אנחנו שואפים לכך ואני מבין שגם היק"ר שואפת לכך, שקנביס יהיה כמה שקרוב לתרופה קיימת. הוא לא יכול להיחשב תרופה, זה מה שאני רוצה להגיד לפרופ' וינקר, כי אנחנו עוסקים היום Evidence best medicine והוא לא יכול להיחשב כתרופה לפי הסטנדרטים החדשים. אנחנו רוצים לקרב אותו מה שיותר לזה ולכן, כל ענין של מינון, כל ענין של התוויה, כמו בתרופה אחרת, לדוגמה, בתכשירים נרקוטיים מותר לרופא, במחלות קשות, או במחלות אונקולוגיות, לתת מינונים שחורגים אפילו מהוראות משרד הבריאות. לכן, אם אנחנו נחריג את זה גם פה במתווה זה ייתן תשובה לבחור עם הפוסט טראומה כי הוא בא בטענות: אני לא מקבל מינון כזה ואני לא מקבל מינון אחר, אז בדיוק כמו שבחומרים נרקוטיים אפשר לתת במחלות קשות ובמחלות מסויימות, מחלות שלגביהן הרופא צריך להסביר מדוע הוא נתן מינון כזה או אחר, כך אפשר לעשות את זה גם עם קנביס.

אני שומע ש-80% מהמטופלים מקבלים את הקנביס ישירות לבתייהם. לי נראה שהסיפור הוא נגישות ואין נגישות לחולים כרגע, להגיע למרכזים, נגיד, לבית חולים בתל אביב וכו'. מחר בבוקר, כשהקנביס יהיה בבתי המרקחת אני מעריך ואני יודע, שהרבה בתי מרקחת יגישו בקשות, כמות המשלוחים תפחת מה-80%. אני לא יודע בכמה היא תפחת, אני מעריך שהיא תפחת בחצי לפחות, כי זה יהיה יותר נגיש, יש בית מרקחת בכל פינת רחוב ובתי המרקחת יחזיקו קנביס.

פרופ' וינקר, אני מבקש לשאול, אם אנחנו מבינים שהקנביס בהחלט עוזר, אם אנחנו יודעים שישנם מחקרים שהוא עוזר, אם אנחנו יודעים שקיימים ניסויים קליניים בכאב, ניסויים קליניים בסוכרת, ניסויים קליניים בפיברומיאלגיה, מדוע לא יקום פרופ' וינקר ויעודד את הרופאים הפנימאים כן לעשות את הקורס. לא צריך שכולם יעשו את זה אבל שיהיו רופאים שיוכלו לתת את התשובה. כשאתה ניגש היום לרופא משפחה, אתה אומר לו שאתה סובל מפריצת דיסק וכאבים חזקים, הוא רושם תרשים נרקוטי והוא לא מפנה אותך. הרי הרופא הפנימאי ברפואת המשפחה הוא לא פקיד שהוא רק מפנה, הוא גם בודק ומעריך את החולה. היום אני מודיע לכם שאם מגיע חולה למרפאה של רופא מומחה משפחה וכואב לו הגב, הרופא מתרשם שהוא צריך תרשים נרקוטי הוא כותב לו תכשיר נרקוטי. באותה מידה הוא יכול להתרשם שהוא צריך דבר אחר וצריך להתייחס לקנביס כהכי קרוב לתרופה שיש.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. רגע, אתה רשום אבל כל אלה נרשמו לפניך. יש לי את רון תומר, יש לי את וולר, יש לי ליעד מורדוב מטופלת קנביס, קרן רוט, איתי ותומר מארגון HS, חזי ואז אנחנו נלך לתשובות. אלה הם אלה שנרשמו. רון תומר, בבקשה ואלכס, סליחה.

רון תומר:

תודה. אני כאן בשם ארגון הרוקחות וראשית אני רוצה לברך את משרד הבריאות. בדיונים הקודמים בירכתי על הרצון לעשות מתווה וכשראינו את המתווה ראינו שנעשתה פה עבודה רצינית ונעשה פה מתווה שהוא בהחלט מקצועי ומכיל וחשוב. לא מושלם. אני שומע פה ביקורות של אנשים ובחלקן אני מבין אותם, המתווה לא מושלם אבל רבתי, אני מלווה את הנושא של קנביס כבר כמה שנים ולחלק מאלה שבאים בביקורות על המתווה אני אומר שאם לפני שנתיים היו מספרים שיהיה מתווה כזה, היו חוטפים אותו בשתי ידיים אז קודם כל צריך לברך במקום שצריך להגיד ברכות ואני חושב שכולנו, גם מי שיש לו ביקורת עליו, צריך ללחוץ ולתמוך ולנסות לזרז את זה כמה שיותר קדימה.

איחרתי בכמה דקות לדיון אז אולי הפסדתי משהו אבל דבר שלא שמעתי עדיין הוא לוחות זמנים מוגדרים יותר. אני חושב שהבעיה העיקרית פה לכולם, שצריכים להיות חלק מהצעד המקצועי הזה, לדעת מה לוחות הזמנים כי זה מאד קריטי וחשוב.

אגיד כך. בתי מרקחת, עלתה שאלה, לא זוכר מי מהדוברים, אנחנו בקשר עם בתי מרקחת פרטיים ועם רשתות ויש נכונות יותר מגבוהה להשתתף ולתת. בסך הכול, כשהתחלנו בארגון הרוקחות במהלך אז אמרנו: בית מרקחת הוא מרכז קהילתי-רפואי, הוא אמור לתת את כל הפתרונות הרפואיים, בין אם זו תרופה או טיפול תומך או משהו אחר. יותר מזה, קנביס ידוע שיש לו הרבה יתרונות אבל יש לו גם אינטראקציות אחרות וזה טוב שהרוקח יוכל להגיד לחולה הנה, שים לב פה ושים לב שם וכו'. לעודד שימוש נכון ויעיל בקנביס. הרוקחים רוצים לעשות את זה.

יש לי רק הערה אחת. קנביס בסופו של יום אינו נרקוטיקה מסוכנת יותר מזו שאנחנו מחזיקים. הוא לא סחיר יותר מאשר ריטלין שהזכירו פה ואפילו קלונקס ותרופות אחרות. לקנביס יש רק בעיה אחת מבחינת רוקחים וזו בעיית הנפח. קנביס במכירה שלו יהיה מוצר יותר נפחי מתרופות אחרות ועדיין יצטרך כמובן להיות בכספות ולכן חשובים לנו גם בנושא הזה לוחות הזמנים, כי בתי מרקחת יצטרכו להתארגן עם כספות מתאימות. יש נכונות, יעשו את זה אבל אף אחד לא יעמיד כספת גדולה פי חמש מהגודל הקיים לעוד שנה כשיגיע הקנביס. לכן חשוב לשדר לנו לוחות זמנים, חשוב שנדע. גם הרשתות הגדולות וגם הרוקחים הקטנים צריכים את המידע הזה, כדי שיהיו מוכנים בזמן. תודה.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. רק שאלה אליך מבחינת הרוקחים, אתה מזהה נכונות, אתה לא מזהה בעיה, אתה לא מזהה חסמים, אתה לא מזהה שייווצר מצב שרוצים להניק ואין אף אחד שרוצה לינוק.

רון תומר:

כל עוד המתווה יהיה בצורה הזאת - - -

דוד פפו:

את רואה שאת לא נותנת לי רשות דיבור היום?

רון תומר:

אז אני אגיד במילה ואם דודי ירצה להשלים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה נרשמת?

דוד פפו:

בתחילת הדיון את נתת לי להבין שאת תתני לי לדבר בלי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל אני - - -

רון תומר:

דודו, אני מענה במשפט ואני אתן לך לדבר.

היו"ר תמר זנדברג:

אתן לך, אין בעיה, אני צריכה לתכנן - - -

דוד פפו:

חזרה לכיתה א'.

רון תומר:

חברת הכנסת זנדברג, כל עוד המתווה - - -

דוד פפו:

את שואלת שאלות על בתי מרקחת ואת לא נותנת למי שמייצג אותם לענות לך.

היו"ר תמר זנדברג:

אדוני היקר, ברוך הבא אלינו לוועדה ולכנסת. אנחנו לא בכיתה א' ובכל דיון בכל ועדה, מאז '49 כשהכנסת התחילה לפעול, המוזמנים נרשמים לדיבור ומקבלים את זכות הדיבור. כמו שאתה רואה, איש לא קופח כאן, הכול בסדר.

רון תומר:

לפני זרם המקופחים אני מענה לך במשפט אחד. בבתי מרקחת שאנחנו גם בקשר אתם וברשתות, ישנה נכונות מלאה כל עוד המתווה יהיה בצורה הזו, מוסדר, ברור, יתנהלו לאורך כל השרשרת מאותו רישיון ואילך כמו תרופה, לא תרופה, אין שום בעיה, רק תנו לנו לוחות זמנים כי יש התארגנות שנדרשת, לא תהיה בעיה, תמר.

היו"ר תמר זנדברג:

מאה אחוז. בבקשה, דודו, במחילה מה שנקרא.

דוד פפו:

לא להיסחף.

היו"ר תמר זנדברג:

דוד, סליחה.

דוד פפו:

לא, דודו.

היו"ר תמר זנדברג:

בבקשה.

דוד פפו:

כיושב ראש הסתדרות הרוקחים, שהיא למעשה הארגון שמייצג כשש מאות בתי מרקחת קהילתיים במדינת ישראל, לא סתם מתחילת הדיונים, כשדובר הנושא של מדיקליזציה של קנביס, זה היה ברור לכולם, משרד הבריאות, משטרה, שזה צריך להיות בבתי מרקחת. אנחנו לא מתרגשים מקנביס. אנחנו לא מתרגשים משום נרקוטיקה. אנחנו יודעים לטפל בזה לעילא ולעילא בצורה מקצועית, גם מבחינת ההדרכה. היום, אם אני צריך להדריך פציינט על פאצ'ים לכאב או על כדורים לכאב או על נרות לכאב אנחנו עושים את זה ביומיום, זה חלק מהרוטינה שלנו.

יש קרוב לששים סוגי משאפים שונים לאסטמה שבתוכם יש כשמונה דרכי פעולה שונות, אנחנו עושים את זה ביומיום. הדרכות לגבי אינסולין, סוכרת, איזון, אנחנו עושים את זה ביומיום ואנחנו מאד נשמח גם אם האחיות יוכלו לתמוך בנו בקטע שלהן. מבחינת הפעילות שלנו, ברגע שקיבלנו את מפת הדרכים מהיק"ר, יצרנו קשר עם בתי המרקחת שלנו, העלינו להם לאתר את הטפסים שיש למלא, הם שולחים את זה אלינו כדי להקל עליהם, ואנחנו שולחים את זה במרכז להיק"ר. זה משהו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה מתכוון להגשת הבקשות.

דוד פפו:

אנו מקלים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כמה בתי מרקחת זה עניין אותם? כמה מהם הם בתי מרקחת?

יובל לנדשפט:

בתי מרקחת בשורה התחתונה, הסתדרות בתי המרקחת הפרטיים, גם סופר וגם ניו פארם, יש לנו פריסה מעבר לחלום הקרוב ביותר של כל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מבחינת סופר פארם וניו פארם, זה לא - - -

יובל לנדשפט:

עוד לא הגיע - - -

היו"ר תמר זנדברג:

וכאשר כן אז זה כל סניף בנפרד?

יובל לנדשפט:

בדיוק, כמו ההסתדרות.

היו"ר תמר זנדברג:

כל סניף בנפרד נחשב - - -

יובל לנדשפט:

הבקשה תהיה לכל סניף בנפרד. ברשתות מסרו לנו שיש נכונות לעשות את זה. אם זה יהיה ב-90% מהסניפים או ב-70% אני לא יודע אבל יהיו מאות בתי מרקחת.

דוד פפן:

אני רוצה לצורך העניין לסיים רק, לשאול, או אני יודע שאחד האישורים זה אישור המשטרה. יושבים פה נציגים של המשטרה. מה קורה עם אישור המשטרה? עם היק"ר זה עובד, זו בירוקרטיה מאד קצרה, אנחנו מקבלים את זה. מה עם אישור המשטרה?

היו"ר תמר זנדברג:

תתייחסו גם אתם לתפקיד של המשטרה בכל השרשרת הזאת. או.קיי, ליעד. סליחתך, שמך לא נרשם כמו שצריך. לכן לא כיניתי אותך נכונה. כן.

ליעד מורדוב:

ליעד מורדוב. אני גם רוצה לברך על הרפורמה כמטופלת כבר שש שנים ואני רואה את זה מאד לטובה עלינו המטופלים. אני כן רוצה גם להעלות את נושא המינונים שברפורמה כמעט ולא דיברו עליו וגם את נושא אחוזי THC ו-CBD, שמופיע מאד חזק ברפורמה אבל אף אחד לא דיבר על זה.

עוד פעם, לא עברו מספיק ניסויים קליניים ומספיק מחקרים ואין שום הבנה עמוקה במוצר הרפואי הזה, אז לבוא ועכשיו להגיד שצמח שבאופן טבעי מגיע ל-x,y להחליט שהוא יהיה רק עד סף מסויים, זה נראה לי קצת תמוה. עוד פעם, כמטופלת, שאני יודעת שיש כאבים שמצריכים 20% THC ויש פעמים שהייתי אומרת: יא, חבל שאין לי גם 40% THC. זה דבר אחד.

הדבר השני שאני רוצה להתייחס אליו, בתור מישהי שהייתה בין היתר גם יועצת עבור חברת "טבע אדיר" שאין כאן נציגות שלה, מאות מטופלים שנתתי להם יעוץ, גם הייתי רוצה להגיד על נושא ההדרכות שכיום החברות מחוייבות לזה, הן עושות עבודה ממש גרועה וזה אחד הדברים שמאד חשוב כרגע כן להעביר את זה, כמו שכאן נאמר, ליידע אחיות צוותים רפואיים ורוקחים.

כל כך הרבה דברים שצריך להתייחס. פוסט טראומטיים, בירוקרטיה. הבירוקרטיה כל כך ארוכה, בעיקר לפוסט טראומטיים. מדובר על החיילים שלנו. אני, כמי שגם הייתה לוחמת במדינה הזאת וזו הסיבה היחידה, אולי עוד סיבה אחת קטנה שאני לא אפרט, חשוב לי להיות במדינה הזאת ולהישאר פה על כל חייל שהלך ושם אותנו כאן. מדובר בחיילים שלא הלכו, הם עוד כאן והבירוקרטיה כל כך כל כך קשה להם, בבקשה, תתיישרו עם העולם, תעזרו להם להתחיל עם מינון יותר גבוה, הם לא צריכים לסבול. אני רואה את הכאב שלהם כל יום, תומר פה הוא דוגמה כל כך קטנה.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה רבה ליעד. קרן רוט, משרד החינוך. אחריה איתי, חזי, ד"ר וולר ואז תשובות.

איתי ברן:

איפה אני נעלמתי מהרשימה?

היו"ר תמר זנדברג:

אחד מכם. מכל ארגון דיבר נציג אחד.

קרן רוט איטח:

אפרופו יום זכויות הילד אני רוצה להביא נקודת מבט אחרת לדיון הזה. דיברו על הדרכות. אנחנו יודעים שהסיפור של מריחואנה לצרכים רפואיים אין שום בעיה עם הדבר הזה, אני מברכת את המהלכים האלה אבל יחד עם זאת צריך לזכור שבגלל שהוא עדיין בשימוש חברתי השאלה הנשאלת היא, איך אנחנו שומרים על הילדים מפני הזליגה ושומרים את הדבר הזה כתרופה, איך שומרים על המתבגרים שזה לא יעבור. זאת שאלה שמאד חשוב לשים עליה את הדעת במתווה ובהדרכות להורים -

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי., תודה. איתי.

תומר מרציאנו:

אנחנו עשינו חילוף קצר בינינו. אני תומר מרציאנו, בן 27, מאילת. חולה בהידרדניטיס סופורטיבה כבר מעל עשר שנים עם התפרצויות בכל הגוף. לפני שנה וחצי קיבלתי המלצה לקנביס רפואי וקיבלתי תשובה חזרה מהיק"ר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה יכול רק במילה להגיד לנו מה אופי המחלה?

תומר מרציאנו:

הידרדניטיס זו מחלת עור שמאופיינת בדלקות חוזרות ונשנות באזורים של קפלי העור, בית שחי, מפשעות, עכוז, בעצם בכל האזורים האינטימיים, זה יכול לבוא מאפצס אחד עד שבעה, אני כרגע נמצא עם ששה אפצסים. הם פתוחים, חוזרים ונשנים. חלק מהם יכול לחיות עשר שנים, כל הזמן פתוחים ומפרישים, חלק מהם יכול להיות משך שבוע שבועיים וחלק גם חצי שנה. זה מן לוטו כזה.

הגעתי לקנביס כי בתוך התהליך שלי גיליתי שזה משהו שבשלב הראשוני זה מאוד עזר לי לכאבים וקיבלתי המלצה מהרופא שלי לפני שנה וחצי. נדחיתי על ידי היק"ר בטענה שהידרדניטיס זו לא מחלה מזכה והוא מבקש מהרופא שלי הסבר מהספרות הרפואית למה בעצם הוא המליץ לי. הרופא קצת לא הצליח להבין מה קורה מולו בתוך הסיטואציה הזאת והוא די דחף לא להמליץ לי פעם שניה. אחרי שיחה ארוכה עם המשפחה טסתי לקולורדו לחצי שנה לעשות לעצמי טיפול בקנביס. טיפלתי בעצמי במשך חצי שנה עם 120 גרם לחודש בעישון פלוס 15 גרם שמן ריק סימפסון. אחרי שלושה חודשים הגעתי למצב ש-95% מכל הנגעים שלי נסגרו. צלקות עם תעלות שאני עשר שנים איתן, מדמם, חבוש עם תחבושות 10x10 מתחת לגיינס הזה, נעלמו, כאילו הן לא היו.

חודש לפני שחזרתי לארץ, שלחתי לרופא שלי מייל בבקשה שיינתן לי לשלוח לי בקשה לאישור מחדש, כי אני רוצה לבוא לבקר את המשפחה שלי, כי נגמרת לי ויזת התייר בארצות הברית. כשנגמרה לי ויזת התייר חזרתי לפה, לא קיבלתי אישור ולא קיבלתי המלצה נוספת. בחצי שנה האחרונה חזר לי הכול בעצם. כל התהליך שעשיתי, כל מה שהשקעתי בעבודה שם הלך לפח. בקולורדו דרך אגב לא צריך יותר מדי, לא צריך להיות מדען טילים בשביל לנפק קנביס. אתה ניגש לחנות, זה נמצא שם בכל מקום, החנויות הן דיסקרטיות עם חלונות אטומים. יש את הסמל של החנות מבחוץ, אתה נכנס, יש בחור מאד נחמד שמסביר לך, מייצע לך איזה זנים לקחת. כל הזנים שהייתי מעשן היה בהם לפחות 1% של CBD עד 2.5%. לא לדבר על זנים שהיה בהם CBN שמספיק 0.5 שלו ששולח אותך לישון, זה לא קשור בכלל לרמת ה-THC שיש בו. השמנים שצרכתי הם שמנים בריכוזים של מעל 80% THC, שמנים שבארץ לא מיצרים אותם. בארץ יש הגבלה ל-30% THC ו-30%, אני מתנצל להגיד, זו לא כמות רפואית.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה.

ליעד מורדוב:

יש מאות חולי סרטן שמיצרים לבד בבית.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. חזי.

יחזקאל בן זימרה:

שלום לכולם. שמי יחזקאל בן זימרה, אני ראש תחום התמכרויות ברשות למניעת אלימות, סמים ואלכוהול. האמת, לא חשבתי לדבר אבל אחרי ששמעתי את הדברים של פרופ' וינקר אני חייב התייחסות.

אני ראש תחום התמכרות, עוד פעם, ברשות למניעת אלימות, סמים ואלכוהול בעירית ראשון לציון. אני חבר בוועדת סמים מהיום שהוקמה ואני חלק פעיל מהוועדה. כל פעם שהגעתי לוועדה נתקלתי בכל פעם במספר של חולים וכל פעם המצב החמיר. אנשים במצוקה ושמענו כמה הקנבים הרפואי מיטיב אתם. לצערי הרב, זה לא פסח על דלתי ויש לי ילדה בת שלושים ואחת שהיא חולה במחלת קרוהן והבת שלי במשך ארבע שנים סבלה סבל בלתי יתואר, קרוב לשלושים ארבעים פעם בשירותים משלשלת דם.

לפני חצי שנה, אחרי תהליך מאד ארוך וכל מיני מחקרים שעשו לה היא התחילה להשתמש בקנבים. היא שולחת לי באחד הימים הודעה "קיבינימט, כל הסבל הזה והנה התרופה הזאת הצילה לי את החיים". הילדה הזאת התחילה לחיות. החיים שלה השתנו מקצה לקצה. שתבינו, אני בן אדם שהייתי מתנגד למדיקליזציה וללגליזציה והיום, בהיותי חלק שותף ופעל מוועדת הסמים, כל הראש שלי התהפך. לפעמים צריך לשמוע ולהשאיר ראש פתוח. מחשבות צריכות גם להשתנות ולא ללכת כל הזמן עם דעות. אם המפכ"ל של המשטרה היוצא, יוחנן דנינו, יוצא בהצהרה שהיום המשטרה צריכה להתבונן או לעשות חשיבה מחודשת לגבי קנבים, אז כולנו כחברה צריכים להתבונן ולחשוב חשיבה חדשה על קנבים ואני אצהיר ואגיד כאן בוועדה, שהיום אני חושב שכן צריך ללכת כמה שיותר ללגליזציה כוללת.

קריאה:

בקולורדו זה עובד נהדר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תודה. פרופ' אלכס וולר, האגודה למען - - -

אלכסנדר וולר:

לא פרופ', לצערי. אני הייתי הראשון לפני כמה שנים שהציע לגבי קנבים, פה בוועדה של קנבים, לתת את האישור לקנבים רפואי ואני הייתי ראשון, זה בפרוטוקולים, כנציג של האגודה למלחמה בסרטן, ביקשתי שקנבים יופץ בבתי מרקחת והייתה לי התכתבות בדואר אלקטרוני עם דודו. עכשיו זה אותו הדבר.

היו פה הרבה דיבורים על המחסומים בפני רופאים ומוסדות לעמוד מבחינה לוגיסטית בנושא של רישום קנבים. פה הרבה אנשים דיברו על זה, כולל ליאורה ואחרים ואני חושב שאם לא ניתן שם לבעיה אז לא נפתור אותה. לכן אני רוצה לתת שם לכל מה שנאמר פה על המחסומים אצל רופאים לרשום קנבים. בניסיון שלי, במרפאת כאב ואונקולוגיה בשיב"א, ראיתי שהאחות שעבדה אצלי והנהלה של המכון נתנה לה תפקיד לרכז את הנושא של קנבים, גם עבד אתה קולגה, שהמשרד שלו, המרפאה שלו הייתה לידי במכון אונקולוגי בשיב"א, מ-100% של תקן ב-70% של תקן והיו עסוקים בנושא הזה של לרשום ולהתמודד עם הנושא של הרישום של קנבים, בגלל שקנבים הוא מה לעשות, לא תרופה, זה לא אקמול והבקשות שמגיעות הן מלוות בלחצים שהתעוררו בעיתונים ומרפאות כאב.

כמו שנאמר פה, צריך להגיד, אם רוצים שהמוסד או הרופאים שעברו את הקורסים וכו', יתעסקו בנושא של קנבים, אין ברירה, צריך לתת את התקנים המתאימים אחרת זה לא ילך, כי אף רופא לא יישב שעות מעבר לזמן העבודה שלו, בשביל להתמודד עם הבעיה הזו ואותו הדבר לגבי מוסדות. זאת אומרת, צריך כמובן לעשות כל מה שנעשה פה, להכשיר את הרופאים והאחיות וגם לתת את המשאבים ואת התקנים המתאימים.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה רבה. פרופ' אפק, בבקשה.

ארנון אפק:

קודם כל אני רוצה להגיד לחזי על מה שסיפרת לנו, אל"ף, אני שמח, בעיקר אני שמח בשביל הבת שלך ואם לא הייתי מאמין שיש חולים, מטופלים שהקנבים יכול לעזור להם, לא הייתי יושב ועובד ובוודאי לא יובל ומיקי ושאר אנשי הצוות שמשקיעים בזה, עם המומחים השונים שאנחנו עושים ומשקיעים בנושא הזה, כדי לעזור לאנשים. זו המטרה שלנו.

שמענו כאן גם סיפורים נוספים על אנשים שכן קיבלו מינון או לא קיבלו מינון. אל"ף, כל דבר יכול להיבחן, יש ועדת ערר ואת חלק מהוועדות האלו אני מקיים בעצמי ויושב עם כלל הרופאים שעוסקים

בנושא הזה ומנסים לתת מענה. לא תמיד אנחנו מסכימים, גם כרופאים לא תמיד אנחנו מסכימים לכלל הפניות ולכלל הבקשות של המטופלים. צריך להבין את זה אבל כל דבר נשקל בכובד ראש. בסוף הנתונים מדברים בעד עצמם. היום, במדינת ישראל אנחנו עומדים על 25,755 רישיונות בתוקף. זו כבר עלייה לעומת ה-23,000 או ה-19,000 שלפני שנה ולפני שנתיים. זה אומר שבסופו - - -

דנה בר און:

לפני שנה היו 24,000 אתה מדבר על עלייה - - -

ארנון אפק:

23,221.

יובל לנדשפט:

בודקים מתקופה לתקופה.

דנה בר און:

בישיבה לפני שנה אמרת במפורש - - -

היו"ר תמר זנדברג:

דנה, תודה.

קריאה:

מה זה משנה, מאה לכאן או מאה לכאן?

היו"ר תמר זנדברג:

סליחה, רגע, אני מבקשת, אני מבקשת שקט בוועדה. ישב כאן המשנה למנכ"ל הבריאות שעה ארוכה ושמע את כל הדברים של כל הגורמים ועכשיו הוא משיב אז בואו ניתן לו. אני מתנצלת, זו ישיבה שעסקה בנושא מאד מאוד ספציפי ושמענו התייחסויות אליו. עכשיו אנחנו שומעים את התשובות להתייחסויות האלו.

ארנון אפק:

בסופו של דבר זה מספר מאד גדול, מעיד על עשייה מאד גדולה של היק"ר. מגיע להם כל הכבוד כי הם לא עובדים בעודף תקנים ואחד הדברים שנעשו לאחרונה הוא ישיבה של יובל עם מנכ"ל האוצר בעצמו, כדי לקבל את התקנים. אני מקווה שהם יגיעו ויוכלו לשפר את המענה שאנחנו נותנים למטופלים. תמיד יש מקום לשיפור וגם לתת מענה ספציפי לאותן בעיות שעולות אבל המספרים הם מספרים מאד גדולים. צריך להגיד את זה. לשים את זה כאן על השולחן. נעשתה התקדמות אדירה וגם מענה למטופלים שזה הדבר שבעיניי הכי הכי חשוב שאנחנו צריכים לעשות.

הרפורמה הזו היא מהפיכה. עלו כאן דברים שבעיניי הם מאד חשובים, את תסכמי את הדיון כמובן, שמעידים על איזושהו תהליך של התקדמות. זה לא פשוט לשנות את תפיסת העולם בתוך המערכת, בתוך האנשים ולשכנע אותם במקומות שאפשר לתת. אני שמח על הדברים שנאמרו, שאמר פרופ' וינקר ואני שמח על זה שישנה התקדמות בנושא הזה ואנחנו עדיין מחוייבים.

כמו שישבנו עם שירותי בריאות "כללית", כולל המנכ"ל שלנו, משה בר סימנטוב, שישב עם מנכ"ל "כללית" ואני ישבתי עם הגורמים הרפואיים הבכירים בתוך הקופה, אנחנו נמשיך לשבת גם עם הנציגים הרפואיים בקופות האחרות ובמקביל אנחנו עובדים גם בציר בתי החולים. זה לא קשור אחד לשני. אנחנו רוצים להעלות את הזמינות כמו שהרב ליצמן הנחה אותנו ואנחנו נצא לקורס הראשון. אני משוכנע שגם בנושא הזה נתקדם. אני באמת מצטער, הייתי מאד מאד שמח אם הייתה לנו כמות הפניות כמו שיש לנו ממגדלים או בעולם הרוקחות ששם באמת אולי יותר קל לנו. זה לא אומר שאנחנו נזניח את הצדדים היותר קשים והיותר בעייתיים בתוך המערכת.

אני אתן ליובל ולשרונה ואם מיקי ירצה אז כמובן להוסיף ולענות ספציפית לחלק מן השאלות. אני יכול להגיד, כולנו נעשה את זה בקצרה, יש לנו תשובות להרבה מאד מהשאלות שנאמרו כאן וגם באמת, אני גם רוצה, כך, כדי לא לגזול עוד פעם זמן אני גם אגיד תודה רבה, אני חושב שהעובדה שאתם מזמנים אותנו לדיונים מחייבת אותנו להציב ומציינת לנו את ההתקדמות בתוך המערכת. אני חושב שזה באמת מאד חשוב. שרונה, אולי תתחילי את בלענות לעורך הדין פרץ כי זה כאן נושא רגיש שאני לא רוצה לגלוש אליו, כי זה נמצא גם מול בית משפט, אני לא רוצה להיכנס.

שרונה עבר הדני:

איכות הפיקוח.

ארנון אפק:

הפיקוח על האיכות.

שרונה עבר הדני:

החומר - - -

ארנון אפק:

זה נמצא גם בבית משפט.

יורם שפירא:

אני חושב שיובל יוכל לענות יותר טוב.

קריאה:

הכלים המשפטיים הקיימים לגבי איכות המוצרים, לגבי הנושא עצמו אולי יובל - - -

ארנון אפק:

יובל, תענה על הדברים בקצרה.

היו"ר תמר זנדברג:

לפני שאנחנו מגיעים לרפורמה, לגבי הזנים הקיימים.

יובל לנדשפט:

זמן, זמן - - -

ארנון אפק:

הכול ייאמר, הכול ייאמר, תאמינו לי. יכולנו לחסוך.

יובל לנדשפט:

תודה על הדיונים. I'm challenging you. מאתגר את הוועדה. מזמן אמרנו, על חלק מהשאלות, לכל השאלות פתרונות ופתרונות לדעתנו טובים ודרך אגב, לא לדעתנו, לכל דבר יש ועדות מקצועיות לעילא ולעילא, הן לוועדת האבטחה על התחום, שתענה על השאלות של ארגון הרוקחים לגבי סוג הכספת והכול שחלק מנציגיה נמצאים פה ומשטרת ישראל אבל לא רק הם אלא גם חברים בוועדה. כנ"ל לגבי הספר הירוק, לגבי המתודה הקלינית שהשתתפו בה טובי הרופאים ולא סתם נמצא אתנו, חבריה, יושב ראש הוועדה המדעית של הר"י, פסגת הידע בקליניקה וברפואה. ביחד ייצרנו את אותו ספר ירוק ועם פרופ' משולם. דנו, דרך אגב, בספר הירוק עם כל הארגונים והכל ודיון ציבורי, אבל עדיין, I'm challenging you כוועדה.

עד היום אמרתי, חלק גדול מהתשובות, רוב התשובות, 90% מהן יש את התשובות לכל, לכל מה ששאלתם, גם מקצוענים, תקראו, תסתכלו מה כתוב, הכול מפורסם באתר היק"ר אבל הנה, I'm challenging you, בפעם הבאה תנו לי שעה, אני אתן הרצאה. עשיתי את זה אתמול בבית הספר לפיקוד של המשטרה. ביקשו שם בחטיבת התביעות ובשעה אסביר לכם מהי המדיקליזציה ונעשה drill down גם לאותם עקרונית של כל - - - האיכות, גם לנושא של היצוא ויש תשובות לכל ותראו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

I'm challenging you because you are "מזלזליישיניג" בנו.

יובל לנדשפט:

חס וחלילה.

היו"ר תמר זנדברג:

עם כל הכבוד.

יובל לנדשפט:

קראו, קראו.

היו"ר תמר זנדברג:

באמת, יובל, אתה אישית, פרופ' אפק הוא אורח יחסית נדיר אצלנו בוועדה אבל אתה אורח הרבה יותר תכוף ואתה מכיר כאן, גם את הוועדה, גם את שולחן הדיונים, גם את כל הגורמים. נשאלו כאן שאלות מאד מאד קונקרטיות.

יובל לנדשפט:

נענה על השאלות הקונקרטיות.

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו שמענו, יש ממ"מ וקראנו, הכול, ככל שיכולים להיות אנשים שכל אחד פה מן הזווית שלו והוועדה כנציגי ציבור, זה תפקידנו. בבקשה.

ארנון אפק:

הוא פשוט - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אין בעיה, הכול בסדר.

ארנון אפק:

הכול מרצון טוב. הוא כל כך חי את הפרטים שהוא רוצה מאד לשתף את כולם בפרטי פרטים. כן, יובל, כך תענה.

יובל לנדשפט:

אחד. אני לא אלך לפי ההסדר, אני הולך לפי מה שאני רואה פה. שאל עורך הדין פרץ לגבי הנושא של חומרי הדברה אז בואו נשים את העובדות. חבריה, עד היום הקנביס במדינת ישראל, אנחנו קוראים לו קנביס לשימוש רפואי, הוא אינו Medical Grade. זו האמת. הוא לא ב-Medical Grade. אם רוצים לעשות Medical Grade, איכות רפואית, צריך לעשות את מה שכתוב כאן, בכללים האלה. זה עדיין לא קורה. מתי זה יקרה? עת יישומה של תכנית ההסדרה, תיכף אני אגע גם בשאלה מתי. גם זה כתוב. הכול כתוב. גם לוחות הזמנים כתובים, רק צריך לקרוא.

שתיים, יחד עם זה ואנחנו קבענו מה יהיה משטר ההדברה, עד היום לא נקבע, לא בארץ ולא בעולם משטר הדברה. דרך אגב, גם אין משטר הדברה לליצוי למשל, כי זה לא ענף חקלאי. משטר הדברה וירחיב פה משרד החקלאות, חייב בתווית, תווית רשומה, כמו - - - אצלנו, תהליך שהוא לא קורה לגידולים שאין אינטרס לאיזושהי חברה כלכלית לשים כסף כדי לייצר את אותה תווית. תווית זה רישום כמו שיודעים כבר אבל, הגיעו אלינו בקשות ופניות. אנחנו, בתור לא חקלאים יש לנו, אתם יודעים, ועדת ההיגוי היא בינמשרדית, משרד החקלאות שותף שלנו אז הפנינו למי שכן יש לו יכולת חקירתית בתחום החקלאות. קוראים לו משרד החקלאות, יחידת הפיצו"ח. מתקיימת חקירה. הם יודעים לעשות חקירות חקלאיות ולהגיד מה קרה, האם היה משטר הדברה שהוכתב על ידינו? התשובה היא לא. האם היום יש משטר הדברה שמוכתב על ידינו? כן. פרק 4 ב-GAP, Good Agriculture Practice. וכאן Medical Grade - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יהיה.

יובל לנדשפט:

יהיה, חייב להיות. כל מי שצריך - - -

יניב פרץ:

אבל אין חומר הדברה מותר לשימוש בקנביס רפואי נקודה. כל שימוש של חומר כזה הוא אסור. אני הבאתי מומחה שאומר למה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יניב.

ארנון אפק:

לא יכולים להתייחס לזה.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אני מתנצלת.

יניב פרץ:

כי מי שאמור להקפיד על האיכות הוא אתה, לא מישהו אחר.

היו"ר תמר זנדברג:

תודה רבה, תודה. אני אגב, ביררתי עם יחידת הפיצו"ח מה הדבר שהם עשו כרגע, זו בדיקה של חומרים שאסורים לשימוש בישראל. אתה אומר ביושר, עד היום לא היה לנו משטר הדברה, מהיום יהיה ויהיו הנחיות שיצטרכו לעמוד בהם.

יובל לנדשפט:

יותר מכך, לא היה משטר הדברה, לא היה משטר קליני, נכון? רופאים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שבי, את יכולה לשבת.

יובל לנדשפט:

שתיים. לגבי ההכשרות לרופאים. ליאורה, ד"ר שכטר, קוראים, כתוב שאנחנו נכשיר את הרופאים, אנחנו ניקנה להם מחשבים, ניקנה להם מדפסות, נקנה סורקים כדי לתת להם - - -

ארנון אפק :

תגיד, קנינו מאה מחשבים.

יובל לנדשפט :

קנינו מאה מחשבים - - -

היו"ר תמר זנדברג :

רגע, סליחה, זו הבשורה הכי חשובה של הדיון, הכי חדשנית ששמענו כאן מתחילת הדיון. כלומר, משרד הבריאות קנה מחשבים ויתקין אותם במשרדיהם של הרופאים שיוכשרו בקורס.

קריאה :

גם אלה שיוכשרו - - -

יובל לנדשפט :

לא רק זה, חבר'ה.

היו"ר תמר זנדברג :

רגע, והמדפסות האלו ידפיסו את הרישיון?

קריאה :

כן.

ליאורה שכטר :

עוד שלב, מי יממן את שעות העבודה שלהם?

היו"ר תמר זנדברג :

ליאורה, את חייבת להגיד שלא ציפית לתשובה כזאת. המחשב מגיע אלייך. אתם תעטפו אותו בסרט?

יובל לנדשפט :

לא, הם בארגזים.

ארנון אפק :

ארגז זה הטופ.

יובל לנדשפט :

רגע.

ליאורה שכטר :

אבל - - -

יובל לנדשפט :

רגע.

קריאה:

זו הבשורה וכל הרופאים יירשמו לקורס עכשיו.

ליאורה שכטר:

רק בגלל המחשב - - -

יחזקאל בן זימרה:

פרופ' וינקר ידרבן אותם.

היו"ר תמר זנדברג:

כן, כן, יובל.

יובל לנדשפט:

עתיר בשורות אני. יצאנו להסדרה על פי החלטת הממשלה בהנחיית מנכ"ל משרד הבריאות. כמו שיש לנו דברים טובים, יש לנו דברים לא טובים אבל אם אתם כמו שאמרת, כל אחד יודע אז כנראה שאתם לא צריכים את ההרצאה, זה רק אחד.

היו"ר תמר זנדברג:

לגבי - - -

יובל לנדשפט:

המון פרטים ואמרת, הסוד והאמנות הם בפרטים הקטנים.

היו"ר תמר זנדברג:

לגבי השאלה על השעות.

יובל לנדשפט:

לגבי השעות, גם זה כתוב. גם שם, כתוב גם בקול הקורא.

היו"ר תמר זנדברג:

תקריא לנו.

יובל לנדשפט:

זה כתוב גם בקול הקורא ואני אחזור על כך. היום, ביקור אצל רופא מומחה כלשהו על מנת שימליץ וההמלצות תגענה לרופאי היק"ר, דרך אגב המסלול הזה יישמר בעתיד, הוא ימשיך להיות אבל מי שרוצה יוכל ללכת לאחד הרופאים המוכשרים על ידינו, בין מאה למאתיים, לפגוש אותו ואת המחשבים שקנינו, ולצאת ממנו עם רישיון ומרשמים. באיזו עלות? של ביקור. כתבנו. של ביקור במרפאת חוץ. אם אני לא טועה, זה לפי תקצוב של משרד הבריאות, 260 או 270 - - -

קריאה:

זה תעריף מומחה?

יובל לנדשפט:

תעריף מומחה, יש תעריפים, בין - - -

קריאה:

110 שקלים. לדעתי זה עולה 1,400.

יובל לנדשפט:

זה כתוב, זה כתוב בהחלטת הממשלה. הנה התשובה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע רגע, כלומר, מה שאתה אמר לנו זה שבעצם - - -

יובל לנדשפט:

ביקור אצל רופא מורשה קנביס יעלה כמו ביקור במרפאת חוץ טופס 17 לקופות שתסכמנה, או 270 ומשהו. הכול כתוב.

יחזקאל בן זימרה:

למה? למה זה צריך לעלות כסף?

קריאה:

כי זה לא בסל.

יחזקאל בן זימרה:

מה, ביקור אצל רופא משפחה עולה כסף?

יובל לנדשפט:

כל חולה שמבקר אצל רופא מומחה או במרפאת חוץ מרפאת כאב - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לרופא מומחה לא נכון.

יחזקאל בן זימרה:

לא עולה כסף.

היו"ר תמר זנדברג:

רופא מומחה לא עולה כסף.

קריאה:

זה עולה לקופה. הקופה נותנת את הכסף.

קריאה:

זה מה שיוכל אומר. הקופה נותנת טופס 17.

קריאה:

אם היא נותנת. אם היא לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רק שניה, רגע, אני הלכתי לרופא משפחה, הייתה לי בעיה, רופא המשפחה היפנה אותי לשלש התייעצויות מומחה, כי הוא חשב שאלה רופאים הרלבנטיים. הוא לא יודע, הוא היפנה אותי לרופא עיניים, לרופא אף אוזן גרון ולרופא אורתופד. הלכתי לרופאים האלה עם ההפניה, עם כרטיס קופת החולים שלי, הקופה שלך במקרה, לא שילמתי כסף.

ד"ר ליאורה שכטר:

שילמת?

היו"ר תמר זנדברג:

כמה אני שילמתי? אני שילמתי 27 שקלים לכל אחד מהשלושה האלה?

קריאה:

כן, הקופה שילמה לרופא 270.

קריאה:

נכים יש להם פטור, נכים לא משלמים.

היו"ר תמר זנדברג:

אותו דבר.

קריאה:

תתחילי לבדוק את הוויזה.

קריאה:

מה זה אותו דבר? הקופה, אני אומרת לך, לא רוצה לשלם את זה.

ארנון אפק:

דקה. אם יש אינדיקציה רפואית וחשב הרופא המומחה שהיית אצלו שזה צריך, הוא צריך לתת לך מענה רפואי לפי תפיסת העולם הרפואית. קנביס הוא חלק מהמענים. בואו נרד מהכסף של קנביס כקנביס. קנביס הוא חלק מטיפול רפואי.

קריאה:

כרגע זה לא מוסדר.

קריאה:

יפה. זו הגדרה נכונה.

קריאה:

אם הקופה לא מסכימה לשלם על יעוץ של רופא קנביס כי קנביס הוא לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל מה זה רופא קנביס?

ארנון אפק:

מה זה רופא קנביס?

היו"ר תמר זנדברג:

אם את, ד"ר ליאורה שכטר - - -

ליאורה שכטר:

אם אני רופאת - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, את רופאת משפחה שמתמחה בכאב, או שאת רופאה אורתופדית, או שאת רופאה אונקולוגית או לא משנה איזה רופאה את, אני הלכתי לרופא משפחה וקיבלתי הפניה אלייך. באתי אלייך ואת חשבת שהטיפול הרפואי המתאים לי הוא קנביס רפואי. אני אשלם 27 שקלים והקופה תשלם את ה-270, כן או לא?

ליאורה שכטר:

התשובה היא כן.

היו"ר תמר זנדברג:

יפה אז איפה הבעיה?

ליאורה שכטר:

הבעיה היא שכל עוד את באה אלי במסגרת ההתמחות שלי ואני מטפלת בך במסגרת ההתמחות שלי הכול סבבה. מה קורה ברגע שאת באה אלי לא במסגרת ההתמחות שלי אלא בגלל שעברתי אצל יובל קורס כדי לקבל ממנו את המחשב. עברתי את הקורס ואז את באה אלי בשביל לקבל קנביס, נקודה.

ארנון אפק:

היא לא באה אלייך לקבל קנביס כי אין דבר כזה.

היו"ר תמר זנדברג:

תלוי מה ההתמחות שלך, כאב?

ליאורה שכטר:

אין דבר כזה, זה מטעה.

ארנון אפק:

אני רוצה להסביר. אנחנו לא רוצים שיהיו רופאים לקנביס. אנחנו רוצים שיהיו רופאים לבעיות רפואיות שונות, כשהם חושבים שצריך מבחינה רפואית, קנביס. רופא גסטרו-אנטרולוג שחושב שלחולת קרוהן צריך - - -

ליאורה שכטר:

אין בעיה עם זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

את רואה את זה אחרת?

קריאה:

זה הכי חשוב - - -

קריאה:

עכשיו זה הרבה יותר ברור.

היו"ר תמר זנדברג:

לא חשבנו אחרת.

קריאה:

זה בגלל שיוכל לא ירד לפרטים.

קריאה:

עם ה-drill down.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי.

ליאורה שכטר:

יש בסיס לאי הבנה, הבסיס הוא שנאמר לנו שמדובר ברופאים בקהילה שיוכשרו למתן קנביס.

היו"ר תמר זנדברג:

במסגרת ההתמחות שלהם.

יובל לנדשפט:

ד"ר שכטר ידידתי, היות ואנחנו קצרים בזמן ואני חוזר על כך, אם בארזים נפלה שלהבת מה יגידו אזובי הקיר, חבר'ה, רק לקרוא, הקול הקורא שלנו שפורסם בעיתונות הוא ברור. את כל מה שעשינו פה בעשר דקות אפשר לגמור בדקה ולקרוא. לקרוא את הקול הקורא. מה לא ברור שם?

קריאה:

לא כולם קוראים, רוצים להקשיב לך.

יובל לנדשפט:

תשלום לרופאים ענינו, מחשבים ענינו, קופת החולים ענינו אבל לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אז אתם תיכף תגידו מה אתם מתכוונים לעשות.

יובל לנדשפט:

נכון.

היו"ר תמר זנדברג:

יעדים מבחינת זמנים ומילה אחרונה אם תוכלו להתייחס לנושא המערכת הממוחשבת בבתי המרקחת.

קריאה:

לא ענו על המינונים שבספר הירוק הם הולכים לרופאים על ידי מינוני שקר, הם לא ענו על זה.

ארנון אפק:

דקה, אני רוצה לענות כרופא על סוגיית המינונים. אל"ף, בספר הירוק מובאת התורה של מתן מינונים והעלאת מינונים, שהיא הבסיס. בכל רפואה, נאמר כאן קודם, סליחה, הפרופסור שאמר שם, האונקולוג, יש תמיד יוצאים מן הכלל ואני אומר עוד - - -

תומר טל:

99% הם יוצאים מן הכלל?

ארנון אפק:

אני לא מסכים אתך.

תומר טל:

זה מחקרים מול כל העולם.

ארנון אפק:

כדי לכבד אותך.

תומר טל:

לא, לא, לא, עם כל הכבוד.

היו"ר תמר זנדברג:

תומר.

ארנון אפק:

אני מכבד אותך, אני לא מסכים אתך. בהתייחסות עם גדולי האנשים קבענו את הבסיס שהוא המינון. תמיד יש יוצאים מן הכלל ואנשים שצריכים כנראה יותר או מחלות שלא דנו בהן עדיין וצריך לדון בהן. אני לא מכיר את הספרות בנושא שלך ולכן אני לא רוצה להתייחס אליו. אני אבקש מיובל שנדון בזה. לגבי היוצאים מן הכלל יש ועדת חריגים שתדון במינונים היותר גבוהים, כי במינונים היותר גבוהים הסכנות שדיברנו עליהן עוד יותר משמעותיות וצריך לשים את זה על השולחן.

תומר טל:

אמרתי, 99% מהחולים סובלים מחוסר רפואי ואין תקנות בקנביס, כל העולם יודע - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יובל - - -

ארנון אפק:

אני לא מסכים.

תומר טל:

אתה יודע - - - קנביס, רק לפני שלש שנים הצהרת את זה בכתבה שלך.

היו"ר תמר זנדברג:

תומר, ד"ר דור, תודה, יובל בבקשה. יעדים, לוח זמנים, הכשרת אחיות, רפואת כאב כקו ראשון ביחס לתרופות אחרות. קופות החולים התייחסות שלכם כי זו אחת הבעיות המרכזיות ומערכת ממוחשבת בבתי המרקחת. בבקשה.

ד"ר ליאורה שכטר:

אני מתנצלת, יש לי קליניקה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תודה שבאת.

קריאה:

תטפלי בחולים, זה הכי חשוב.

היו"ר תמר זנדברג:

בדיוק, הכי חשוב. בבקשה.

ארנון אפק:

אני מנסה לעזור, לא להפריע.

היו"ר תמר זנדברג:

יובל, בבקשה.

קריאה:

שלש שנים מנסה להשיג - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, את יכולה להוריד את היד.

קריאה:

אני יכולה לדעת למה?

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אי אפשר לדעת. את יכולה להוריד את היד.

יובל לנדשפט:

התשובות במדיקליזציה הן לכל השאלות ולכל. אי אפשר בדבר אחד לרצות את כולם. אנחנו מסתכלים רק על הצד הרפואי, אנחנו מסתכלים בעיקר מהצד הקליני ואני נותן תשובות גם על סוגיית המינונים. אני מתנצל בשמך, בפני ד"ר אפק, על זה שאתה קראת לזה רופאי שקר או משהו, אני בטוח שלא התכוונת ועוד דברים כאלה, כי עשו את זה מיטב המוחות המדעיים. מותר לא להסכים אבל לא לקרוא לרופאים ולאנשי מקצוע נביאי שקר או כמו שאמרת רופאי שקר. על זה אני מוחה. בסופו של דבר כולם

רוצים לעשות מדיקליזציה ואם היו ממשיכים הדיונים האלה לא היינו מגיעים לשום מקום, כי אם לא קובעים יעדים אז שום דבר לא יגיע לשום מקום. הדבר הזה הסתובב מספיק זמן במדינה, שמונה שנים עד שהקימו את היק"ר. התקדמות כמו שקרתה במדינת ישראל בשלוש השנים האחרונות בשום מדינה אחרת לא קרתה אז בוא נשים את הדברים - - -

קריאה:

ב-2013 - - -

קריאה:

שקר, ב-2010 הרסת הכול.

ארנון אפק:

אנחנו לא מעוניינים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

עורך דין יניב פרץ ותומר טל, הבא מכם שמתפרץ יוצא החוצה. זו אזהרה ראשונה לשניכם, בסדר? בבקשה.

יובל לנדשפט:

לגבי מערכת המחשוב, כן, אנחנו מקימים מערכת מחשוב, היא כבר קיימת ומערכת המחשוב תהיה נגישה לכל אותם, אני אומר מאה, לכל אותם רופאים מוכשרים להתוויה ורישום ומתן רישיונות לקנביס. הם יעבדו עליה. ברור לנו הקושי בהתחברות עם המערכת הזאת. דרך אגב זו מערכת XRM רחבה שיהיו לה מספר קומפוננטים. אחד, הקומפוננט הרפואי, על פי הספר הירוק כולל שאלונים, שאלה פה ממשרד החינוך, שאלונים לאיתור התמכרות, שאלונים מתוקפים וכנ"ל כל סוגיית המינון. עליה, הרופאים שלנו, הפקחים ויהיו לנו כאלה, יעשו drill down לתוך התיקים הרפואיים, כל המידע הרפואי יהיה סרוק עליה והם יוכלו לראות אם הרופא צודק בהתוויות, לתת יעוץ ולתת עזרה. זה אחד.

היו"ר תמר זנדברג:

אלה הרופאים - - -

יובל לנדשפט:

רופאים שיהיו.

היו"ר תמר זנדברג:

פלוס הרופאים שתותקן להם היכולת לתת את הרישיון.

יובל לנדשפט:

הרופאים שתהיה להם אפשרות לתת רישיונות הם יקבלו מאתנו את המחשבים והכל. הם יעבדו על המערכת הזאת, קוראים לה מערכת XRM ושוב, זה לכל השרשרת, אתם לא מבינים את הפרטים - - -

ארנון אפק:

יובל, הם לא יכולים, אף אחד לא יכול לרדת לכל הפרטים.

היו"ר תמר זנדברג:

דבר. בזמן שהעברת בלהגיד לנו מה אנחנו לא מבינים, כבר היית עונה על השאלות, היינו מבינים.

יובל לנדשפט:

הזמן שבזזתם בלשאל שאלות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יללה, יללה, יללה, נו, יובל. קדימה. יללה.

יובל לנדשפט:

המערכת הזאת יעבדו עליה רופאים. הרופאים שלנו, של היק"ר. יוקצו לנו, יש לנו מספר רופאים, יעשו drill down לראות. על אותה מערכת, על קומפוננט אחר ועל זה אנחנו כבר עובדים עם איגוד הרוקחים, עם דוד, זה הקומפוננט של הניפוק. אנחנו צריכים לראות מה הותווה, איזה מרשם ומה בסופו של דבר המטופל קנה. למה? כי מדובר בכלכלת שוק חופשי. מגדלים יגדלו, מפעלים ייצרו ובבתי המרקחת אנחנו לא נגיד להם איזה סוג להחזיק מבחינת המוצרים. זו תהיה חכמת ההמונים. מה שיקנו סימן שזה עובד, נכון? ואז אנחנו נוכל לדעת מה אמת בעניין ומה יכול להיות פיקציה של מינונים או של זנים, כי אנחנו טוענים שבסך הכול מדובר בריכוזים. דרך אגב, חלק מהמגדלים, הנה, הוא פה, כבר מבינים את זה. מבינים מתוך ידע, מתוך היכרות עם המטופלים. מתוך זה שמטופל שנאמן לזן מסויים פתאום נאמן לא פחות לזן אחר. אנחנו מדברים ברפואה בריכוזים ומינונים.

דבר נוסף לגבי לוחות הזמנים. לוחות הזמנים הם שניים. יש לנו את צד ימין עד לשולחן הרוקח ויש לנו את צד שמאל של מהגידול עד לשולחן הרוקח. בצד של ההכשרות אנחנו קבענו הכשרות, גם כתוב, תיערכנה בימי ששי, חמש הכשרות, ארבע קליניות ואחת על מערכת המחשוב לכל הרופאים, בקווטות של עשרים וחמישה. הכול כתוב. אנחנו נעשה את זה במרכז ההכשרה הלאומי של משרד הבריאות בתל השומר בימי ששי והרופאים הם לאחר שנבחר אותם, שוב, על פי התמחויות ועל פי פיזור גיאוגרפי. זה אנחנו מעריכים שייקח, אם אנחנו לא לוקחים את כל - - - ומורידים, אנחנו מניחים שזה ייקח משהו כמו ששה שבועה חודשים. התשובה ב-bottom line היא בין חצי שנה לשנה וחצי. זה פחות או יותר ודרך אגב, גם זה נאמר בהחלטת הממשלה. איפה זה נאמר? בצד השמאלי של הכנת ההרחבות על פי מפת הדרכים שזה גם כתוב והכנת המפעלים ואנחנו רואים כמה כבר הגישו - - -

יחזקאל בן זימרה:

שנה וחצי מהיום או שנה וחצי מתחילת התהליך?

יובל לנדשפט:

שנה וחצי מה-1.11. זה גם נכתב. כך אנחנו מניחים. יש פה challenge גדול מאד. כל מי שאמר לנו בתעשייה הרוקחית, חבריה, תקימו מפעלים, דרך אגב, להקים חוות, יש לנו חוות בארץ, יש לנו, הן די ב-GAP, הן יצטרכו לעשות התאמות. זה חלק של הזמן שאנחנו מניחים שזה ייקח בסביבות חצי שנה תשעה חודשים והן יהיו שם. יש לנו סך הכול חוות טובות ואיכותיות. נכון, הן צריכות לעמוד ביותר כללים ממה שעמדו כולל משטרי הדברה, משטרי דישון וגם סוגיית הביטחון. מפעלים, זה לב העניין. לייצר מוצרים Cannabis Medial Grade. הגישו בקשות, חלקן באמת חברות מהשורה הראשונה של תעשיית התרופות בארץ, חלקן מהקיימות, אנחנו מניחים שלעשות medical grade ואין קנביס medical grade בעולם, בואו נשים את זה על פניו.

קריאה:

לא נכון, זה פשוט לא נכון. סלח לי, זה לא נכון.

קריאה:

אתה אומר, תן לנו את הדוגמה - - -

קריאה:

יוצא עם לוחות הזמנים.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי., הלאה.

יובל לנדשפט:

אנחנו מניחים שהבעיות - - -

קריאה:

מדבר אתך על דבר אחר - - -

קריאה:

את לא מבינה איזה דבר אחר זה מבטא.

היו"ר תמר זנדברג:

שקט בוועדה.

יובל לנדשפט:

לייצר ב-GMP, Good manufacturing - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שקט בוועדה.

יובל לנדשפט:

על פי הדרישות. יש פה גם דרישות של ארגון הבריאות העולמי והכל, צריך לקרוא. אנחנו מניחים שפה המפעלים יוכלו לעשות את זה בסביבות תשעה חודשים. יש שניים שמאד מאוד מתקדמים כבר בנושאים ויש אחרים שהם גם ארגונים גדולים וכלכליים ממש כמו תעשיית התרופות. בתי מרקחת קיימים, גם הליך הרישוי שלהם הוא ממש פשוט, רק צריכים להראות שיש להם רישיון עסק מרוקח מורשה. אנחנו גם יודעים שהם בעניין והנה אנחנו שם. אנחנו חושבים שהדבר הזה, כל התהליך ייקח בין שנה לשנה וחצי. למה, הרי הרגע אמרתי כמעט תשעה חודשים? אחד, אנחנו מקווים. שתיים, אנחנו יודעים שתמיד יש גורמי עיכוב.

שאלו אותנו בדיון עם האוצר מה גורמי העיכוב אז הם שניים, אחד החלטת הממשלה ביד ימין שמחליטה עלינו, על פקידי ממשל, אומרת לנו מה לעשות והכל כתוב ומצד שני היא מקצה אמצעים. האמצעים הוקצו, רק בין שהם הוקצו ובין שהם מגיעים יש מרחק. עדיין לא הגיע. אנחנו ביק"ר, לא סוד גדול שהיק"ר סובל מחוסר כוח אדם גם לפי מה שתוקננו של 150%. שתיים, גם משטרת ישראל, למי שקרא את מפת הדרכים, השלב הראשון הוא שהם מגישים לנו ואמרו פה בצדק, היק"ר מתקתקת את העניינים האלה. מי שמכיר, זו קארין והיא עושה עבודה נהדרת אבל עד שאנחנו מעבירים למשטרה אומרת המשטרה: חברה, אין לי איך לעשות את הבדיקות האלו, לא הוקצו לנו אמצעים. תייצר לנו מכתב מהסמפכ"ל או ראש אגף במשטרה. אני אומר: חברה, נו. ניהלנו על זה דיון עם האוצר והאוצר הבין שזה חשוב ביותר ובמהלכים הממשלתיים הולך להזרים לנו, למשרד לביטחון פנים ולמשטרת ישראל את מה שתוקצב וסוכם כבר. במסגרת הדיונים בריאות-אוצר ובריאות-בט"פ סוכם לאחרונה לפני חודשיים שזה הולך להיות מוקצה וברגע שיקבלו את האמצעים אנחנו נהיה שם תוך שנה. למה? כי אז יהיה לנו את ה-clearance עם המשטרה ונוכל לצאת החוצה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה מדבר על בתי המרקחת?

יובל לנדשפט:

אני מדבר על כל העוסקים בתחום.

קריאה:

על התהליך.

יובל לנדשפט:

כל העוסקים. עוסקים בתחום הגידול.

אלכסנדר וולר:

כל אחד צריך את ההכשר מן המשטרה.

קריאה:

לא, הרוקחים לא.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר אבל זה הכשר חד פעמי. לגבי בתי המרקחת יש clearance שהוא חד פעמי לכל עוסק בתחום אבל אני שואלת על השוטף, כלומר, על כל תהליך ההפצה, האחסון, כל הדבר הזה, האם כל זה הולך להיות בליווי משטרה?

יובל לנדשפט:

לא.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי.

יובל לנדשפט:

זה כתוב ב GSP.

היו"ר תמר זנדברג:

מאה אחוז.

יובל לנדשפט:

ב-Good Security process כתוב בדיוק איך. במפת הדרכים כתוב מה צריך לעשות על מנת לקבל רישיון עיסוק.

דנה בר און:

המשטרה חייבת לאשר כל עוסק, כל אדם, על עסק. זה אישור חד פעמי.

ארנון אפק:

על זה מדובר.

יובל לנדשפט:

זה אישור שהוא חד פעמי ואחרי - - -

דנה בר און:

יצטרך חידוש כמו אצל חולה.

קריאה:

זה, זה אחר כך.

יובל לנדשפט:

לא, לא חולים. דיברתי על עוסקים בתחום.

קריאה:

היא אמרה שצריך לחדש כל פעם.

יובל לנדשפט:

זה במסגרת כללי האיכות אבל גם כל זה כתוב באותה מפת דרכים, רק צריך לקרוא. נקודה - - -
שהיא לא כתובה ואותה אמרתי, אנחנו היום בצוואר בקבוק, בנקודת עיכוב מסוימת והיות וגם בנושא הזה
קיבלנו לכן אנחנו מצפים וזה לשאלתך, מקבלת האמצעים למימוש החלטת הממשלה, תוך שנה גג שנה
וחצי נהיה שם.

נשאלת השאלה מתי העולם יהיה שם, נכון? כי אם יהיה - - -

קריאה:

העולם כבר שם.

ארנון אפק:

ממש לא.

היו"ר תמר זנדברג:

יובל, תמשיך.

תומר טל:

פרופ' משולם אמר לכם בפעם שעברה שאתם כבר חמש שנים - - -

ארנון אפק:

ממש לא.

היו"ר תמר זנדברג:

תומר, גש אחורה. זו האזהרה השנייה שלך ובפעם הבאה אתה בחוץ. יובל, סיכום דבריו, בבקשה.

דנה בר און:

אין שתי אזהרות? לא ידעתי. אני לא קיבלתי אזהרה אחת מכם.

היו"ר תמר זנדברג:

לא נתתי לך אזהרה וגם לא רשות דיבור. את יכולה להוריד את היד.

יובל לנדשפט:

לסכם שני משפטים אחרונים. מה הבנו כאן? אני חוזר למה שאמרתי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

את יכולה גם להשאיר אותה, זה גם בסדר.

יובל לנדשפט:

עכשיו אני אומר את זה בנימה מאד מאד אישית.

דנה בר און:

זה לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, אני מתנצלת אבל זה לא סמינר על התועלות הכלכליות. זה דבר מאד מאד נקודתי. תקשיבי.

דנה בר און:

לא, לא, בלי שום סמינר ובלי כלכלה - - -

קריאה:

על התועלות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה רוצה שנביא רופאת כאב? תטפל בך, תעזור לך.

קריאה:

הייתה פה לפני שנייה.

יובל לנדשפט:

תתני לה וזהו. היא כל כך - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תמשיך, יובל. בסדר, את יכולה להוריד את היד אני אתן לך דקה של דיבור אחרי זה אבל אני ממש רוצה להגיד לך, ברוכה הבאה לכנסת, זה לא איך שהדברים מתנהלים פה.

דנה בר און:

אני פעם ראשונה פה.

היו"ר תמר זנדברג:

אז ברוכה ההבאה, בגלל זה אני מברכת אותך אבל הזמן שהסברתי לך איך הדברים מתנהלים כבר היית שואלת את השאלה אז אני אתן לך את הדקה הזאת - - -

דנה בר און:

אני רק מנסה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן אבל רשימת השאלות והסמינר שהכנת לנו כאן, זה לא הפורמט. בסדר, בבקשה תמשיך.

יובל לנדשפט:

לכן והנה אני מסכם את דבריי, אני מקווה שעניתי על רוב השאלות אבל כדי לדעת באמת הכול ושלומי שאל מהן התקנות בקנביס, גם על זה יש, רק חגי מהרשות למלחמה בסמים ונמצאת פה איתי, שהיו אמורים לתת את התשובה על הסכנות כי כן, קיימות סכנות בקנביס, להגיד לך משהו, רגע, רגע, רגע, קיימות סכנות בקנביס, כבר אמרה את זה וזה כתוב בעמ' 3 ב"הארץ" "גם בתרופות מרשם אחרות" אבל, כשאנחנו מודדים ברפואה סיכון מול סיכוי אני מניח שאנחנו, כמשרד הבריאות, מוצאים את נתיב הזה ובצד הזה של המדיקליזציה שמוביל לזה השר, השר שלנו, הרבי יעקב ליצמן, אצלנו הוא רבי. חבריה, אתם יודעים איזה אומץ צריך פה במדינה? אתם יודעים איזה מהלך אנחנו עושים פה במדינה? באמת, מתוך ראיית המטופלים ולטובת המטופלים כי אין דבר כזה בעולם.

עכשיו אני אסכם. הבסיס שחסר פה ולכן אנחנו עונים הוא ידע, וכל אחד אומר, דנה, ואני רואה את הראש עושה כך, ידע. על מנת לדעת - - -

דנה בר און:

בעייתי חוסר הידע שממדרים אותו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

דנה. דנה.

יובל לנדשפט:

על מנת לדעת צריך לימוד. המשנה למנכ"ל במשרד הבריאות, אישר לנו בתחילת השבוע ונרתמו לזה המדען הראשי של משרד החקלאות, המדען הראשי אצלנו ופרופ' משולם, לעשות פעם ראשונה וזה בעולם כנס בינלאומי של קנביס לשימוש רפואי. אנחנו נעשה אותו בעשרים באפריל, כנס של שלושה ימים. יומיים של הרצאות, יום של סיור שאנחנו עושים. יש פה challenge גדול מאוד - - -

יחזקאל בן זימרה:

תזמינו אותנו כחברי הועדה?

יובל לנדשפט:

אתה תוכל לקנות כרטיסים. אם הוועדה תחליט לממן אז היא תממן. יגיעו מדענים וזה בשיתוף, סליחה, בשיתוף הר"י, המועצה המדעית, זה יהיה כנס מדעי ברמה הגבוהה ביותר. אחד, תפיצו את הבשורה. שתיים וזה גם - - - יש פה דברים שאנחנו לא יודעים. אתן דוגמה. רק לפני חודש המדען הראשי ואנחנו חילקנו תקציבי מחקר, על ידי המדען הראשי של משרד החקלאות, בסכום שיותר גדול מכל התקציב של המדען הראשי של משרד הבריאות כדי לחקור מחקרים קליניים, גם מחקרים - - - לאבזורים ומכשירים וגם למחקרים חקלאיים. אין מספיק מחקרים ואמר פה משהו שאנחנו evidence based medicine רק. ככה עובדים. לא case study כמו אותו מקרה אבל יש לנו מקום גם ל-case study. אותו - - שסיפרתי קודם שעמדנו בתור וזה יגיע לוועדת התוויות, כן, גם ככה מגיעים לוועדת התוויות. יש התוויות דרך אגב שקנביס הוא לא last choice הכי הרבה, יש כאלו שהוא כן אבל יש כאלה שקנביס הוא אחרי מיצוי טיפול רפואי. צריך רק לקרוא. תקראו את נוהל 106. תבדקו לגבי חולים שמטופלים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתה יכול קצת, יובל, לדבר על רפואת כאב? על זה הייתה השאלה וזה הרבה פעמים פה מציק לנו. יש לנו טיפול לפי הנוהל שלכם של שנה במרפאת כאב בתרופות קשות, ממכרות ונרקוטיות, לפני שמגיעים לחומר שהוא הרבה פחות ממכר והרבה פחות מסוכן - - -

יובל לנדשפט:

את כל הדיונים של ועדת - - -

היו"ר תמר זנדברג:

האם יש לכם חזון לבחון - - -

מיכאל דור:

זו החלטה של ועדת התוויות. מעבר לזה, חולים אונקולוגיים אני מאשר להם בלי ההמתנה הזאת.

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו שואלים כרגע על כאב.

יובל לנדשפט:

אז אני אענה.

מיכאל דור:

ברמה העקרונית זו החלטה של ועדת ההתוויות.

היו"ר תמר זנדברג:

בפרט גם ששמענו מד"ר שכטר את המצוקה הקשה שיש מהצד השני בתחום רפואת הכאב ואז זה גורם לאותה סגירת שערים ולאותם שלטים שאנחנו רואים. זה בדיוק להעמיד את הפירמידה על הראש במקום על הבסיס.

יובל לנדשפט:

התשובה היא כולם צודקים. חסרים רופאים מצד אחד ומצד שני, גם משרד הבריאות אומר: אנחנו לא מאשרים התוויה כי חסרים רופאים. אנחנו מאשרים התוויה כי יש לה רקע קליני שמהווה את הצורך ולכן קיימת ועדת התוויות עם טובי המומחים. דרך אגב ד"ר שכטר ישבה בוועדת ההתוויות החליטה שזו ההתוויה אבל, גם לכך יש דלת side way פתחנו לכל דבר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תן לנו דוגמה - - -

יובל לנדשפט:

כמו למחלקות שהן לא עצמאיות.

היו"ר תמר זנדברג:

זה נושא שנדון, שחוזר ונשנה - - -

יובל לנדשפט:

כמו, - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מאז שאני בתחום הזה, התחום הזה של כאב ואותה שנה המתנה שהיא בסוף משהו שרירותי, זו לא החלטה רפואית פר מוטופל, זה אחד החסמים שכל הזמן מקבלים - - -

משה בר :

יש תמיד אפשרות בוועדת ערר - - -

יובל לנדשפט :

יש אפשרות גם להתוויה שהיא לא התוויה לגשת ולהגיש לוועדת ערר.

משה בר :

הבטיחו שזה כבר לא - - -

היו"ר תמר זנדברג :

מעבר לערר, שוב - - -

משה בר :

משרד הבריאות הבטיח - - -

היו"ר תמר זנדברג :

משה, סליחה. חוץ מהערר וחוץ ממקרים, אני שואלת על דרך המלך. יש לנו כאן מצב שלאזון הסבירה של האדם הסביר, "אנחנו שנה ניתן לבן אדם, כדרך המלך, בלי חריגים כרגע, יטופל בתרופות קשות, לפני שנגיע לתרופה הקלה יותר". אני מדברת ספציפית על כאב.

יחזקאל בן זימרה :

יש סיכוי שהוא יהפוך להיות נרקומן.

היו"ר תמר זנדברג :

בסדר.

יחזקאל בן זימרה :

יש סיכוי שהוא יהפוך להיות מכור לסמים קשים. אני אומר לך.

מיכאל דור :

כשיש הופעה - - -

יחזקאל בן זימרה :

ואין שום אזהרה לכך.

קריאה :

עזוב, מעניין כמה - - -

יחזקאל בן זימרה :

אנחנו בוועדה הקודמת העלינו רעיון - - -

דנה בר און :

למה חולה קרוהן צריך קודם לעבור ניתוח לכריתת מעי לפני שהוא מקבל קנביס?

מיכאל דור:

לא נכון. הוא לא צריך.

דנה בר און:

זה מה שכתוב בנוהל 106.

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי.

דנה בר און:

זה כתוב בנוהל 106.

יחזקאל בן זימרה:

אולי לנצל את ההזמנות שהמשנה למנכ"ל פה, על הרעיון - - -

דנה בר און:

ביקשתם שנקרא את נוהל 106 – קראנו ויודעים אותו בעל פה.

יובל לנדשפט:

לא הבנתי.

יחזקאל בן זימרה:

שימוש ממושך עלול לגרום לתלות.

דנה בר און:

כולם לא יודעים לקרוא, רק אתה.

יחזקאל בן זימרה:

המשנה למנכ"ל, שימוש ממושך עלול לגרום - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, חזי, דנה, לא.

יחזקאל בן זימרה:

שיהיה מודבק על הקופסה.

היו"ר תמר זנדברג:

זה לא הדיון כרגע.

יחזקאל בן זימרה:

זה חלק.

יובל לנדשפט:

כרגיל יש אמת אבל יש אמת מדויקת גם. לא כתוב שהאדם צריך לעבור ניתוח.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, לא, שניה, אנחנו לא פותחים את הדיון הזה - - -

דנה בר און:

להבהיר מדוע לא למתן את הפתרון - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תודה לכולם.

דנה בר און:

המלים האלו כתובות שם.

היו"ר תמר זנדברג:

מה שמך?

מרתה אלברט:

מרתה.

היו"ר תמר זנדברג:

מרתה.

מרתה אלברט:

כן, תודה על רשות הדיבור, סוף סוף. חיכיתי הרבה זמן. רציתי לשאול - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו חיכינו הרבה זמן לדברים שלך.

מרתה אלברט:

תודה.

היו"ר תמר זנדברג:

בבקשה.

מרתה אלברט:

רציתי לשאול מהם אחוזי התמותה משימוש בקנביס לעומת שימוש באלכוהול - - -

קריאה:

או תרופת מרשם.

מרתה אלברט :

בכלל זה תרופות מרשם.

יובל לנדשפט :

שאלה מעניינת, דרך אגב.

מרתה אלברט :

מהם אחוזי התמותה?

ארנון אפק :

אני לא יודע את התשובה.

יובל לנדשפט :

אין מחקר.

קריאה :

יש מחקרים?

ארנון אפק :

אני לא יודע אם מישהו חקר את הדבר הזה.

מרתה אלברט :

חבל שלא.

היו"ר תמר זנדברג :

או.קיי.

מרתה אלברט :

אני אגיד לכם למה?

ארנון אפק :

יש הרבה דברים שחבל שלא חקרו.

מרתה אלברט :

כי הוא לא גורם למוות.

היו"ר תמר זנדברג :

או.קיי.

ארנון אפק :

רבותי, בואו, בואו לא - - -

מרתה אלברט :

עד כמה שידוע, כן?

היו"ר תמר זנדברג :

בסדר.

ארנון אפק :

קנביס, כמו שהוא חשוב מאד ועוזר להרבה אנשים, יש לו תופעות לוואי. זה לא - - -

דנה בר און :

תמותה היא לא אחת מהן.

ארנון אפק :

זה לא - - - עורך הדין פרץ, עורך הדין פרץ, אני מבקש לא להתפרץ לדבריי. אני הקשבתי לך.
לקנביס יש תופעות לוואי ויגידו לכם - - -

דנה בר און :

תמותה היא לא אחת מהן.

ארנון אפק :

רבותי, לקנביס יש תופעות לוואי - - -

קריאה :

כמו מה? כמו מה?

ארנון אפק :

כמו לתרופות רבות אחרות.

יחזקאל בן זימרה :

מהן תופעות הלוואי של קנביס?

ארנון אפק :

צריך בזהירות - - -

דנה בר און :

תמותה היא לא אחת מהן, נקודה. את זה אתה לא יכול להכחיש.

קריאה :

לא צריך להסביר, אני יודע טוב מאד.

היו"ר תמר זנדברג :

סליחה, לא, שלומי, שב. אני אסכם - - -

מרתה אלברט :

רגע, אני שאלתי שאלה ומהי התשובה?

היו"ר תמר זנדברג :

אין את הידע. אין את הידע הזה ברשותם כרגע.

מרתה אלברט :

כנראה שאין אחוזי תמותה.

ארנון אפק :

זה שאני לא יודע, הלוואי שכל מה שלא הייתי יודע לא היה קיים. אין אף רופא עלי אדמות שיודע
הכול ולכן בכל נושא - - -

דנה בר און :

אז למה לשלול - - -

היו"ר תמר זנדברג :

דנה, די. בחיאת.

ארנון אפק :

לכן בכל נושא יש לנו מומחים ואנחנו מתייעצים ואני מקשיב. היה כאן אדם שדיבר על מחלת
הידרדניטיס סופורטיבה, שאני דווקא כן מכיר. אני לא מכיר, לא שמעתי מעולם ומה שזה אומר שאני צריך
ללכת לקרוא ולאסוף את המומחים בנושא ולראות למשל, אם במחלה הזו יש מקום לקנביס.

היו"ר תמר זנדברג :

תודה ארנון. אני מסכמת את הדיון - - -

ארנון אפק :

כן אבל - - -

היו"ר תמר זנדברג :

סליחה, דנה, תודה לכולם. אני מסכמת את הדיון.

אני קודם כל רוצה מאד מאוד להודות לפרופ' ארנון אפק ולכל צוות המשרד, יובל לנדשפט, מיקי
דור, שרונה, אם שכחתי מישהו, כל הצוות שהגיע לכאן והשתתפו בדיון, גם מסרו לנו את הידע אבל לדעתי
גם ספגו הרבה.

לגבי התקדמות הרפורמה הזו שאנחנו מלווים אותה ומברכים עליה, מברכים על צאתה לדרך
ומברכים על כל התהליך שתיארתם לנו.

אנחנו רוצים לראות לפנינו חזון של רופאים, שמחלקים או נותנים לפי שיקול דעתם הרפואי את
הרישיונות ושל חולים שמקבלים את הטיפול הרפואי בבתי המרקחת ככל טיפול רפואי וככל תרופה. זה
החזון שהצבנו פה וזה החזון שאנחנו הולכים לאורו ומנסים לעודד אותו שהוא יקרה. כרגע גם קיבלנו
בשורה שהוא יקרה בתוך כשנה וחצי, עד שנה וחצי.

דנה בר און :

זה נאמר ביולי 2015.

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו רוצים לעודד אתכם, בשני תחומים שזיהינו כאן בכל זאת כחסמים. אחד זה בתחום הרופאים וההכשרה לרופאים, שהתרשמנו כאן שעדיין יש חסם מרכזי שזיהינו אותו בשני מקומות. אחד, בקרב הרופאים עצמם ונקרא לזה הממסד הרפואי, הר"י - - -

יורם שפירא:

הר"י לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

או.קיי. הר"י הצטרפו לעגלה, אנחנו שמחים לשמוע אז נקרא לזה בקרב הרופאים עצמם וכל מיני ארגונים מטעמם והמקום השני הוא קופות החולים. שם אנחנו מזהים חסם ומכשול מרכזי גם בעידוד הרופאים להכשרה אבל גם בהנפקה, כל השוטף של זה, גם היום ובטח ובטח אחרי הרפורמה, כי בסוף כל אותם רופאים הם רופאים שקודם כל משתייכים ועובדים בקופות חולים, משם הם מקבלים את החולים, משם הם מקבלים את התשלום וכו'.

לכן אנחנו רוצים לבקש מכם לעשות מאמץ להגביר באופן יזום, מטעם משרד הבריאות, את הקשר והתקשורת, לא רק מול הרופאים ישירות אלא גם מול הנציגים שלהם דרך הנהלות קופות החולים וגם לעמוד ביתר שאת על מה שאנחנו רואים כהפרה של החובה הרפואית מטעם קופות החולים, בהעמדת חסמים אקטיביים לקבלת הטיפול הרפואי על ידי רופאים היום. אני אגיד למה אני מתכוונת, אני מתכוונת לאותן מרפאות כאב שלא מקבלות מענה, אני מתכוונת לאותם דיווחים חוזרים ונשנים שיש לנו מטעם קופות החולים, שהן מוציאות הנחיות לרופאים לא לטפל בקנביס רפואי וכו'. כל הדבר הזה, מעבר לקושי בטיפול היומיומי, הוא מבחינתנו כרגע מהווה חסם לרפורמה, כי זה אומר שיש חסמים ארגוניים, רפואיים, אני לא יודעת איך לקרוא להם - - -

ארנון אפק:

אני רק מבקש, גבירתי יושבת הראש, זה דבר שלמשל היה נכון לקרוא לנציגי כל הקופות, היה כאן נציג של קופה אחת אבל צריך לקרוא לכל נציגי הקופות כי - - -

קריאה:

הם לא מגיעים.

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו עשינו את זה.

ארנון אפק:

זה פשוט - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו עשינו את זה - - -

ארנון אפק:

הייתה פה האשמה קשה ואני לא רוצה לפגוע בהן בלי לתת להן את האפשרות לבוא ולומר את דבריהן. אנחנו נעשה מה שביקשת וניפגש גם עם שאר הקופות.

היו"ר תמר זנדברג:

אני אומרת שההאשמה הזו היא מבוססת, לאור דיונים קודמים שהיו לנו, גם מול קופות החולים ותכתובות, והיו כאן בוועדה נציגים מכל הקופות וכו'. הפנייה שלי אליכם היא מצדכם, לעשות את המאמץ,

גם בעידוד האקטיבי וגם מהצד השני בפיקוח על קופת החולים, גם בהתנהלות הרגילה, לא רק אפרופו הרפורמה אלא מול קופות חולים שלא מבצעות את החובה הרפואית, או בעצם פועלות כדי למנוע מרופאים מלמלא את חובתם הרפואית כלפי המטופלים, אני אגיד את זה בצורה הכי מדויקת.

הדבר האחרון הוא נושא המערכת הממוחשבת, לא של הפקת הרישיונות אלא של הנפקת התרופה בבתי המרקחת. אנחנו כאן גם מלווים את הנושא הזה הרבה כלפי כל התרופות הנרקוטיות. אנחנו מבינים שבתחום הקנביס זה הנושא שאתם הכי מתקדמים בו, בגיבוש המערכת הזאת - - -

מיכאל (מיקי) עופר :

אין קשר בין שני הדברים, תמר.

היו"ר תמר זנדברג :

בגלל זה אני אומרת.

מיכאל (מיקי) עופר :

אנחנו מתקדמים מול משרד הבריאות בנושא המשותף הזה של כל התרופות ופיקוח על כל התרופות. יש איזושהי התקדמות. אמורים לקבל תשובה תוך שבוע, נכון? תוך שבוע?

היו"ר תמר זנדברג :

אני שואלת. אתה דיווחת לנו כאן על מערכת ממוחשבת בקופות החולים לגבי - - -

יובל לנדשפט :

לא בקופת החולים, בבתי המרקחת - - -

היו"ר תמר זנדברג :

על הקנביס הרפואי, בבתי המרקחת, סליחה.

יובל לנדשפט :

לגבי ניפוק.

היו"ר תמר זנדברג :

לגבי ניפוק רישיונות הקנביס הרפואי.

יובל לנדשפט :

היות ואנחנו רוצים לרוץ קדימה ולא לחכות למערכת של הסמים שאגף הרוקחות מכין לכל יתר הסמים, אז אנחנו יחד עם איגוד הרוקחים רוצים שיהיה גם קומפוננט למערכת הממוחשבת המיוחדת לסופר פארם, לנוי פארם, לכל בית מרקחת. נכין מערכת. לפני כולם תהיה מערכת בבתי המרקחת.

היו"ר תמר זנדברג :

אוקיי. טוב, אני רוצה מאד להודות לכולם על ההשתתפות. אנחנו נמשיך לעקוב אחרי ההתקדמות.

הישיבה נעולה, תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:53.

**הכנסת העשרים
מושב רביעי**

**פרוטוקול מס' 108
מישיבת הוועדה למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול
יום שני, ל' בכסלו התשע"ח (18 בדצמבר 2017), שעה 10:15**

סדר היום:

מעקב אחר הרפורמה בקנאביס רפואי- רישיונות גידול וייצוא

נכחו:

חברי הוועדה:

תמר זנדברג – היו"ר

מוזמנים:

שאוול כהן	– יועץ מנכ"ל, משרד האוצר
ציון אפרתי	– סגן ממונה יחידת הסמים והלבנת הון, רשות המסים, משרד האוצר
מאיה יוספוב	– קמ"ד מענה אזרחי, המשרד לביטחון פנים
אסתר כהנא	– ר. אגף אכיפה וחקיקה- ר. מלחמה בסמים ביטחון פנים
קרן לרנר	– ר' חו' מחקר סמים, המשרד לביטחון פנים
גוני פרנקל	– עוזר מנכ"ל, בטחון פנים
רעיה שטנר	– עוזרת ליועמ"ש, ביטחון פנים
חגי ברוש	– ראש אגף טיפול ושיקום, המשרד לביטחון פנים
איתן קופרשטוד	– מנהל תחום בכיר- מדיניות ייצוא, משרד הכלכלה
יובל לנדשפט	– מנהל היחידה לקנאביס רפואי, משרד הבריאות
אמיר ליפשיץ	– יועמ"ש אג"ת, משטרה
איתמר גרוטו	– משנה למנכ"ל, משרד הבריאות
יפעת רווח	– משרד המשפטים
עידן בן רובי	– מנכ"ל
יהונתן טירי	– סמנכ"ל
אדם שוסטר	– CEO
נועה בראל	– חקלאי, חקלאי הערבה
דנה מלצר	– חקלאי, חקלאי הערבה
מתן וונונו	– סמנכ"ל, שאיפה לחיים
מיקי עופר	– רוקח ראשי, שאיפה לחיים
רות פרמינגר	– שדלן/ית (פרילוג בע"מ) אינו/ה מייצג/ת לקוחות בדיון זה

מנהל/ת הוועדה:

בת שבע פנחסוב

רישום פרלמנטרי:

א.א, חבר תרגומים

מעקב אחר הרפורמה בקנאביס רפואי- רישיונות גידול וייצוא

היו"ר תמר זנדברג:

שלום לכולם, אני קודם כל רוצה להתנצל על הזיגזוג ועל הביטולים וההחזרות במועד הישיבה. זה נבע מלוח הזמנים של הכנסת, גם מלוח זמנים בחוקים אחרים לפני שבוע-שבועיים, וגם היום היה אמור לבקר כאן סגן נשיא ארצות הברית, באופן שהיה אמור להשבית את כל הכנסת להיום. הביקור נדחה, ולכן החזרנו את מועד הדיון, בגלל שאנחנו רואים חשיבות במעקב אחרי הרפורמה וגם בהימצאותו של המשנה למנכ"ל משרד הבריאות בנושא הזה. זה המקום לברך אותך, פרופסור איתמר גרוטו.

אנחנו מבצעים מעקב שוטף- הוועדה מבצעת מעקב שוטף אחרי רפורמת הקנאביס - מה שנקרא הקנאביס הרפואי. למעשה, הוכרז עליה כאן בדיון לפני למעלה משנתיים, כאן בוועדה. מאז אנחנו עוקבים אחריה, והיא קצת מבוששת מלהתרחש באופן מלא. אנחנו רוצים באופן תקופתי לעקוב אחרי ההתקדמות שלה.

רצינו להקדיש את הישיבה הזו, דווקא לא לצד של המטופלים, החולים, הרופאים והממשק ביניהם, אלא לצד השני של התקדמות העבודה מול המגדלים, המפיצים, המשווקים וכולי, כי זה גם חלק משמעותי מהרפורמה, שעדיין לא נגענו בו בכלל.

רצינו לקבל מכם דיווח איפה זה עומד, מה לוח הזמנים ומה הצפי המתגבש. לפני זה, אני כן חייבת לומר, אני כן הייתי רוצה השלמה לנושא העבודה מול הסמכת הרופאים וכולי. נמצא כאן מנהל היחידה לקנאביס רפואי, שדיווח לנו לפני כמה שבועות על השלמתה - וגם עקבנו בתקשורת.

אנחנו שמחים לגלות שהרבה מהנושאים שעולים כאן בוועדה, באופן מוזר, או יום לפני הישיבה או יום אחרי הישיבה, מופיעים בתקשורת. אנחנו שמחים שהוועדה מהווה זרז להתקדמות התהליכים של משרד הבריאות.

שמענו על הסמכת אותם 81 רופאים שסיימו את הקורס. אחד הדברים שאנחנו הכי עמדנו בהם, ולמעשה ביקשנו והפצרנו בכם לעשות, זה שאותם רופאים יוכלו להנפיק את הרישיון בעצמם, עוד לפני השלמת כל הרפורמה. זה דבר שכרגע עדיין תלוי ועומד, להבנתנו. נמסר לנו כאן בוועדה שהחלטתם כן לעשות את הדבר הזה, זה רק תלוי בהתקנת המסופים ומהערכת הממוחשבת במשרד של הרופאים.

קריאה:

אמרנו שנערוך עוד דיון נוסף, עשיתי את הדיון הזה ואני אעדכן.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אז נמסר כאן שזאת הכוונה. אני באמת הבנתי מגורמים אחרים שזאת לא הכוונה, אבל כן נשמח לעדכון שלך. בעצם המצב הוא כזה: יש רופאים שהוסמכו. הרופאים האלה, כמו הרופאים האחרים - האונקולוגים וכולי, אין שום סיבה שהם לא יוכלו לשחרר פקקים.

אתה יודע, אני היום בבוקר, בשעה 7:00 היום, הסתמסתי עם מיקי דור על מטופלת ש - סתם, זה קורה לי כל הזמן. על מטופלת שהרישיון שלה תקוע מאוגוסט. אתם מכירים את הנושא הזה, אתם עוקבים אחרי, זה עולה כאן כל דיון. אני לא רוצה לטחון פה יותר מידי לעומק.

אחד הפתרונות שאנחנו מדברים עליו כבר חודשים ארוכים מאוד, זה להתחיל לשחרר רופאים, שיוכלו להנפיק את הרישיונות. מה קורה עם זה? נתחיל מזה, ואחר כך עדכון על הצדדים האחרים של הרפורמה.

איתמר גרוטו:

טוב, אני קיימתי עוד פעם דיון עם הלשכה המשפטית של המשרד ומנכ"ל משרד הבריאות, כמובן. עירבנו את הלשכה המשפטית בהתאמה להחלטת הממשלה. החלטת הממשלה והרפורמה צריכים לעבוד כמקשה אחת. להתחיל לעשות חחרגות כאן, ופה שינויים כאלה, ופה אחרים, אז בסוף לא יהיה לזה שום ערך - - -

היו"ר תמר זנדברג:

למה שינויים? ולמה החרגות? זה לא שינויים.

איתמר גרוטו:

זה שינוי, כי השינוי אומר עכשיו שלפי הרפורמה האדם צריך לקבל את זה בבית מרקחת, לא מהמגדל. כל עוד אנחנו לא יכולים לספק את זה בבתי מרקחת, אז לא נוכל ליישם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אבל מדובר כאן במטופלים קיימים ורופאים קיימים. בבתי מרקחת סבבה, אבל מה שאתה אומר עכשיו זה אותו דבר שתגיד: אני עוצר כרגע את כל העבודה, לא יהיה קנאביס רפואי עד שזה לא יחולק בבתי המרקחת. הרי בינתיים זה עובד. רופאים אונקולוגיים, למשל, עושים את זה. הם מנפיקים רישיונות.

איתמר גרוטו:

רופאים אונקולוגיים מנפיקים רישיונות לאנשים במסלול ירוק, אבל עדיין זה עובר דרך היק"ר. זאת אומרת, זה מגיע ליק"ר ו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, זה מגיע ליק"ר, אבל זה לא נתקע ביק"ר, זה בדיוק ההבדל. למה לא לשחרר את צוואר הבקבוק הזה? בסדר, אז כשהרפורמה - - -

יובל לנדשפט:

החלטת הממשלה היא ברורה – אחד גם בנושא של הסדרי ביניים עד תחילתה של הרפורמה, שקובעת שלא יהיו הסדרי ביניים אחרים, כיוון שהחלטת הממשלה קובעת שיש לנתק את הקשר בין מגדל לבין מטופל. עיקרה של החלטת ממשלה הוא בניית הקשר.

היום, אם רופאים ירשמו – כשקנאביס עוד לא בבתי המרקחת, ירשמו מרשמים, לאן הם ישלחו את המטופל? למגדל. לכן - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל זה מה שהם עושים היום.

יובל לנדשפט:

לא. היום הם כותבים המלצות, והיק"ר הוא – היק"ר מוציא את אותם רישיונות, שזה לא סוד להגיד שאנחנו לא חומדים בתפקיד הזה, איך אומרים, לא רוצים אותו. לכן היה דיון עם היועצת המשפטית, עם המנכ"ל ועם גורמים רבים אחרים במשרד, בעקבות בקשתך.

הדיון הזה הסתכם, אני חושב שיש לו אפילו פרוטוקול. מנכ"ל המשרד החליט שבעת הזאת, כל עוד לא הושלמה הרפורמה ועוד אין מוצרי קנאביס בבתי המרקחת – דבר שעתידי להיות בקרוב מאוד, לא יחלו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

את ה"בקרוב מאוד" הזה אנחנו שומעים כבר שנתיים וחצי.

יובל לנדשפט:

זה אולי זז בחודשיים-שלושה, מעולם לא אמרנו שזה יהיה במהלך - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יובל, אתה מסרת פה בוועדה, אפילו נקטת לפי מיטב זכרוני בתאריך. אמרת נובמבר - -

יובל לנדשפט:

הרבעון האחרון, 2017 - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אמרת: אנחנו מתקינים את המחשבים ב - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו דיברנו על הרבעון האחרון של 2017, וזה אז ברבעון אחד.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אני עכשיו מדברת על התקנת המחשבים, המדפסות, התוכנה, החומרה ולא יודעת מה, במשרדים של הרופאים.

יובל לנדשפט:

את זה יש כבר.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל לנו זה נמסר כאן בוועדה, ואפשר להוציא את הפרוטוקול - - -

יובל לנדשפט:

זה יש כבר.

היו"ר תמר זנדברג:

שניה. אבל לנו זה נמסר כאן בוועדה, ואפשר להוציא את הפרוטוקול, שהתקנה הזו תאפשר את הנפקת הרישיון. חד משמעית, זה נמסר לנו כאן בוועדה.

יובל לנדשפט:

זה מה שיהיה כשאפשר יהיה ללכת לקבל את זה.

קריאה:

החליט מנכ"ל המשרד לא לאפשר בינתיים.

היו"ר תמר זנדברג:

אז בניגוד למה שאתה מסרת, אתה קיבלת Overruling ממנכ"ל המשרד - - -

יובל לנדשפט:

ממש לא בניגוד, זה בדיוק אותו דבר.

היו"ר תמר זנדברג:

למה? זה מה שהוא מסר פה. נוציא את הפרוטוקול?

קריאה:

כן, אפשר להוציא את הפרוטוקול.

יובל לנדשפט:

תוציאי.

היו"ר תמר זנדברג:

בוודאי שאני אוציא. יובל, זה שאתה תדבר אליי בגסות רוח - - -

יובל לנדשפט:

לא דיברתי בגסות רוח.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה כן, ואני מבקשת ממך לחזור בד. זה לא ישנה את העובדה שזה מה שמסרת כאן בוועדה. כמובן שנוציא את הפרוטוקול רק כדי לאשש את הדברים, אבל אתה מסרת את זה.

יובל לנדשפט:

חלק מהדברים.

היו"ר תמר זנדברג:

בינתיים, בוא תסביר לי, פרופסור גרוטו, למה שמטופלים – זה הפרוטוקול?

קריאה:

לא, זה סיכום.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. למה שמטופלים יחכו – למה שאני אצטרך להסתמס עם מיקי דור בשעה שבע בבוקר, על מטופלת פה ומטופלת שם, ועוד עשרות מטופלים שממתינים לחידוש רישיון? לכל דבר יש סיבה. למה צריך חידוש רישיון כל שנה או כל חצי שנה, למה כל הדברים האלה.

בסופו של דבר, האנשים האלה תקועים. למה שהם ימשיכו להיות תקועים, במקום שיש כאן צוואר בקבוק מאוד משמעותי שאפשר - - -

איתמר גרוטו:

אז כן, אני רוצה – זאת אומרת, אני מקבל את חידוש הרישיון, זו העמדה שלי, ואת זה אנחנו צריכים לעשות, יובל. שחידוש הרישיון יהיה אוטומטי. בסדר, אז את זה אנחנו ננסה להוריד - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שמה?

איתמר גרוטו:

זאת אומרת, שחידוש הרישיון ייעשה באופן אוטומטי, למעט במקרים מאוד חריגים.

היו"ר תמר זנדברג:

איזה חידוש רישיון?

איתמר גרוטו:

מי שיש לו רישיון בתוקף, הוא רוצה להאריך אותו, אז נעשה את זה באופן אוטומטי.

היו"ר תמר זנדברג:

מה זאת אומרת באופן אוטומטי?

איתמר גרוטו:

בתהליך שיהיה הרבה יותר קצר. לא יודע, אנחנו צריכים לראות בדיוק איך מפתחים את זה, אבל זה אומר שלא יצטרך – צריך לבנות איזו תבנית בתוך המערכת, שלא יצטרך לעבור את האישור מחדש של היק"ר.

זה כבר נושא אחד שאני כבר זמן מנסה לקדם אותו, צריך פשוט לראות שהמערכת מתאימה לתת את זה באופן אוטומטי, את זה אנחנו צריכים לבדוק. ככל שהמערכת יכולה לעשות את זה, אז בסוף זה - -

היו"ר תמר זנדברג:

תוך כמה זמן?

איתמר גרוטו:

מה זה אוטומטית? אוטומטית זה ללא יד אדם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אז עכשיו אנחנו במרוץ סמכויות. מצד אחד יש לנו את הרפורמה שמתקדמת, ועוד רבעון, כך הכל דחינו בחודשיים. מצד שני, אתה עכשיו מפתח מערכת חדשה לגמרי למסלול חדש, שאתה עוד לא יודע איך תעבוד. מה קורה?

איתמר גרוטו:

אני רוצה שהארכת הרישיון תהיה באופן אוטומטי. אם זה לא מוצא חן בעיניכם, אז אני לא אעשה את זה.

היו"ר תמר זנדברג:

זה מוצא חן בעינינו מאוד, אנחנו מבקשים את זה שנתיים ואתם כל הזמן מסבירים לנו למה לא. אז עברנו לבקש את ההסמכה ישירות – את הרישיון על ידי הרופא, עכשיו אתה מסביר לנו למה זה לא. אז מה קורה?

איתמר גרוטו:

בסופו של יום, עם כל הכבוד, אנחנו מנהלים את זה. משרד הבריאות הוא גוף הביצוע, אנחנו מנהלים את זה. אם יש לכם ביקורת עלינו, אתם יכולים לבקר אותנו, אבל לא להכתיב לכם מדיניות.

היו"ר תמר זנדברג:

הלוואי שהיינו יכולים להכתיב לכם מדיניות, כמו שאתה רואה, גם דברים שאתם מבטיחים לנו שתעשו, אחרי זה מסתבר שלא קורים.

איתמר גרוטו:

תראי, יש לנו – אני באמת מקדם, חוץ מהדבר הזה אני עד לעוד כמה רפורמות שמתקדמות במערכת הבריאות. זן הרפורמה שמתקדמת הכי מהר שאני מכיר. זה היכולות של – אני לא בטוח שבעולם יש יכולות להתקדם יותר מהר. אנחנו באנו עם משהו חדשני, יש פה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

פרופסור גרוטו, זה המנדט של הוועדה שלנו. אנחנו לא יודעים מה קורה ברפורמות אחרות, בוועדות אחרות, הכל בסדר.

אני עכשיו שואלת: מה נעשה עם הבירוקרטיה הזאת שיש לנו – הייתה לנו דרך מאוד משמעותית, שזה אומר להנפיק את הרישיון ישירות על ידי הרופאים. אז כרגע אתה אומר שאתם לא מעוניינים לעשות את זה, וזאת תשובה סופית עד שזה לא יונפק בבתי המרקחת.

במקום זה, אתה עכשיו מדווח לנו שאתם תלכו למסלול אוטומטי למחדשי רישיונות. איפה זה עומד? תוך כמה זמן זה צפוי להתקיים?

איתמר גרוטו:

יובל, אתה יכול להאריך מה נדרש בדיוק בשביל זה?

יובל לנדשפט:

אני לא יכול לעשות את זה עכשיו. אנחנו התחלנו לדבר על זה, יש לנו מספר אופנים. אני לא יודע בדיוק איך לעשות את המסלול האוטומטי, כיוון שאחרת כל בקשה דינה להיבחן על ידי רופא. אחרת ילך החולה לבית המרקחת ויקנה את זה כ-OCT, או שילך למגדל ויקנה את זה כ-OTC.

איתמר גרוטו:

בסדר, אבל יכול להיות שבמערכת אפשר לשים לזה אינדיקציה - -

יובל לנדשפט:

אבל יש – התחלנו לדבר על כמה אפשרויות, עוד לא הסתכם הדיון. אנחנו נמצא את האופציה ונודיע.

איתמר גרוטו:

אנחנו נודיע לכם תוך - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כמה זמן?

איתמר גרוטו:

תוך שבוע, עשרה ימים נגיד. נודיע לכם איך אנחנו מתכוונים לעשות את זה, ואז לקבוע לכם גם לוי"ז. אני לא רוצה כרגע להתחייב על לוי"ז בלי שאנחנו בודקים את הנושא.

היו"ר תמר זנדברג:

הוועדה מבקשת עד סוף חודש דצמבר ממשרד הבריאות, להעביר אלינו דיווח בעניין התקדמות האישור האוטומטי למחדשים רישיונות.

אוקי, טוב. בואו נתקדם לנושא שעליו נקבעה הישיבה הזו, שזה הצד של – לא הצד של המטופלים והרופאים, אלא צד המגדלים והמשווקים. מה אתם יכולים לדווח לנו בתחום הזה? איפה עומדים? כמה בקשות הוגשו? כמה רישיונות הונפקו? כמה אנשים התחילו את התהליך? איזה בדיקות אתם עושים מולם? מה לוח הזמנים הצפוי? איפה עומד כל הדבר הזה?

איתמר גרוטו:

אני חושב שעדיף שיוכל ידווח באופן מלא ומפורט.

יובל לנדשפט:

אחד, בפתח דבריי אציין, כי הרפורמה, למרות מה שכבוד ראש הוועדה חושבת, מתקדמת בצורה -

--

איתמר גרוטו:

עזוב, לא צריך. אמרתי את זה, אין מה לחזור.

יובל לנדשפט:

שנית, עודכנו כלל הנהלים, החל מהדרישות – יש עדכוני אוקטובר 2017 ודצמבר 2017, לנהלים שהם ל-GMP, ל-GMP ול-GBP, יצא ממש השבוע, שהוא כבר מפרט את נהלי הניפוק. לא היה קל להגיע לנהלי ניפוק, זה לא – גם לכך היו התנגדויות מאגף ה- - -

היו"ר תמר זנדברג:

מה זה אומר נהלי הניפוק האלה? מה כל אחד מהם אומר?

יובל לנדשפט:

זה מסביר בדיוק את כל הנהלים, איך כל השרשרת עד סופה תדע להסתכם. אם מישהו זוכר, באחת הוועדות אמרנו שעדיין אנחנו לא סגורים על האופן שבו הקנאביס ינופק, מול אגף הרוקחות, איך יישמר, האם בספר סמים כזה או אחר. נסגרו כבר כל הדברים, והיום השרשרת היא רדוקה כולה עד שלב המסירה של הקנאביס למטופל.

היו"ר תמר זנדברג:

אז אתה יכול - - -

יובל לנדשפט:

הכל כתוב, זו טכניקת רוקחות, שהפכנו אותה לפשוטה ולא מסובכת.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אז שוב, אנחנו גורם ציבורי, אנחנו לא אלה שקוראים את הנהלים. יש כאן כאלה שכן, הם תכף ידברו. אני רק שואלת: תן לנו בשפה פשוטה, לציבור הרחב, מה כולל התהליך הזה?

יובל לנדשפט:

התהליך כולל שחולה ילך לרופא, כשיהיה אפשר, כשיחל המהלך. הרופא יבדוק אותו. אם זה רופא שהוכשר – דיברנו היום עם הקופות, אם תרצי לשאול תשאל מה דעת הקופות, כי שם זה עוד לא פשוט.

היו"ר תמר זנדברג:

כן, קופות החולים – ההתנגדות שלהם, או לא התנגדות, העמדה שלהם ידועה - - -

יובל לנדשפט:

אם זה רופא שלא הוכשר ולא הוסמך, אז הוא ממלא המלצה ושולח ליק"ר בדרך הרגילה. אם זה רופא שהוסמך, הוא מדפיס רישיון ועוד X פקודות ניפוק, נקרא להם – פקודות מסירה, סליחה, לא ניפוק, פקודות מסירה למטופל. עם זה המטופל ניגש לבית המרקחת.

המטופל בבית המרקחת – התחלנו כבר קורסים גם לרוקחים, הקורס הראשון עתיד להסתיים בעוד שני מפגשים, הקורס השני כבר כולו מלא, שלישי ורביעי זה עם האוניברסיטה העברית.

היו"ר תמר זנדברג:

שמי - - -

יובל לנדשפט:

בית הספר לרוקחות של האוניברסיטה העברית, בית הספר לרוקחות של היחידה ללימודי המשך, סליחה.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, זה רוקחים בתהליך ההכשרה שלהם. מה לגבי בתי מרקחת קיימים? דיווחתם באחת הישיבות שיש איזשהו קשר עם סופר פארם.

יובל לנדשפט:

שניה רגע, אני אומר מה נעשה כדי להשלים את המערכת, כדי שהיא תפעל כולה כמקשה משומנת אחת. התחילו קורסים לרוקחים ואנשי מקצועות הרפואה, קורס ראשון עתיד להסתיים. הקורס השני עתיד להתחיל במהלך ינואר, ביחידה ללימודי המשך של בית הספר לרוקחות באוניברסיטת באר שבע, גם עתידה לצאת בקורס.

לאחרונה קיבלנו פניה גם מבית הספר לרפואה של הטכניון, שגם הוא יתחיל בקורס לרוקחים ואנשי מקצועות הרפואה, כך שהשלמנו פריסה. אנחנו מזמינים עדיין את כל בתי הספר לרפואה להרים גם את הכפפה וליזום קורסים לרוקחים ואנשי מקצועות הרפואה, על מנת שיוכלו לעסוק בתחום. זה אחד.

שנית, השלמנו את כל מערך הנהלים, כך שחולה יוכל ללכת לרופא ולהיבדק. אם זה רופא שלא עבר את ההכשרה, אמרנו לשלוח ליק"ר. אם זה רופא שעבר את ההכשרה, להנפיק לו את אותו רישיון ופקודות ניפוק, ואיתם לגשת לבית המרקחת.

בבית המרקחת יחכה לו מוצר ברמת medical grade, שלכך נדרש, קודם כל, גידול ב - החל מחוות ריבוי, של קווים אדירים. זאת אומרת, אחידים, זניים או בלנדיים, ברור מה אני אומר? זניים זה חד זני, או בלנדיים, שיוכלו - משם זה יועבר ל - זה ייוצר בתנאי איכות של GAP. זה יועבר לבית החרושת, למפעל - מפעל מוצרי קנאביס שיוצר ברמת GMP, גם הנוהל הזה עבר עדכונים לאחרונה, בעקבות הערות שקיבלנו גם מהמכון לביקורת ותקינה של חומרים ברפואה, גם כתוצאה שלמדנו עוד דברים על כך, וגם בגלל שהיו טעויות בנוהל הזה: כתיב, כתב ומספרים.

משם המוצר יעבור לבית המסחר, שהוא למעשה המחסן, ומשם ינופק לבתי המרקחת - יסופק לבתי המרקחת, שהם יעשו את המסירה, את אותה פקודת ניפוק, מול אותו מרשם. המערכת, התוכנה כבר קיימת, אנחנו פתחנו את ה-plug in, את אותו פרוטוקול התחברות.

עד כה הרימו את הכפפה רשת סופרפארם, מחלקת המחשוב שלהם. מיקי, שהיה בהתאחדות הרוקחים, עזר לנו מאוד מול ירפי"א. זה היה ממש בשבוע שעבר, גם כבר נכנסו פנימה והרימו את הכפפה, והם עובדים במרץ על פרוטוקול ההתחברות, על מנת שהמרשם הזה - הוא למעשה מרשם - זה לא בענן, אבל זה מרשם אלקטרוני.

כשהרופא לוחץ אנטר, הוא עולה אלקטרונית והחולה חופשי ללכת לכל בית מרקחת שהוא רוצה, סופרפארם, בית מרקחת פרטי, כל בית מרקחת שאושר לניפוק מוצרי קנאביס.

היו"ר תמר זנדברג:

נגיד, סתם, התהליך מול סופרפארם, שזו רשת גדולה, ומן הסתם הרבה אנשים - זה נמצא בכל מקום, והרבה ילכו בסופו של דבר. איפה - מה תהליך העבודה מולם?

יובל לנדשפט:

סופרפארם באמת מתקדמים כבר יותר מכולם, סופרפארם הגישו לנו - אני לא זוכר את המספר המדויק, יש לי פה - תכף אני אוכל לפתוח ולהקריא לכם את המספרים של - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כמה סניפים?

יובל לנדשפט:

מדובר במאות.

היו"ר תמר זנדברג:

מאות סניפים בכל הארץ?

יובל לנדשפט:

לא, מאות יזמים שהגישו. לסופרפארם יש מספר עשרות, בסביבות ה-70, תכף אני אומר לכם.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מה זאת אומרת מאות יזמים?

יובל לנדשפט:

מאות יזמים בכל תחומי העיסוק בקנאביס. גם גידול, גם ריבוי, גידול, ייצור - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אז רגע. תכף תפרט הכל – אני רק שואלת שניה על סופרפארם - -

יובל לנדשפט:

עשרות סופר-פארמים, אם אני לא טועה בסביבות ה-70 - -

היו"ר תמר זנדברג:

כאשר סופרפארם, כרשת, מייצגת את כולם?

יובל לנדשפט:

לא, כל בית מרקחת צריך להגיש בקשה לחוד.

היו"ר תמר זנדברג:

הבנתי.

יובל לנדשפט:

הרשת ריכזה את כולם והגישה את כולם, הם עברו את הבדיקות הנדרשות על ידי משטרת ישראל-

- -

היו"ר תמר זנדברג:

כל העשרות האלה.

יובל לנדשפט:

לא, רובם עברו, בחלקם היו התאמות. כנ"ל לגבי בתי מרקחת פרטיים.

היו"ר תמר זנדברג:

בכמה מהם היו התאמות ובכמה לא?

יובל לנדשפט:

אני לא זוכר, שניה, אני תקף אתן לך את המספרים. מתוך 96 בתי מרקחת, בסך הכל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

של סופר פארם או סך הכל?

יובל לנדשפט:

לא, בסביבות ה-70 סופרפארם. 72 בתי מרקחת קיבלו כבר את האישורים הראשונים, והיתר נמצאים בהליכים.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, זאת אומרת, מתוך 96 בתי מרקחת סך הכל שהגישו, 70 הם מהסופר פארם, וסך הכל מתוך ה-96, עד כה 72 קיבלו אישורים?

יובל לנדשפט:

72 קיבלו כבר את האישורים הראשוניים, את הנפקת קוד עוסק ואישור ראשוני. כעת הם נמצאים בשלבים שונים, כל אחד, של ההתאמות הנדרשות לצורך הניפוק.

היו"ר תמר זנדברג:

כמה מתוך ה-72 האלה הם סניפים של סופרפארם?

יובל לנדשפט:

אני חושב שקצת פחות מ-40.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. מה עוד התהליך הזה כולל עד האישור הסופי, כביכול?

יובל לנדשפט:

אז הם צריכים לגשת, על פי מפת הדרכים, מה שצריכים בבתי המרקחת – בתי המרקחת צריכים לקבל אישור לרוקח האחראי מהרוקח המחוזי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אישור לרוקח האחראי מהרוקח המחוזי, אוקי, זאת אומרת הרוקח האחראי של בית המרקחת צריך לקבל אישור – והרוקח הזה הוא בסמכות משרד הבריאות.

יובל לנדשפט:

כן, הרוקח המחוזי. החזרנו גם את תחומי אחריותם בנושא הזה, כדי שלא יהיו יותר מידי בריקדות. לאחר מכן, לקבל את האישור – סליחה, אישור מהרוקח המחוזי הוא צריך לקבל שניים: אישור לרוקח האחראי ואישור ריהוט, זה נקרא. על פי חוק, כל כספת לקנאביס זה ריהוט. ברגע שקיבלו את זה, מגישים לנו את ה – ואישור אבטחה. זה מאתנו, מהמנב"ט שלנו, הוא עבר כמעט כבר בכולם.

אין כמעט בתי מרקחת מתוך ה-72 שהשלימו את אישור הרוקח ואישור הריהוט. המנב"ט שלנו, למרות שהוא ממלא מקום מנב"ט, כי עוד אין לנו מנב"ט, כמו יתר התקנים שעוד אין לנו, אז הוא רץ מהר וכולם מאושרים.

מבחינת התוכנה, סופרפארם כבר מחוברים לתוכנה. זאת אומרת, הם יודעים שבא אדם לבית המרקחת, מציג תעודת זהות, הם יודעים לשלוח לתוכנה ולקבל את הפרטים עליו. זה לא פרטים שמשודרים בכל בתי המרקחת בגלל סודיות רפואית, זה כשעושים שאילתה, מגיעים רק הפרטים הרלוונטיים לאותו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רק לקנאביס רפואי?

יובל לנדשפט:

רק לקנאביס, נכון.

היו"ר תמר זנדברג:

זאת אומרת, אתם – זו המערכת שהקמתם, זו אותה מערכת שנמצאת אצל הרופא?

יובל לנדשפט:

נכון, כן. היא מתממשקת לכל ממשק. היא דרך אגב מרמת המגדל, מרמת ה-DNA, לחוות הריבוי יש ממשקים למערכת, למגדלים יש ממשקים למערכת, לרופאים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

וזה מגיע אליכם ליק"ר?

יובל לנדשפט:

בוודאי.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, זאת אומרת שהרישיון מופיע שם, כשהונפק רישיון הוא מופיע כשאיילתה שהרוקח יכול לאחזר. המטופל בא עם הרישיון לבית המרקחת, הוא סורק את זה - - -

יובל לנדשפט:

לא את הרישיון, הוא פשוט מקליד את תעודת הזהות שלו, ואז מופיע לו מה צריך להיות בפקודת הניפוק. למעשה, הנייר הוא מיותר לחלוטין, כי הנייר הוא מקור לזיוף, להעתקות, לשכפולים וכולי.

היו"ר תמר זנדברג:

מקבל אישור שאכן הונפק ה - - -

יובל לנדשפט:

אכן קיים במערכת, נקרא לזה בענן. זה לא ענן, כי זה שונה. קיימת במערכת פקודת המסירה, לא הניפוק הזה, והרוקח מנפק לו. ברגע שהוא לוחץ אנטר, מתבטלת ההנחיה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ואז אם הוא בא עוד פעם עם אותה תעודת זהות, הוא כבר מקבל שהוא - - -

יובל לנדשפט:

הדף לא משנה, מה שמשנה זה המידע - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. יובל, אני שנייה עוצרת אותך. פרופסור גרוטו, ננצל את ההזדמנות שאתה פה, למה שנקרא off topic. זה קשור אבל לא קשור. אנחנו כאן בוועדה עסקנו כמה פעמים בנושא מערכת כזאת לתרופות האופיאטיות. בגלל בעיות אחרות שיש לנו בנושא תרופות מרשם, שמשמשות שימוש יתר, שימוש לרעה, התמכרות וגם נמצאות בשווקי הסמים הלא חוקיים ברחובות וכולי.

זה דבר דיי פשוט, כמו שאתה רואה, הנה אתם עושים את זה. דווקא בתרופות האופיאטיות שהן גם מסוכנות וגם ממכרות, אפילו יותר מקנאביס רפואי, זה דבר שמאוד נדרש ונחוץ. היו כבר בעבר – אני לא אלאה אותך בכל זה, אנחנו נשלח לך את השתלשלות העניינים.

בעבר כבר הוחלט על פיילוט, הרשות למלחמה בסמים נתנה כסף, וזה דבר שתקוע, וחבל. בזול מאוד אפשר לעשות את זה - -

יובל לנדשפט:

זה לא זול בכלל, זה מאוד יקר.

היו"ר תמר זנדברג:

יחסית, הכל יחסי.

מיקי עופר:

תמר, אני חייב להביע את הערכתי, גם ליובל וגם ליק"ר, שהצליחו בזמן מאוד קצר להרים את המערכת. אנחנו, גם את בעניין הזה, מדברים עם משרד הבריאות למעלה מ-10 שנים, את קראת לזה בר מצווה, כדי להקים את המערכת הזאת. זה נורא פשוט, ומשרד הבריאות תקוע עם זה.

אני מאוד חושב שצריך לתת להם ציון לשבח שהצליחו להקים את המערכת הזאת. גם כל הדברים האחרים, זה לא פשוט הרגולציה. אני חושב שצריך לתת להם ציון לשבח.

היו"ר תמר זנדברג:

קיבלתי. קיבלתם ציון לשבח, כל הכבוד על הקמת המערכת.

יובל לנדשפט:

אני מכיר את הנושא הזה כבר מהידע הכללי של המשרד. לא עסקתי בעניין הזה, אבל אני עכשיו - -

היו"ר תמר זנדברג:

קיבלתי את ההערה. אנחנו בעקבות הישיבה הזאת, בנושא המערכת אנחנו נשלח אליכם, למנכ"ל ואלו, את השתלשלות העניינים בנושא המערכת האופיאטית, כולל ה-input של הרשות למלחמה בסמים, שנתנה כסף לנושא בזמנו, כולל הידע המקצועי שנצבר פה. זה דבר מאוד חשוב, הוא גם משלים לנושא הקנאביס הרפואי, כי אנחנו יודעים, אלף, שהתרופות האלה הן תחליפיות, הרבה פעמים, אחת לשנייה.

בית, כי זה הרבה פעמים משמש לאותם סימפטומים של כאב, אז על מנת שאנחנו נראה חולה – אני מדברת עכשיו על מטופל, שמקבל את הטיפול הראוי שהוא צריך, שמגיע לו וגם שהכי יכול לו מהרופא, ולא שהתרופות האלה הופכות להיות סם, עובר לסוחר, בין אם כתוצאה משימוש במרשם ובין אם בשוק –

שמענו כאן גם מהיחידה לפשע פרמצבטי אצלכם במשרד, איזה תפיסות של תרופות מרשם הם מוצאים בתפיסות סמים בתחנות המרכזיות וכל מיני.

קריאה:

בסדר, זה לא תמיד.

מיקי עופר:

זה הכל זיופים, מרשמים שמשכפלים ומעתיקים אותם, ואין - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, אז אדרבא. אם לפי תעודת זהות, לפי מה שאתה אומר – אם לפי תעודת זהות תהיה חד ערכיות בין מרשם, מטופל וניפוק, אז זה יפתור הרבה מהעניין.

אני סוגרת את הסוגריים, יחד עם הציון לשבח, ובבקשה.

יובל לנדשפט:

נמשיך. אם נגענו במערכת, אני רק אגיד שכשמערכת המחשוב הזאת תושלם – דרך אגב, מערכת המחשוב ברמה של הניפוק עובדת. רופא, מרשם – לא מרשם, פקודת ניפוק. נקרא לזה מרשם, תסלחו לי למהדרין.

היו"ר תמר זנדברג:

פקודת ניפוק זה רישיון, למעשה?

יובל לנדשפט:

לא, רישיון זה רישיון, כי הוא צריך ללכת איתו בכיס, אם חס וחלילה יבוא שוטר.

קריאה:

פקודת הניפוק זה במקום מרשם, זה לא מרשם כי זה לא תקופה.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל במקום מרשם יש רישיון.

קריאה:

לא, רישיון זה רישיון - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אבל מה היום מנפיק – אתם היק"ר - - -

יובל לנדשפט:

היקר מנפיק רק רישיון לשימוש ואחזקה, ואז הולכים למגדל. כל חודש המגדל נותן את הכמות החודשית, מוכר, ושם חותמת מאחורה או - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זאת אומרת, פקודת הניפוק הזאת זה משהו חדש עכשיו שנכנס ל - - -

יובל לנדשפט:

מנהל רישומים משלו, לפעמים הרישומים כפולים, לפעמים לא. כך תהיה מערכת ממוחשבת אחת, שהרופא מנפיק את הרישיון. הרישיון נשאר אצל המטופל, להראות שיש לו שימוש, כי הרי אנחנו פתחנו את השימוש לא רק בביתו.

בנוסף, איקס פקודות ניפוק, פקודות מסירה – אגף הרוקחות לא מסכים שנשתמש במילה ניפוק. פקודות המסירה של הקנאביס הן חודשיות.

למעשה הניירות האלה הם רק טובים כדי לשמור את הנייר הזה, ואחר כך בספר הסמים, שהוא גם כן – כבר הגענו להסכמות עם אגף רוקחות, יש ספר סמים נפרד. מיקי רוקח ואני מניח שיש כאן עוד, כי לנהל ספר סמים זה מורה גדול שיושב על כל רוקח, נכון?

מיקי עופר:

אמת, הכל ידני.

יובל לנדשפט:

לכן יהיה את הנייר הזה, והנייר ילך לספר הסמים, אני קורא לו ספר המכשפות הגדול. שם יכתבו מה שיכתבו, אבל הנייר הוא לא משנה. מה שמשנה - - -

קריאה:

יש ספר סמים לחוד?

יובל לנדשפט:

לחוד, נפרד. גם זה הישג. הוא נפרד לחלוטין לקנאביס. המטופל יקבל את מוצרי הקנאביס שלו וילך לביתו, אנחנו מקווים שיהיה בריא.

היו"ר תמר זנדברג:

עכשיו תעבור לשלבים האחרים. אמרת כמה מאות רישיונות בכל התהליכים, אז תפרט לנו כמה לגידול, כמה מפעל, כמה – את בתי המרקחת כבר אמרת, זה בשלב הסופי, ואת הרופאים אנחנו גם יודעים, זה השלב ההתחלתי. עכשיו בין לבין.

יובל לנדשפט:

הנה, אני רק אגדיל, כי הבאתי את הדפים, אבל הם נפלו לי מהגג של האוטו בחנייה.

היו"ר תמר זנדברג:

מה קרה להם?

יובל לנדשפט:

הבאתי שתי שקיות עם כל החומר, פשוט אני מגיע עם חומר. שמתי את זה על הגג של האוטו, נכנסתי לאוטו וזה התעופף. טל מאגף הסמים רץ כדי – מזל שהגעתי לפה כבר, מצא אותם. אז תודה.

אז ככה, חוות ריבוי הגישו עד כה 252 לקבלת אישור ראשוני. קיבלו כבר אישור ראשוני 156 מתוכם.

היו"ר תמר זנדברג:

שזה מה? מה זה מצריך?

יובל לנדשפט:

חוות ריבוי, משתלה.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אבל מה זה הצריך? מה הצריך האישור הראשוני? כלומר, באיזה תנאי הוא - - -

איתמר גרוטו:

זה בעיקר בדיקת משטרה.

היו"ר תמר זנדברג:

רק בדיקת משטרה?

איתמר גרוטו:

זה בעיקר בדיקת משטרה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

יובל לנדשפט:

צריך להציג את החברה, צריך להביא אישור על פי חוק המקרקעין, שהקרקע היא שלו וזו לא השתלטות על קרקע. צריך להביא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בשלב הזה יש איזושהי בדיקה כלכלית?

יובל לנדשפט:

סליחה?

היו"ר תמר זנדברג:

יש איזושהי בדיקה כלכלית בשלב הזה?

יובל לנדשפט:

לא.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אתם פה, אתם באישור הראשוני.

יובל לנדשפט:

זה כבר לפני שנה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, הלאה.

יובל לנדשפט:

אני חושב שאתם עם האישורים הראשונים.

אחר כך חוות גידול הגישו 383, מתוכם עברו את הבדיקות כבר 242.

היו"ר תמר זנדברג:

שמה זה הבדיקה?

יובל לנדשפט:

אלה אותן בדיקות, זה שלב אלף במפת הדרכים.

היו"ר תמר זנדברג:

אז מה ההבדל בין חוות ריבוי לחוות גידול?

יובל לנדשפט:

ההבדל שחוות ריבוי זו משתלה, לשלב ה- seed to veg, והשלב השני, שלב הגידול, הוא שלב שנעשה בחוות גידול.

היו"ר תמר זנדברג:

כמה מה - - -

יובל לנדשפט:

כמו שנעשה ברוב התעשייה, גם בפלפלים יש משתלות שמייצרות את השתילונים ואחר כך שותלים. בדרך כלל זה ייעשה באותן מתחם. רוב אלה שהגישו לחברות גידול – סליחה, חלקם הגדול הגישו גם לחוות ריבוי.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אבל בכל זאת יש פה – אתה אומר שיש חפיפה בין ה-252 ל-383, אבל עדיין יש כאן למעלה מ-100 פער.

יובל לנדשפט:

נכון, יש כאלה שרוצים רק לגדל, לא רוצים להרבות.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, הם רוצים לקנות את הזרעים מה - - -

יובל לנדשפט:

הריבוי דורש טכניקה מסוימת, התמקצעות שונה. חלק מהחקלאים חושבים שיעשו את זה וחלקם לא. העובדה היא שבחקלאות המודרנית, גם בגידול מאוד שכיח כמו פלפל למשל, פעם חקלאים היו נוסעים ושמם את הזרעים, שותלים ואחר כך מדללים, ואחר כך התפתחו המשתלות. לא לכל חקלאי יש משתלה.

קריאה:

מצד שני יש כבר זרעים מיוצבים ומחירים שפויים לשתילים.

יובל לנדשפט:

לפלפל, נכון, בקנאביס עדיין אין זרעים מיוצבים. אנחנו מניחים שיום אחד גם זה יתפתח ויהיה. יש מספר קבוצות מחקר שעובדות על זה, על ייצוב של זרעים. הכוונה בייצוב זה ניקיון שלהם מבחינת וירוסים, שלא עושים השתנות ל-DNA, ניקוי ממחלות ושיהיה קו גנטי אחיד ויצב שלא נתון לשינויים, שתמיד יצא אותו דבר.

קריאה:

ואז בעצם אפשר יהיה – זה ייתר את חוות הריבוי, פשוט יוכלו לזרוע - - -

יובל לנדשפט:

כשיהיה, נכון. אבל עדיין אין. אולי, לא בטוח, כיוון שגם אפילו בגידולים כמו למשל פלפל - - -

קריאה:

עזוב לא חשוב, אל תיכנס לזה, לא משנה.

יובל לנדשפט:

ואז הולכים ושמים את השתילון, שזה בדרך כלל בחוות בערבה. מפעלי ייצור הגישו 60 יזמים את הבקשות לשלב הראשון, מתוכם 29 קיבלו כבר אישורים ראשוניים. מתוכם 2 כבר הגישו את השלב השלישי, זאת אומרת עברו את האישור הראשוני והגיעו למצב של שלב שלישי, שהוא אחרי שהם הקימו מפעל, אחרי שהם עברו את בדיקות ה-GMP של המכון לביקורת ותקינה, שזה מה שאמרנו שוב פעם על ההתקדמות – להקים מפעל ברמה של GMP בעולם הנאור, לוקח בין שנתיים ל-5. זה מה שלוקח לחברה גדולה כמו טבע, רקח וכאלה לעשות. הנה, יש פה מישהו מהתעשייה הפרמצבטית.

לחברות גדולות לוקח להקים מפעל ברמת GMP בממוצע 3 שנים. פה במהלך מהיר מאוד כבר שניים הקימו. דרך אגב, הן חברות באמת שמתעסקות בתחום הפרמצבטיקה.

היו"ר תמר זנדברג:

אתם - - -

יובל לנדשפט:

הם עברו את אישורי ה-GMP - -

היו"ר תמר זנדברג:

בדרך?

יובל לנדשפט:

אין בדרך, יש להן מבדק. כבר יש תאריכי מבדקים, אבל הם עדיין לא בשניים האלה, יש שניים אחרים. אחד פורסם בתקשורת והשני עדיין לא.

היו"ר תמר זנדברג:

מי זה שפורסם?

יובל לנדשפט:

פנקסי.

היו"ר תמר זנדברג:

שזו חברה ש- - -

יובל לנדשפט:

פנקסי היא חברה פרמצבטית, היא מייצרת דרמפילרים, היא מייצרת תרופות - - -

קריאה:

איפה המפעל שלהם נמצא?

יובל לנדשפט:

המפעל שלהם נמצא בלוד.

היו"ר תמר זנדברג:

בעצם המפעל הקיים שהיה להם לייצור - - -

יובל לנדשפט:

לא, הם פתחו עוד מפעל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

הקימו מפעל חדש?

יובל לנדשפט:

עוד מפעל – עוד קומה. כל המפעל הוא גם לפי הוראות הביטחון, חייב להיות כולו מוקף – הוא כולו בתוך כספת.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

יובל לנדשפט:

על פי נהלי אבטחה שהם ב-GSP, כל הקירות מברזל.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. כמה מהמפעלים האלה, בוא נאמר מה-29, הם גם המגדלים?

יובל לנדשפט:

לא יודע לומר. אני מניח שלפחות חצי מתוכם הם גם – לא, זה לא נכון להגיד. אני לא יודע.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל יש בהם?

יובל לנדשפט:

יש, יש בהם שהגישו לכל השרשרת.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. זאת אומרת, בעצם חקלאי שהיה לו שדה, וליד השדה אתם הקמתם - - -

יובל לנדשפט:

לא ליד השדה, אי אפשר לבנות מפעל תעשייתי על קרקע חקלאית. יש חוקי בנייה במדינה, אפשר באזור תעשייה ספיר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אז אתם הקמתם גם מפעל?

קריאה:

עוד לא הקמנו, אבל בקרוב.

יובל לנדשפט:

הם בשלבים.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אתם נמצאות – אתן הגשתן בקשה, אתן נמצאות בבקשות האלה? ב-60 או ב-29?

יובל לנדשפט:

יש להן אישורים גם לחוות ריבוי, יש להן אישור - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, עכשיו אני שואלת על מפעל הייצור.

קריאה:

יש להם אישור ראשוני.

היו"ר תמר זנדברג:

אתם ב-29?

קריאה:

לפני שיש אישור לא מתחילים לבנות, חבל על ה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, הבנתי.

יובל לנדשפט:

השלב השלישי זה שלב האישור הכמעט סופי. שלב רביעי, דרך אגב, זו ההתנהלות השוטפת על פי מפת הדרכים. זה החיים הרגילים אחרי שמגיעים. בסוף שלב שלישי מקבלים רישיון לעיסוק למשך שלוש שנים, כאשר בשלב השלישי הגישו לנו בקשות למבדק הסופי, אמרנו, שני מפעלי ייצור, פנקסיה ועוד אחד, שני בתי מסחר, אחד באמת ששייך לפנקסיה ועוד אחד שהוא לא שייך לאותו ראשון - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, רגע, בתי מסחר, כמה הגישו?

יובל לנדשפט:

הגישו בתי מסחר 44, 22 מתוכם קיבלו אישור ראשוני לפעול להקמה. זאת אומרת שהם נבדקו, אחד על זהות המעסיקים, החברה והתאגיד - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בשלב הזה – בשלבים האלה של מפעלי הייצור, בתי ייצור ובתי מסחר, יש עוד בדיקה חוץ מ - יש גם בדיקה כלכלית או משהו כזה? או שכל זה רק בינתיים בדיקת משטרה - - -

קריאה:

אנחנו בכלל לא עושים את הבדיקה הזאת, זה לא ה - - -

יובל לנדשפט:

לא עושים בדיקות כאלה. מי שחושב שהוא מוכשר ויכול לעשות זאת והוא באמת מקצועי - - -

קריאה:

משרד החקלאות כן נותן את דעתו על זה.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה ממשרד החקלאות?

קריאה:

הכלכלה.

היו"ר תמר זנדברג:

תכף משרד הכלכלה ידברו.

יובל לנדשפט:

משרד החקלאות נותן את דעתו על זה, עשה כנסים לחקלאים ויזמים בתחום, הסביר להם באתר של שה"ם, שירותי הדרכה ומקצוע, נמצאת טבלת אקסל שהיא פתוחה לכל החקלאים, כל חקלאי יכול להכניס את נתוניו הוא, אם מים עולים לו יותר בזול או יותר יקר, אם עובדיו הם בני משפחה ולכן הם בחינם – הוא יכול לעשות את כל השיקולים הכלכליים שלו על מנת לדעת, בשורה התחתונה, האם ההזדמנות הזאת היא עסקית עבורו או לא.

את הנתונים העסקיים כל אחד מכניס לעצמו. זה פתוח לציבור, נערכו גם שבעה כנסים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מבחינתכם, חוץ מבדיקת משטרה, איזו עוד בדיקה כולל המעבר הזה מהגשה לאישור ראשוני והלאה?

יובל לנדשפט:

מהגשה לאישור ראשוני אנחנו עושים בדיקות, שוב פעם, על פי מפת הדרכים אנחנו עושים בדיקות. ראשית של היזם, שהוא באמת ישות מאוגדת בארץ ורשומה כחוק. אנחנו בודקים שאם זה בתחום

החקלאי, נאמר ככה, אנחנו מבקשים ממנו אישור זכויות בקרקע, לראות שהוא לא השתלט על קרקע שאינה שלו או עושה בקרקע שימוש לא ראוי.

אנחנו מבקשים אישור של וועד היישוב לקיום הגידול בתחומו, ואישור באמת שיש לו הקצאות מים. יש הבדל בין חקלאות שלחין שזה חקלאות של שטחים פתוחים שמחכה לחסדי האלוהים והגשם, לבין חקלאות שמחייבת השקיה ובמבנים סגורים.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

יובל לנדשפט:

אם זה מפעל, אנחנו מבקשים אישור מרשות המקומית, טופס 4, מה שנקרא, או טופס 5. זה טופס שמראה שהמפעל באמת נמצא במקום שהוקם כדין, ולא נמצא במבנה פיראטי שהוא לא חוקי. אנחנו חייבים לקיים פה משהו חוקי עד הסוף. כנ"ל לגבי בית מסחר לתרופות.

אם זה בית מרקחת מבקשים ממנו רק רישיון עסק. בית מרקחת הוא פריט רישוי, והוא חייב בחובת רישוי עסקים.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

יובל לנדשפט:

זה מה שאנחנו בודקים בשלב השני, כאשר אנחנו בודקים גם לזהותם של הרוקחים האחראיים – את אישור הרוקחים האחראיים, אם זה בתי מרקחת, מול הרוקח המחוזי.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אז יש לנו, בעצם, חוות ריבוי, חוות גידול, מפעל ייצור, בתי מסחר - - -

יובל לנדשפט:

בשלב השלישי, נדרש מהיזמים בכל סוגי הפעילות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ובית מרקחת. זה כל ה - - -

יובל לנדשפט:

לכל היזמים, בכל סוגי הפעילות, לעשות שלושה דברים: הראשון זה לתכנן - - -

בשלב השלישי, אחרי האישור הראשוני - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, בית מסחר זה – רגע, רק שנייה.

יובל לנדשפט:

בית מסחר זה למעשה המחסן של בית החרושת, או מי שעושה את ההפצה לבתי המרקחת. למה זה לא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, בית מסחר זה גם יכול להיות המפיץ?

יובל לנדשפט:

כן.

קריאה:

זה נקרא בית מסחר לתרופות.

היו"ר תמר זנדברג:

וזה יכול להיות המפיץ?

יובל לנדשפט:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

וזה יכול להיות המפעל? אותו אחד?

יובל לנדשפט:

כן, בעל המפעל יכול להיות – דרך אגב, אותו אחד יכול להיות בעל חווה, בעל מפעל, בעל בית מסחר, ולקנות גם את רשת סופרפארם מבחינתנו.

קריאה:

זה צריך להיות תאגיד נפרד, בית המסחר גם צריך להיות תאגיד נפרד.

יובל לנדשפט:

יש הפרדה מבנית ביניהם. דרך אגב, זה בכלל לפי הכללים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מה זאת אומרת? מה זו הפרדה מבנית? הפרדה מבנית או הפרדה - - -

יובל לנדשפט:

הפרדה תאגידית קודם כל, ושתיים גם הפרדה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אם אותו אחד רוצה לעשות את הכל, הוא יכול להיות חקלאי ומפעל באותו תאגיד, ואם הוא רוצה גם - - -

יובל לנדשפט:

לא, אבל זה יכול להיות ריבוי וגידול באותו תאגיד. הוא יכול להיות – ניקח את הדוגמה הכי טובה. בשתי ה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

נשים, חקלאיות.

יובל לנדשפט:

רציתי להגיד החברות, אבל זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רצינו להציל אותך מהסתבכות פוטנציאלית.

יובל לנדשפט:

יש אישור גם לחוות ריבוי, גם לחוות גידול תחת אותו תאגיד. יש להן אישור לפעול להקמת מפעל ייצור תחת תאגיד אחר, ויש להן אישור לפעול להקמת בית מסחר למוצרי קנאביס תחת תאגיד אחר.

היו"ר תמר זנדברג:

זאת אומרת, יש פה שתי נשים שעכשיו הקימו שלושה תאגידים בשנה האחרונה?

יובל לנדשפט:

חוות הריבוי וחוות הגידול יישבו באותו מקום.

נועה גבאי:

אפשר בעצם – מה שאפשר לעשות, זה שהחקלאי – אם אתה בן אדם, אז אתה גם איגוד. אז בעצם יכולנו על אחת מאתנו רישיון אחד, על השנייה עוד רישיון, ולהקים חברה בשביל הרישיון השלישי.

היו"ר תמר זנדברג:

מה מהם זה חברה ומה מהם - - -

נועה גבאי:

המפעל הוא על שמי. בסוף כולם יצטרכו להיות חברה, אבל נגיד המפעל, לצורך העניין, על שמי, חוות גידול על שם החברה שהקמנו, וחוות הריבוי על שם דנה.

היו"ר תמר זנדברג:

ומה עם בית המסחר?

נועה גבאי:

על בית המסחר עוד לא קיבלנו.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל גם הגשתן?

נועה גבאי:

זה יצטרך להיות גם, חברה שנצטרך להקים.

היו"ר תמר זנדברג:

זה צריך להיות מופרד פיזית מהמפעל?

יובל לנדשפט:

כן. זה בכלל, בכל תעשיית התרופות – בואי נקרא לזה, המחסן מופרד מהמפעל, מחשש לאילוח צולב, כיוון שאם יהיה זיהום במוצרים גמורים, נזהם פסי ייצור שלמים, דבר שלא רצוי שיקרה. גם להפך, אם יהיה זיהום בפסי הייצור, זה ישפיע על מלאי, יכול להיות של שנה או שנתיים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. ותנאי ההפרדה האלה, זה מה שמקובל בתעשיית התרופות?

יובל לנדשפט:

כן, ב-GMP. זה לא מסובך מידי.

היו"ר תמר זנדברג:

זה GMP כללי, לא מיוחד לקנאביס?

יובל לנדשפט:

יכול להיות שבחדר הזה מתקיים המפעל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זה מיוחד לקנאביס?

קריאה:

כן, הוא קצת שונה מבחינת ההיבטים שלו.

היו"ר תמר זנדברג:

ואתם פיתחתם אותו?

יובל לנדשפט:

אנחנו שילבנו אל תנאי ה-GMP שקיימים בתרופות, את תנאי ארגון הבריאות העולמי, לגבי צמחים שמשמשים ברפואה, הוראות ה-EU לגבי צמחים שמשמשים ברפואה וצמחים לשימוש הומני. עשינו - - -

קריאה:

מיקס.

יובל לנדשפט:

ממש לא מיקס. עשינו - - -

קריאה:

שעטנו.

יובל לנדשפט:

גם לא שעטנו.

קריאה:

שילוב ראוי.

יובל לנדשפט:

ומשוכלל מאוד. עובדה שמדינות העולם רוצות להעתיק אותו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, מאה אחוז. לכן אני אומרת, אתם פיתחתם את התנאים האלה.

יובל לנדשפט:

נכון. דרך אגב, גם ב-GAP, קיים GAP בעולם, שהוא global gap, שהוא לכל הגידולים. Gap לקנאביס קיים רק בהולנד וישראל, רק שה-gap לקנאביס בהולנד הוא חסר הרבה דברים, ולכן הוא למשל לא התקבל על ידי - חסרים בו הרבה דברים לעומת ה-gap הישראלי.

ב-gap הישראלי, שקלנו גם את הוראות ה-WHO, גם את ה-EU, וגם את ה-global gap, כמובן, עם משרד החקלאות שם, שמאוד עזר לנו. כך נוצר ה-IMC. לכן כל הנהלים האלה קושטו - לא קושטו, סומלו באותיות IMC לפניו.

IMC זה Israel medical cannabis, gam imc, gmp, imc gbp, imc gsp, וזה good security, כי security, אבטחה, היא שונה בחווה, שונה למפעל, ושונה לבית מרקחת.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

יובל לנדשפט:

מי שעומד - מי שניגש לשלב השלישי עושה שלושה דברים.

היו"ר תמר זנדברג:

השלב השלישי, אתה מדבר על כל אחד מה - כל יום, אחרי האישור הראשוני - - -

יובל לנדשפט:

אחרי שהוא קיבל קוד יום, להתחיל לפעול. הוא עושה שלושה דברים: אחד מתכנן, שתיים הוא מבצע ובשלוש הוא נבחן. התכנון, ראוי שיעשה באמצעות אנשי מקצוע. יש אנשי מקצוע ראויים. אחת מהחברות - שתיים מהחברות, אפילו שיושבות פה באולם, אימצו חלק ניכר מפורשי טבע. יש גלריה של פורשי טבע בשתיים מהחברות.

אחת מהחברות אימצה גם תעשייה אחרת שנמלטה מהארץ, סינג'יטה, ואימצו מפעל ברבדים, מפעל יאה מאוד. כן, נמלטו מהארץ.

אין ספק שהתעשייה הזאת קולטת כוח אדם מקצועי מאוד. חלקם כבר סיימו את שלב התכנון, בין אם של החווה או בין אם של המפעל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יש לנו פה - בעצם מה שאתה אומר, לפחות בשני חדרים שונים כאן בכנסת, יש היום דיונים בנושא משבר טבע, גם בוועדה לביקורת המדינה וגם בוועדת הכספים. לא, אני לא צוחקת. יש הפגנה ויש הפגנות בהרבה מקומות.

מה שאתה אומר לנו - אני לא צוחקת בכלל, שיש פה תעשייה שהיא בפוטנציאל לקלוט - - -

יובל לנדשפט:

היא לא בפוטנציאל, היא עובדתית - - -

היו"ר תמר זנדברג:

היא עובדתית קולטת - -

קריאה:

בוודאי לא 1700 - - -

קריאה:

אבל גם טבע עצמה, דרך אגב, לדעתי היא חלק מהתהליך.

יובל לנדשפט:

גם טבע עצמה שותפה, זה לא סוד, שותפה באחד ממפעלי הקנאביס, יצרנים של משהו מאוד מיוחד. אותו device של טבע - - -

היו"ר תמר זנדברג:

של איזה מפעל היא שותפה?

יובל לנדשפט:

היא שותפה בסייקי, שמייצרים משאף מדוד לקנאביס. הם נמצאים כבר בסופם של תהליכי השלב השני בבחינות, התוצאות הן מצוינות. אם להיות נביא, אז אני חושב שזה יכול להיות מנוף כלכלי גדול מאוד - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אני לא יודעת אם הייתי עכשיו סומכת על טבע. מה שאתה אומר לנו זה חדשות - - -

יובל לנדשפט:

למה לא?

היו"ר תמר זנדברג:

כי - - -

יובל לנדשפט:

הם לא קשורים לפיתוח זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, בסדר - -

קריאה:

בסדר, הם לא עשו רק טעויות.

היו"ר תמר זנדברג:

אין ספק, לאורך השנים טבע לא עשו רק טעויות. אוקי, תמשיך.

יובל לנדשפט:

בשלב השלישי, אמרנו: אחד תכנון, כאן ברגע שגומרים לתכנן, בעזרת אנשי המקצוע – יש אנשי מקצוע מיוחדים GMP, יש אנשי מקצוע מיוחדים שמסייעים בתכנון חוות חקלאיות, וגם שה"ס, ואת זה צריך לציין, התחיל להכשיר מדריכים חקלאיים. זה ידע שלא קיים עד היום במשרד החקלאות. בעקבות ההכרזה של שר הבריאות אורי אריאל על קנאביס כ – שר החקלאות, סליחה.

היו"ר תמר זנדברג:

יש פה נציג משרד החקלאות? אני רואה שחנן לא פה.

יובל לנדשפט:

לא, חנן שלח לי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, יש לנו מכתב.

יובל לנדשפט:

אה, יופי. אז הוא ביקש שאם לא תקריאו, להקריא את זה.

היו"ר תמר זנדברג:

כן, יש לנו את המכתב.

יובל לנדשפט:

חנן מתנצל, הוא סובל מאוד מהגב.

היו"ר תמר זנדברג:

אז אנחנו מאחלים לו רפואה שלמה. אנחנו נצרף את המכתב לפרוטוקול. אני רק אגיד שמונח לפנינו מכתב ממנהל שה"ס במשרד החקלאות, שבו הוא אומר שהשר הכריז על קנאביס כגידול חקלאי, שמשמעותו ששה"ס נותנים שירותים של הדרכה וייעוץ.

הוא מכשיר 15 מדריכים חקלאיים, הוא מעורה בשלב תכנון של הקמת חממות לגידול קנאביס, בכל הקשור להיתרי בנייה וכולי. הוא מכין טבלת חומרים שניתן יהיה להשתמש בהם עד לקבלת אישור הטוויות מהשירותים להגנת הצומח במשרד.

אה, זה כל מה שקשור להגנת הצומח. אוקי, בסדר. המכתב יצורף לפרוטוקול. אתה יכול להמשיך.

יובל לנדשפט:

בעזרת יועצים, עושים את שלב התכנון – בעזרת יועצים של GMP את שלב התכנון. מדובר פה במשהו מקצועי מאוד, אנחנו למדנו את זה גם בעבר, במאמר מוסגר, שמגדלי או יזמי הקנאביס בארץ בנו מפעלים לאריזה בחוות שלהם. היום אומרים, זה לא התקרב ליכולת ולאיכות שנדרשת מהתוצר הסופי של המפעלים – ואז אחרי שמקבלים – ותכנון האבטחה. שוב, גם פה כולם ניגשים ליועץ מקצועי בתחום האבטחה, כדי להתאים את זה לדרישות של ה-GSP.

אפשר לציין שדרישות האבטחה הן מקלות ממה שהיה קודם בחוות. הן מקלות כי הן נעשו בשיתוף, יש נהלים ברורים בשיתוף המשטרה, המשרד לביטחון פנים. הן לא מאין דרקון גדול, שדורשים מהחברות להפוך את עצמן למקום משוכלל ומשורין שגורם להוצאות כלכליות כבדות מאוד.

אז בעלי החוות – סליחה, היזמים מקימים את ה – לאחר אישור התכנון הם מקבלים – בונים את המבחן, ובסוף ניגשים למבדקים, מבדקי GMP ומבדקי G משהו, PGAP או GMP או GBP, ומבדק

security. עד כה, שניים כבר עברו. אחד זה פנקסיה, והשני גם את מבדק GMP שלו וגם את security, והגישו על זה טופס 3. טופס 3 הוא כבר בקשה לעיסוק לשלוש שנים.

המפעל השני הוא מפעל בצפון, צפון מרכז, שהגיש – יש עוד שני מפעלים שנמצאים בשלבים ממש מתקדמים, לאחד צריכה להיערך ביקורת ב-29.12, השני במהלך, אנחנו מקווים, שלהי ינואר, כך שאני מניח שעד אמצע ינואר אחרי הביקורת הראשונה – את הביקורת הראשונה של GMP קשה – לא תמיד עוברים. עורך אותה המכון לביקורת ותקינה של חומרים ברפואה, בדיוק אותם אלו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

במשרד הבריאות?

יובל לנדשפט:

כן. אלו שעושים את המבדקים של GMP. הם גם הודיעו לנו שהם חונכים עבורנו את הבודקת שלנו, ומהקל הזה יעבור במלואו ליק"ר. כנ"ל את ה-gdp. את ה-gsp, אמרתי, עושה המנב"ט של היק"ר. בתי מרקחת גם. זהו, אנחנו מניחים שהשרשרת כולה, בהנחה שהיא תעמוד, ממש בתחילת ינואר יהיו כבר מוצרים ברמה של - - -

היו"ר תמר זנדברג:

תחילת ינואר הקרוב? עוד שבועיים?

יובל לנדשפט:

לא אמרתי איזה שנה. ינואר 2018.

היו"ר תמר זנדברג:

לכן אני שואלת, כי זה עניין שחוזר על עצמו.

יובל לנדשפט:

תהיה לנו ב-2018 אפשרות למוצרים. יש לנו עדיין קצת בעיה ברמת הגנטיקה, לא לכל החוות יש גנטיקה חוקית. אי אפשר לבסס את התעשייה על גנטיקה לא חוקית. נעשה מאמץ גדול מאוד אצל המגלים, גם בעלי החוות שמתקדמים ל-GAP.

יש שלוש חוות שממתינות למבדק ה-GAP, כשבמבדק הזה בודקים גם שהגנטיקה מקורה בזנים יציבים, ראויים והכל. מתקרבות לזה מאוד שלוש, אנחנו מניחים שהן יהיו שם גם כן איפשהו במהלך הרבעון הראשון. אם יהיה לנו תוצרת מחוות GAP, מיוצרת במפעלי GMP, ועד אז יהיו בתי מרקחת, אז אני מניח שברבעון הראשון אפשר יהיה לקנות את המוצרים בבתי המרקחת. החלנו כבר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ברבעון הראשון של 2018?

יובל לנדשפט:

ברבעון הראשון של 2018.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. חוץ משמונת המגדלים הקיימים שכבר גידלו וכבר יש להם, יש עוד מגדלים מבין 200-300 האלה שכבר יוכלו להיכנס לתהליך, לגדל ולמכור?

יובל לנדשפט:

דוגמה אחת היא שאמרת, למעשה שאיפה לחיים BOL, שאפשר לקרוא שהוא מהקיימים, הוא הקים חווה מאפס, חווה חדשה לגמרי באזור הכמעט דרום - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כולל גידול?

יובל לנדשפט:

כולל הכל. כולל גידול, כולל ייצור, כולל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, זה כן, אבל הייצור - - -

יובל לנדשפט:

מפעל מאפס, ממש מאפס. הוא מכיר את הפוטנציאל. נכון, יש לו יתרון, הוא אחד מהשמונה.

היו"ר תמר זנדברג:

יש כאלה שהם לא מהשמונה האלה שנמצאים כבר בשלבים שיוכלו למכור ברבעון הראשון?

קריאה:

אני חושב שבעיקר אני אסתמך על שמונת הקיימים בשלב הזה.

יובל לנדשפט:

לא כל השמונה נמצאים שם, יש שניים בשמונה שמפגרים מאוד מאחור, גם ברמה של למצוא איפה הם רוצים לבנות את החווה. יש בתוכם כאלה שלא עברו מבדקים כאלה ואחרים של כשירות משטרתית. יש כל מיני. קבעה החלטת הממשלה שמגדלים חדשים יצטרכו להתאים את פעילותם. יתאימו, יקבלו את אישור ה-GAP. לא יתאימו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כמה מגדלים חדשים מאלה שהגישו – כי יש פה מספר, ממש לא מעט. זאת אומרת, הפער בין 8 לבין 250-300 וכולי, הוא פער גדול מאוד. כמה זמן אתם צופים שידביקו את הפער?

יובל לנדשפט:

הנה התשובה שתפתח את הנושא הבא של סוגיית הייצור: יש פחות מעשרה שנמצאים בהליך מתקדם מאוד של בניית חווה, פחות מעשרה. עדיין לא מותר להם להכניס את הקנאביס. דרך אגב, כך בדיוק היה למשל בחווה ברבדים, בחוות אחרות שהוקמו, ממש מההתחלה.

מהחדשים יש משהו שזה פחות מ-10, שנמצאים בהליך מתקדם של בניית חווה. אז איפה עוד ה-100 ומשהו שאמרת? רובם מחכים על הגדר, רוב החקלאים.

היו"ר תמר זנדברג:

לייצור.

יובל לנדשפט:

נכון, להחלטה על הייצור. זאת מכיוון שכיום כושר הייצור בארץ מספק. עם שתיים-שלוש חוות אפשר לייצר את כל התצורות של השוק המקומי. זה מלכתחילה היה על השולחן, גם שמונת המגדלים שהיו פה יכלו כבר אז לייצר את כת התצורות, והמפעלים בטח - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, בעצם כל הפער בין הקיים היום, המגדלים הקיימים היום, שלפי הרפורמה הזאת בעצם יעברו פיקוח יותר טוב, סטנדרטיזציה ויעברו במקום קשר ישיר למטופלים, מה שקיים היום, יעברו לשרשרת הזאת ולעבודה דרך בתי המרקחת, זה שינוי אחד שיהיה מבחינת הקיימים.

כל שאר הפוטנציאל הוא בעצם בנוי על הייצוא.

יובל לנדשפט:

לא, הוא בנוי על כך שכל מי שרוצה להקים משהו ולהתחרות בשוק המקומי יכול ומוזמן. זה כתוב גם בהחלטת הממשלה, זו כלכלת שוק חופשי. כל מי שחושב שהוא יודע יותר טוב מוזמן להראות את כישוריו. זה לא סגור יותר לאותם שמונה מגדלים.

הרי בדיונים שהיו פה בוועדה, אמרו חקלאים אחרים: אני יודע לגדל יותר טוב, כי אני מגדל פה או שם או בארון וכולי.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל בכל זאת, הפער בין – אתה אומר שהיו שמונה, יש היום פחות מעשרה, אז אולי חלק התחלפו כי חלק מהקיימים נמצאים הרחק מאחור ושניים-שלושה החליפו. זה בסדר, אבל - - -

יובל לנדשפט:

זה נכון. הרוב המכריע של היזמים שהגישו בקשות או אפילו קיבלו את האישורים הראשוניים, מחכים על הגדר, לפני שהם משקיעים כסף וממון רב בבניית החווה הסופר מתוחכמת כמו שנדרש ותנאי הביטחון, מדובר פה בכמה מאות אלפי שקלים. לפני שהם נכנסים להשקעה הם רוצים לראות שמתקיים שוק. בשוק רווי הם נזהרים מאוד.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. תכף נשמע אותם. רק לפני כן, שאלה אחרונה אליך בנושא המטופלים. הרי בעצם המטופלים היום, אלה שמסופקים על ידי המגדלים הקיימים, הם מסופקים מזון מסוים, מאיזשהו מיקס מסוים, מאיזשהו – אנחנו גם יודעים שחלק מהזנים הם ממותגים עם שמות, וחלקם עשו איזשהו תהליך והחליפו, וחלקם מצאו - - -

יובל לנדשפט:

יש נדידה כל הזמן בין ספקים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, ובין זנים.

יובל לנדשפט:

כל הזמן יש נדידה של מטופלים בין ספקים לבין זנים בתוך הספק עצמו. בעתיד, המטופל יוכל בבית המרקחת לבחור את מה שהוא רוצה.

היו"ר תמר זנדברג:

איך הוא יידע?

יובל לנדשפט:

המוצרים, זה מה שאמרנו – gcp good clinicals, המוצרים שלנו קרויים בשמות גנריים. ניקח דוגמה מהשוק שלנו. למשל, חולה ילך למטופל, והוא רושם לו קנאביס T10C2. דהיינו, פראצטמול 500 מיליגרם. עם זה הוא הולך לבית המרקחת. הוא מזהה בתעודת הזהות, אומר לו: שלום אדון משה, לך מגיע 30 גרם מ-T10C2, ועוד 10 גרם מ-T15C3. המטופל עצמו יכול לבחור מה הוא רוצה, האם הוא רוצה חד זני, בלנד, האם הוא רוצה מסוג של מגדל כזה או אחר.

היו"ר תמר זנדברג:

איך הוא יידע?

יובל לנדשפט:

רפואה מותאמת אישית. הוא יידע – זו כבר סוגיה – דרך אגב, פה אנחנו מאחדים את מה שאיליה אמר. דוקטור איליה רוניק, ישבנו גם איתו וזה הדבר שהכי – בכל עולם הרפואה מדברים על הבשורה הבאה, שהיא רפואה מותאמת אישית.

פה בקנאביס זה ממש עתיד להתממש, שהמטופל בעצמו – אנחנו מאמינים שהמטופל יודע על עצמו מה הכי טוב בשבילו. זה בדרך כלל ניסוי וטעייה.

היו"ר תמר זנדברג:

בדיוק, יש פה איזשהו ממד של ניסוי וטעייה.

יובל לנדשפט:

כמו מטופל שמגיע עם פראצטמול 500 מיליגרם, הוא בוחר בבית המרקחת האם לקנות אקמול, אברול, דקסמול, והנה רוקח שייתן עוד איזה ארבעה שמות, שכולם פראצטמול 500 מיליגרם, אבל הוא יודע מה הכי טוב לו. לפי מה? לפי ההתנסות האישית שלו.

דרך אגב - - -

קריאה:

אבל זה מסומן מאיזה ספק, נכון?

יובל לנדשפט:

מה?

קריאה:

זאת אומרת, הוא יוכל לקנות T10C2 מספק א', ספק ב' או ג'.

יובל לנדשפט:

בוודאי, הוא יוכל להגיד א' מספק שתיים. יכול להיות שלספק מסוים יהיה T10C2, יהיה לו שני סוגים. אחד שהוא רב זני ואחד שהוא חד זני.

קריאה:

יהיו לזה שמות מותגים?

היו"ר תמר זנדברג:

יהיה לזה מיתוג?

יובל לנדשפט:

בוודאי. אפשר לכתוב מיתוג, בדיוק ישבנו על זה, זה גם בנוהל GBP. אנחנו כתבנו מהם אותם מינימום הכרחי שחייב, כמו תעשיית התרופות. חייב להיות מסומן תאריך הייצור, תאריך תפוגה, כמות כמובן, סם מסוכן להבליט באותיות אדומות, כמו כל סמים מסוכנים.

אבל מה, מותר יהיה להוסיף, כל אחד על פי המיתוג, סוג, בלנד, או אפילו מיקי אמר: אני יכול לקרוא לזה מיקי? אמרתי לו שכן.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אז בעצם התהליך הזה של המחשבה כמה צריך, מאיזה מרכיב, high thc, rich CBD, לא יודעת מה, ייעשה בין המטופל לבין הרופא?

יובל לנדשפט:

לא, זה חלק מה-GCP, מה-good clinical, שאותו אנחנו מנחילים לרופאים גם בקורסים, וזה מאוד פשוט. אנחנו – חוץ מלרצף גנטית גם את הזנים פה, זה יהיה מכון וולקני וזה סיפור אחר, אנחנו מדדנו את רמות הזנים על פי הדיווחים של המגדלים, בכל הזנים שקיימים בארץ, בכל האתרים של המגדלים.

אנחנו חילקנו אותם לטבלאות שיוצרו מדרג מאוד הגיוני של THCCbd, ואנחנו חילקנו אותם לhigh thc, high cbd, ומוצר של intermediate, שהוא מוצר ביניים.

על פי זה – זה חלק מהמתודה הקיימת, איפה בדיוק מתחילים, לגבי איזו הטווח מתחילים עם איזה מוצר, ואיך מתקדמים. הרופא רושם רק גנרי, על פי אותו רקע שהוא למד - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, זה מה שאני שואלת.

יובל לנדשפט:

יש מחלות שבהן מומלץ להתחיל במוצרים עתירי CBD, ויש מחלות שבהן מומלץ להתחיל ב - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זה מה שהתכוונתי. זאת אומרת, בין המטופל לבין הרופא, הרופא התרשם איזה רמות של THC ו-CBD - - -

יובל לנדשפט:

נכון, ואיזה מוצר המטופל מבקש, תפרחות או שמן. בעתיד יכול להיות שיהיה נרות, משאפים ודברים כאלה. עם זה המטופל הולך, והוא לבד בבית המרקחת יחליט אם הוא רוצה לקנות תוצרת – סליחה שאני משתמש בשמות של קיימים, מתוצרת פנקסיה, מתוצרת שאיפה לחיים או מתוצרת בזלת תעשיית או סייקי טבע.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, טוב, תודה רבה. לפני שנעבור לנציגי הציבור, אני רוצה רגע – משרד החקלאות הקראנו, אני מבינה שהוא רתום לתהליך ואין איזושהי בעיה מיוחדת.

משרד הכלכלה? בואו נשמע רגע. בוא תתקרב רק לשולחן כדי שהפרוטוקול יוכל לשמוע אותך, ותגיד בבקשה שם ותפקיד לפרוטוקול.

איתן קופרשטוד:

שמי איתן קופרשטוד, אני הממונה על מדיניות ייצור במשרד הכלכלה, מנהל סחר חוץ. מנהל סחר חוץ מעורב בתהליך מתוך ההנחה שיש פוטנציאל גדול לייצור. הפוטנציאל נבדק על ידי משרד החקלאות והמערכת הכלכלית שלהם.

אבל יתרה מזאת, יש לנו 44 נציגי ברחבי העולם, הם כרגע ממש מונעים מאנשים לבוא אליהם ולשוחח בנוגע לפוטנציאל הייבוא במדינות המסוימות של קנאביס רפואי על מוצריו. אנחנו עוד לא מדברים על ארצות הברית, כי ארצות הברית ברמה הפדרלית עדיין לא מתירה ייבוא של קנאביס על מוצריו.

היו"ר תמר זנדברג:

אז ממה הם מונעים? לא הבנתי. מי מונע ממה?

איתן קופרשטוד:

הם מונעים, כי אנחנו עדיין לא יכולים.

היו"ר תמר זנדברג:

ממי הם מונעים?

איתן קופרשטוד:

הם מונעים מאותם מתעניינים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בממשלות שלהם?

איתן קופרשטוד:

מלבוא ולדבר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בממשלות או בשוק הפרטי של המדינות?

איתן קופרשטוד:

יש בשוק הפרטי, אבל בעיקר סוכנויות ממשלתיות וארגונים. זה מתחיל מאוסטרליה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מ-44 מדינות?

איתן קופרשטוד:

כמעט מכול. יש לחץ גדול בעיקר באוסטרליה, במדינות האיחוד, בעיקר הצפוניות: מגרמניה, מצ'יכה, מקנדה. אנחנו באמת עוד לא נגענו בנושא של ארצות הברית, שברגע שייפתח שם הנושא של הייצוא – סליחה, הנושא של הייבוא, אנחנו נידרש – הפוטנציאל כמובן יגדל.

אנחנו, על פי החלטת הוועדה להתרת הייצוא, החלטנו שאנחנו מאמצים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

הוועדה בראשות מנכ"לי האוצר והבריאות. משרד האוצר נמצא פה?

קריאה:

משרד האוצר כאן.

היו"ר תמר זנדברג:

אה.

איתן קופרשטוד:

משרד האוצר ומשרד הבריאות. אנחנו מאמצים את כל עקרונות היק"ר. ברגע שמגדל יקבל את – כל אחד בשרשרת הייצור יקבל אישורים של היק"ר, הוא יקבל באופן אוטומטי היתר ייצוא, למעט מוצרים שניתנים לרבייה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, כלומר זרעים וכאלה?

קריאה:

הוא יוכל לפנות לבקשה, זה לא אוטומטי - - -

איתן קופרשטוד:

כן, אנחנו – יש לנו איזשהו חשש שמוצרים שנועדים לרבייה, אנחנו לא יודעים לאיפה זה הולך.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה מדבר על זרעים, שתילים או כאלה?

איתן קופרשטוד:

זרעים, איחורים. ברגע שהיק"ר יגדיר מוצר שהוא נכון לייצוא, אנחנו ניתן את השירות לייצוא. עכשיו, כחלק מההליך, אנחנו התחלנו כבר במיתוג של הקנאביס הרפואי בישראל, זו פעם ראשונה מאז ימי ה - והכרמל, שממתגים את ישראל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

איך זה נקרא?

קריאה:

כיינן.

היו"ר תמר זנדברג:

איך?

קריאה:

כיינן, כמו כנען.

איתן קופרשטוד:

מותר לך לגלות?

קריאה:

מותר לנו לגלות, כבר גילינו, זה גם שם הכנס הבינלאומי. Cannan, כמו כנען, והסמל שלו כמו מגן דוד עם ה - - -

איתן קופרשטוד:

מאוד יצירתי, יצא לא רע. הוא ימותג, וכל מוצר שיקבל היתר לייצוא בעקבות העמידה בתקנות היק"ר, יוכל לקבל גם היתר להשתמש ב - - -

קריאה:

יוכל אם ירצה, כי לא כולם – יש מקומות שכבר פנו אלינו לבקש קנאביס, אבל לא כל כך רוצים שיהיה מותג ישראלי.

איתן קופרשטוד:

יהיה פשוט את האישור, אנחנו לא מכריחים, אבל יהיה לזה יתרון. אנחנו חושבים שברגע שנמתג, יהיה לזה איזשהו יתרון, לפחות בשנים הראשונות. מה יהיה הלאה? אנחנו לא יודעים. מי ייכנס ויגדל? אנחנו לא יודעים.

אנחנו מעריכים שארצות הברית תהיה מגדל גדול, מדינות אחרות שיש להן גם תנאי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ארצות הברית היא יחסית בפיגור כרגע, בגלל החוקים שם - - -

איתן קופרשטוד:

אני לא כל כך בטוח.

קריאה:

ברמה הפדרלית, היא סגורה לכל דבר מבחון - - -

היו"ר תמר זנדברג:

נכון, אבל גם אין שם מחקר ואין שם פיתוח. יש שם חוות גידול, אבל - - -

קריאה:

ברמות המדינתיות, יש שם איזה – אני לא מוסמך בנושא, אבל יש שם איזה פער לא פתור בין החוק הפדרלי ל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, נכון.

איתן קופרשטוד:

שיהיה ברור דבר - - -

קריאה:

הפן המדינתי היתר, נגיד אם אתה קונה בקולורדו קנאביס ואתה עובר לנבאדה, אתה עובר עבירה.

איתן קופרשטוד :

שיהיה ברור דבר אחד : חיי המדף של היתרון היחסי שלנו הם לא ארוכים במיוחד, אבל אנחנו נבנה אותם.

יובל לנדשפט :

על מנת לקדם את זה, אנחנו יחד עם משרד הכלכלה עבר ערכנו כמעט שלושה, שניים וחצי סיורים לצוערים של משרד הכלכלה, לפני שהם יוצאים לבייסים. הם יהיו המשווקים, אם וכאשר או אם יוחלט – ככל שיוחלט על ידי ממשלת ישראל לאשר את נושא הייצוא, אז ברור שצריך להכשיר נציגים בשגרירויות, וכבר ב – כמה כבר יש בחו"ל כאלה?

איתן קופרשטוד :

כמה עשרות שכבר עברו את ה- - -

יובל לנדשפט :

שהוכשרו, למדו ומבינים מה זה קנאביס ישראלי ומה היתרונות שלו, ומה זה - medical - ולמה הוא שונה מכל דבר אחר שנמצא בעולם, ולמה זה דומה מאוד לתרופה – לא לתרופה, אין מילה כזאת. למה זה דומה לתכשיר רפואי ולא לקנאביס שהוא בשוק הפנאי.

היו"ר תמר זנדברג :

אוקי.

איתן קופרשטוד :

אנחנו כרגע למעשה גם יושבים עם כמה יזמים שמגיעים אלינו, אנחנו מקבלים את המידע – אנחנו למעשה אחראיים רק על השיווק הבינלאומי, כאשר מי שאחראי פה בארץ על כל הנושא של ההיתרים זה היק"ר, הם אנשי המקצוע. ברגע שהם יאשרו וניתן את האישור לייצוא, אז מערך הנספחים המסחריים יעמוד לרשותם.

זה לא פשוט, יש מדינות שבשלב הזה לא יתירו. לא לשכוח דבר אחד : חלק מהמדינות לא יתירו לגורמים פרטיים, ואנחנו עמדנו על כך שהייצוא יהיה ייצוא של אנשים פרטיים, של חברות פרטיות ולא של סוכנות ממשלתית כמו שהייתה בזמנו אגרקסקו. זה נותן לנו איזשהו יתרון.

מצד שני, אנחנו מקיימים את כל מה שכתוב באמנת הסמים הבינלאומית מ-1961, ומצאנו את הפתרון המשפטי. הפוטנציאל הוא כ-4 מיליארד דולר. אין כל ספק - - -

היו"ר תמר זנדברג :

בשנה?

איתן קופרשטוד :

כן, של מוצרים רפואיים של קנאביס.

יובל לנדשפט :

לב העניין הוא בעיקר המתודה הקלינית. אין מתודה קלינית בעולם לקנאביס. גם בארצות הברית, באותן מדינות שיש קנאביס רפואי so called, מה הרופא בודק? שהמטופל שילם 50 דולר לפקידה בכניסה? מה הוא בודק? אין לו מתודה קלינית, לא לומדים קנאביס בבית ספר.

המדינות עלו על זה, וכשאנחנו פרסמנו את אותה מתודה קלינית ה-gcp, ה-mcgc, מה שנקרא הספר הירוק – שגם הוא, דרך אגב, עבר עדכון ומופיע באתר. כעת סיימנו גם לתרגם אותו. מדינות עמדו בתור כדי לאמץ אותו.

אנחנו בחודש מאי, ממש לאחרונה, נפתח את הקורס הבינלאומי של טרנר ה-trainers, זה עדיין קצת קשור למחלקת ה-g to g שלנו, יהיו בו גרמנים, יהיו בו צ'כים, יהיו בו מאוד מדינות שכבר מאוד רוצות להשתתף. אנחנו לא יודעים איך לאכלס את כיתת הלימוד, כנראה שנפתח שתיים.

זה המפתח לייצוא בדרך כלל, כי מה אומרות המדינות? אנחנו רוצות קודם כל ללמוד, כדי ללמד את הרופאים. ברור לכולם שזה צריך להיות דרך רופאים, כמו כל דבר. אבל אחרי שנלמד, מאיפה – מה הרופאים ירשמו? כי אנחנו הרי – אותם מוצרים שהיום אנחנו קוראים להם לפי ריכוזים גנריים, אנחנו בעתיד – הרי אמרנו, מוצרים גנריים, שתהיה דרך מסוימת להתוות.

לאות הדרך קראנו estimate potency -ep, שעליה מבוסס ליבו של הפטנט, של הספר הירוק. את המתודה הקלינית הזאת אנחנו נלמד את מדינות העולם שירצו לאמץ מתודה קלינית, וזה גם המפתח לייצוא.

לכן גם גרמניה וצ'כיה, כל אותן מדינות שממש עומדות בשערי בקשות הייבוא אליהן, השלב הראשון שהן רוצות זה ללמוד את המתודה.

קריאה:

כרגע אנחנו מונעים ממשלחות רשמיות להגיע לפה, כי אנחנו למעשה לא יכולים להגיע ל- - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, יש לי שנייה שאלה: במצגת שהציג לנו מנכ"ל משרד האוצר באותה – שהציג את העבודה של אותה וועדה, אחד הדברים שהוא הציג, זה שהייצוא הזה יהיה תלוי בהסכם בין המדינות. נכון שזה לא ייצוא ממדינה למדינה, אבל שיהיה צריך להיות הסכם בין הסוכנויות - - -

שאל כהן:

המדינה מקבלת – צריכה לאשר את הייבוא אליה, כי גם שם מדובר ב- - -

היו"ר תמר זנדברג:

באמצעות סוכנות ממשלתית?

איתן קופרשטוד:

קודם כל, אנחנו החלטנו שאנחנו נייצא רק למדינות שחברות, חתומות ומקיימות את האמנה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

איתן קופרשטוד:

זה כבר שם את ה – ממפה באיזושהי צורה את הנושא.

קריאה:

ופוטנציאל הייצוא של ה-4 מיליארד דולר שהזכרת, זה רק במסכרת המדינות האלה?

איתן קופרשטוד:

בוודאי.

שאל כהן:

רק מדינות שפנו אלינו. בסופו של דבר, מה שקורה ב – נאמר שיהיה ייצוא מישראל למדינה כלשהי, המדינה תפעל בצד שלה, בהתאם לנהלים שלה, לחוקים שלה.

זאת אומרת, בסופו של דבר היא תהיה מסוגלת לגמרי להגיד מה היא מייבאת ואיך היא מייבאת.
בהתאם לאמנה, תהיה חייבת להיות בצד שלה אותה סוכנות מדינתית שתחליט האם היא תהיה הגוף
היחיד שמייבא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אבל הייצוא מאתנו והייבוא של אותה מדינה יהיה תלוי בחתימת הסכם בין מדינת ישראל
למדינה?

שאול כהן:

לא.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, מבחינתנו כמדינת ישראל, תנאי שהמדינה תהיה - - -

איתן קופרשטוד:

יש הסכם אנטי לטרלי, כי כל מי שחתם על האמנה, למעשה חתם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אז האמנה זה מבחינתנו אומר שהמדינה אחראית על מה שקורה אצלה וכולי. יש גם תנאי שתהיה
שם סוכנות ממשלתית?

איתן קופרשטוד:

לא, זה תלוי במדינה. כמו שאצלנו מצאנו את הנוסחה המשפטית להמשיך ליצואנים פרטיים
לייצא, גם שם מן הסתם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, אין תנאי בילטרלי או משהו כזה. כל מדינה שחתומה על האמנה, מבחינתנו - - -

איתן קופרשטוד:

צריך להציג – הקונה צריך להציג היתר ייבוא, וה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

היתר ייבוא מהממשלה שלו?

איתן קופרשטוד:

מהמדינה שלו, על מנת שאפשר יהיה לייצא אליו.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, סיימת, איתן?

איתן קופרשטוד:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אז נעבור לנציג משרד האוצר?

שאל כהן:

רק לגבי הנקודה ששאלת, להבנתי, ואולי צריך לוודא מול משפטנים, האמנה מגדירה שלכל מדינה צריכה להיות סוכנות ממשלתית. להבנתי זה משהו שהוא כבר אינטגרלי לאמנה.

היו"ר תמר זנדברג:

כן, אבל יש שונות - - -

שאל כהן:

לא נדרש הסכם בילטרלי ממשלתי נוסף.

איתן קופרשטוד:

ברגע שאנחנו חתומים, מדינות שחתומות על האמנה הזאת, למעשה בעיניהן הן יכולות לבצע trade subject לאמנה.

יובל לנדשפט:

לדו"ח המנכ"לים צורפה חוות הדעת של היועצת המשפטית שרונה, שהייתה גם של משרד המשפטים. נמצאה דרך – אם, וככל שיוחלט על ידי הממשלה על הייצור, לעשות את הייצוא של מוצרי קנאביס כמו כל תרופה, למדינות שחתומות על האמנה בדרך פשוטה, שלא תחייב בירוקרטיה מעיקה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. נגיד לצורך העניין, הבנו כבר שלהרבה מאוד מהמגדלים החדשים ייקח עוד זמן יחסית ארוך, או לא קצר מאוד, עד שהם ייכנסו לתהליך הזה, שהם ייצרו מוצר מוגמר שעומד בתנאים שאתם הצבתם.

המגדלים הקיימים, יש פער בין מה שהם מגדלים היום ונמכר לשוק המקומי, לבין המוצר העתידי שעומד ב - - -

יובל לנדשפט:

בוודאי, בגלל זה הם נדרשים בהתאמות.

היו"ר תמר זנדברג:

כמה זמן אתם מעריכים שייקח להם להתאים בין מה שהם מגדלים היום לבין מה שצריך להיות?

יובל לנדשפט:

היום התשובה היא שאנחנו לא יודעים. יש כמה מתוך ה – את מדברת על השמונה?

היו"ר תמר זנדברג:

נניח, סתם.

יובל לנדשפט:

יש כמה שזינקו בעז' ורצים קדימה על החוות הקיימות, ונמצאים ממש בפאתי – נשאר להם רק מבחן אחרון של GAP, יש כאלה שניים. יש אחרים שזינקו בעז' קדימה והם ממש הקימו חוות חדשות מאפס. נמצאים פה נציגים של אחת כזאת. גם כאלה קיימות שתיים.

לעומת זאת, יש כאלה שמסרכות רגליהן באישורים כאלה ואחרים לחווה אחת, לשתיים או לשלוש. הן משרכות את רגליהן מתוך אמונה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

השאלה שלי היא כזאת: על מנת לעמוד ב-GAP הזה, שזה בעצם תנאי לייצוא - - -

יובל לנדשפט:

זה תנאי בכלל למכור.

היו"ר תמר זנדברג:

זה תנאי למכור גם בישראל וגם לייצא, כרגע.

יובל לנדשפט:

נכון.

היו"ר תמר זנדברג:

כמה זמן ואיזה תהליך אתם מעריכים שייקח, בין היום – נגיד שמחר מאשרים את הייצוא בממשלה, ואנחנו יודעים – ותכף נשמע אולי, יש פה משרד לביטחון פנים?

קריאה:

נוכחים.

היו"ר תמר זנדברג:

אז תכף נשמע. שמענו ממשרד הכלכלה, שמענו ממשרד האוצר, שמענו ממשרד החקלאות, כמובן בריאות, גם אתם חברים בוועדה, אז תכף נשמע, למרות ששוב, הייצוא זה לא פה במוקד הדיון הזה, אבל אנחנו שומעים שזה כן נושא פה.

בואו נניח רגע – מחזירה את השאלה אליך, יובל. נניח שביום ראשון הקרוב הממשלה מאשרת את הייצוא. כמה זמן ייקח להערכתך עד שתהיה תוצרת משמעותית, שתעמוד בתנאים שלכם, ותוכל להימכר בארץ ולייצוא?

יובל לנדשפט:

נתתי את התשובה קודם. ברגע שיהיו מוצרים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כמה זמן ייקח עד שיהיו את המוצרים האלה?

יובל לנדשפט:

ברבעון הראשון של 2018.

היו"ר תמר זנדברג:

שזה השניים האלה - - -

קריאה:

אמרת שהרבה מאוד מהמגדלים מחכים על הגדר - - -

יובל לנדשפט:

שאלת מתי יתחיל, יהיו הראשונים. מתי יהיו אחר כך? כשהם ירצו להצטרף.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, הראשונים - - -

יובל לנדשפט:

כמה זמן לוקח לבנות חווה? יושבות פה שתי חקלאיות. כמה זמן ייקח להן לבנות חווה מהרגע שהכסף בכיסן, השוק לכאורה קיים, כמה זמן לוקח לבנות חווה כזאת ולהקים אותה? אנחנו מניחים שמספר חודשים בודדים, פחות מחצי שנה.

יש לנו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, בעצם כרגע יש פחות מעשרה, אתה אומר, שחלקם מהמגדלים הקיימים ועוד כמה מאוד זריזים, שכבר בתהליך וברגע שייפתח – שיעבור לזה החדש, הם כבר יוכלו להתחיל לרוץ, גם למכור לשוק המקומי וגם הם יהיו, מן הסתם, הראשונים שיקפצו על עגלת הייצוא - - -

יובל לנדשפט:

אם הם יעמדו בדרישות האיכות - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כן, אני מדברת על אלה שיעמדו.

יובל לנדשפט:

אז כן.

קריאה:

לא יהיו כמה מאות, אנחנו חושבים שיהיו כמה עשרות.

יובל לנדשפט:

יהיו כמה עשרות, אנחנו חושבים שהשוק יסדר את עצמו. יש פה שאלה כמו כל כניסה לשוק, זה שוק כלכלי פתוח. מי שרוצה לקחת סיכון ולהיכנס עכשיו, אז הוא – הממשלה עוד לא החליטה, יכול להיות שיש סיכון.

מי שאומר: לא, קודם כל נחכה שהממשלה תחליט, זה סיכון אחר. מי שאומר: לא, קודם כל נראה שהממשלה תחליט ושמדינות אחרות באמת ירצו, ושנקבל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ורק אז הם יתחילו.

יובל לנדשפט:

אז הוא מחכה למועד מאוחר יותר.

היו"ר תמר זנדברג:

טוב, אוקי. המשרד לביטחון פנים, נמשיך את סבב המשרדים ואז נעבור לחקלאים.

גוני פרנקל:

בוקר טוב, גוני פרנקל, יועץ מנכ"ל המשרד לביטחון פנים. בוקר טוב לכולם. המשרד לביטחון פנים תומך בהליך הייצוא, ובלבד שיינתן מענה ראוי לתהליך האכיפה שנלווה לתהליך הייצוא, ולחינוך, מניעה והסברה שמחויבים להתלוות לתהליך כה משמעותי, על מנת שהשוק בישראל יוכל גם להסתגל בזמן וגם כדי שנוכל למנוע זליגה מחוות ומגורמים פרטיים אל השוק השחור, מה שעלול לקרות.

כמו שאמרנו, אנחנו במשא ומתן מול משרד האוצר, כדי לסכם את התהליך הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

הערכה שלך, כמה זמן זה – מתי זה יעלה לממשלה?

גוני פרנקל:

זה תלוי במשרד האוצר.

היו"ר תמר זנדברג:

משרד האוצר, מתי זה יעלה לממשלה?

שאל כהן:

החלטת הממשלה שמאמצת את המלצות הצוות הבין משרדי כבר כתובה בגופה. יש נקודה של משא ומתן לגבי היקף המשאבים שנדרשים על ידי המשרד לביטחון פנים - - -

קריאה:

גם משרד הבריאות.

שאל כהן:

היקף המשאבים לגבי הבירוקרטיה – שצריך להוסיף למערכת על מנת לאפשר את הייצוא. זה משא ומתן שאנחנו מתכוונים, שואפים לסיים מהר ככל האפשר. אנחנו שואפים לסיים אותו מהר ככל האפשר, לדעתנו זה משהו שיכול רק לתמוך בשוק ובכלכלה הישראלית, ולכן בהחלט אנחנו רוצים להביא אותו לממשלה מהר ככל האפשר, בכפוף לסכומים שיהיו סבירים.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אז יש כרגע משא ומתן תקציבי בין הצדדים.

גוני פרנקל:

אם אנחנו נגיע להסכמות, זה עניין ש'מעבר לדרגת השכר שלי', לפחות.

היו"ר תמר זנדברג:

יש מדד כמה משכורות לרכישת דירה, כמה פעמים המשכורת של כל היושבים כאן, הסכום יגיע. סתם, בצחוק.

גוני פרנקל:

זה נמצא במשא ומתן אינטנסיבי בין המשרדים. אני מאמין ומקווה שנוכל להגיע לסיכומים כאלה בשבועות הקרובים. אני לא רוצה להתחייב על הערכת זמן שאני לא יכול לעמוד מאחוריה, אז אני מעדיף להשאיר את זה במשפט הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אבל אתה מעריך את זה בשבועות.

גוני פרנקל:

אני מקווה, זה תלוי בהסכמות שיושגו בינינו לבין משרד האוצר, על זה זה יקום וייפול.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. בכל אופן, אתם, גם משרד האוצר, המשרד לביטחון פנים, משרד הכלכלה, מודעים ליתרון היחסי שיש כאן, שהוא גם מה שנקרא time sensitive. כלומר - - -

גוני פרנקל:

אנחנו מודעים היטב גם ליתרונות המשמעותיים שיש לקנאביס בשווקים בחו"ל, לקנאביס הישראלי, ועם זאת אנחנו רגישים עוד יותר למסוכנות של הקנאביס, במיוחד הקנאביס לשימושים רפואיים והשפעותיו על קטינים, על נהגים ועל משתמשים באופן כללי שלא אמורים להשתמש בו.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל זה לא קשור כרגע.

גוני פרנקל:

זה מתכתב עם האפשרות, עם החשש מזליגה של חומרים כאלה ואחרים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, אבל את זה אתם שמתם – אתם הייתם חלק מוועדה בין משרדית, אתם שמתם - - -

גוני פרנקל:

היינו בוועדה הבין משרדית - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אנחנו יודעים שהיום זה ברינקסים. עדיף במקום שיופץ פה, זה ילך ישר לשדה התעופה ויופץ - - -

גוני פרנקל:

אבל זה לא שואב אבק שעובר מעל החווה ושואב אותה לכיוון נתב"ג.

היו"ר תמר זנדברג:

זה כמעט כן.

גוני פרנקל:

זה לא, וכמו ש - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתם ביקרתם פעם בחווה כזאת? אתם יודעים איזו רמת אבטחה יש שם?

גוני פרנקל:

כן, בוודאי, היינו. חודש וחצי אחרי שביקרנו שם פרצו אליה, לתוך הבונקר התת קרקעי, עם הכלבים והמצלמות והכל.

היו"ר תמר זנדברג:

זה קורה, אתה יודע. אתם המשרד שאחראי על הפשיעה - - -

גוני פרנקל:

יפה, ולכן מתוקף תפקידנו על ביטחון הציבור, לוודא שהחומרים האלה לא יגיעו לציבור הרחב, ובמיוחד לציבור רגיש להשפעת החומרים הפעילים בקנאביס.

היו"ר תמר זנדברג:

מאה אחוז, אבל זו העבודה - - -

גוני פרנקל:

אני בטוח שאת תסכימי איתי.

היו"ר תמר זנדברג:

חד משמעית, וזאת העבודה שאתם עושים אותה גם כל השנה וזה גם היה התפקיד שלכם בוועדה עצמה.

גוני פרנקל:

עם זאת, ואני מסייג כאן את דבריו של שאול ידידי, דעת המיעוט של המשרד לא צורפה לדו"ח הסופי שהוגש לשרים ולא נכללת בהצעת המחליטים שהוגשה לממשלה – בטיטת המחליטים שהוגשה לממשלה. מפורטות שם גם ההסתייגויות שלנו.

עם זאת, אנחנו תומכים בתהליך, ובלבד שיינתן מענה ראוי לצרכים שדרושים לנו כדי לשמור על ביטחון הציבור.

היו"ר תמר זנדברג:

יפה. אז סיימנו בצורה טובה. יש לי רק שאלה כזאת: מרגע שתובא החלטת הממשלה ותאושר, מה קורה אז? זאת אומרת, זה עולה לממשלה, זו הצעת מחליטים למעשה, נכון?

שאול כהן:

זו הצעת מחליטים שמאמצת את עיקרי ההמלצות שבדו"ח, מגדירה לאיזה מדינות אפשר לייצא, שהייצוא נעשה על ידי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שזה באותו - - -

שאול כהן:

כוללת משאבים שמסופקים למשרדים מתקציב המדינה, על מנת להתמודד עם הבקשות והאישורים, ומגדירה לוחות זמנים לתחילת הפעילות, תחילת הייצוא, ככל שזה נוגע למדינה. זאת אומרת, ככל שגוף יבקש אישורים, אז ההחלטה מגדירה לוחות זמנים לגבי מתי המדינה צריכה לסיים את תפקידה. כמובן שהייצוא בפועל הוא תלוי בעוד גורמים.

היו"ר תמר זנדברג:

במה עוד זה תלוי?

שאול כהן:

בשוק - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זה ברור, אבל זה כבר דברים שתלויים – רגע, מרגע שעברה הצעת המחליטים בממשלה, זה מבחינתנו כמדינת ישראל, זה אישור ללכת ל – זה תלוי באיזשהו שינוי תקנות? זה תלוי בחקיקה מסוימת? במה זה תלוי?

יובל לנדשפט:

יש פה דברים תפעוליים שצריך לעשות.

היו"ר תמר זנדברג:

מה?

יובל לנדשפט:

אנחנו התחלנו כבר לפעול. למשל, ניקח דוגמה פשוטה שהיא אחת מרבות שעלו. כבר ישבנו – אנחנו חוזים את פני העתיד, עם הארגון של המשלחים. כדי להוציא סחורה ממדינת ישראל, צריך לעבור דרך אזורי מכס.

אזורי מכס זה תחום שמוגדר גם באמנות בינלאומיות, גם מבחינת ביטחון ואבטחה וגם מבחינת חוקים אחרים, בטח שנוגע לסמים.

מסתבר שאנחנו לא יכולים להכניס מוצרי קנאביס, אפילו אם הם רשומים כתרופות. צריך יהיה לייצר אזור מכס נפרד על מנת – אז קבענו כבר סיורים עם המב"ט שלנו, עם המב"ט של המשרד, יש פה הרבה מאוד עשייה שנועדה כדי בכלל לאפשר את הדבר הזה, שמוצרי קנאביס ייכנסו לאיזשהו פלט.

יש פה הרבה דברים אחרים.

היו"ר תמר זנדברג:

איזה עוד דברים חוץ מזה?

ציון אפרתי:

אם אפשר, אני מהמכס. מה שהוא אומר זו תורה מלמעלה. הבונדדים הקיימים היום לא בנויים כמו שהוא הסביר, עם מערך כזה של אבטחה שבשרשרת של כל האבטחה עשו הכל, אבל שוכחים את הרגע שאם רוצים להביא את זה למחסנים רגע לפני שזה יוצא מהארץ, המחסנים האלה במקומות האלה לא בנויים במערך האבטחתי של ה-security שהוא דיבר עליו.

כל המערך יצטרך להתאים את עצמו, באותן חברות פרטיות שמנהלות היום את הבונדדים, זה גופים פרטיים, זה לא מדינה. צריך לראות איך המערך הזה - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו כבר יושבים איתם ומוצאים את אותם מקומות שאפשר לעשות את זה. גם בזה יש מקומות, כמו שידועים נתב"ג הוא לא מקום - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, בעצם מה שאתה אומר, שיש לנו כאן בעצם עוד חולייה בשרשרת שתתווסף לדבר הזה - - -

יובל לנדשפט:

לא בשרשרת הישראלית, בשרשרת אחרת - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, בשרשרת ישראלית.

איתן קופרשטוד:

ברגע שזה יוצא לבונדד, זה כבר יצא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מה זה בונדד? בונדד זה המקום בנמל?

איתן קופרשטוד:

בונדד זה סוג של חברה פרטית - - -

יובל לנדשפט:

הוא אמנם בן גוריון, אבל זה אזור אקס-טריטוריה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

איתן קופרשטוד:

הוא מנוהל על ידי חברה פרטית.

יובל לנדשפט:

הוא מנוהל בשני הכיוונים, גם בייצוא וגם בייבוא.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל ייבוא, כרגע אין לנו ייבוא.

יובל לנדשפט:

לא, הייבוא במדינת היעד.

קריאה:

רגע, אז קיימת אפשרות שהממשלה תעבור ואז זה ייתקע ב - - -

היו"ר תמר זנדברג:

בוודאי, חכה, זו עוד לא החוליה היחידה. חכה רגע, תכף נגלה אילו עוד חוליות יש.

רגע, אז חוליה אחת שעכשיו גילינו זה הבונדד הזה, שכאשר – מה שקורה זה שזה שטח הפקר - - -

קריאה:

לא הפקר.

היו"ר תמר זנדברג:

לא הפקר, סליחה, זה לא שטח מדינת ישראל. איזו רגולציה חלה שם?

איתן קופרשטוד:

כל מי שהתעסק – כשאנחנו נותנים רישיונות, אנחנו נדאג שהסחורה תגיע לשאר הנמל, לדלת של הבונדד. מאותו רגע זו הבעיה של היבואן ושל היצרן. אני לא רואה, עדיין, חברת תעופה שמסכימה להטיס. אנחנו צריכים גם שם - - -

קריאה:

אנחנו צריכים למצוא פתרונות לכולם. היות ויש לנו רק חצי שנה לפני החלטת הממשלה, אנחנו צריכים למצוא פתרונות, כולל סיורים למציאת מקום - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מה הדרכים - - -

קריאה:

אני עוד לא רואה חברת תעופה שמסכימה להטיס, כן? זה לא פשוט.

ציון אפרתי:

אני רוצה להוסיף רגע לגבי חברות התעופה. אנחנו, במסגרת יחידת הסמים של המכס, מבצעים גם מה שנקרא משלוחים – של סמים שהם בדרך לישראל. אז לאחרונה יש לנו המון אירועים מגרמניה, ספרד וכאלה, של סמים שהגיעו מדרום אמריקה הגיעו לשם, ורגע לפני שהם עוזבים את המדינה, מודיעים לנו בקשרי יחסי גומלין, שיש פה 4 קילו קוקאין שמיועד לישראל. האם אתם רוצים שזה יגיע אליכם כדי שתעשו פעילות פלילית נגד אותו יבואן? אז אנחנו אומרים כן, ואישורים משפטיים וכולי, אבל לפעמים חברת התעופה לא מוכנה שהסם הזה יעלה על המטוס שלה, 4 קילו קוקאין.

קריאה:

אבל זה לא סם, זו תרופה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אבל במקרה הזה – רגע, מה שמך?

ציון אפרתי:

ציון.

היו"ר תמר זנדברג:

ציון, נעים מאוד, מאה אחוז. רק פה מדובר בייצוא שיש לו רישיון ממדינת ישראל, בשביל זה הרי אנחנו עובדים על כל הדבר הזה. יש החלטת ממשלה ועובדים על כל הזה. כלומר, לא מדובר בפעילות עבריינית, מדובר בפעילות מורשית.

ציון אפרתי:

כמו שהוא אמר, הכלכלה וכולי. מי שיצטרך לנהל את כל מערך הייצוא הזה יצטרך לרתום את כל החברות, את כל הבונדדים ואותו כמכס, שאם נהיה בחוליה אחת שנאשר את כל מה ש- - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתם עובדים מול הבונדדים האלה?

איתן קופרשטוד:

זאת הסיבה שאנחנו התנגדנו שתהיה חברה ממשלתית שתתעסק בייצוא.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, אתה בעצם - - -

איתן קופרשטוד:

אנחנו לא רוצים – השוק העולמי הוא שוק חופשי, ואם יהיה כדאי – אם יהיה קונה, אם יש קונה ויש מוכר, תימצא הדרך החוקית לייצא.

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, אתה רואה בחזונו שהיצואנים עצמם יפנו לבונדד כזה, ויגידו לו: תשמע, אני רישיון הייצוא שלי, יש לי התחייבות לייבוא מהצד השני, שלח לי את הדבר.

איתן קופרשטוד:

יש קונה, יש סחורה, כמה אתה רוצה? אני מתאר לי שתהיה פה פרמיה גבוהה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ובהתחלה יהיה קשה.

קריאה:

המוטיבציה הגדולה ביותר לעשייה, כמו בכל דבר, זו הכלכלה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, אז יש לנו – אתם בקשר עם הבונדדים האלה ביום יום?

ציון אפרתי:

אנחנו בקשר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לצורך העניין, אתם בלופ?

קריאה:

אני לא מכיר את זה.

היו"ר תמר זנדברג:

לא מכיר קנאביס - - -

ציון אפרתי:

לא מכיר את זה שמישהו במכס – בבונדד נמצא באיזשהו תהליך. אני יכול רק לבדוק את זה. אני רוצה להגיד גם המכולות של – אם ניקח את זה ונקצין את זה לכיוון ביטחון פנים, יש מכולות סיגריות

שמגיעות במאות כל יום לנמלים, וגם מכולות של סיגריות אמתיות נגנבות או נפרצות בתהליך יום יומי של ההברחה ובגניבה של סיגריות.

כל השינוע של הסחורה מאותם מגדלים, מאותם מחסנים, מאותם מתחמים לנמל התעופה, זה שינוע אחר כבר. זה שינוע ב - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ברור.

קריאה:

כמו שמייצאים נשק ויהלומים, תימצא הדרך גם לייצא את זה.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי יש לי שאלה: אתם כמכס - - -

יובל לנדשפט:

יש ב-GSP גם איך משנעים.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, את זה הבנו. זה שהאבטחה קיימת, סבבה.

יובל לנדשפט:

כולל דרך אגב עם הבונדד, וזה שלא יודעים זה כי אנחנו עוד לא מספרים, כי איך אמר ידידנו? מאוד קשה לרתום את כולם.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל לצורך העניין, בתהליך שלכם, המכס הוא חלק – הוא נמצא אצלכם בלופ?

יובל לנדשפט:

הבונדדים, כן. יש ארגון שקוראים לו IPL שזה ארגון של כל מי שעוסק בייצוא, אנחנו יושבים איתם בשבוע הבא - - -

קריאה:

אנחנו לא – אי אישור, אם הם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, הבנתי, להפך, אנחנו מחפשים איך לרתום.

יובל לנדשפט:

נערך כבר סיור – עזבו, אני לא רוצה להגיד, זה יעלה את המחירים וחבל.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אז יש לנו בונדד, שזו המילה החדשה שלמדתי כרגע, שזה אחסון בנמל התעופה או הנמל לפני היציאה. יש לנו את הנושא של חברות תעופה, מה עוד?

קריאה:

משלחים.

היו"ר תמר זנדברג:

מה עוד יצטרך לקרות לפני ה – אנחנו כרגע – מה החסמים? נגיד שהגענו, החיינו וקיימנו להחלטת הממשלה, נניח שאנחנו כבר שם. מה אז בין הרגע הזה לבין זה שבפועל משלוחים מתחילים לצאת מהמדינה, אחרי שיש את ה-GAP והמגדלים כבר התחילו, חלקם לקחו את הסיכון ולקחו על עצמם, חלקם יחכו לזה ואז יתחילו במרוץ, הכל בסדר.

מה החסמים מבחינתנו כמדינה, מבחינת רגולציה, הסכמים, חקיקה ותקנות, עד שזה קורה, עד שהמשלוח הראשון יוצא ממדינת ישראל?

יובל לנדשפט:

שאלה נהדרת. אם הייתי יודע כמה חסמים יש, בגלל ה – יש דבר שקוראים לו ברפואה NIH, not invented here. נורא קשה לחולל - - -

היו"ר תמר זנדברג:

זה ברפואה?

יובל לנדשפט:

כן. Not invented here זה החסם הגדול ביותר מתרופה חדשה להיכנס לשוק. כולם נגדה חוץ ממי שהמציא אותה. כך זה בערך גם במהפכה הגדולה הזאת שישראל עושה, בארץ ובעולם.

אנחנו כיק"ר חווים התנגדויות לאורך כל הדרך, מההתחלה ועד הסוף. על כל בעיה – אבל הסירה הזאת יוצאת. אני מניח שיהיו עדיין בעיות וצרות שיצוצו במשך הדרך. נפתור גם אותן.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אני עכשיו לא מדברת מבחינה יזמית, אני מדברת מבחינה בירוקרטית רגולטורית. כלומר, לצורך העניין, מרגע שהחלטת הממשלה מאושרת, יש איזושהי תקנה, חוק, תקנה בכנסת שתצטרך לעבור? או שמאותו רגע, לצורך העניין, מי שיעמוד ב-GAP - - -

יובל לנדשפט:

אני כל פעם מופתע מיצירתיות חדשה, כמו שהופתעתי למשל בתוך עמנו מהיצירתיות של - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לאיפה משרד האוצר הלך?

איתן קופרשטוד:

שיהיה מובן, אנחנו מדברים – אנחנו נפתור את הבעיה, כאשר סחורה יוצאת עד לדלת של הבונדד, לצורך העניין, עד לפתח - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שנייה. כמו שאתה אמרת, אני דווקא הולכת בדברים שלך. זאת החלטה – זה חסם כלכלי עסקי, שאתה אומר, ובצדק, ואני מקבלת את זה, יצטרכו לפתור את זה ביחסים הכלכליים – אני מקבלת את זה, אני שואלת משהו אחר.

איתן קופרשטוד:

אני רוצה להוסיף לך עוד קושי שלא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

שנייה, אבל - - -

איתן קופרשטוד:

אף אחד מאלה שפנו לנספחויות המסחריות, לא הציג רישיון.

היו"ר תמר זנדברג:

כי אין, הם לא מנפיקים עדיין רישיון. אז זאת השאלה שלי – בסדר, רגע. אבל אני שואלת את משרד האוצר – אני אגיד לכם מה מטריד אותי, כל מה שאתה אומר זה מתחום היחסים הכלכליים בין ייצוא לייבוא, ואתם כסחר חוץ תעזרו וכולם יירתמו והכל בסדר.

השאלה שלי היא אחרת: יש ספרים שלמים על החלטות ממשלה שלא קוימו. השאלה שלי היא כזאת: החלטת הממשלה הזאת, ברגע שתעבור, מה יצטרך לקרות, לא מבחינת היחסים הכלכליים, ההסכמים וכל הדבר הזה, אלא מבחינת מדינת ישראל, מבחינת רגולציה.

מה יצטרך לקרות בין שהחלטת הממשלה עוברת בממשלה ובין שהיא יוצאת לפועל, כלומר אנשים מגישים בקשת רישיון ייצוא, עמדו ב-GAP, קיבלו, יצטרכו להגיש רישיון ייבוא – שזה כבר תלוי במדינת היעד, אם יש או אין, ולעבור בבונדל ולרתום חברת תעופה והכל.

מבחינתנו, על מנת שהם יוכלו להגיש את אותה בקשה לייצוא, מה צריך לקרות בין החלטת הממשלה לבין הרגע הזה?

קריאה:

ההיבט הרגולטורי, ויתקן אותי יובל אם אני טועה, זה שמנהל/ מנכ"ל משרד הבריאות, האציל את כוחו ליק"ר. יתנו להם את ה – זאת אומרת, אחרי שהם עמדו בדרישות לייצור ומכירה בישראל - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו נשמח שהאמצעים שמקנה משרד האוצר יגיעו ויאושרו, זהו, שיהיו את הפקידים האחראיים שיגידו אוקי.

היו"ר תמר זנדברג:

שיוציאו את רישיון הייצוא, ינפיקו את רישיון הייצוא, שזה אתם מנפיקים אותו ביק"ר.

איתמר גרוטו:

אני רוצה לחדד את ה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אתם, היק"ר מנפיק אותו.

יובל לנדשפט:

אנחנו ודוקטור טל אבי מסמים, אנחנו רוצים שזה יהיה ככל האפשר למה שנוגע בתכשירים, תרופות, שהן מסוג של סמים מסוכנים וגם אותם ישראל מייצרת.

היו"ר תמר זנדברג:

מבחינתך אין - - -

איתמר גרוטו:

אני רוצה לחדד שבהחלטת הממשלה כתוב בפירוש שיוקם צוות שגם יבחן את הנושא הזה. כלומר, אנחנו צוות בין משרדי שיבחן את הנושא, על מנת שלא ניפול פה ברגולציה, שיבוא מישהו ויגיד: רגע, אני לא מאשר בגלל אלף, בית, גימל.

היו"ר תמר זנדברג:

אתה רואה כרגע רגולציה כזאת שתצטרך להיות?

איתמר גרוטו:

לא רואים את זה, אבל את יודעת, כשיוצאים לדרך אנחנו לא יכולים לדעת מה יהיה.

היו"ר תמר זנדברג:

אני מדברת כרגע על הארץ. כלומר, פה בארץ, מבחינתך כרגע, מרגע שעוברת החלטת הממשלה, יוקם צוות ברשותך - - -

איתמר גרוטו:

ברשות המחלקה שלנו, כן.

היו"ר תמר זנדברג:

ברשות המחלקה שלכם, שתנהל בפועל את רישיונות הייצוא, שאותם - - -

איתמר גרוטו:

את הנושא של הייצוא, הרישיונות זה הוא. יש נציג - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רק שנייה, רגע.

קריאה:

יש נציג של משרד האוצר שאנחנו יודעים שאחראי על הנושא הזה.

היו"ר תמר זנדברג:

רק שנייה. אז מרגע שעוברת החלטת הממשלה קורים שני דברים: אחד, משרד הבריאות מוסמך להנפיק רישיון ייצוא, כן? זה נכון?

קריאה:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

לצורך העניין, ברגע שעוברת החלטת הממשלה, החלטת הממשלה מסמיכה את משרד האוצר – את משרד הבריאות, סליחה.

יובל לנדשפט:

משרד הבריאות מוסמך גם היום. האמצעים קיימים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

להנפיק ייצוא?

יובל לנדשפט:

מוסמך, רק לא מאושר על ידי הממשלה. פקודת הסמים מסמיכה אותנו, רק מה? אין לנו היתר מהבוס, שקוראים לו ממשלת ישראל. כשממשלת ישראל – אין מדיניות כזאת, נהפוכו. המדיניות היום אוסרת ייצוא.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. אז מרגע שעוברת החלטת הממשלה, למעשה הממשלה מאשררת, או לא יודעת מה, מסירה את המניעה של סמכות משרד הבריאות, לתת רישיון ייצוא.

במקביל, לצורך העניין ומבחינתך, מי שיעמוד ב-GAP, אותם - - -

יובל לנדשפט:

GAPMP, מוצרי קנאביס.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. שזה יהיה אותם, נניח, עשרה שכבר במרוץ הזה, כבר בדרך – אתה אמרת בערך עשרה, שמבחינתך יקבלו את הרישיון ויוכלו - - -

יובל לנדשפט:

מי שיעמוד בכללי האיכות וכללי האבטחה יוכל לקבל גם רישיון ייצוא.

היו"ר תמר זנדברג:

במקביל, מתוקף החלטת הממשלה, יוקם צוות בין משרדי, שלמעשה יסייע מה? בהסרת חסמים?

קריאה:

יבדוק אם אין חסמים נוספים.

יובל לנדשפט:

אני אוכל להקריא מתוך הקצאת המחליטים, שהצוות הזה יבחן את התקדמות תהליכי הייצוא, וימליץ ככל שנדרש על צעדים לקידום הייצוא ולהסרת חסמים בייצוא.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, מאה אחוז. זה מתוך המחליטים העתידי?

יובל לנדשפט:

לא, של מדינה, לא נהוג להראות הצעת מחליטים למי ש - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, טוב, תודה לכם. בואו נעבור ל - - -

אמיר ליפשיץ:

אפשר בבקשה הערה, ברשותך?

היו"ר תמר זנדברג:

כן, בבקשה, הערה. אחר כך מגדלות, יזמים, מי שעוד רוצה בשלב הזה. כן, רק שם ותפקיד לפרוטוקול.

אמיר ליפשיץ:

אני ליפשיץ אמיר, היועץ המשפטי של אגף התכנון במשטרה. שאלת מה יכול להיות חסם מרגע אישור החלטת הממשלה. בהנחה שהחלטת הממשלה תעבור, ויתקבלו כל התקציבים שאנחנו צריכים, בראש ובראשונה לצורך בדיקת אותם עובדים, אנחנו צופים שמהרגע שיותר עבור אותם מאות בעלי עסקים בכל אחד מהפלחים, אם זה מהריבוי, אם זה מהגידול ובתי המסחר, בכל השרשרת הזו.

בכל אחד מהם יכולים להיות הרבה מאוד עובדים, כל אחד מהם צריך להיבדק. אנחנו לא ערוכים לבדיקה של כל כך הרבה – אולי אלפי אנשים שיעסקו בתחום.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אבל את זה כבר התחלתם לעשות, לא?

אמיר ליפשיץ:

לא, בוודאי, בשוק המקומי. אני אומר, רק בנושא הייצוא - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, רק שנייה. את ה-250, 380, 60, כל אלה אני הבנתי שאחד הדברים המרכזיים מהגשת הבקשה לאישור הראשוני זה בדיקה שלכם.

אמיר ליפשיץ:

אין בדיקה מלאה לכולם. אנחנו צופים איזשהו גידול משמעותי בכולם. אני יודע שיש בקשות שממתינות, אני יודע שחלק נעשה לפי קצת היכולת שלנו, וברגע שיותר הייצוא אנחנו באמת צופים, כמו כולם, גידול משמעותי.

מה גם שכל ההליך עדיין לא הוסדר, זאת אומרת, כל הליך ההסדרה לא קיים. אז ברגע שזה יוסדר, זה יהיה בצורה – אנחנו נצטרך לגייס אנשים, להכשיר אותם, תוך כדי עבודה, כמובן, לצורך מתן רישיונות, ובתחום היותר משמעותי, זה בתחום הפיקוח. כיום אין לנו בעצם פיקוח, המפקח הוא משרד הבריאות, הוא הגורם המפקח. אנחנו לא גורם מפקח.

היו"ר תמר זנדברג:

למה? על החוות הקיימות אתם לא מפקחים?

אמיר ליפשיץ:

לא, אנחנו היום גורם מפקח עקיף על המנב"ט של משרד הבריאות. ברגע שיהיה פה גידול משמעותי, ברגע שתהיה הפרדה – היום בעצם יש חוות בודדות, יש היום 8 חוות והן הכל, הן היום המגדל, המפיץ, כל השרשרת נעה דרכן.

ברגע שתהיה הפרדה מבנית בין כל המבנים האלה, ובכל אחד מהם אנשים שונים, אנחנו נצטרך לפקח על כל אותם – בהנחה שנקבל את כולם, אנחנו נצטרך לגייס אנשים, להכשיר אותם. זה יכול לקחת זמן. אני לא יודע כמה זמן זה ייקח, בינתיים לא קיבלנו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מי במשטרה אחראי על הדבר הזה?

אמיר ליפשיץ:

יש את חטיבת האבטחה, יש חטיבה שלמה שאחראית על אבטחה, החל מהשלב של הגידול ועד הבונדד. עד המכס – יש שיתופי פעולה מלאים עם המכס גם, וזה אולי אקסטריטוריאלי אבל זה לא אקס-מדינת ישראל.

היו"ר תמר זנדברג:

ברור.

אמיר ליפשיץ:

אם נפרץ שם, חלילה, משהו, זה בעייתי מאוד מבחינתנו. צריך להיערך לזה. אנחנו לא, כמו שאמרנו, לא מתנגדים, אבל עם קבלת התקנים והמשאבים צריך להשקיע בזה, וזה יכול לקחת קצת זמן.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי, תודה. דנה, נועה?

דנה מלצר:

היי, קודם כל תודה על זה שכינסת את זה, באמת הייתה לנו רשימת שאלות דיי ארוכה שקיבלנו הרבה מאוד תשובות כאן. אז תודה לכולכם, בעצם.

יש עוד כמה דברים שהם לא פתורים, יש איזושהי הבהרה ראשונה, קודם כל, שזו לא השקעה של מאות אלפים, אלא של מיליונים. באמת אנחנו בקשר עם הרבה יזמים אחרים שפוחדים לעשות את הצעד הבא, כי השוק, גם אם קוראים לו שוק חופשי, שוק שמוגבל ל-30 אלף מטופלים, שאני אתייחס אליו בתור שוק שהוא חופשי.

אז הסיכון ובעצם ההשקעות שצריך לעשות זה השקעות עצומות, כאשר אתה בעצם תלוי בייצוא כדי להחזיר את ההשקעות. זו נקודה ש - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כלומר, את מדגישה את ה - - -

יובל לנדשפט:

הוא חופשי, אבל הוא לא גדול, כי קנאביס הוא סם מסוכן.

היו"ר תמר זנדברג:

את בעצם – רגע, שניה יובל, יושבים פה אנשים שהגיעו מרחוק וחיכו שעתיים כדי – אמנם שמעו וקיבלו הרבה תשובות בינתיים, אבל בוא רגע –

מה שאת אומרת בעצם, זה שאת מדגישה את הקריטיות של הייצוא, גם להתנעת התהליך אצלכן. זאת אומרת - - -

דנה מלצר:

אצל הרבה אנשים, נכון.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

דנה מלצר:

אצל הרבה אנשים, כי באמת הם מבקשים סטנדרטים מאוד גבוהים שמובילים לעלויות מאוד גבוהות, ובשביל זה אתה צריך שתוכל גם להחזיר את ההשקעה. אגב, אני חושבת שזה מוצדק וזה מעולה, זה win-win situation, ואני גם חושבת שלראשונה אנחנו יושבים בחדר שכולם, לפחות כמעט כולם, מסכימים על הסוגיה שצריך להיות ייצוא כדי שגם השוק בארץ יהיה ראוי וייתיצב בצורה כזאת.

יש עוד איזשהו פער בעצם, שזה הפער בגנטיקה.

נועה בראל:

כן, יובל הזכיר שזה איזשהו חסם שהחקלאים מתמודדים איתו, החקלאים החדשים בעצם, וזה העניין של הגנטיקה. היום, למשל, גם אם אני אשיג את הכסף ואקים את החווה, הגנטיקה זה משהו – אם בעצם הגנטיקה המקומית היא לא גנטיקה שניתן להשתמש בה - - -

יובל לנדשפט:

ניתן לייבא גנטיקה, ויש כאלה שכבר עשו את זה. נוהלי הייבוא כתובים באתר היק"ר.

נועה בראל:

זה נכון, אבל זה לא כל כך פשוט, כי גם המקומות שאתה רוצה לייבא מהם גנטיקה, הם הרבה פעמים שומרים על הגנטיקה שלהם. בוא נגיד שזה חסם שעומד בפני החקלאים, זה לא דבר פשוט לייבא גנטיקה.

קריאה:

כמו שאנחנו לא רצינו לייצא, כמו שהוא הסביר, את הריבוי, כך גם - - -

יובל לנדשפט:

יש הבדל בין גנטיקה לבין זה, יש מדינות – אנחנו שומעים את זה באמת מלא מעט. סליחה שאני אומר לכן, כי לטעמנו לא מתאמצים מספיק. עובדה שיש אחרים שייבאו גנטיקה בהליכים חוקיים לארץ, בדרכים המאוד מסודרות שמצויות באתר היק"ר. הם פשוט ישבו על האינטרנט עד שהם מצאו ספק.

למה? מה עושים הרבה חקלאים? פונים להולנד. צריך לקנות מספק, לספקים בהולנד יש, אבל אז ניגשים לרגולטור כדי לקבל את אישורו, כי פה קיים האישור לייבא. יש לנו נוהל לייבוא גנטיקות מכל הסוגים, בין אם זרעים, בין אם איחורים, ואז הרגולטור אומר: אני לא מכיר את הספק הזה, הוא בכלל לא ספק חוקי. אז צריך לפנות להרבה עד שמגיעים לאותם שניים שלושה שהם חוקיים.

עשו לארץ ייבוא של גנטיקות מקנדה, ממספר מדינות, בכללן קנדה, כמה מדינות באירופה כולל הולנד. אני לא יודע אם להגיד על בריטניה, בגלל הברקזיט, אם זה כן אירופה או לא אירופה.

איתן קופרשטוד:

גנטיקה נופלת על נושא של IP וזה לא פשוט - - -

נועה בראל:

זה לא פשוט לייבא אותה. בינתיים גם אנשים שאנחנו יודעים שהביאו, חברות שהביאו מהן זה גם היו מאוד - - -

יובל לנדשפט:

אנחנו יודעים שיש כאלה שהביאו גנטיקות והם הולכים להקים פה משתלות ולמכור.

נועה בראל:

אז הנה, גם אנחנו הופנינו לאנשים שלכאורה אמורים למכור, והם לגמרי לא שם. זאת אומרת, הם עוד לא יודעים האם הם ימכרו, כמה הם ימכרו, והמחירים שהם מדברים עליהם זה מחירים שהם לגמרי מטורפים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, כשאומרים גנטיקה - - -

נועה בראל:

יש שם עקב אכילס.

יובל לנדשפט:

גנטיקה זה זרעים ואיחורים.

היו"ר תמר זנדברג:

גנטיקה זה זרעים ושתילים? זה לא ידע? כלומר, זה פשוט לייבא - - -

קריאה:

זה ידע.

היו"ר תמר זנדברג:

לא, ברור, אבל בסופו של דבר המוצר שמייבאים זה זרעים ושתילים.

איתן קופרשטוד:

נכון, אכן זה לא פשוט לסחור בו, כי זה מה שנקרא: מוגן IP, והנושא הוא לא פשוט.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אז אלה שייבאו - - -

נועה בראל:

לא רק זה, יש היום כבר גנטיקות בארץ שמטופלים משתמשים בהן וזקוקים להן בעצם, ואפשר גם לעשות הכשרה. הם רוצים שנביא גנטיקה מוכשרת, אבל ברחבי כל העולם המצב לא מאוד שונה מישראל. אפשר גם להכשיר את הגנטיקות שיש בארץ, מה גם שיש את המחקר - - -

יובל לנדשפט:

אני אסביר, דנו על זה. הגנטיקה שיש כאן בארץ בה משתמשים מטופלים, היא גנטיקה שמקורה בהברחה. קשה לבסס תעשייה אמתית שתחזיק לאורך זמן - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מה זאת אומרת מקורה בהברחה?

יובל לנדשפט:

אלוהים לא שלח לפה קנאביס, ומעולם לא ניתן אישור לייבא קנאביס באופן חוקי לארץ, נקודה.
אז איך יש פה כל כך הרבה? הוברח.

היו"ר תמר זנדברג:

מתי?

יובל לנדשפט:

כל הזמן מוברח. מאיפה גדל בתל אביב כל כך הרבה קנאביס?

קריאה:

כל הזמן, מאות ואלפי זרעים מוברחים יום-יום.

יובל לנדשפט:

איך עלינו על זה בעבר?

היו"ר תמר זנדברג:

לא, רגע, אבל המגדלים הקיימים - - -

יובל לנדשפט:

אני אסביר.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי.

יובל לנדשפט:

כשאנחנו בעבר היינו בדיונים כשהקמנו את היק"ר, שמענו טענות על: פיתחתי, פיתחנו גנטיקה וזו גנטיקה כזאת, ושלנו והכל, עד שמתישהו רצינו לראות מה הגנטיקה המפותחת, ובעזרתו של מכון וולקני רכשנו מרצף גנטי, DNA חד חד ערכי. אז גילינו – בחנו איזה זן מסוים שמישהו הצהיר עליו גם בוועדה שלך, שהוא פיתח את הזן והכל, שאחד אחר, יש לו את אותה גנטיקה.

אמרנו לו: גם אתה פיתחת? איך יצא לכם אותו DNA? הוא אמר: איזה פיתחתי? רחוב 44, קנה 44 בהולנד, 3 דפיקות על הדלת הירוקה, 20 יורו מתחת לדלת, ארבעה זרעים. אז הבנו שהמילה הנרדפת לפיתחתי, לפעמים, לא אצל כולם, יש כאלה שבאמת פיתחו. למעשה מה שנעשה זה טיפוח, זה בניין. זנים וסוגים מטופחים, מעט מאוד הכלאות, כיוון שצריך להכלאות זכרים, ולכן הטיפוח.

הבנו שחלק מהשוק שהצטייר כמפתח זנים, למעשה פיתחתי זה מילה אחרת למילה הברחת. מעולם, אף פעם לא נתנו פה רישיונות לייבוא של קנאביס באופן חוקי, ובכל זאת יש פה תעשייה. אנחנו יודעים היום על משהו כמו 150 מיליון שקל, אבל זה לא חוקי.

כשבדקו את זה במחלקה המשפטית, האם על זה אפשר לבסס ענף, אי אפשר. בדקנו את זה עם משרד החקלאות, עם יועצים משפטיים במקום. מי שרוצה להתבסס על זנים קיימים לא יוכל לייצא אותם. אי אפשר לייצא משהו גנוב.

נגיד את זה אחרת, זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מה זאת אומרת? אתה בעצם מכניס אותנו פה עכשיו לאיזה מעגל קסמים - - -

יובל לנדשפט:

ממש לא, פתחנו אפשרות – לכן פתחנו אפשרות לייבא, פתחנו את אותן אפשרויות של חוות הריבוי. לכן גם חוות הריבוי מופרדות מחוות הגידול, כי שם אפשר יהיה לעשות ריבוי וגידול.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אבל חוות הריבוי הזאת, על איזו גנטיקה היא תבוסס?

יובל לנדשפט:

על גנטיקה מיובאת. באתר היק"ר מזה שנה מפורסמים כל הנהלים לייבוא גנטיקה, של זרעים, של איחורים, של תרביות רקמה. יש הרבה סוגים.

היו"ר תמר זנדברג:

קיבלתם רישיונות לייבוא בשנה הזאת?

יובל לנדשפט:

בוודאי, כבר הוצאנו ויש כאלה שהביאו מאות סוגים וזנים. אפילו מכון ווולקן - - -

היו"ר תמר זנדברג:

ויובאו לפי הרישיון הזה?

יובל לנדשפט:

כן. כולל, דרך אגב, מכון וולקני שהביא כבר – מכון וולקני פנה גם לבנקי - - -

היו"ר תמר זנדברג:

יש לנו פה נציגים של מגדל אחד, שאומנם אתה אמרת שהקים מחדש, אבל גם היה מגדל כבר כמה שנים. על איזו גנטיקה אתם מתבססים?

מתן וונונו:

גנטיקה שאנחנו עובדים עליה מספר שנים, מזה שמונה שנים של גידול.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. עכשיו כשאתם נניח תגישו בקשה לכל התהליך הזה, זה יהיה על הגנטיקה שלכם?

מתן וונונו:

גנטיקה חדשה, וגנטיקה שאנחנו נעבוד עליה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

את החדשה מאיפה יהיה לכם?

מתן וונונו:

אני פחות יכול לחשוף, אנחנו בתהליכים כרגע.

היו"ר תמר זנדברג:

של ייבוא? אוקי. אז באיזו בעיה אתן נתקלתן, של ייבוא, נניח?

נועה בראל:

אנחנו פנינו בעצתו של יובל לכמה כיוונים ולכמה מדינות, והצירוף הזה של חברות שמוכנות למכור גנטיקה, מדינה שמוכנה לייצא את הגנטיקה – כל התהליך הזה הוא תהליך שהופך למאוד מורכב, ולחוות הקיימות זה שוב, נותן להן איזשהו יתרון מאוד גדול.

אם גם היינו יכולות לבוא ולרכוש אפילו מהחוות הקיימות גנטיקה כשרה, גם בשמחה. אבל גם זה דבר שלא עומד כל כך על הפרק כרגע. זאת אומרת, זה דבר שאולי אפשר – אנחנו מנסות עדיין לפתור אותו. אנחנו עדיין בתהליך של לפתור אותו, ואנחנו בקשר עם חברות בעולם. גם כאן יש עקב אכילס.

יובל לנדשפט:

יש אמת רבה במה שהן אומרות. התהליך הוא לא – לחפש מקור בעולם, התהליך הוא לא פשוט, אבל הוא גם לא קשה. עובדה – תמיד אומרים the proof is in the pudding, העובדה היא שיש כמה וכמה שעשו זאת. רק קודם דיברנו עם – על אותם זנים שגם הם מייבאים מאותם מקומות, מה שנדרש, באישור רגולטורי שאותו - - -

נועה בראל:

אבל הם יכולים לייבא כי כבר יש להם חווה והם יכולים לעשות – רק כשיש לי את החווה אני יכולה להתחיל בתהליך הייבוא, כי אני צריכה גם קרנטינה - - -

יובל לנדשפט:

או לייבא לקרנטינה. אנחנו מציעים קרנטינה גם במשרד החקלאות.

נועה בראל:

אבל בשביל זה אני צריכה שהחווה שלי תהיה כבר עומדת ופעילה, בשביל שאני אוכל לעשות את התהליך הזה. זה הביצה והתרנגולת.

יובל לנדשפט:

יש בזה. זה היתרון באמת של המגדלים הקיימים, כי יש להם כבר – לכן, פתחנו את אותו מרכז בנק - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל אתה אומר שהקיימים הם ככל הנראה מבוססים פה על איזה חטא קדמון - - -

יובל לנדשפט:

לא, שיש להם מקום להביא. הם מביאים גנטיקה, אז יש להם כבר חווה שמותר להכניס סם מסוכן לתוכה, מגודרת וכל הדברים האלה. לכן, כדי לאזן חלק מהיתרון היחסי שיש לאותם מגדלים, מכון וולקני כבר למעלה משנה פנה לבנק איזרע – אני לא יודע למה זה לא נקרא בנק גנים, אבל ככה זה נקרא בעולם.

משם מביאים – יש מקומות כאלה בהרבה מדינות, כמו אצלנו, ויובאו לכאן כבר מאות זנים.

היו"ר תמר זנדברג:

מאיפה?

יובל לנדשפט:

ממדינות אחרות.

היו"ר תמר זנדברג:

איזה?

יובל לנדשפט:

רשימה שלמה. יש לכך - - -

נועה בראל:

אבל הם מצהירים שייקח 3-4 שנים עד שהם יוכלו לשחרר את זה לחקלאים.

יובל לנדשפט:

יש לכך דוקטורית שלמה שמכון וולקני הקצה, עינב שמה, וגם חנינית קולטאי, ששם עושים פעילות שלנו כמדינה, גם בשותפות שלנו, גם כספית של היק"ר, עובדים על זה כבר למעלה משנה, כדי לייבא בנק נרחב של גנטיקה. מכון וולקני - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, עד היום - - -

יובל לנדשפט:

מכון וולקני מנקה אותה ומייצב אותה.

היו"ר תמר זנדברג:

עד היום יובאה גנטיקה לישראל באופן חוקי?

יובל לנדשפט:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

מאיפה? ועל ידי מי?

יובל לנדשפט:

אחד על ידי מכון וולקני ממספר מדינות, שתיים על ידי מספר יזמים פרטיים שאני לא יכול להגיד את השם שלהם. הם רוצים שיהיה איזשהו - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אז שניה, תענה גם על מכון וולקני וגם על אותם יזמים, בלי להיכנס לשמות. אותם יזמים קיבלו ממך אישור?

יובל לנדשפט:

כן, כן.

היו"ר תמר זנדברג:

הם פנו, קיבלו אישור ייבוא - - -

יובל לנדשפט:

אני אקח דוגמה של יזם אחד למשל – אני אקח שניים, שהבינו שהם רוצים להקים משתלה בתחום הקנאביס כדי למכור גנטיקה לאותם חקלאים. הם מבעוד מועד הגישו בקשה, קיבלו את האישור הראשוני, רצו מהר כדי לעשות את מבדק ה-GAP, עמדו ב-GAP, ממש במבדק האחרון. עוד אין להם?

קריאה:

עוד אין להם GAP.

יובל לנדשפט:

קיבלו GSP- good security practice כדי לעסוק, והם מקימים כעת חווה שתעסוק בריבוי. אחרים - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מתי זה קרה הדבר הזה?

יובל לנדשפט:

הכל נעשה במסגרת ה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, בשנה האחרונה או לפני?

יובל לנדשפט:

כן, מאז שפרסמנו את ה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מאז שפרסמנו, יש יותר מיזם אחד שפנה אליכם, קיבל אישור לייבוא, וייבא, וזה קיים אצלו פה, והוא שתל - - -

נועה בראל:

זה חייב להיות חוות קיימות, או באמת - - -

יובל לנדשפט:

בנוסף למכון וולקני. עכשיו, זו יצירה של תהליך. החלופה היא להגיד: לא, טוב לנו עם מה שיש - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, לא אמרתי, אני מנסה – זה במסגרת הסרת החסמים. אנחנו קיבלנו – אתה שומע פה גם ממגדלות חדשות פוטנציאליות, שאנחנו כמובן מאוד רוצים למנף ולעזור, וגם מקיימים שבוא נגיד שוב, בלי להלבין חטאי עבר, עכשיו כדי לייצא יצטרכו גנטיקה חדשה, ולכן גם הם יצטרכו את אותו ייבוא, מה שאתה קורא כשר.

אנחנו שומעים כאן שמצד אחד יש איזה - אנחנו לא יודעים ממי והאם זה קורה, האם יש מישהו בכלל שמייבא, איזה מדינות וכולי.

נועה בראל:

מכון וולקני יכול להגיד לנו מאיפה לייבא?

יובל לנדשפט:

מכון וולקני מקים כעת מאגר ובנק, מכון וולקני הוא מכון ממשלתי, נכון שהוא פועל קצת יותר לאט, אנחנו בעניינים של תקציבים, אנחנו מנסים לקושש עבורם - - -

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, מכון וולקני עשה את זה לטובת התעשייה?

יובל לנדשפט:

בוודאי.

היו"ר תמר זנדברג:

על מנת שיהיה אפשר לבוא למכון וולקני ל - - -

יובל לנדשפט:

מכון וולקני עשה את זה בתקציבים שהועברו אליו מהיק"ר, לבקשת היק"ר, כבר לפני שנה ומשהו. הסתכלנו על זה מראש. גם אנחנו לא אגף משופע בתקציבים, קוששנו והעברנו בשנתיים האחרונות תקציבים למכון וולקני.

היו"ר תמר זנדברג:

ויש פה זרעים של מכון וולקני? יש פה גנטיקה?

יובל לנדשפט:

לא של מכון וולקני, שיובאו.

היו"ר תמר זנדברג:

שנמצאים במכון וולקני. למכון וולקני יש זכויות?

נועה בראל:

אבל הם לא יוצבו.

יובל לנדשפט:

לא, עדיין הם לא יוצבו.

היו"ר תמר זנדברג:

מה זה יוצבו?

יובל לנדשפט:

צריך לייצב ולנקות. צריך להפריח אותם, צריך לראות שאין בתוכם וירוסים שגורמים להם להשתנות, או שגורמים למזיקים או שגורמים למחלות שיבואו לפה וידביקו לנו את ענף הפלפל באיזה צרעת של פרפרים.

היו"ר תמר זנדברג:

וזה לוקח 3-4 שנים?

יובל לנדשפט:

לא, זה יכול לקחת – אנחנו חושבים קצת קודם. בתוך הנגמ"ש שלנו יש לנו גם – גם למשרד החקלאות יש מכון וולקני, יש אגף להגנת הצומח, שגם שם זה לא כל כך קל, מה שהם רוצים לרוץ קדימה האחרים אומרים רגע, לאט-לאט. גם לנו לא כל כך - - -

קריאה:

כי כל אחד עושה את תפקידו, זה לא שזה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

אבל רגע, יש פה – בדקות האחרונות של הישיבה נגלה לנו חסם משמעותי, הנושא הזה של הגנטיקה.

יובל לנדשפט:

למה?

היו"ר תמר זנדברג:

כי יש פה איזשהו פלונטר, יש פה מעגל קסמים עם הייבוא. אני לא שמעתי כאן - - -

יובל לנדשפט:

זה יתרון גדול שישנו למגדלים הקיימים, נכון.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל גם המגדלים הקיימים צריכים לייבא גנטיקה חדשה כדי לעמוד בייצוא.

יובל לנדשפט:

הם עושים את זה.

היו"ר תמר זנדברג:

איך?

קריאה:

כי יש להם חווה.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל שמענו כאן שלא - - -

יובל לנדשפט:

יש להם את הטכנולוגיות שלהם ואת הידע שלהם.

קריאה:

אבל הם כן יכולים למכור בשוק המקומי?

יובל לנדשפט:

כן, להמשיך בשוק המקומי את מה שיש כן, אנחנו לא נגיד לכל המטופלים דיי. אבל מתישהו הגנטיקה החדשה תיכנס, תשוכלל - - -

נועה בראל:

אז אנחנו לא יכולים לגדל גנטיקה מקומית, לא לייצוא? עד שנתארגן על ייצוא?

יובל לנדשפט:

לא.

היו"ר תמר זנדברג:

למה?

יובל לנדשפט:

זה כתוב בהחלטת הממשלה. כל חדש – כתוב, אני אסביר את זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

כל חדש חייב גנטיקה חדשה?

יובל לנדשפט:

כל חדש צריך לפעול לפי הכללים, לכן הם כבר מפורסמים. מאז שפרסמנו את מפת הדרכים – השוק הקיים – בואו נניח, מגדל שלא רוצה לעסוק יותר בייצוא, והוא מגדל – יש גם כאלה. נניח שבתוך השמונה יש אחד שלא רוצה לעשות GAP ו-GCP, הוא לא רוצה. הוא אומר: אוקי, יש לנו עכשיו שנה וחצי, כי הממשלה נתנה שנה וחצי של זמן, עם הארכה של חצי שנה שוועדת ההיגוי אישרה.

הוא אומר: אוקי, אני עוד שנה וחצי רוצה להתאחד. הוא לא מייבא גנטיקה, אבל הוא ממשיך לגדל ולספק למטופליו, ואחר כך לא יהיה.

החלטת הממשלה קובעת בדיוק מתי מה שקיים ייפסק, והחדש, הנקי והנכון יחליף אותו.

היו"ר תמר זנדברג:

אבל השאלה היא איך החדש, הנקי, הקיים והכשר ייכנס? זה מה שאנחנו עדיין לא הבנו פה.

יובל לנדשפט:

עובדה שהוא נכנס.

היו"ר תמר זנדברג:

איך? אבל - - -

קריאה:

אף אחד לא נכנס עדיין.

יובל לנדשפט:

אבל עובדה ש – נכנס, אני לא יכול להגיד כי אז אני אגיד את השמות, וזה דברים שהם חסויים, הם סוד מסחרי של החברות שעוסקות בזה.

היו"ר תמר זנדברג:

רגע, אבל מה שאתה אומר, זה שיש לפחות שני יזמים שייבאו כבר גנטיקה שנמצאת פה. אף אחד כאן לא יודע מזה, ויש לנו כאן נציגים גם של מגדלים קיימים וגם של חדשים, אבל בסדר, יכול להיות שאחרים הקדימו אותם ביזמות המסחרית והכל בסדר.

אבל אתה אומר שזה אפשרי וזה קרה באישור שלכם. כלומר, לצורך העניין, אלה שיושבים פה, אתה אומר להם: לכו תהיו קצת יותר - - -

קריאה:

הוא גם אומר שצריך לנקות באמת עוד שנתיים - - -

יובל לנדשפט:

לא אמרתי שצריך – אתה יכול לנקות, אתה יכול לקבל משהו עם תעודות, אתה יכול להביא נקי.

קריאה:

אני יכול להביא נקי. אם יש לי אתה – זה נקי.

יובל לנדשפט:

אם הכל באישורים של המכון, אז אתה צריך קרנטינה, או בשטח שלך או בשטחים של משרד החקלאות.

היו"ר תמר זנדברג:

טוב, אוקי, סיימת? אז מתן, מיקי, עוד משהו? חגי, משהו מהרשות, איתמר?

טוב, אם ככה אז נסכם את הישיבה. אני רוצה מאוד להודות לכולם. תראו, אני חייבת להגיד ככה: ההתרשמות שלי, אני יכולה להגדיר אותה כהשתהות לצד איזושהי דאגה.

אני אתחיל מההשתהות. קודם כל, אני באמת חושבת שנעשה כאן תהליך יוצא דופן ופורץ דרך, ממש חייבת להגיד את זה. אנחנו בתור מדינת ישראל, זה נמצא אצלכם במשרד הבריאות, באמת מקימים מאפס תחום חדש, עם פוטנציאל מאוד גדול.

שמענו גם היום ממשרד הכלכלה, וגם בישיבה הקודמת ממשרד האוצר, שמענו את הפוטנציאל הבאת גדול, ושאוּלי אפילו יכול לגדול תוך כדי תנועה. כבר עכשיו הוא מוערך באופן מאוד משמעותי. ארבעה מיליארד דולר, אני מבינה שזה רק מהמדינות שכבר מביעות עניין. לא רק שהן צד, אלא שכבר ידוע שיש שם איזושהו פוטנציאל. זה מה שאמר משרד הכלכלה, אני מדייקת?

קריאה:

כן.

היו"ר תמר זנדברג:

שלא לדבר על זה שזה – אלה שהן ככה לוקחות על עצמן להיות אלה שלוקחות סיכונים ורק רוצות לדרך בלי שיש את הבונדדים, מילה חדשה שעכשיו למדתי, ובלי שיש את כל הדברים. באמת שאין מה לומר, יש פה תהליך משמעותי, יש פה תהליך של כתיבת תורה חדשה כמעט מאפס והוצאה לפועל, אל מול מדינות אחרות, אל מול – יש פה תהליך מאוד גדול ומשמעותי שיוצא לדרך, אנחנו מברכים עליו והוועדה מלווה אותו ובאמת עוקבת אחריו בעניין, ומתוך אופטימיות.

הוועדה רואה חשיבות מאוד גדולה, גם ממה שאנחנו יודעים וגם מה שלמדנו היום, לייצוא כחלק מהדבר הזה. רשמנו לפנינו את כל הגורמים, לרבות המשרד לביטחון פנים, שהוא כרגע המשרד הכי – נקרא לזה, לא רוצה להגיד סקפטי, אלא זה ששם סייגים וגדרות.

רשמנו לפנינו גם את ההתחייבות או ההצרה שלך, כנציג המשרד לביטחון פנים, על התמיכה ועל המחויבות שלכם בתהליך הזה, בכפוף לסייגים והתחייבויות שאתם שמתם על השולחן, ואנחנו מכבדים את זה. אבל כן, הכוונה היא להתקדם וגם בזמן הקרוב. אנחנו גם רשמנו לעצמנו שמדובר על נושא שהוא לקראת סגירה, והחלטת הממשלה, שאנחנו תולים בה הרבה מאוד תקוות, תצא לדרך בשבועות הקרובים. זה דבר שני.

הדבר השלישי, זה שיש כאן עוד המון קצוות שמבחינתנו הם לא לגמרי סגורים בכל התהליך הזה. לוח הזמנים, הפער נקרא לזה, בין לוח הזמנים המוצהר פה שמדבר על הרבעון הראשון של 2018, שזה ממש אוטוטו - - -

יובל לנדשפט:

בהנחה שיתקבלו האמצעים.

היו"ר תמר זנדברג:

איזה אמצעים?

יובל לנדשפט:

אם בכלל, לא רק זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אני עכשיו לא מדברת על הייצוא, אני מדברת על כל הרפורמה. אתה יודע – אני חוזרת רגע לתחילת הישיבה - - -

יובל לנדשפט:

גם ברפורמה הוקצו ליק"ר אמצעים, בהסכם בריאות תוצר 2017, בינואר, שעד היום עוד לא הגענו לקבלתם.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, אני רגע שמה את זה במסגרת – אני מניחה, היחסים בין כל משרד ממשלה לבין משרד האוצר, זה דבר שהוא תמיד נכון.

קריאה:

דווקא פה השר הקצה, המכשולים היו במורד הדרך.

היו"ר תמר זנדברג:

מאה אחוז. אני מזהה כאן פער, שאני כרגע לא יכולה להגדיר האם הוא קטן או משמעותי, בין ההצרה שזה עוד רגע קורה וברבעון הראשון של 2018 כבר ייצא לדרך, והאישורים לפני זה, בתי המרקחת כבר נערכים והרופאים כבר מעודכנים עם המערכות והכל, בכל השלבים, לבין מה ששמענו כאן, שזה מצב שהוא עושה לי רושם של יחסית – שיש עוד לא מעט חסמים. זה גם הגנטיקה, גם בתי המרקחת, כל המעגל הזה – הזנים והכל, כל המעגל הזה - - -

יובל לנדשפט:

אתם מבינים כמה קשה יהיה לאחרים לעשות את זה?

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, לגמרי, מאה אחוז.

יובל לנדשפט:

זה הפער שלנו בייצוא.

היו"ר תמר זנדברג:

אין שום בעיה, אבל מה שאנחנו לא - - -

איתן קופרשטוד:

אני רוצה להדגיש, אנחנו נתקלים בכאלה שבאמת באים להיפגש איתי, והם עם רצון רב והרבה כסף להשקעה, הם בכלל לא מבינים על מה מבוסס סחר בין לאומי. סחר בין לאומי מבוסס על המון רגולציות, שמענו פה את הנושא של ה-IP, אנחנו לא יודעים אם מדינות שתתרנה ייבוא, לא ידרשו ממש תעודות שה-IP הוא לא IP מוברח. צריך לקחת את זה בחשבון, אף אחד לא לקח את זה בחשבון.

היו"ר תמר זנדברג:

בסדר, זה נאמר כאן שיצטרך להיות - - -

איתן קופרשטוד:

אז בגלל זה, בזכות היק"ר - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, אין בעיה, אני פשוט - - -

איתן קופרשטוד:

יש.

היו"ר תמר זנדברג:

תראה, הכל בסדר, אני רק אומרת ממה אני מנסה פה – מכיוון שאנחנו גם עובדים נגד, ואנחנו במערכת הפוליטית יודעים שכל רגע יכולה ליפול ממשלה, ואז הכל נדחה וכל זה. אנחנו פה בתקווה שעם כל הרצון שלי שתיפול הממשלה, בגלל המיקום הפוליטי שאני באה ממנו, עדיין אני מאוד הייתי רוצה שהחלטת הממשלה הזו תאושר לפני שזה יקרה, אוקי?

אני מאוד לא רוצה להגיע למצב שאנחנו – זה ייקח עוד שנתיים, שלוש, ארבע, וכמו שהרבה פעמים קורה פה בכנסת, אנחנו עוד נחוגג בר מצווה לרפורמה התקועה, בזמן שכל מדינות העולם כבר לא יודעת מה יעשו בכלל.

לכן אני מנסה לאתר, ותוך כדי הישיבה – זאת אומרת, מצד אחד זה נראה שיש פה דברים שיצאו לדרך וזה תוך כדי תנועה, ניתן את הדעת, אנשים מתקדמים, יש יזמים והכל רץ. מצד שני, יש כאן איזשהו פער בין כל מה שצריך להשלים לבין הנקודה שאנחנו נמצאים בה כרגע.

נכון לעכשיו, אני קצת מתקשה לאתר בכמה זמן לאמוד את הפער הזה. הוא בחודשים או בשנים? אני לא יודעת. מכיוון שיש פה אנשים ש - - -

איתן קופרשטוד:

זה לא עניין של זמן, יכול להיווצר מצב שיבואו – תהיה השקעה, ובסוף המדינה שרוצים לייצא אליה פתאום תבוא ותדרוש, אוזכר פה – בואו, תנו לנו עכשיו תעודות שזה גנטיקה חוקית. יכול להיווצר מצב כזה. אנחנו מזהירים - - -

יובל לנדשפט:

אולי קצת להיות אופטימי, המנכ"ל שלנו אומר שאני כל הזמן אופטימי, אבל אנחנו עושים פה משהו שעוד לא עשו אותו בעולם. אין אף medical grade בעולם. אנחנו, ברוך השם, בזכות השר שלנו כי הוא באמת – אני חייב להגיד שזה בזכות השר לשעבר, סליחה ליצמן, ששם את המטופל במרכז.

זה הכל התחיל מלראות את טובת המטופל הישראלי, וליצמן בהתחלה היה נגד ייצוא, אבל כשהוא הבין את היתרון למטופלים הוא אמר: אוקי, אני משנה את עמדותי בכך. אנחנו הולכים פה בדרך שאף אחד לא הלך בה מעולם, בדרך כלל בכל דבר.

היו"ר תמר זנדברג:

יובל, כמה זמן אתה מעריך – תוך כמה זמן אתה מעריך, עם כל מה שאתה מכיר וזה, שיהיה ייצוא?

יובל לנדשפט:

אני אתן לך את לוחות הזמנים.

קריאה:

מוצר הייצוא הוא שונה מהמוצר לשיווק מקומי.

יובל לנדשפט:

לא, אני אתן לך את לוחות הזמנים, ואנחנו מקסימום נטעה פה בחצי שנה, שזה אותו גבול משחק שהותר מלכתחילה. עד כה, דרך אגב, אנחנו עומדים בו – אני לא רוצה להגיד בדייקנות.

היו"ר תמר זנדברג:

טפו טפו. כן, לוחות הזמנים שאתה מעריך?

יובל לנדשפט:

אנחנו חושבים שבמהלך הראשון של 2018 – ובדרך כלל, דרך אגב, מה שקורה זה שהשוק הפרטי רץ מאוד מהר, כי הוא יזמי ועושה, ומחכה לרגולציה שתעשה לו, ופה זה הפוך. הרגולציות בדרך כלל קיימות, והשוק מנסה ללמוד, כי יש פה משהו חדש, גם לנו. גם אנחנו למדנו פה, אני ידעתי מה זה בונדדים? בדיוק כמון, לא ידעתי מה זו המילה הזו עד לפני - - -

היו"ר תמר זנדברג:

לא, זו מילה - - -

יובל לנדשפט:

כן, מילה מפחידה. אני בהתחלה חשבתי ש – ויש שם גם כלבים שמריחים סמים. יש הרבה דברים.

היו"ר תמר זנדברג:

אוקי. כן, לוחות זמנים ונסגור את הישיבה.

יובל לנדשפט:

המדיקליזציה פה בארץ עשויה להתחיל במהלך הרבעון הראשון של 2018. אנחנו חותרים לזה עם השוק הפרטי, עם סיוע של הרשות, של החברות, של כולם. אז בערך 32,000 מטופלים שנמצאים היום, זה ה-32, וזה ה-0 מטופלים שלפי המדיקליזציה הרופאים שעוד לא התחילו.

זה יתחיל במהלך של שנה, כי הרישיונות שקיימים גם היום, שמקבלים מהמגדלים הקיימים, הם רישיונות שהם בדרך כלל לשנה. זאת בעקבות ההנחיה – אתם זוכרים? בדרך כלל הרישיונות מוארכים לשנה.

אז זה ייקח תהליך של שנה, שזה בערך יתאזן, ומתישהו יהפוך לכך שרוב השוק, רוב המטופלים בארץ יקבלו בבתי המרקחת את זה. תוך כדי כך, אני מקווה מאוד שתעבור החלטת הממשלה, ובהחלטת הממשלה יש לנו לוח זמנים של חצי שנה לעמוד מוכנים בפתיחה.

לכן, אחד, אני חושב שהכלכלה היא כלכלת חוק חופשי, לקיחת הסיכויים וגם הסיכונים. חקלאים בזמנו, בדרך כלל, לא מגדירים את הסיכון, זה עולם חדש. עולם הפארמה הוא גם חדש לחקלאות, ולכן אני כן קורא למי שנכנס לתחום הזה לעשות את זה מאוד בזהירות.

אין ספק שהחלטת הייצוא, היא בסופו של דבר צריכה להיות איזשהו פעמון צלצול למי ששוקל להיכנס לשוק הזה. אני מניח שבמהלך 2018 תקרה התנועה הזאת בין 32,000 מטופלים לבין ה-0. במהלך 2019 נעשה fine tuning, ובסוף 2019 אני חושב שהשוק הזה – מקסימום חצי שנה קדימה, זה - - -

היו"ר תמר זנדברג:

מתי אתה מעריך שיהיה ייצוא בפועל?

יובל לנדשפט:

ייצוא בפועל, אני חושב שיתחיל בשלהי 2018 תחילת 2019.

היו"ר תמר זנדברג:

טוב, אוקי. עם ההערכה הזו אני רוצה לסכם את הישיבה. אני רוצה מאוד להודות לך, פרופסור גרוטו, שהצטרפת אלינו. סליחה על ה – אני מתנצלת גם על ההזזות וגם על הזה, אבל כמו שאתה רואה אנחנו מלווים את זה מקרוב, וזה מאוד חשוב. העובדה שאתה נענה ומגיע היא מבחינתנו עדות גם למחויבות של משרד הבריאות לתהליך הזה, וזה המקום להודות לכם ולשבח אתכם על זה.

הוועדה כמובן תמשיך לעקוב גם אחרי כל הנושאים, גם אחרי הייצוא, גם אחרי ההתקדמות אל מול המטופלים, הרופאים, קופות החולים, כל מה שהתחייבנו בישיבות הקודמות, נמשיך לעקוב אחרי זה.

בנושא הזה, אני חושבת שאנחנו נעשה ישיבת המשך בתוך חצי שנה, בנושא הגידול וכל הצד היצרני, כמובן בכפוף למעקב השוטף שלנו אחרי התקדמות הייצוא. אם יהיה צורך נטפל גם בזה בזמן הקרוב, בשבועות הקרובים.

אני מודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:27.

נספח 3

**העתק התגובה להודעת העדכון
שהוגשה בעתירת מגדלי
הקנביס הרפואי מיום
30.6.2016**

עמ' 171

בג"ץ 854/14

בבית-המשפט העליון

בירושלים

בעניין:

פוקוס צמחי מרפא בע"מ, ח.פ. 514402056 ו-14 אח'

כולם על-ידי ב"כ עוה"ד אלי זהר, נגה רובינשטיין, עמרי קאופמן, מוהנד נאסר

ממשרד גולדפרב זליגמן ושות'

מרחוב יגאל אלון 98, תל אביב 67891

העותרים

טלפון: 03-6089941; פקס: 03-6089861

- נ ג ד -

1. ממשלת ישראל

2. משרד הבריאות

שניהם על-ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים

מרחוב צלאח א-דין 29, ירושלים 9711052

המשיבים

טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

3. שראל פתרונות לוגיסטיים ומוצרים לרפואה מתקדמת בע"מ

על-ידי עוה"ד ברק טל, בעז פייל, טליה בן ששון-גורדיס

ממשרד יגאל ארנון ושות'

מרחוב הלל 31, ירושלים 94581

טלפון: 02-6239300; פקס: 02-6239314

ו/או עו"ד ברוך אברהמי

מרחוב ליאונרדו דה-וינצ'י 9, תל אביב

משיבה פורמאלית

טלפון: 03-6915757; פקס: 03-6964512

תגובת העותרים להודעה המעדכנת מטעם המשיבים 1 ו- 2

ובקשה לקיום דיון דחוף בעתירה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט ח' מלצר) מיום 6 באפריל 2016, העותרים מתכבדים בזאת להגיש לבית המשפט הנכבד את תגובתם להודעת העדכון מטעם המשיבים 1 ו- 2, כפי שהוגשה ביום 1 ביוני 2016 ("הודעת העדכון"), ובמסגרתה גם בקשה למתן צו על תנאי וקיום דיון דחוף בעתירה:

1. בהודעת העדכון ציינו המשיבים כי משרד הבריאות, הוא המשיב 2, גיבש הצעת מחליטים "שהופצה כמקובל למשרדי הממשלה", תוך עדכון מזכיר הממשלה בדבר, וכי הצעת המחליטים פורסמה וניתנה הזדמנות לעותרים להעביר הערותיהם לגביה ("הצעת המחליטים החדשה").
2. למרבה הצער, הואיל והמשיבים ממשיכים בשיטת גיבוש האסדרה במחשכים, ללא מתן הזדמנות הולמת להתייחסות הגורמים המעורבים – בהם העותרים, ומאחר והצעת המחליטים החדשה אינה אלא חוליה נוספת בשרשרת של מחטפים שהמשיבים מתקשים להיגמל ממנה, יציגו העותרים את עיקרי הנסיבות שצריך ונכון שיעמדו כרקע לבחינת הודעת העדכון, ואת הצורך בקיומו של דיון דחוף בעתירה.
3. בתמצית וקיצור האומר יוזכר כי הודעת העדכון הנוכחית הינה העדכון הרביעי במספר שהמשיבים 1 ו-2 מגישים לבית המשפט הנכבד, וזאת בהמשך להחלטות שניתנו מעת לעת מאז הוגשה העתירה לפני כשנתיים ומחצה - ביום 2 בפברואר 2014.
4. כך, בעוד הסעד המרכזי שהתבקש בעתירה היה להצהיר על בטלות החלטת הממשלה מס' 1050 מיום 15 בדצמבר 2013, שכותרתה "שימוש בקנביס למטרות רפואיות" ("החלטת הממשלה המקורית") – גם היא על בסיס הצעת מחליטים שלא נעשה בעניינה דיון כלשהו עם העותרים, מבקשים עתה המשיבים למחזר "הישגם", ולקבע מתכונת חדשה פוגענית לא פחות (ויקרה הרבה יותר), ושוב ללא שיתוף העותרים ב"סוד העניינים" ואף ללא כל עבודת מטה הנדרשת בהחלטות המשנות סדרי עולם.
5. ודוק. חומרת הדברים נובעת לא רק מהפרתה הנמשכת של הנחיית בית המשפט הנכבד לשיתוף העותרים – משל היתה זו המלצה, אלא שהצעת המחליטים החדשה מוצגת כאילו היא נעשתה בהשראת העתירה וטענות העותרים – ולא היא.
6. לשם הבהירות נזכיר כי ברקע העתירה עמדו מספר טענות עקרוניות של העותרים, טענות שבית המשפט הנכבד מצא בהן ממש, בדבר הפרת החלטת הממשלה את פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 ("פקודת הסמים"), כמו גם פגמים מהותיים שנמצאו בהליך המינהלי במסגרתו נתקבלה החלטת הממשלה המקורית.
7. בכלל זאת, ומבלי לגרוע מהאמור בעתירה – הוצגו היעדר תשתית עובדתית וכלכלית כלשהי בבסיס החלטת הממשלה; הסירוב העקבי של משרד הבריאות לקיים שימוע כהלכתו לעותרים והסירוב לקיים ולו מפגש אחד עם העותרים (בהיותם הנפגעים העיקריים מהחלטת הממשלה); קביעת מגבלות בלתי סבירות על ענף הקנאביס הרפואי והעוסקים בו בניגוד לכלל ההתפתחויות בתחום זה במדינות מפותחות; פגיעה אנושה בזכויות חוקתיות לחופש העיסוק והקניין של העותרים בעלי הרישיונות הקיימים – נעדרי נחיצות ורלוונטיות למטרה, וממילא בלתי מידתית בעליל, תוך חשיפה של מטופלי הקנאביס הרפואי עצמם, שיאלצו בסופו של יום לשאת בעלויות האסדרה החדשה והאמרה צפויה של המחירים בעשרות ואף במאות אחוזים.
8. כך, לאור היקף הסטייה מעקרונות המשפט המינהלי, לרבות לעניין חובתה של רשות מינהלית לבסס החלטותיה, לקיים שימוע ולפעול בד' אמותיו של החוק המסמך, ראה בית המשפט הנכבד לנכון לפקח על התנהלות ההליך של קביעת האסדרה המעודכנת בענף הקנאביס הרפואי מאז הוגשה העתירה. בתוך כך, הורה בית המשפט הנכבד למשיבים, תוך שהוא מותח ביקורת על התנהלותם ועל העלטה האופפת את ההליך,¹ להגיש לעיונו מספר הודעות עדכון, כאשר האחרונה שבהן, והרביעית במספר כאמור, הוגשה לעיונו בראשית חודש יוני 2016.

¹ לעניין זה, נפנה את בית המשפט הנכבד לפרוטוקול של הדיון מיום 1 באוקטובר 2014.

9. זאת ועוד. במהלך התקופה שחלפה מאז הגשת העתירה, ניסו המשיבים לצייר בפני בית המשפט הנכבד תמונה מעודדת, לפיה מתנהל שימוע לעותרים ובחינה מעמיקה ויסודית שמטרתה גיבוש מתווה אסדרה יסודי, מקיף, מבוסס ומידתי, העומד בהוראות פקודת הסמים, ואשר גובש ביחד עם העותרים, או למצער לאחר שנערך להם שימוע ראוי.
10. העותרים מצידם הבהירו, פעם אחר פעם, כי משרד הבריאות והמשיבים ממשיכים בהתנהלותם הקלוקלת ומסרבים בתוקף לחשוף את האסדרה בפני העותרים, ובכך מרוקנים מתוכן את זכותם להישמע בטרם תתקבל החלטה בעניינם, זכות אשר מובן כי זכות העיון עומדת בבסיסה.
11. בהעדר אוזן קשבת אצל המשיבים, אין לעותרים מנוס מלפנות לבית המשפט הנכבד בבקשה להורות על קיום דיון בעתירה לשם מתן צו על תנאי, בין היתר לקבלת הסעד, המתבקש מאליו בנסיבות העניין, להישמע בפני משרד הבריאות בלב פתוח ובנפש חפצה.
12. נזכיר: בהודעת העדכון הראשונה של המשיבים, מיום 14 בינואר 2015 - כשנה לאחר הגשת העתירה, המשיבים חשפו לראשונה את עיקרי האסדרה אשר הסתבר שכבר גובשה בידיהם ללא שיתוף העותרים.
13. למן המבט הראשון היה ברור כי מדובר באסדרה מסורבלת, מסובכת, בלתי ישימה ובעלת השלכות דרמטיות לכלל ענף הקנאביס הרפואי (ולא רק על העותרים). יתרה מכך, נראה כי משרד הבריאות עדיין לא גיבש תשתית ראייתית, עובדתית או כלכלית המבססת את השינוי הדרמטי שביקש לעשות, לא כל שכן בחן את השלכותיו.
14. נקדים ונאמר כי גם האסדרה החדשה שהוצגה, שלמיטב ידיעת העותרים לחלקים מהותיים ממנה – כגון פירוק שוק הקנאביס הרפואי למקטעים כה רבים - אין אח ורע בעולם, גובשה ללא כל בחינה כלכלית משמעותית וללא הצגתה של עבודה כאמור, ככל שהיא קיימת.
15. ודוק. ברגע שקטר האסדרה החדשה - על כל השינויים הרדיקאליים שהיא כוללת - יתחיל במסעו, לא יהיה ניתן להחזיר את הגלגל לאחור, וברור כי כל עלויות המהלך של הקמה והפעלה של החוליות המלאכותיות החדשות שהרגולטור מבקש ליצור, יושתו על העותרים – מגדלים ומטופלים. בכך, מדעת או שלא מדעת, מדיניות המשיבים תהפוך את הטיפול בקנאביס הרפואי לאופציה לעשירים בלבד, תוך פגיעה קשה, בלתי נחוצה ובלתי מידתית, כאמור לעיל.
16. **למיטב ידיעת העותרים, המודלים הקיימים בחלק ניכר מהמדינות המערביות, לרבות בארה"ב ובקנדה, מתבססים על מודל הכולל שתי חוליות בלבד: חוליית הגידול והייצור, וחוליית ההפצה שמבוצעת בבתי מרקחת ייעודיים או באמצעות שירות שליחים.**
17. ואכן, הסתייגותו של בית המשפט הנכבד מהיעדר הסבירות של האסדרה שהוצגה בפניו לא איחרה לבוא; כך, מתח בית המשפט הנכבד במהלך הדיון שהתקיים ביום 27 במאי 2015 ביקורת על האסדרה שגובשה בידי המשיבים, והורה להם לבחנה מחדש, באשר היא מסורבלת, בלתי ישימה, וטומנת בחובה עלויות לא מבוטלות, וחמור מכך – לא נדרשות, אשר יושתו על העותרים: המטופלים וחקלאים מגדלי קנאביס רפואי, כאחד.
18. **ויודגש: העותרים הבהירו כי היעדר הסבירות של החלטת הממשלה נובע בראש ובראשונה מכך שמשרד הבריאות הדף, וממשיך להדוף, כל ניסיון מצד העותרים לקיים דיאלוג בהליך האסדרה. זאת, אף-על-פי שהעותרים עמדו פעם אחר פעם, הן בפני בית המשפט הנכבד והן בפני המשיבים, על זכותם להישמע ועל תרומתם לאסדרת הענף כמי שהם בסופו של דבר יודעי הדבר אשר חיים את תחום הקנאביס הרפואי שנים רבות. עם זאת וכאמור, קריאותיהם של העותרים נפלו, ועודן נופלות, על אוזניים ערלות. עצם**

הסירוב לקיומו של דיאלוג עם העותרים מצביע על היעדר תקינות המהלכים שמשרד הבריאות מוביל.

19. מקץ כשנה, ביום 12 בינואר 2016, שוב עדכנו המשיבים את בית המשפט הנכבד, והפעם בדבר אסדרה חדשה שלטענתם כבר הייתה מצויה בהליכי גיבוש מתקדמים, וכי טיוטת האסדרה כאמור הופצה להתייחסות מספר גורמים במשק, לרבות העותרים, לצד משרדי הממשלה הרלוונטיים השונים.
20. יאמר ברורות: מעבר לכך שהאסדרה החדשה האמורה היוותה הכרה והודאה של המשיבים בהיעדר סבירותה וחוקיותה של החלטת הממשלה המקורית, הרי שבפועל – למרות המצג של המשיבים כאילו מדובר בשלב תכנוני מתקדם, היא נעדרה לחלוטין ממטן התייחסות להיבטים כבדי משקל אשר העסיקו את בית המשפט הנכבד בעת הדיון בעתירה, כגון הסינרגיה בין החוליות השונות בשרשרת הערך של הקנאביס הרפואי; המנגנונים הכלכליים אשר משרד הבריאות יפעל לפיהם להבטחת המשך התקיימות מגדלי הקנאביס הרפואי בישראל; סוגיית המחיר הסופי למטופל והנשיאה בנטל המנגנון הביורוקראטי. כל זאת בעוד שהאסדרה החדשה יוצרת מצגי שווא מטעים – למשל בעניין השוואת שוק הקנאביס הרפואי לשוק התרופות ולמקטעים הנהוגים בשוק התרופות; מקטעים בשוק התרופות כאמור הינם, למיטב ידיעת העותרים, תוצר של פרקטיקה עסקית ולא הכרח של מציאות רגולטורית, אשר ייתכן שתרמה להתייחסות בעלויות ומחירי התרופות לאזרח.
21. כך, בעוד משרד הבריאות מתעקש ונחוש בדעתו ליצור שלוש חוליות נוספות (לפחות) בשרשרת הערך של קנאביס רפואי במטרה להבטיח את איכות המוצר: גידול ועיבוד, נוספו להן באחת "יצרנים", "בתי מסחר" ובתי מרקחת, הערות והסתייגויות העותרים בדבר היעדר הצורך בבתי מסחר, שהם מעין מחסן או מרכז לוגיסטי, לא התקבלו, ולא ניתן טעם של ממש מדוע נחוץ להקים חוליה נפרדת ועצמאית – הטומנת בחובה עלויות ומרווחי רווח נוספים, שכל תפקידה יהיה לאחסן קנאביס רפואי שלא בחצרי מי שעוסק בגידול ועיבוד קנאביס רפואי ולשנעו לבתי המרקחת השונים. כאמור, למיטב ידיעת העותרים, המודלים הנהוגים בעולם המערבי כוללים לכל היותר שתי חוליות – גידול ומכירה, כאשר המכירה מתאפשרת באמצעות בתי מרקחת ייעודיים או שירותי שליחים, והבטחת האיכות נעשית באמצעות תקני גידול ויצור ולא באמצעות שינוי מודל עסקי.
22. יתרה מזאת, האסדרה שמשרד הבריאות מבקש לקדם עלולה להביא לכך שמקטע הייצור יישלט בידי מספר קטן מאוד של יצרנים, אשר יהווה מקטע אוליגופולי, שמספר רב מאוד של חקלאים יצטרכו למכור לו את תוצרתם החקלאית, באופן שיעמיד אותם בנחיתות תחרותית מול מקטע היצרנים, בפרט כאשר משרד הבריאות נמנע מלאסדר את נקודות הממשק ומערכת היתסים בין החוליות השונות.
23. מושכלות ראשונים בכלכלה מבססות את המסקנה ההפוכה מזו הנטענת מן הפה ולחוץ על ידי משרד הבריאות בדבר "ההוזלה הצפויה". הוספת חוליות בשרשרת ערך כרוכה, גם אילו היה בכל חוליה ערך אמיתי נוסף, בעלויות לא מבוטלות, דבר המביא בהכרח להתייקרות ולא להוזלה.
24. על כל אלה ועוד, העבירו העותרים ביום 5 בפברואר 2016 התייחסות מפורטת למשרד הבריאות וביקשו כי משרד הבריאות יגלה פרטים מהותיים נוספים אשר לא פורסמו, כגון חוות דעת כלכליות ואחרות שאמורות היו להוות בסיס למתווה המתוכנן, כמו גם רשימה של תקנים בינלאומיים שבכוונתו לדרוש מהעוסקים בתחום.
25. גם פניות אלו הושבו ריקם, עת ביום 20 באפריל 2016 המשיבים הציגו את הטיוטה השניה של האסדרה ("הטיוטה השניה"), אשר איששה את החששות שהועלו בפני בית המשפט הנכבד בתגובה להודעת העדכון השלישית שהגישו המשיבים ביום 15 במרס 2016. יצוין כי גם אז העותרים הלינו על כך שמשרד הבריאות אינו מאפשר להם לממש את זכות העיון שלהם.

26. כאמור, לא היה להועיל גם בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 6 באפריל 2016 – בה נאמר מפורשות כי:

"העותרים יהיו רשאים לקבל מן המשיבים, במהלך גיבוש המתווה והשלמת עבודת המטה, מידע באשר למדיניות המוצעת, ולהציג את עמדתם לגביה בכתב, והמשיבים מתבקשים לבחון את עמדת העותרים בגדר הבחינה המעמיקה של הערות הציבור שנזכרה בהודעתם מתאריך 14.3.2016".

27. כך, לאחר שהטייטה השניה הועברה לעיונם, נוכחו העותרים לדעת כי למשרד הבריאות אין, ולא הייתה, כוונה אמיתית להעניק להם זכות להישמע, שכן השינויים בין הטייטה הראשונה לשנייה היו שינויים בודדים. הייתכן שמשרד הבריאות הצליח ליצור את האסדרה המושלמת שאינה טעונה תיקונים והתאמות, הייתכן שלא היו תגובות, הסתייגויות והערות של העותרים ושל גורמים רבים אחרים במשק שראוי כי יוטמעו בטייטה השניה? – ונדגיש כי מתן הזדמנות להעלות על הכתב את התייחסותם של העותרים מבלי שהתייחסות זו נבחנה ביסודיות אינה מספיקה על מנת לקיים שימוע כהלכתו, לא כל שכן כאשר כל הערותיהם המהותיות נדחות בזו אחר זו.

העותרים מחו על כך, ובמכתבם מיום 11 במאי 2016, בו כללו את הערותיהם לטייטה השניה, שבו וצינו את היעדר התייחסות להערותיהם שהועברו כבר ביום 5 בפברואר 2016 ואת החשיבות שבקיום החלטות בית המשפט ובשמיעתם הכנה והאמיתית של העותרים – ואשר משלא קוימו הביאו, בין היתר, לחסרים מהותיים באסדרה.

28. ביום 1 ביוני 2016, התקבל לראשונה מה שנחזה להיות התייחסות לראשונה של משרד הבריאות ("מענה משרד הבריאות"), שבתמצית אפשר לסכמה כהתחפרות חוזרת בגישה שמה שהוחלט (כרגיל - ללא התייחסות לעמדות העותרים), הוא שיהיה, ואין בכוונת משרד הבריאות לחזור בו ממה שכבר הוחלט.

29. ואכן בהודעת העדכון הנוכחית המשיבים הבחירו כי בכוונתם להגיש הצעת מחליטים לממשלה (והצעה כאמור אכן אושרה בממשלה ביום 26 ביוני 2016) – שוב ללא שיתקיים דיון ענייני בפרטי האסדרה החדשה - ובכך לעגן שוב תכנית מתאר פוגענית נעדרת ביסוס עובדתי, ושוב מבלי שנשמעו הגורמים הרלוונטיים ביותר לתחום.

30. למרבה הצער, ההתפתחות שחלה במתווה האסדרה, מטייטה להחלטת ממשלה במחטף, מלמדת כי משרד הבריאות מתבצר במנהגיו ופועל, כפי שפעל בעניין זה בעקביות מלכתחילה, בדרכים עקלקלות ותוך התעלמות מעקרונות המשפט המינהלי, ובכלל כך מחובתו לבסס את החלטותיו ומדיניותו, וחובת השימוע החלה עליו.

31. נסכם ונאמר: על אף העתירה דנן אשר תלויה ועומדת, חרף החלטותיו המפורשות של בית המשפט הנכבד, ולמרות הביקורת והליווי השיפוטי הממושך שניתן להליך האסדרה החדשה, המשיבים מסרבים בתוקף להכיר בזכותם המהותית של העותרים להישמע בלב פתוח ובנפש חפצה ונמנעים מלהציג לעותרים או לציבור את התשתית העובדתית, המשפטית והכלכלית שבידיהם (ככל שתשתית כאמור קיימת), אשר עליה מבוסס המודל המוצע. למעשה, בפועל השינוי היחיד שחל באסדרה החדשה המוצעת נבע מהביקורת שמתח בית המשפט הנכבד על המתווה הקודם שהוצג בהודעת העדכון הראשונה שהגישו המשיבים – אך הליקויים העקרוניים והמערכתיים נותרו כשהיו. למעט שינוי זה, משרד הבריאות לא שינה, ולו במעט, מטייטת האסדרה שהוצעה על ידו.

32. עיון במענה משרד הבריאות האמור אינו מותיר ספק: השימועים שנעשו, לכאורה, בדרך של הפצת טיוטות להתייחסות הציבור ומתן אפשרות להעברות תגובות, נעשו כולם למראית עין בלבד, מבלי שהייתה כוונה

אמיתית מאחורי הדברים להקשיב או לבחון לעומק את ההערות. בנוסף, לא פורסמו הערות הציבור לאסדרה (ולמיטב ידיעת העותרים, בין המגיבים היו חוקרים של צמח הקנאביס הרפואי, רופאים וכלכלנים) וגם לא התייחסות משרד הבריאות להערות כאמור או הדיונים בהן נדונו הערות אלה.

33. אם לא די בכך, הרי שמשרד הבריאות, אשר חמוש בעקרונות כלליים של אסדרה שלכאורה היתה מצויה בחיתוליה, מבקש לשנות סדרי עולם באופן מיידי מתד-גיסא; ומאידך-גיסא, מודיע כי חלקים מהותיים של האסדרה יושלמו "תוך כדי", משל היה מדובר בפילוט שנערך לתקופה קצובה.

34. כך, במענה משרד הבריאות לטענה שהעותרים ציינו בתגובתם, ולפיה המתווה יגרום לעליה במחירים ללא הצדקה עקב פירוק שרשרת האספקה לחוליות רבות מיותרות, ומכאן ביקשו העותרים שמשרד הבריאות יציג את המודלים הכלכליים, ובכלל כך חוות דעת – כלל שקיימים, עליהם אמור היה להסתמך לעניין הפחתת מחירי הקנאביס הרפואי והבטחת הקיימות של העותרים ושל שחקנים חדשים בשוק זה, ענה משרד הבריאות כדלקמן:

"מעבר לעובדה **שלהערכתנו** המתווה המעודכן לא יביא לעליית מחירים, יובהר כי **לעמדתנו** המתווה כולל את הרכיבים הנדרשים על מנת שהמוצרים שיגיעו לשימוש המטופלים יהיו ברמה ובאיכות שהולמת מוצר רפואי אשר אנשים חולים עושים בו שימוש, להבדיל ממוצר אחר כגון מזון (שגם שם ישנם דרישות איכות קפדניות).

המודל נבנה בהתאם למדיניות שר הבריאות ל"מדיקליזציה" קרי התאמת תחום הקנאביס לתחום התרופות בשינויים המחויבים בלבד."

35. הנה כי כן, הבסיס שמרים את נטל הראיה המינהלית, לגישת משרד הבריאות, בכל הקשור ליעילות האסדרה, מבוסס כולו על "הערכה" ו- "עמדה" של משרד הבריאות – אפילו ללא התיימרות להישען על מודל כלכלי שנבדק, וככל הנראה מבלי שמשרד הבריאות נערך ליישום מודל האסדרה שהוא מבקש להחיל, לרבות בדרך של תגבור מערך כוח האדם שלו, שלא מן הנמנע שכלל לא נערך לגביו אומדן.

36. עם כל הכבוד, כאשר בכוונת הרגולטור לשנות מתווה קיים ומתפקד, ואגב כך לפגוע בזכויות יסוד ובגורמים תלויים שונים, חובה עליו להיערך לבאות על בסיס כלים מוכרים ובדיקה ממשית, ולא להסתפק בהערכות בלבד, במיוחד על רקע ניסיונות הממשלה לפעול לצמצום יוקר המחיה ולפישוט הליכי הרגולציה במשק. המדובר בעניינים כלכליים אשר לא ניתן להכריע בהם על סמך עמדה או הערכה בלבד, לא כל שכן כאשר מחיר הטעות, היה ויימצא שהערכת המשיבים שגויה, ולעמדת העותרים – היא שגויה מיסודה, עלולה לעלות לעותרים במטה לחמם, ולמטופלים רבים במחסור בקנאביס רפואי, בסרבול ההליך הכולל ובכניסה עמוקה לכיסם.

37. יתר על כן, כפי שמשמע מתגובת משרד הבריאות, התכלית העומדת בבסיס שינוי מבנה השוק היא הבטחת איכות המוצרים, אך בין מבנה שוק כזה או אחר לאיכות מוצרים אין ולא כלום; הדרך להבטיח איכות של מוצר נתון היא באמצעות קביעת תקני ייצור נאותים או פיקוח על תנאי הייצור ולא באמצעות שינוי מודל עסקי. הטענה המשתמעת של משרד הבריאות כאילו מוצרי הקנאביס הרפואי המיוצרים בארץ כיום הם באיכות נחותה היא מופרכת; יעידו על כך שנים רבות של ניסיון, מחקר ופיתוח אשר הביאו לכך שהקנאביס הרפואי בישראל קצר שבחים מסיבי לעולם.

38. בהקשר זה, נכון לציין כי העותרים מובילים בחזית של החקלאות-הרפואית עם שלל פיתוחים ייעודיים המקדמים את הטיפול בקנאביס הרפואי, אשר מתחיל בראש ובראשונה מקנאביס רפואי בעל איכות גבוהה במיוחד. מנגד,

עינינו רואות שכפי שמשרד הבריאות אינו מבסס את החלטותיו והאסדרה שהוא מבקש להחיל, כך גם אינו מבסס את התנגדותו הנחרצת לייצוא קנאביס רפואי, עניין שבית המשפט הנכבד הורה, עוד במסגרת החלטתו מיום 27 במאי 2015, כי שר הבריאות ושר האוצר יתנו דעתם לגביו. ואולם, מעבר להתנגדות המוחלטת של משרד הבריאות, לא זכו העותרים לתגובה כלשהי בעניין זה.

39. למען שלמות התמונה, יובהר כי לעותרים נודע כי קיימת מחלוקת בין משרד הבריאות לבין משרד האוצר בעניין ייצוא הקנאביס הרפואי, זאת באשר עמדתו המקצועית של משרד האוצר היא כי יש להתיר ייצוא מיידי של קנאביס רפואי לחו"ל, בין היתר לאור היתרונות הכלכליים הרבים של אישור ייצוא כאמור.

אין צורך להכביר במילים כי בנסיבות אלה, ראוי ונכון לתמוך את האסדרה המוצעת בחוות דעת כלכלית, ולא רק בהערות והשערות של המשיבים.

40. באופן דומה, נמצאה חסרה ושגויה תגובת המשיבים להתייחסות העותרים בדבר חובת משרד הבריאות להידרש לנושא המחיר, ולהשלכות של האסדרה על מחירי הקנאביס הרפואי למטופלים. על כך השיב משרד הבריאות כדלקמן:

"נשוב ונפנה לעקרון של כלכלת "שוק חפשי" בה התחרות היא על האיכות והמחיר. יחד עם זאת וכמפורט בהצעת המחליטים, התערבות רגולטורית נוספת תישקל ככל שימצא בכך צורך. ניתן יהיה לשקול הכרזת מוצרי קנאביס כמוצרים בפיקוח כפי שניתן יהיה לשקול בעתיד קביעת מכסות גידול, מכסות ייצור וכו'. בשלב זה משרד הבריאות, לאחר שקילת הדבר, לא רואה צורך בכך בעת הזאת. עם זאת ככל שהדבר יידרש ניתן יהיה לשוב ולבחון הדברים בעתיד".

41. כאן יש לתמוה, האם שוב עסקינן בחוסר הבנה של המאטריה הנדונה? נציין את המובן מאליו: שוק הקנאביס הרפואי בישראל אינו "שוק חופשי". מדובר בשוק מפקח על כל שלביו: הגידול, הייצור, ההפצה, הצריכה, ההיצע, הביקוש ואף המחיר. כל אלה נבחנים בידי משרד הבריאות, אשר קובע את הכללים – לרבות המחירים של מוצרי הקנאביס הרפואי השונים, וזאת מבלי להיוועץ בעותרים (שכזכור, בידיהם הידע בדבר עלויות הגידול והעיבוד), ותוך הפרה חמורה של זכויותיהם בעניין הזה. נראה שאותו רגולטור אשר מפקח על כלל השוק, מעלה טענה מוטעית ומטעה, לפיה מדובר לכאורה ב"שוק חופשי" ולא כך הדבר: אין מדובר בשוק חופשי – שיש בו תחרות על מחיר ואיכות, בו השחקנים חופשיים למכור לכל דורש. זאת, שכן המחיר נקבע בידי משרד הבריאות וזוהות המגדל ממנו ירכוש המטופל את הקנאביס הרפואי נקבעת אף היא בידי משרד הבריאות. כך גם באשר למעבר בין מגדלים שונים, שגם הוא מנוטר על-ידי משרד בריאות. ברי שכל אלו מעידים על ההפיך הגמר משוק חופשי.

42. נוסיף בעניין זה כי גם התיאורים של משרד הבריאות בדבר היותם של העותרים "מונופול" או "קרטל" הגורם לעלייה במחירים הן טענות מחוסרות בסיס במישור העובדתי הפשוט. עניינו בשמונה גורמים נפרדים ועצמאיים, שכינויים מונופול או קרטל באסדרה הנוכחית פשוט מציגה בורות של ממש גם בהבנת השוק וגם בהבנה הכלכלית הבסיסית. זאת, כאשר מחירי המוצרים נקבעים אך ורק בידי משרד הבריאות, וזוהות המגדל ממנו תבוצע רכישת הקנאביס הרפואי נקבעת גם היא בידי משרד הבריאות. היכן השוק החופשי בנסיבות אלה? למשיבים הפתרונים.²

² העותרים התייחסו לכך במסגרת פנייתם למשיבים בקשר עם טיוטת המתווה השנייה. שם הבהירו כי במישור העובדתי, בניגוד גמור לרמיזות "הקרטל" ו-"המונופול" שפיזר משרד הבריאות בהקשרם, העותרים אינם ולא יכולים להיות מונופול באסדרה הקיימת. בפועל גם התייחסות זו לא הביאה לכל שינוי אצל המשיבים, כפי שניתן להיווכח בתגובת נציגי משרד הבריאות לכתבה אשר פורסמה לאחרונה בנושא שם המשיכו לכנות את העותרים בתואר חשגי "מונופול". ראו http://reshet.tv/Shows/todays_talk/vml.1142.

43. עוד טוען הרגולטור, כי ככל שיידרש, יכריז על מוצרי הקנאביס הרפואי בני פיקוח בהתאם לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 ("חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים"). אלא מאי? שמוצרים אלה – ושוק הקנאביס הרפואי בכלל, כאמור וכפי שעמדנו על כך בהרחבה בעתירה, מפוקחים בהתאם לפקודת הסמים המסוכנים, כברירת מחדל ואף באופן מחמיר יותר מחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים. בנסיבות כאלו ברי כי לא נדרש להוציא שום צו כדי לפקח על מוצרים אלה.
- כך למשל, קבע משרד הבריאות בעבר את המחיר שישלם מטופל בעבור הקנאביס הרפואי שהוא צורך, מבלי לערוך שימוע לעותרים, מבלי שנערך ניתוח שוק לגבי סבירות הקביעה ומבלי שנקבע מנגנון כלשהו לעדכון המחיר שנקבע. התוצאה היא הפסדים כלכליים כבדים לאור מחיר הפסדי שקבע משרד הבריאות, דבר אשר הביא, ועודנו גורם, לפגיעה חמורה בזכות הקניין של העותרים.
44. יוצא שתגובת משרד הבריאות האמורה לעניין זה אינה רלוונטית לעניינינו, וגם תוצאה עגומה זו הינה תוצר של מדיניות האיפול, הערבול והבלבול בה נוהגים המשיבים מראשית הדרך, וממשיך לסרב לבחון בלב פתוח ובנפש חפצה את התייחסות העותרים למתווה המוצע.
45. לסיכום עניין זה נציין כי מתגובת משרד הבריאות ברור כי לא נעשתה עבודת הכנה רצינית לצורך ביסוס המתווה המוצע, וככל הנראה לא בוצעה התייעצות עם הגורמים הרלוונטיים במשרדי הממשלה השונים הנוגעים לדבר; זאת, על אף שבטיטוטת החלטת הממשלה צוין כי שר החקלאות ופיתוח הכפר, שר האוצר והשר לביטחון הפנים הסכימו להצעה, אך בהמשך מציין משרד הבריאות בחוות דעתו המשפטית שנלווית להצעת ההחלטה כי הטיטוטה הועבר ללשכות המשפטיות של המשרדים האמורים, ומלבד הערות של המשרד לביטחון פנים, לא התקבלו הערות עד למועד הגשת ההצעה לאישור הממשלה. במילים אחרות, נראה כי משרד הבריאות לא קיים היוועצות עם השרים הנוגעים בדבר והגורמים המקצועיים במשרדיהם, כפי שציווה עליו בית המשפט הנכבד, בין היתר במסגרת החלטתו מיום 27 במאי 2016.
46. זאת ועוד. העותרים העירו כי המתווה שפורסם אינו מפורט דיו בכדי לאפשר התייחסות מתאימה ורצינית כמתבקש בנסיבות העניין, ובכלל זה המתווה לא פירט מהם תקני האיכות ש"בהכנה", לשון משרד הבריאות, שבהתאם טרם פורסמו. מכאן, העותרים העלו דרישה לגיטימית לפרסם את התקנים האמורים כדי לאפשר מתן הערות גם בהתייחס אליהם. להלן החלק הרלוונטי ממענה משרד הבריאות:

"אכן דרישות האיכות המפורטות **טרם פורסמו** אך במתווה המעודכן יש די והותר מידע שמאפשר **למי שבאמת מתעניין להבין, ברמת פירוט של קרוב למאה אחוז, מה יהיו הדרישות באשר כל דרישות האיכות מבוססות על הקיים כבר בשטח. הבוחק דרישות קיימות אלה מבין עד כמה ההתאמות הנדרשות הן שוליות.**"

לא יאומן כי יסופר! משרד הבריאות, במילותיו הוא, דורש מהעותרים לנבא ולנחש את הלך רוחו, ולצפות את העתיד – שכן, לדידו של משרד הבריאות, בפני "מי שבאמת מתעניין להבין", מצוי מידע מספק כדי להבין מהן ההתאמות הנדרשות. אלא מה? שמשרד הבריאות עצמו הצהיר בטיטוטת המתווה השנייה, ובטיטוטה שהועברה לאישור הממשלה ביום 15 ביוני 2016 אשר אושרה כהחלטת ממשלה ביום 26 ביוני 2016, כדלקמן:

"החוות יתנהלו, בין היתר, בהתאם לאמות מידה חקלאיות ראויות (תקן IMC-GAP **שיפורסם בקרוב על ידי משרד הבריאות** לגידול קנאביס **והמבוסס בעיקרו על הקווים המנחים של ארגון הבריאות העולמי** לצמחי מרפא והתן הבינלאומי לתנאי גידול נאותים של פירות וירקות **בשינויים ובהתאמות הנדרשות.**"

אם כן, משרד הבריאות מבטיח לפרסם "בקרו" תקן אשר מבוסס על קווים מנחים של אוסף של הוראות, תקנים והנחיות בינלאומיים, לאחר שיערוך התאמות נדרשות ומתחייבות לגידול קנאביס רפואי, אך כאשר העותרים מבקשים כי ייערך להם שימוע לכשיפורסמו התקנים, נוזף בהם משרד הבריאות, באשר, לגישתו, אילו היו חרוצים מספיק (או מתעניינים באמת – כלשונם), היו יכולים לנבא את הלך רוחו של משרד הבריאות ברמת וודאות גבוה למדי, ומתחילים ביישום התקנים האמורים בחוות ובמפעלים, בטרם יפורסמו בידי משרד הבריאות.

47. ובאשר לקביעת תקן הגידול החקלאי שמשרד הבריאות מבקש לקבוע בעצמו, ישאלו העותרים: האם לא מן הראוי והנכון כי משרד החקלאות, אשר חזקה כי הוא בעל הסמכות, הידע והמומחיות הנדרשת לקביעת תקנים ונהלי גידול, הוא זה שיקבע את נהלי הגידול ולא משרד הבריאות? האם לא ברור כי לעותרים הזכות המלאה לעיין בתקנים שמשרד הבריאות מבקש להחיל עליהם ולהגיב על האמור בהם, בהיותם הראשונים שעלולים להיפגע ככל שמשרד הבריאות יחליט על החלת תקנים שאינם מתאימים לגידולים חקלאיים ואו תקנים מחמירים מעולם שאין לו זיקה לקנאביס רפואי? משכך, עומדים העותרים על זכותם הבסיסית לשימוע קונקרטי לאחר פרסום תקנים כאמור.

48. לסיום, העותרים יבקשו לציין כי במסגרת תגובתם ובקשתם זו הם אינם מתייחסים לכלל הפגמים שנפלו במתווה האסדרה המוצע, ובכלל כך לקביעות משרד הבריאות בדבר מוצרי הקנאביס הרפואי שיאושרו לצריכה ודרך סיווגם, קביעות אשר אין להן על מה לסמוך, או סוגיות אחרות אשר צפויות להשליך לרעה על העותרים - לרבות המטופלים שחלקם נמנים עם העותרים, וזאת מבלי שניתנה להם הזדמנות אמיתית להשמיע את דבריהם.

49. לאור כל האמור לעיל, לא מתאפשרת לעותרים או לבית המשפט הנכבד הזדמנות אמיתית לבחון ולבקר את מידת הסבירות שבהליך גיבוש האסדרה או מידתיותו – ודי בכך להצדיק את הצורך במתן צו על תנאי כמבוקש בעתירה.³

50. בנוסף, או לחלופין, ועל רקע האמור מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים על הקפאת הליך אישור מתווה האסדרה החדש, וזאת עד לקביעת דיון בעתירה בהקדם האפשרי.

51. תגובה ובקשה זו נתמכת בתצהירו של מר חגי הלמן, הבעלים והמנהל הכללי של העותרת מס' 4 ויו"ר שולחן מגדלי הקנאביס הרפואי ברישיון בישראל.

52. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

מוהנד נאסר, עו"ד

נגה רובינשטיין, עו"ד

עמרי קאופמן, עו"ד

אלי זהר, עו"ד

היום, כ"ד סיון, תשע"ו

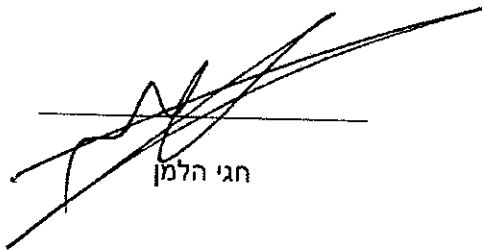
30 ביוני, 2016

³ לענין זה נזכיר כי המשיבים נדרשו פעם אחר פעם להעביר לידי העותרים את חוות הדעת והחומרים עליהם אמורים היו להתבסס עת קבעו מדיניותם החדשה. למרבה האירוניה התשובה לה זכו העותרים הייתה כי אינם זכאים לעיון בחומרים הנ"ל כל עוד לא ניתן צו על תנאי, וזאת בהתאם לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, תשמ"ד 1984 (ראו מכתב המשיבים מיום 29 באוקטובר 2014; צורך לתגובת העותרים להודעה המעדכנת מטעם המשיבים 1 ו-2, ולבקשה לקביעת דיון דחוף בעתירה מיום 12 בפברואר 2015).

תצהיר

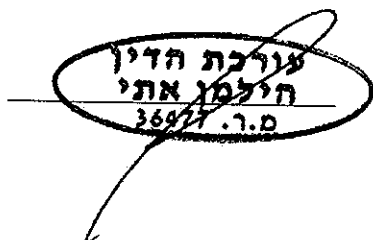
אני הח"מ, חגי הלמן, ת"ז 022348999, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני הבעלים של העותרת מס' 4 ויו"ר שולחן מגדלי הקנאביס הרפואי ברישיון בישראל.
2. תצהיר זה ניתן לתמיכה בתגובת העותרים להודעת העדכון שהוגשה מטעם המשיבים ו-2, ביום 1 ביוני 2016 ("התגובה").
3. העובדות המפורטות בתגובה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.

חגי הלמן

אישור

אני הח"מ, חילמן אתי עורכת הדין, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 27/6/16 הופיע בפני מר חגי הלמן, המוגבר מ-26977, אותנו לפי ת"ז מס' 022348999, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, ושאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

עורכת הדין
חילמן אתי
מ.ר. 26977

* * * Communication Result Report (30. Jun. 2016 17:49) * * *

Fax Header)

Date/Time: 30. Jun. 2016 17:33

File No.	Mode	Destination	Pg(s)	Result	Page Not Sent
0754	Memory TX	8026759648	P. 10	OK	

Reason for error
 E. 1) Hang up or line fail
 E. 3) No answer
 E. 5) Exceeded max. E-mail size
 E. 2) Busy
 E. 4) No facsimile connection

854/14 בג"ץ

בית-המשפט העליון
בירושלים

בעניין:

מוקדם צפוני מרפא בע"מ, ח.פ. 514402056 ו-14 אחי

סלם על-די עוזייד ברוך סל, בעל כח, סלית בן שרון-גורדיס

ממשרד יסל ארגון השות'

מרחוב יסל אלון 98, תל אביב 67891

טלפון: 03-6089941; פקס: 03-6089861

העותרים

- ד 3 -

1. ממשלת ישראל

2. משרד הבריאות

שנהג על-די פרקליטות המדקת, משרד המשפטים

מרחוב צלחא א-דין 29, ירושלים 9711052

טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיבים

3. שרואל פתוחות לוגיסטיים והנחיות לרפואה מוקדמת בע"מ

על-די עוזייד ברוך סל, בעל כח, סלית בן שרון-גורדיס

ממשרד יסל ארגון השות'

מרחוב הלל 31, ירושלים 94581

טלפון: 02-6239300; פקס: 02-6239314

ואו עייר ברוך אבדחני

מרחוב לאונרדו דה-וינצ'י 9, תל אביב

טלפון: 03-6915757; פקס: 03-6964512

משיבה מרמאליה

תגובות העותרים לתודעה המערכתית מטעם המשיבים 1 ו-2ובמשה לקימם דיון דחוף בעתירה

בפוסטם לתחלת בית המשפט והכבד (כב' השופט חי' מלצר) מיום 6 באפריל 2016, העותרים מתכבדים בזאת להגיש לבית המשפט והכבד את העובדות והדעות והערכות מסתם המשיבים 1 ו-2, כפי שהוגשו ביום 1 ביוני 2016 ו'הודעת הערבות', ובמסגרתם גם בקשת לענות על תנאי רקימם דיון דחוף בעתירה: